

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI
TƏHSİL NAZİRLİYİ

İLLİK
HESABAT

2017

İLLİK HESABAT 2017

İndi bizim təhsil sistemimiz müstəqil
Azərbaycanın gələcək inkişafını təmin
etməlidir. Bu yolda keçiriləcək islahatlar
gərək müstəqil Azərbaycanın milli
mənafeələrinin inkişafına yönəldilsin.

Heydər Əliyev

A stylized, handwritten signature in white ink, likely representing Heydar Aliyev, positioned to the right of his name.

Təhsil gələcək deməkdir, təhsil intellektdir,
təhsil inkişafdır. Dünyanın heç bir ölkəsi öz
intellektual potensialını reallaşdırmadan
uğurla inkişaf edə bilməz.

İlham Əliyev

A stylized, handwritten signature in white ink, likely belonging to İlham Əliyev, positioned to the right of his name.

Ön söz

Müasir texnoloji yeniliklərlə əhatə olunduğumuz dünyada hər bir cəmiyyətin inkişafı ilk növbədə müasir tələblərə uyğun yüksək bilik və bacarıq potensialına malik kadrların mövcudluğundan asılıdır. Bu səbəbdən də Azərbaycan hökuməti vətəndaşları üçün dünya standartlarına cavab verən yüksək səviyyəli təhsil imkanlarını yaratmaq istiqamətində ciddi addımlar atmaqdadır.

2017-ci ildə "Azərbaycan Respublikasında təhsilin inkişafı üzrə Dövlət Strategiyasının həyata keçirilməsi ilə bağlı Fəaliyyət Planı"na uyğun olaraq bütün pillə və səviyyələr üzrə təhsilin keyfiyyət göstəricilərinin yüksəldilməsi, şagird və tələbələrin təhsil alma imkanlarının genişləndirilməsi, müasir idarəetmə modellərinin tətbiqi, kadr potensialının səriştə və kompetensiya baxımından gücləndirilməsi, müəllim fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi və stimullaşdırılması, dərslik və dərs vəsaitlərinin hazırlanması, maddi-texniki bazanın müasirləşdirilməsi, təhsil qanunvericiliyinin təkmilləşdirilməsi baxımından sistemli tədbirlərin həyata keçirilməsi və digər sahələrdə əhəmiyyətli nailiyyətlər əldə edilmişdir.

Təhsil Nazirliyi tərəfindən 3 il öncə məktəbəhazırlıq proqramının reallaşdırılmasına başlanmışdır. Ötən müddətdə ölkənin bütün bölgələrində ümumtəhsil məktəblərində dövlət büdcəsi vəsaiti hesabına məktəbəhazırlıq qruplarının fəaliyyəti təşkil edilmiş, təkcə hesabat ilində 5 yaşlıların təhsillə əhatəliliyi 65%-ə çatdırılmışdır. Yaxın perspektivdə bu göstəricinin 90%-ə çatdırılması nəzərdə tutulmuşdur.

Ümumi təhsilin keyfiyyətinin yüksəldilməsi nəticəsində IX və XI sinif şagirdlərinin buraxılış və ali məktəblərə qəbul imtahanlarında uğurlu nəticələr əldə olunmuşdur. 2017-ci ildə bütün imtahanlardan məqbul qiymət almış XI sinif məzunlarının çəkisi 65% olmuşdur.

Son 4 tədris ilində ali təhsil müəssisələrinə tələbə qəbulunun ixtisas qrupları üzrə və bütövlükdə keyfiyyət göstəriciləri əhəmiyyətli dərəcədə artmışdır.

İstedadlı şagirdlərin aşkara çıxarılması istiqamətində fəaliyyət davam etdirilmiş, son illərdə fənn olimpiadaları hərəkatı geniş vüsət almış, beynəlxalq fənn olimpiadalarına hazırlıq məqsədilə xüsusi mərkəzlər yaradılmışdır. Beynəlxalq olimpiada və bilik yarışlarında Azərbaycan məktəbliləri 2017-ci ildə 2 qızıl, 6 gümüş və 30 bürünc medal olmaqla, ümumilikdə 38 medal və 5 həvəsləndirici mükafat qazanmışlar. 12 illik fasilədən sonra şagirdlərimiz Tailandda keçirilmiş 49-cu Beynəlxalq Kimya Olimpiadasında 1 qızıl, 1 gümüş və 1 bürünc medal əldə edərək 78 ölkə arasında ümumi hesabda 15-ci yeri qazanmışlar.

Ümumi təhsil sahəsində aparılan islahatların müsbət nəticəsi PIRLS 2016 – Oxu bacarıqlarının inkişafı üzrə beynəlxalq tədqiqatı tərəfindən də təsbit edilmişdir. Tədqiqatın nəticələrinə əsasən Azərbaycanlı şagirdlərin 2016-cı ildə oxu bacarıqları 2011-ci ilin müvafiq göstəricisi ilə müqayisədə 462 balдан 472 bala yüksəlmişdir. Ölkə üzrə son 5 ildə "mükəmməl" və "yüksək" səviyyəyə uyğun nəticə göstərmiş ibtidai sinif şagirdlərinin sayı 2 dəfə artmışdır.

Ümumi təhsildə ötən dövrdəki əsas yeniliklərdən biri kimi müəllimlərin cəmiyyətdə nüfuzunun yüksəldilməsinə töhfə vermiş diaqnostik qiymətləndirmənin aparılması sayıla bilər. Dörd il öncə başlanan müəllimlərin biliyinin diaqnostik qiymətləndirilməsi prosesi 2017-ci ildə başa çatmış, bununla da son illərdə Azərbaycanda müəllimlərin əməyinin stimullaşdırılması sahəsində aparılan köklü islahatlar nəticəsində dövlət başçısının müvafiq sərəncamı ilə ümumtəhsil müəssisələrində çalışan 140 minədək müəllimin vəzifə maaşı 2 dəfə, həftəlik dərs yükü 1,5 dəfə artırılmışdır.

İlk peşə-ixtisas təhsili iqtisadiyyatın inkişafı və insan kapitalının formalaşmasında, eləcə də insan kapitalına investisiya qoyuluşunda əhəmiyyətli rol oynayır. Xüsusilə də, XXI əsrdə sürətlə yeniləşən texnologiya nəticəsində yeni peşə və ixtisasların yaranması ilk peşə-ixtisas təhsili və təlimlərinin rolunu

nu daha da artırır. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti Zati-aliləri cənab İlham Əliyevin 6 dekabr 2016-cı il tarixli Fərmanı ilə təsdiq olunmuş “Azərbaycan Respublikasında peşə təhsili və təliminin inkişafına dair Strateji Yol Xəritəsi” nin icrası ilə bağlı peşə təhsili müəssisələrinin şəbəkəsinin rəşionallaşdırılması, yeni peşə-təhsil mərkəzlərinin yaradılması, həmin təhsil müəssisələrində çalışan mühəndis-pedaqoji heyətin diaqnostik qiymətləndirilməsi istiqamətində tədbirlərə start verilmişdir.

Ali təhsilin inkişafı və təhsildə keyfiyyətin yüksəldilməsi, rəqabətədavamlı insan resurslarının yetişdirilməsi, universitetlərdə “təhsil-tədqiqat-innovasiya” zəncirinin effektivliyinin artırılması, universitet klasterlərinin yaradılması kimi hədəflərə çatmaq istiqamətində fəaliyyət davam etdirilmişdir.

Ölkə prezidentinin təşəbbüsü ilə yaradılmış və vətəndaşlarımıza xaricə getmədən Avropanın aparıcı universitetlərinin standartlarına uyğun keyfiyyətli təhsil almaq imkanı verən Azərbaycan-Fransız Universiteti (UFAZ) ali təhsil sahəsində son illərdə həyata keçirilmiş ən mühüm və gələcəyə yönəlik layihələrdən biridir.

Bu gün Azərbaycan gəncləri dövlət başçısının “qara qızıllı insan kapitalına çevirmək” siyasəti sayəsində dünyanın aparıcı universitetlərində təhsillərini davam etdirirlər. “2007-2015-ci illərdə Azərbaycan gənclərinin xaricdə təhsili üzrə Dövlət Proqramı” çərçivəsində təhsil almaq hüququ qazanmış tələbələrin yarıdan çoxu məzun olmuş və öz ixtisaslaşmaları üzrə çalışaraq ölkəmizin inkişafına töhfələrini verirlər.

Beynəlxalq müqavilələr çərçivəsində Çin Xalq Respublikası, Macarıstan və Rumıniyanın aparıcı universitetlərində azərbaycanlı gənclərin təhsil alması üçün imkanlar yaradılmışdır. Ali məktəb elminin səmərəliliyinin artırılması, Azərbaycan alimlərinin elmi məqalələrinin beynəlxalq aləmdə tanınan impakt faktorlu jurnallarda çap olunması, AMEA ilə Təhsil Nazirliyi arasında elmi tədris əməkdaşlığının dərinləşdirilməsi istiqamətində də bir sıra layihələrin icrasına davam etdirilmişdir.

Təhsilin rolu gənclərə bilik və bacarıqların verilməsi ilə məhdudlaşmır. Onun əsas hədəflərindən biri öz millətinə xidmət edəcək vətəndaşların hazır

lanması olmalıdır. Təhsil həm gənclərimizin savadlı, bilikli, rəqabətqabiliyyətli yetişməsində, həm də onların dövlətinə, millətinə xidmət edən əsl vətəndaşlar kimi formalaşmasında əvəzsiz rol oynayır.

Azərbaycan Respublikasında təhsilin inkişafı üzrə Dövlət Strategiyasında qarşıya qoyulan hədəflərə çatmaq istiqamətində aparılan islahatların daha da dərinləşməsi və ölkəmizin insan kapitalının inkişaf etdirilməsi sahəsində siyasət qarşıdakı illərdə də davam etdiriləcəkdir.

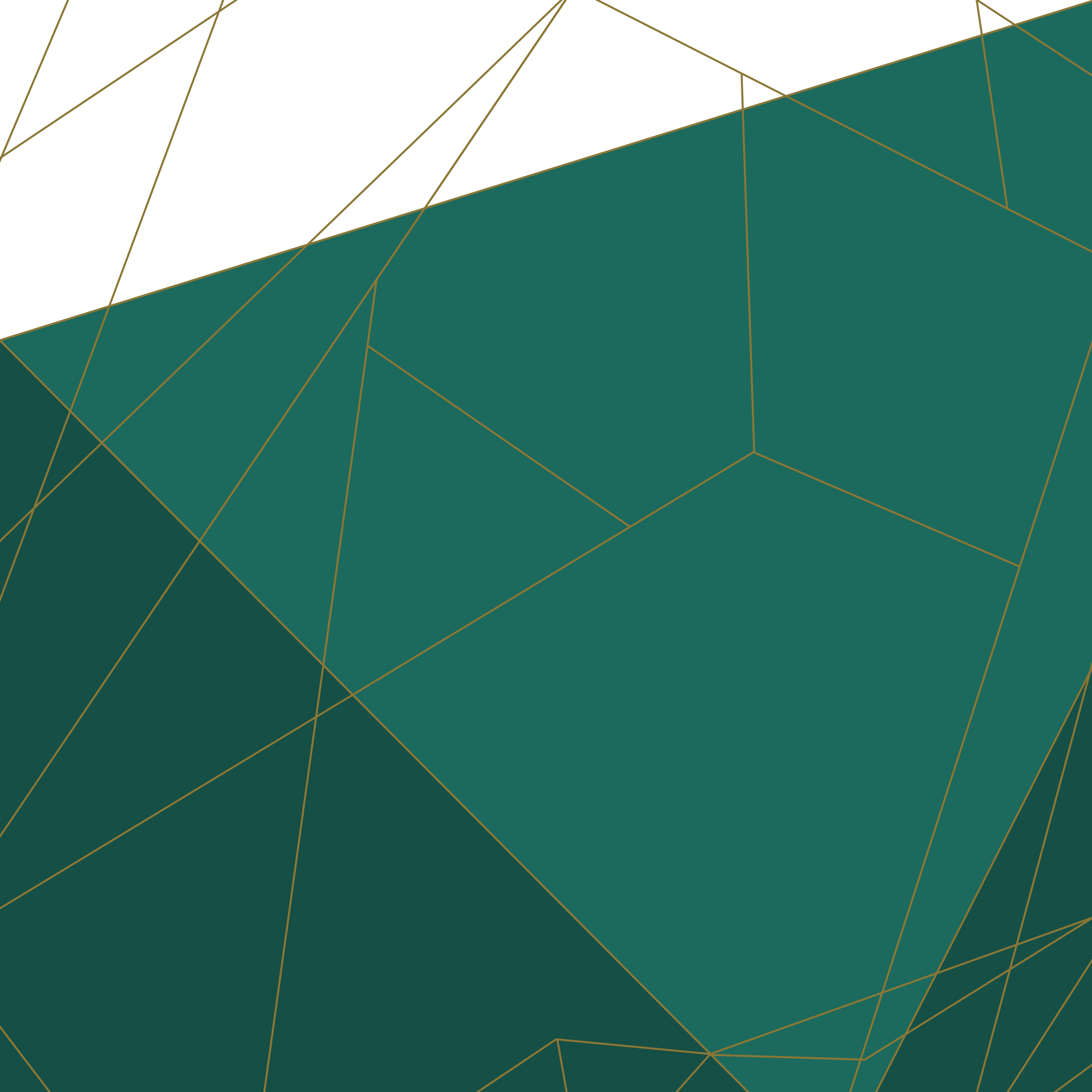
Ceyhun Bayramov

MÜNDƏRİCAT

ÖN SÖZ	6
ÜMUMİ MÜDDƏALAR	11
NAZİRLİYİN FƏALİYYƏTİ VƏ GÖRÜLƏN İŞLƏR	19
MƏKTƏBƏQƏDƏR VƏ ÜMUMİ TƏHSİL	20
Məktəbəqədər təhsil və məktəbəhazırlıq qrupları	20
Tam orta təhsil səviyyəsində təmayülləşmənin tətbiqi	21
Respublika fənn müsabiqələri	22
Respublika fənn olimpiadaları	22
Beynəlxalq fənn olimpiadaları	23
Beynəlxalq qiymətləndirmə proqramları (PIRLS, PISA, TIMSS)	25
Milli qiymətləndirmə	25
Müəllimlərin işə qəbulu və iş yerinin dəyişdirilməsi	26
Müəllimlərin diaqnostik qiymətləndirilməsi	26
Direktorların işə qəbulu	27
“Təhsil Menecerlərinin Peşəkar İnkişafı” layihəsi	28
Təhsildə inkişaf və innovasiyalar üzrə qrant müsabiqəsi	28
Elektron resursların istifadəsi	29
“Məktəblinin Dostu” layihəsi	31
“Sağlam Təhsil - Sağlam Millət” layihəsi	31
“Məktəb İcmaları” layihəsi	32
Britaniya Şurası ilə birgə həyata keçirilən SPEX layihəsinin davamlılığı	32
Şagirdlər üçün müsabiqələr	33
Tədris resurslarının təkmilləşdirilməsi	34
Məktəbdənkənar təhsil üzrə institusional idarəçilik və infrastruktur islahatları	38
Məktəbdənkənar təhsil üzrə layihələr və tədbirlər	39
IV İslam Həmrəyliyi Oyunlarının məktəblilər arasında təbliği	41
Təhsil sisteminin informasiyalaşdırılması istiqamətində görülmüş işlər	42
İLK PEŞƏ-İXTİSAS TƏHSİLİ	44
“Azərbaycan Respublikasında peşə təhsili və təliminin inkişafına dair Strateji Yol Xəritəsi”nin icrası	44
İlk peşə-ixtisas təhsili müəssisələrinə şagird qəbulu – “ASAN Peşə” layihəsi	46
Peşə təlimlərinin təşkili və təhsil proqramlarının (kurikulumların) hazırlanması	47
Peşə təhsilində dövlət-özəl partnyorluğu və işəgötürənlərlə əməkdaşlıq	48
Peşə təhsili üzrə beynəlxalq əməkdaşlıq sahəsində görülmüş işlər	49

MÜNDƏRİCAT

ALİ VƏ ORTA İXTİSAS TƏHSİLİ	50
Azərbaycan-Fransız Universitetinin yeni tədris binasının açılışı	50
SABAH qrupları	51
“Maarifçi” Tələbə Kredit Fondu	53
Ali təhsil sahəsində "Erasmus+" proqramı çərçivəsində həyata keçirilən layihələr	53
Ali təhsildə Tvinning layihələri	54
Beynəlxalq əməkdaşlıq	54
TALEX proqramı	54
2017-ci il ərzində təhsil sahəsində imzalanmış beynəlxalq hüquqi sənədlər	54
2017/2018-ci tədris ilində Azərbaycanda təhsil alan əcnəbi tələbələr	55
2017-ci ildə tanınmış ali təhsil sənədləri	56
Orta ixtisas təhsili üzrə görülmüş işlər	57
TƏHSİL SAHƏSİNƏ İNSTİTUSİONAL DƏSTƏK	59
Daimi Şuraların yaradılması və fəaliyyəti	59
Vətəndaşlardan Nazirliyə daxil olan müraciətlər	60
Təhsil müəssisələrinin akkreditasiyasının keçirilməsi	62
Sağlamlıq imkanları məhdud uşaqlar üçün inklüziv təhsil sahəsində yeniliklər	62
Təhsil İnstitutu və YUNİSEF Azərbaycanın birgə layihələri	64
Təhsil İnstitutunun təhsilin keyfiyyətinin təminatı sahəsində gördüyü işlər	66
Təhsil işçilərinin Peşəkar İnkişafı İnstitutunun fəaliyyəti	67
Təhsil və media	69
11-ci Azərbaycan Beynəlxalq Təhsil Sərgisi	69
KEYFİYYƏTİN TƏMİNATI	71
PIRLS 2016 beynəlxalq qiymətləndirməsinin nəticələri	72
IX sinif buraxılış imtahanları	74
XI sinif buraxılış imtahanları	76
Bakalavriat səviyyəsinə qəbul	79
Magistratura səviyyəsinə qəbul	88
STATİSTİKA	91
Ümumi təhsil üzrə statistika	92
İlk peşə-ixtisas təhsili üzrə statistika	99
Orta ixtisas təhsili üzrə statistika	103
Ali təhsil üzrə statistika	109
Abreviaturalar	120
Təhsil sahəsində əsas anlayışlar və onların mənaları	122

I HİSSƏ

ÜMUMİ
MÜDDƏALAR

ƏSAS NƏTİCƏLƏR

MƏKTƏBƏQƏDƏR TƏHSİL

- DÖVLƏT BÜDCƏSİ HESABINA MƏKTƏBƏHAZIRLIĞIN TƏŞKİLİ **5-6** YAŞLI UŞAQLARIN **65%**-Nİ ƏHATƏ ETMİŞDİR.

ÜMUMİ TƏHSİL

- **140.000**-DƏK MÜƏLLİMİN DİAQNOSTİK QIYMƏTLƏNDİRİLMƏSİ HƏYATA KEÇİRİLMİŞ VƏ AYLIQ VƏZİFƏ MAAŞI **2** DƏFƏ ARTMIŞDIR.
- **2017**-Cİ İLDƏ **200** NƏFƏR MÜSABİQƏ ƏSASINDA DİREKTOR VƏZİFƏSİNƏ İŞƏ QƏBUL EDİLMİŞDİR.
- PIRLS BEYNƏLXALQ TƏDQIQAT NƏTİCƏLƏRİNƏ ƏSASƏN, ŞAĞIRDLƏRİN OXU BACARIQLARI TƏKMİLLƏŞMİŞDİR. **2011**-Cİ İLLƏ MÜQAYİSƏDƏ ORTA BAL **462**-DƏN **472**-YƏ YÜKSƏLMİŞ, "YÜKSƏK" VƏ "MÜKƏMMƏL" SƏVİYYƏYƏ ÇATAN MƏKTƏBLİLƏRİN SAYI **2** DƏFƏ ARTMIŞDIR.
- **2017**-Cİ İLDƏ ŞAĞIRDLƏRİMİZ BEYNƏLXALQ FƏNN OLİMPİADALARINDA **38** MEDAL QAZANMIŞDIR.

İLK PEŞƏ-İXTİSAS TƏHSİLİ

- PEŞƏ-İXTİSAS TƏHSİLİ MÜƏSSİSƏLƏRİNƏ DAXİL OLAN TƏLƏBƏLƏRİN SAYI **27%** (**16.500**-DƏN **20.950**-DƏK) ARTMIŞDIR.

ALİ TƏHSİL

- **2017**-Cİ İLDƏ ALİ MƏKTƏBƏ QƏBUL İMTAHANINDA ORTA BAL **2012**-Cİ İLƏ NİSBƏTƏN **62** BAL YÜKSƏLƏRƏK **177**-DƏN **239**-A QALXMIŞDIR.

1

Ümummilli lider Heydər Əliyevin anadan olmasının 94-cü ildönümü münasibətilə təşkil olunmuş “Ən yaxşı təqdimat” müsabiqəsi keçirilmişdir.

Müsabiqənin keçirilməsinin məqsədi müstəqil Azərbaycanın memarı Heydər Əliyevin zəngin siyasi irsinin, şərəfli həyat və fəaliyyətinin gənc nəsil tərəfindən öyrənilməsinə daha da gücləndirməkdir. Təhsil nazirinin əmrinə əsasən təşkil edilən müsabiqə rayon (şəhər) və ölkə üzrə olmaqla iki mərhələdə, IX-XI sinif şagirdləri arasında keçirilmişdir.

2

Cocuq Mərcanlı kəndində 24 ildən sonra məktəb zəngi çalınmışdır.

Təhsil nazirinin əmrinə əsasən, cari tədris ilində bütün ümumi təhsil müəssisələrində ilk dərs məşğələsi “Cocuq Mərcanlı - tarixi qayıdışın başlanğıcı” mövzusunda həsr edilmişdir. Cəbrayıl rayonunun Cocuq Mərcanlı kəndində 24 ildən sonra məktəb zəngi çalınmışdır.

3

Məktəbəhazırlığın əhatəliliyi genişləndirilərək 65%-ə çatdırılmışdır.

Ümumi təhsil müəssisələrində dövlət büdcəsi hesabına məktəbəhazırlıq qrupları təşkil olunmuşdur. 2017/2018-ci tədris ilində ölkə üzrə 65% uşaq məktəbəhazırlıq təhsilinə cəlb edilmişdir. Beləliklə, məktəbəhazırlığın əhatəliliyi 10% artaraq, ötən illə müqayisədə 55%-dən 65%-dək yüksəlmişdir.

4

140.000-dək müəllim diaqnostik qiymətləndirmədən keçmiş, vəzifə maaşları artırılmışdır.

2017-ci ildə 41.360 müəllim diaqnostik qiymətləndirmədən uğurla keçmiş və beləliklə, 2014-cü ildə başlanmış qiymətləndirmədən keçənlərin sayı ümumilikdə 140.000 nəfərə çatmışdır. Bununla da Respublikanın ümumi təhsil müəssisələrində çalışan müəllimlərin diaqnostik qiymətləndirilməsi yekunlaşmışdır. Diaqnostik qiymətləndirmədən keçən müəllimlərin vəzifə maaşı 2 dəfə artmışdır.

5

49.335 namizəd müəllim olmaq üçün müraciət etmişdir.

2017/2018-ci tədris ili üçün müəllimlərin işə qəbulu üzrə müsabiqədə iştirak etmək məqsədilə 49.335 nəfər www.miq.edu.az internet sahifəsində qeydiyyatdan keçmişdir. Cari tədris ili üçün keçirilmiş müsabiqədə 47.000 nəfərin elektron ərizəsi təsdiq edilmiş və onlar test imtahanı mərhələsinə buraxılmışdır. Müsabiqənin test imtahanı mərhələsində bu il 40.000 nəfər iştirak etmişdir. Müsabiqənin 1-ci turunun nəticəsində müddətsiz müqavilə ilə işə qəbul olunanların sayı 4.454 nəfər, 2-ci turunda isə 1.058 nəfər olmuşdur.

6

2017/2018-ci tədris ili “Ümumi təhsildə keyfiyyət ili” elan olunmuşdur.

2017/2018-ci tədris ili “Ümumi təhsildə keyfiyyət ili” elan olunmuşdur. Bu ilin elan olunması təhsil müəssisələri üçün keyfiyyət meyarlarının işlənməsi, bu meyarlara uyğun olaraq məktəblərin fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi, innovativ fəaliyyəti ilə fərqlənən müəllimlərin aşkara çıxarılması məqsədinə xidmət edir.

7

PIRLS 2016 qiymətləndirməsində azərbaycanlı şagirdlərin nəticəsi 462 balдан 472 bala yüksəlmiş, “mükəmməl” və “yüksək” kateqoriyasında olan şagirdlərimizin sayı 2 dəfə artmışdır.

PIRLS 2016 tədqiqatının nəticələrinə görə azərbaycanlı şagirdlərin oxu bacarıqları yaxşılaşaraq 2011-ci ilin müvafiq göstəricisi ilə müqayisədə 462 balдан 472 bala qalxmışdır. PIRLS 2011 tədqiqatının nəticələri ilə müqayisədə azərbaycanlı şagirdlərin “mükəmməl” səviyyəyə daxil olan payı 0%-dən 2%-ə, “yüksək” səviyyəyə daxil olan payı isə 9%-dən 16%-ə yüksəlmişdir. Başqa sözlə, ölkə üzrə son 5 ildə “mükəmməl” və “yüksək” səviyyəyə uyğun nəticə göstərmiş ibtidai sinif şagirdlərinin sayı 2 dəfə artmışdır. “Aşağı” səviyyəyə uyğun nəticə göstərmiş şagirdlərin sayı isə 10% azalmışdır.

8

Respublika fənn müsabiqələrində 15.000-ə yaxın şagird iştirak etmişdir.

Olimpiada mərkəzlərinə istedadlı uşaqların cəlb olunması məqsədilə keçirilən Respublika fənn müsabiqələrinə maraq daha da artmışdır. 2017-ci ildə VI-VII siniflər üçün nəzərdə tutulan bu müsabiqənin rayon (şəhər) mərhələsində təxminən 15.000 şagird iştirak etmişdir.

9

Respublika fənn olimpiadalarında 30.000 şagird iştirak etmişdir.

Hesabat ilində IX-XI sinif şagirdləri üçün nəzərdə tutulan və hər il keçirilən Respublika fənn olimpiadalarında şagirdlər 263 medal qazanmışdır. Onlardan 48-i qızıl, 85-i gümüş və 130-u bürünc medal olmuşdur. Olimpiadanın rayon (şəhər) mərhələsində şagirdlərin iştirakı ötən illərlə müqayisədə artmışdır.

10

Beynəlxalq fənn olimpiadalarında 2017-ci ildə 38, son 5 ildə isə 109 medal qazanılmışdır.

2013-2017-ci illər arasında şagirdlərimiz iştirak etdikləri beynəlxalq fənn olimpiadalarında 3 qızıl, 21 gümüş və 85 bürünc medal almaqla, ümumilikdə 109 medal qazanmışlar. 2017-ci ildə 11 il bundan əvvəl qazanılan uğur yenidən təkrar olunub. Belə ki, Tailandda keçirilən 49-cu Beynəlxalq Kimya Olimpiadasında məktəblilərimiz 1 qızıl, 1 gümüş və 1 bürünc medal qazanıb, bununla da Azərbaycan 78 ölkə arasında 15-ci yerdə qərarlaşıb. Ümumilikdə, bu tədris ili ərzində şagirdlərimiz beynəlxalq fənn olimpiadalarında 2 qızıl, 6 gümüş, 30 bürünc medal almaqla, cəmi 38 medal əldə etmişlər.

11

“İnklüziv təhsilin inkişafı üzrə Dövlət Proqramı” ölkə Prezidenti tərəfindən təsdiq edilmişdir.

“2018-2024-cü illərdə Azərbaycan Respublikasında sağlamlıq imkanları məhdud şəxslər üçün inklüziv təhsilin inkişafı üzrə Dövlət Proqramı” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2017-ci il 14 dekabr tarixli Sərəncamı ilə təsdiq edilmişdir. Proqramın məqsədi sağlamlıq imkanları məhdud şəxslərin təhsil hüququnu bütün pillələr üzrə digər şəxslərlə bərabər səviyyədə təmin etmək və onların təhsili üçün maneəsiz mühit yaratmaqdan ibarətdir.

12

Təhsildə inkişaf və innovasiyalar üzrə qrant müsabiqəsi çərçivəsində 50-dən çox rayonda 122 layihə icra olunmuşdur.

Təhsil işçilərinin xüsusi marağına və motivasiyasına səbəb olan müsabiqəyə ümumilikdə 282 layihə təklif olunmuşdur. Onlardan fərdi layihələr kateqoriyası üzrə 84, ümumi təhsil müəssisələri kateqoriyası üzrə 38 layihəyə maliyyə ayrılmışdır. İcrasına ümumilikdə 1.000.000 (bir milyon) manat vəsait ayrılan 122 layihə 2017-ci ilin sentyabr-dekabr aylarında respublikanın 50-dən çox rayon və şəhərlərində həyata keçirilmişdir.

13

Ölkənin 40 rayonunda 100 modul tipli məktəbin inşası başa çatmışdır.

Modul tipli məktəblərin yaradılmasının üstünlüyü onların azməsrəfli olması ilə yanaşı, qısa müddət (1 ay) ərzində istənilən relyefdə quraşdırılması, asan daşınması, burada sinif otaqlarının sayının şagirdlərin sayına uyğun olaraq rahatlıqla azaldılıb-artırılmasıdır. Modul tipli məktəblərin digər üstünlüyü budur ki, qəzalılıq vəziyyətində olan təhsil müəssisələrində təmir-tikinti işləri aparılarkən tədris prosesi dayandırılmaz və bu məqsədlə müvəqqəti olaraq səyyar məktəb quraşdırılır. İnşası başa çatmış 100 modul tipli məktəb 5.000-dək şagirdi əhatə edir.

14

Elektron resurslara ümumilikdə 1 milyondan çox giriş olmuşdur.

Yaradılmış təhsil portallarında elektron resurslar zənginləşdirilmiş, istifadəçilərin rahatlığı üçün yeni dizayn və funksiyalarla təmin olunmuşdur. Belə ki, 2017-ci ildə www.e-resurs.edu.az (81.855 dəfə giriş olunmuşdur), www.e-derslik.edu.az (993.770 dəfə giriş olunmuşdur), www.e-test.edu.az (148.144 dəfə giriş olunmuşdur) portallarında yeni tədris resursları yerləşdirilmiş, onların fasiləsiz işləməsinə təmin etmək məqsədi ilə texniki dəstək göstərilmişdir. Bundan başqa, www.e-derslik.edu.az portalı “Milli Net-2017” Elektron Resurslar Müsabiqəsinin ilin ən yaxşı “Təhsil və elm” nominasiyası üzrə qalibi olmuşdur.

15

Elektron sistem vasitəsilə 50.000-dək uşaq məktəblərə qəbul olunmuşdur.

2017/2018-ci tədris ilində Bakı şəhərində birinci sinfə şagird qəbulu tam elektronlaşdırılmış, elektron sistem vasitəsilə 50.000-dək uşaq məktəblərə qəbul olunmuşdur.

16

Ümumi təhsil sahəsində öncəki illər başlanmış pilot layihələr uğurla davam etdirilmişdir.

Məktəbyaşlı uşaqların inkişafı, maarifləndirilməsi, təhsili və sağlamlığının qorunması kimi mühüm vəzifələrin həllinə yönəlmiş “Sağlam Təhsil - Sağlam Məllət” layihəsinə cəlb olunan şagird və məktəb sayı 30%-dən çox artırılmışdır. “Məktəblinin Dostu” layihəsi genişləndirilərək 31 məktəbdə davam etmiş və hər məktəbdə ən azı 3 nəfər olmaqla 124 məktəblinin dostu xidmətə cəlb olunmuşdur. “Məktəb İcmaları” layihəsi çərçivəsində şagirdlər üçün yeni müsabiqə və yarışlar keçirilmiş, bölgələrdə valideynlər üçün seminarlar təşkil edilmişdir.

17

Təmayül siniflərdə şagird sayı 4 dəfə artırılaraq 27.005 nəfərə çatdırılmışdır.

Ümumtəhsil məktəblərində təmayülüşmənin əhatəliliyi genişləndirilmiş, 2017/2018-ci tədris ilində ölkə üzrə 722 məktəbdə 1.206 sinifdə 27.005 nəfər X sinif şagirdi təmayüllər üzrə siniflərə bölünmüşdür. Bu göstəricilər keçən illə müqayisədə məktəb sayında 6 dəfə, sinif və şagird sayında isə 4 dəfə artım deməkdir.

18

4.123 nəfər məktəbəhazırlıq müəlliminə təlim keçirilmişdir.

Müxtəlif ali və əlavə təhsil müəssisələri, həmçinin TİPİ tərəfindən keçirilmiş ixtisasartırma təlimlərində iştirak etmiş 11.000 nəfərə yaxın müəllimin yekun qiymətləndirilməsi aparılmış, onlara müvafiq sertifikatlar verilmişdir. “Məktəbəhazırlıq qruplarında işin təşkili metodikası” mövzusunda təlimlərin əhatə dairəsi ötən illə müqayisədə 10% artırılaraq iştirakçı sayı 4.123 nəfər təşkil etmişdir.

19

Müsabiqə yolu ilə 2017-ci ildə 200 nəfər direktor vəzifəsinə işə qəbul edilmişdir.

Hesabat ilində ümumi təhsil müəssisələrinin direktoru vəzifəsinə səriştəli, peşəkar, yüksək idarəçilik qabiliyyətinə malik şəxslərin seçilib yerləşdirilməsi məqsədilə 3 mərhələli (elektron ərizələrin qəbulu, imtahan və müsahibə) müsabiqə davam etdirilmiş və 2017-ci ildə 200 nəfər direktor vəzifəsinə işə qəbul edilmişdir.

20

Çin Xalq Respublikası ilə imzalanmış Saziş çərçivəsində məktəblərə 20.880 ədəd noutbuk verilmişdir.

Azərbaycan Respublikası hökuməti və Çin Xalq Respublikası hökuməti arasında imzalanmış Texniki-İqtisadi Əməkdaşlıq Sazişi çərçivəsində hesabat ilində ÇXR tərəfindən ümumtəhsil məktəbləri üçün 20.880 ədəd noutbuk, 789 ədəd elektron lövhə, 789 ədəd proyektor və 20 ədəd masaüstü kompüter avadanlığı verilmişdir. Eyni zamanda, Təhsil Nazirliyi tərəfindən təhsil müəssisələrinə 555 ədəd proyektor paylanmışdır.

21

IV İslam Həmrəyliyi Oyunları və “Formula 1” yarışlarında 15.000-dək könüllü iştirak etmişdir.

“Bir” Tələbə-Könüllü hərəkatı genişlənib hazırda 21 ali və 16 orta ixtisas təhsili müəssisəsini və 15.000-dən artıq könüllünün əhatə edir. IV İslam Həmrəyliyi Oyunlarına 11.000-dən çox, “Formula 1” Azərbaycan Qran Prisine isə 3.500-ə yaxın tələbə-könüllü cəlb edilmişdir.

22

IV İslam Həmrəyliyi Oyunlarında uşaq-gənclər idman məktəblərinin idmançıları 8 medal qazanmışdır.

IV İslam Həmrəyliyi Oyunlarında yüksək nəticə göstərən idmançılarımız arasında Təhsil Nazirliyi sistemində fəaliyyət göstərən uşaq-gənclər idman məktəblərinin 18 nəfər idmançısı olmuşdur. 6 nəfər oyunların mükafatçısı olmuş, 4 qızıl, 4 bürünc olmaqla, ümumilikdə 8 medal qazanılmışdır.

23

Peşə-ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul planı 20.950-yə çatdırılmışdır.

2017/2018-ci tədris ili üçün ilk peşə-ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul planı 20.950-yə çatdırılmışdır. Bu, əvvəlki ildən 2.130 yer çoxdur. 2017/2018-ci tədris ili üçün dövlət və özəl ilk peşə-ixtisas təhsili müəssisələrinə 11.600 nəfər dövlət sifarişli, 9.350 nəfər isə ödənişli əsaslarla olmaqla, cəmi 20.950 nəfər şagird qəbulu nəzərdə tutulmuşdur.

24

“ASAN Peşə” layihəsi genişləndirilərək bütün ölkəni əhatə etmişdir.

2017/2018-ci tədris ilində “ASAN Peşə” layihəsi çərçivəsində ilk peşə-ixtisas təhsili müəssisələrinə sənəd qəbulu Bakı və Gəncə şəhərləri ilə yanaşı digər regionlarda (Sumqayıt, Bərdə, Qəbələ, Sabirabad, Masallı) yerləşən “ASAN Xidmət” mərkəzlərində də həyata keçirilmişdir. Ümumiyyətlə, qəbul prosesində iştirak edənlərin 65%-i “ASAN Xidmət” mərkəzlərində qeydiyyatdan keçmişdir ki, bu da ötən illə müqayisədə 40%-dən çoxdur.

25

2017-ci ildə ali məktəblərə 37.000-dən çox abituriyent qəbul olmuşdur.

2017-ci ildə ali məktəblərə 37.000-dən çox abituriyent qəbul olub ki, bu da ötən illə müqayisədə 12% çoxdur. Qəbul olan abituriyentlərin 90%-ə yaxını dövlət ali təhsil müəssisələrinin payına düşür.

26

Ali məktəblərə qəbulda 200-dən yuxarı bal toplayanların çəkisi 34%-dən 50%-ə yüksəlmişdir.

Hesabat ilində ali məktəblərə qəbul imtahanlarında 200-dən yuxarı bal toplayanların sayı 2014-cü ildəki 34%-dən 2017-ci ildə 50%-ə yüksəlib. Son 4 ildə 300 baldan çox toplayanların sayı 15,8%, 400 baldan çox toplayanların sayı 18,8%, 500 baldan çox toplayanların sayı 27,6%, 600 baldan çox toplayanların sayı 43,3% artıb. 2017-ci ildə 15 nəfər maksimum nəticə göstərərək 700 bal toplayıb.

27

3-4 yaşlı uşaqlar 11 fərqli bölgədə yaradılmış 50 icmada məktəbəqədər təhsilə cəlb olunmuşdur.

3-4 yaşlı uşaqların məktəbəqədər təhsilə cəlb olunması istiqamətində həyata keçirilən layihə çərçivəsində bölgələrdə 50 icma yaradılmış və 1.000 nəfər azyaşlı uşağa məktəbəqədər təhsil verilmişdir. Uşaqlarla işləyəcək icma rəhbərlərinə təlimlər keçilmiş, bütün icmalar təlim materialları ilə təmin olunmuş, icma rəhbərləri və valideynlər üçün metodik vəsait hazırlanmışdır. Çap olunmuş "İcma əsaslı məktəbəqədər təhsil proqramı" adlı vəsait layihənin uğurlarının ictimaiyyətə çatdırılması üçün keçirilən tədbirdə təqdim olunmuşdur.

28

Respublikamızda 75 ölkədən gəlmiş 5.410 əcnəbi vətəndaş təhsil alır ki, bu da ötən illə müqayisədə 10% çoxdur.

2017/2018-ci tədris ilində əcnəbi tələbələr tərəfindən ən çox müraciət edilmiş sahələr siyahısına tibb (35%), sosial və humanitar elmlər (26%), mədəniyyət və incəsənət (14%) ixtisas qrupları daxil olmuşdur. Bundan başqa, cari tədris ilində əcnəbi tələbələrin 73,4%-i bakalavriat səviyyəsində təhsil almaq üçün müraciət etmişdir. Bu göstərici hazırlıq səviyyəsi üzrə 18,6%, magistratura və doktorantura səviyyəsi üzrə müvafiq olaraq 5,3% və 1,9% olmuşdur. Ümumiyyətlə, ötən illə müqayisədə ölkəmizdə təhsil alan əcnəbi tələbələrin sayı 10% artmışdır.

29

Aztəminatlı ailələrdən olan tələbələrle bağlanan kredit müqavilələrinin sayı 177-yə çatdırılmışdır.

"Maarifçi" Tələbə Kredit Fondu 2017-ci ildə iki elan sessiyası etmiş və 75 tələbəyə kredit vermişdir. Fəaliyyətə başladığı iki il ərzində Fond dörd elan sessiyası ilə 177 tələbəyə təhsil haqqı üzrə kredit ayırmışdır.

30

Böyük Britaniya agentliyinin reytingində 6 ali məktəbimiz 300 ən yaxşı ali məktəb sırasına daxil olmuşdur.

Böyük Britaniyanın "Quacquarelli Symonds" (QS) agentliyi tərəfindən "İnkişaf etməkdə olan Avropa və Mərkəzi Asiya" (QS EECA University Rankings 2018) regionunun ən yaxşı universitetlərinin 2017-2018-ci illər üzrə reytingi açıqlanmış, dünyanın 24 ölkəsindən 300 ali məktəbin yer aldığı reyting cədvəlinə Azərbaycanın 6 universiteti daxil olmuşdur: Bakı Dövlət Universiteti (95), Xəzər Universiteti (100), Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti (161-170), Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti (171-180), Azərbaycan Dillər Universiteti (171-180), Bakı Slavyan Universiteti (201-250).

31

Web of Science-də çap olunmuş məqalələrin sayı 40% artaraq 350-yə çatmışdır.

Təhsil Nazirliyi və Thomson Reuters ("Clarivate Analytics") şirkəti ilə bağlanan əməkdaşlıq çərçivəsində Bakı, Gəncə və Naxçıvan şəhərlərində 2.000 nəfər professor-müəllim heyətinə Web of Science və onunla əlaqəli resurslarla işləmək bacarığının aşılması məqsədilə 42 təlim keçirilmişdir. Son dövrlərdə həyata keçirilmiş tədbirlər nəticəsində Azərbaycanın ali təhsil müəssisələrinin impakt faktorlu jurnallarda çap olunmuş məqalələri ötən illə nisbətən 40% artaraq 350-yə çatmışdır.

32

2017-ci ildə SABAH qruplarının ilk məzun buraxılışı olmuşdur.

2017-ci ildə SABAH qruplarından 721 nəfər məzun olmuşdur. Məzunların məşğulluğuna dair statistikaya əsasən onların 37%-i Azərbaycanın, 16%-i xarici ölkələrin universitetlərində magistratura qəbul olmuş, 30%-i isə daimi və ya qeyri-daimi işə başlamışdır.

33

www.transfer.edu.az portalı vasitəsi ilə 1.191 nəfər tələbə köçürülmüşdür.

Tələbələrə köçürülməsi elektron sistem əsasında həyata keçirilmiş, www.transfer.edu.az portalı vasitəsi ilə 1.191 nəfər tələbə köçürülmüşdür.

34

Azərbaycan-Fransız Universitetinin yeni tədris binasının açılışı olmuşdur.

15 sentyabr 2017-ci ildə Strasburq Universiteti və Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universitetinin birgə əməkdaşlığı ilə ötən ildən fəaliyyətə başlamış Azərbaycan-Fransız Universitetinin (UFAZ) əsaslı təmir olunmuş yeni tədris binasının mötəbər qonaqların iştirakı ilə təntənəli açılışı keçirilmişdir.

35

11-ci Azərbaycan Beynəlxalq Təhsil Sərgisi keçirilmişdir.

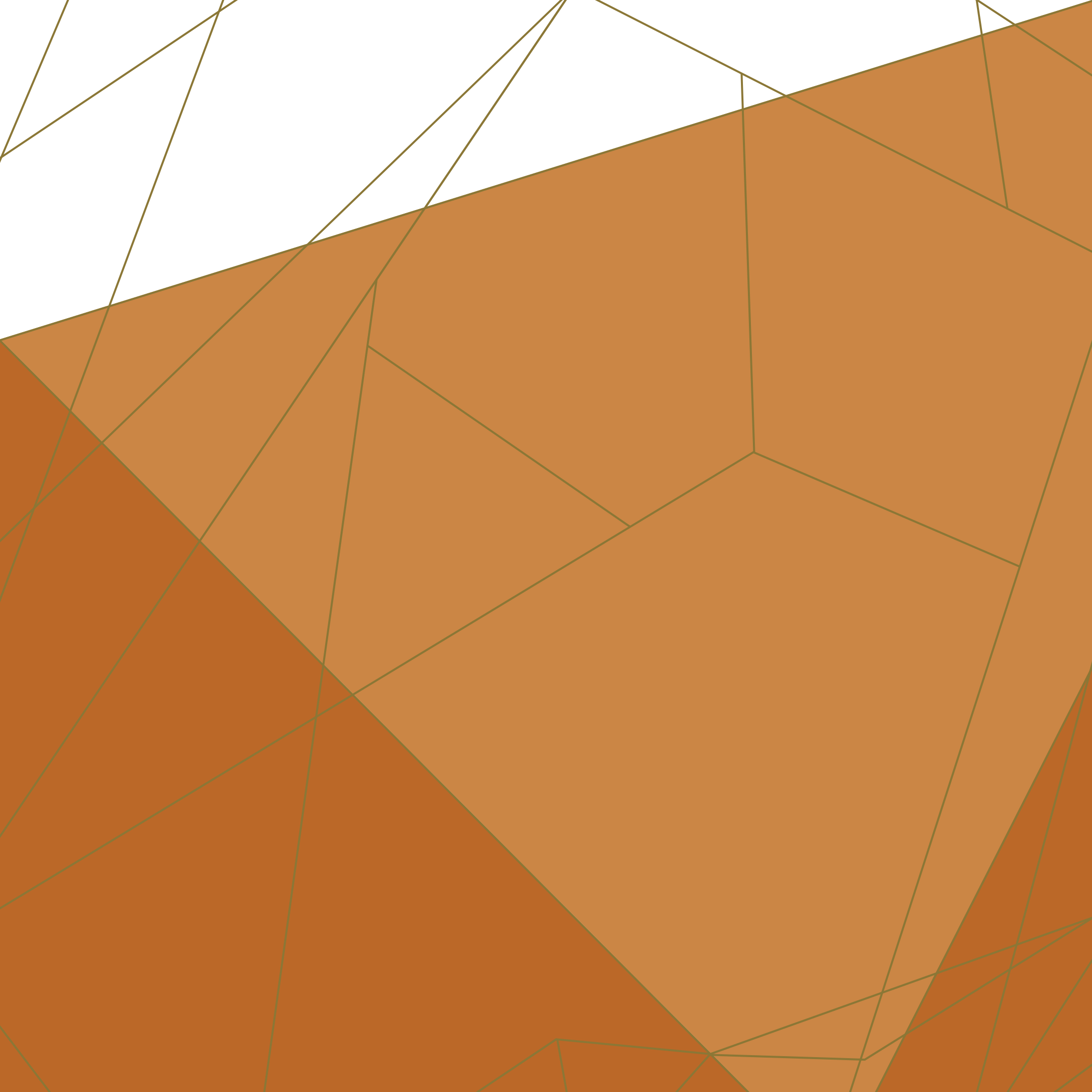
Bakı Ekspo Mərkəzində Təhsil Nazirliyinin dəstəyi ilə “İnsan kapitalı sərvətimizdir” devizi altında 11-ci Azərbaycan Beynəlxalq Təhsil Sərgisi keçirilərək son illərdə icra olunan yeni layihələr və mövcud təhsil imkanları təqdim olunmuşdur. Sərgidə Təhsil Nazirliyinin tabeliyində olan 14 ali təhsil müəssisəsinin stendləri yer almışdır.

36

Xarici dövlətlərin ali təhsil müəssisələrindən alınan 1.714 ali təhsil sənədi tanınmışdır.

Ali təhsil sənədlərinin tanınması və ekvivalentliyinin müəyyən olunması (nostrifikasiya) məqsədilə hesabat ilində 2.574 müraciət icraata qəbul edilmişdir. Əvvəlki illərdən icrası başa çatdırılmamış ali təhsil sənədləri də daxil olmaqla, ümumilikdə 3.017 sənədin icrası yekunlaşdırılmış və onlardan 1.714 təhsil sənədi müsbət, 1.303 təhsil sənədi isə mənfi cavablandırılmışdır.

II HİSSƏ

**NAZİRLİYİN
FƏALİYYƏTİ VƏ
GÖRÜLƏN İŞLƏR**

MƏKTƏBƏQƏDƏR VƏ ÜMUMİ TƏHSİL

Məktəbəqəder təhsil və məktəbəhazırlıq qrupları

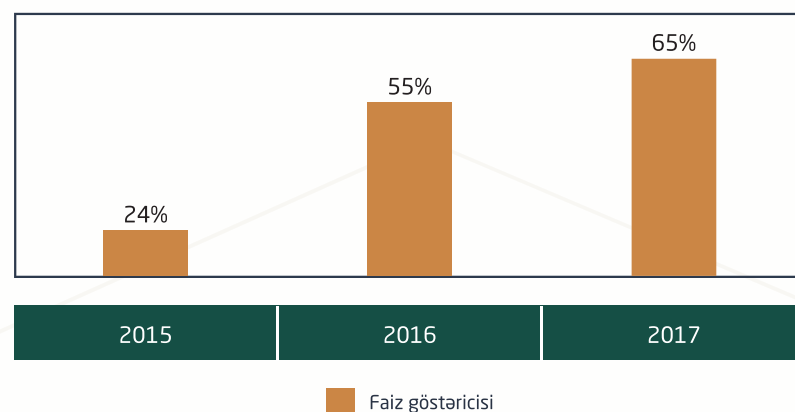
Məktəbəqəder təhsilin uşaqların intellektual, fiziki və psixoloji inkişafında rolunu prioritet tutaraq məktəbəhazırlığın əhatəliliyinin genişləndirilməsi 2017-ci ildə də davam etdirilmiş və məktəbəhazırlıq qruplarının sayı artırılmışdır. Ötən illə müqayisədə 2016-cı ildə məktəbəhazırlığın əhatəliliyi 55% idisə, bu il həmin göstərici 65%-dək yüksəlmişdir. 2020-ci ildə bu göstəricinin 90%-ə çatdırılması nəzərdə tutulmuşdur.

Məktəbəhazırlığın əhatəliliyinin artırılması özlüyündə digər resursların hazırlanması və təşkilini də gündəmə gətirir. Artan uşaq sayına uyğun olaraq müvafiq sayda müəllim hazırlamaq, həmin müəllimlərin düzgün təlim keçmələri üçün monitorinqlər etmək, məktəblərdə yeni otaqların ayrılmasını təmin etmək çox əhəmiyyətlidir. Bu səbəbdən, Təhsil Nazirliyi Təhsil İşçilərinin Peşəkar İnkişafı İnstitutu, Təhsil İnstitutu və Bakı Şəhəri üzrə Təhsil İdarəsi ilə birgə məktəbəhazırlıq qrupları üçün təlimçi hazırlanmışdır.

Məktəbəhazırlıq istiqamətində təlimlərin keçirilməsi ilə paralel normativ hüquqi sənədlərin və qaydaların hazırlanması ilə bağlı da iş aparılır. "Məktəbəqəder təhsil müəssisələrinə qəbul Qaydası", "Ailə tipli, icma əsaslı, qısamüddətli təlim qruplarında məktəbəqəder təhsilin təşkili Qaydası"nın layihələri hazırlanmış və Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabineti tərəfindən təsdiq edilmişdir. Əlavə olaraq, 2017-ci ildə özəl məktəbəqəder təhsil müəssisələrinin fəaliyyətinə lisenziya verilməsi məqsədilə 30 müəssisəyə baxış keçirilmiş və müvafiq rəy hazırlanmışdır.

Məktəbəhazırlığın ölkəmizdə geniş vüsət alması sevindirici haldır. Çünki həm beynəlxalq qiymətləndirmələrdə (PIRLS – Oxu bacarığının inkişafı üzrə beynəlxalq tədqiqat), həm də yerli qiymətləndirmələrdə (Azərbaycan Respublikasının Təhsil İnstitutu tərəfindən həyata keçirilən "Məktəbəhazırlığın I siniflərdə şagird nailiyyətinə təsiri" analitik hesabatı) məktəbəhazırlığın şagird nailiyyətinə müsbət təsiri xüsusi vurğulanmışdır.

Azərbaycanda məktəbəhazırlığın əhatəlilik faizi

■ Diaqram 1

Tam orta təhsil səviyyəsində təmayülləşmənin tətbiqi

“Təhsil haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun 19.19-cu maddəsinə əsasən, tam orta təhsil səviyyəsində təhsilin təmayülləşməsi (humanitar, texniki, təbiət və digər) təmin olunur. Ümumi orta təhsil səviyyəsini başa vuran şagirdlər tam orta təhsil səviyyəsində istedad və qabiliyyətlərinə uyğun olaraq, təmayüllü siniflərdə təhsillərini davam etdirirlər. Belə siniflərdə şagirdlərə meyil və maraqlarına uyğun olaraq, gələcək təhsillərini davam etdirmək istədikləri sahəyə uyğun fənlər daha çox tədris olunur. 2016/2017-ci tədris ilində IX sinifdə oxuyan şagirdlərin 2017/2018-ci tədris ilində tam orta təhsil səviyyəsində yaradılacaq təmayül siniflərində təhsilə cəlb olunması ilə əlaqədar araşdırmalar aparılmış, təmayül siniflərinin təşkili ilə bağlı valideyn, müəllim və şagirdlərlə görüşlər keçirilmiş, həmçinin 2016/2017-ci tədris ilində yaradılan pilot siniflərdə məşğələnin təşkilinin vəziyyəti öyrənilmiş və əməli köməklik göstərilmişdir.

Hər hansı məktəbin ümumi orta təhsil səviyyəsini bitirən şagirdlərin sayı imkan verdikdə (hər sinifdə 20 şagirdədən az olmaqla) şagirdlər texniki, riyaziyyat-iqtisadiyyat, humanitar və təbiət sahələri üzrə onların arzu və istəkləri nəzərə alınaraq qruplaşdırılmış, hər hansı məktəbdə şagirdlərin sayı təmayüllü siniflərin yaranmasına kifayət etmədikdə yaxınlıqdakı bir neçə məktəbin şagirdlərinin bir məktəbdə təmayüllü siniflərdə təhsil almasına şərait yaradılmışdır. Təmayüllü siniflərin açıldığı məktəblər seçilərkən həmin məktəbin təmayülləşməyə cəlb olunan məktəblər içərisində həm əlverişli coğrafi mövqedə yerləşməsi, yol-infrastrukturunu nəzərə alınmış, həm də buraxılış və qəbul imtahanlarında yüksək nəticələri olan, peşəkar və təcrübəli müəllimlərə malik məktəblərə daha çox üstünlük verilmişdir.

Təmayüllü siniflərdə şagirdlərin qruplaşdırılması valideynlərin müraciətlərinə əsasən, şagirdlərin həmin təmayül istiqamətinə uyğun fənlərdən məktəbdəki qiymətləri və fənn müəllimlərinin, məktəb rəhbərliyinin rəyi əsasında aparılmışdır. Təhsil göstəriciləri təmayüllü sinifdə təhsil almağa imkan verməyən şagirdlər təhsillərini davam etdirmək istədikləri təqdirdə onların ənənəvi siniflərdə təhsil almalarına imkan yaradılmışdır. Belə siniflər həm təmayüllü siniflərin təşkil edildiyi məktəblərdə, həm də digər məktəblərdə yaradıla bilər.

Nəticədə 2017/2018-ci tədris ilində ölkə üzrə 722 məktəbdə 1.206 sinifdə 27.005 nəfər X sinif şagirdi təmayüllər üzrə təhsilə cəlb olunmuşdur. Eyni zamanda, tam orta təhsil səviyyəsində təmayüllər üzrə tədris olunan ümumtəhsil məktəbləri üçün tədris planları və fənn proqramları hazırlanaraq yerlərə çatdırılmışdır.

2017/2018-ci
tədris ilində
təmayülləşmə
miqyası

- 722 məktəb
- 1.206 sinif
- 27.005 şagird

Respublika fənn müsabiqələri

Respublika fənn müsabiqələrinin məqsədi olimpiada mərkəzlərinə istedadlı şagirdlərin cəlb olunması, fənləri dərinlən öyrənməsi üçün onlara lazımi hazırlıq prosesinin yaradılması və şagirdlərin beynəlxalq fənn olimpiadalarına müvafiq proqramlar əsasında daha yaxşı hazırlaşmasını təmin etməkdir. Fənn müsabiqələri VI-VII sinif şagirdləri üçün nəzərdə tutulmuşdur və ildə bir dəfə ölkənin bütün şəhər və rayonlarının məktəblərini əhatə edərək keçirilir.

Respublika fənn müsabiqələri 2 mərhələdən ibarət olur:

- rayon (şəhər) mərhələsi;
- respublika mərhələsi.

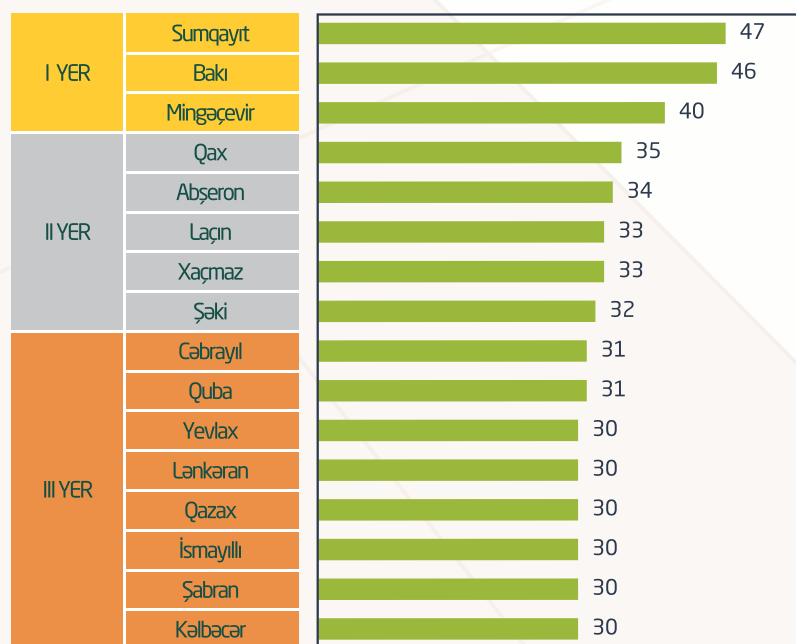
Fənn müsabiqələrinin rayon (şəhər) mərhələsi mart ayında, respublika mərhələsi isə iyun ayında keçirilir.

Respublika fənn müsabiqələri “Riyaziyyat” fənni üzrə VI sinif, “Fizika”, “Kimya”, “Biologiya” və “İnformatika” fənləri üzrə isə VII sinif şagirdləri arasında keçirilir.

2016/2017-ci tədris ilində rayon (şəhər) mərhələsində təxminən 15.000 şagird, final mərhələsində isə 1.000 şagird iştirak etmişdir.

Fənn müsabiqələrinin nəticələrinə əsasən şagirdlər həm fərdi olaraq mükafatlandırılır, həm də hər rayonu (şəhəri) təmsil edən komandalar arasında reyting cədvəli müəyyən edilir. 2016/2017-ci tədris ilində 12 komanda və 110 şagird qalib elan olunmuşdur. Fərdi hesabda qalib olanlardan 15 nəfəri I-lik Diplomu və qızıl medala, 41 nəfəri II-lik Diplomu və gümüş medala, 54 nəfəri III-lük Diplomu və bürünc medala layiq görülmüşdür. Komanda hesabında isə 3 komanda müsabiqənin I-lik kubokuyla, 5 komanda II-lik kubokuyla, 8 komanda III-lük kubokuyla mükafatlandırılmışdır.

Məktəblilərarası fənn müsabiqələrinin komanda hesabında qaliblərin sayı

■ Komandanın orta balı

Respublika fənn olimpiadaları

Respublika fənn olimpiadaları məktəblərin IX-XI sinif şagirdləri arasında ayrı-ayrı fənlər üzrə xüsusi istedadlı olan şagirdlərin aşkarlanması, onların bilik və bacarıqlarının qiymətləndirilməsi, şagirdlərin həmin fənlərə olan maraqlarının artırılması məqsədilə ildə bir dəfə keçirilən və ölkənin bütün şəhər və rayon məktəblərini əhatə edən elm yarışıdır.

Respublika fənn olimpiadaları 3 mərhələdən ibarət olur:

- rayon (şəhər) mərhələsi;
- respublika mərhələsinin yarımfinal turu;
- respublika mərhələsinin final turu.

Fənn olimpiadalarının rayon (şəhər) mərhələsi yanvar ayında, respublika mərhələsinin yarımfinal turu mart ayında Respublika Təşkilat Komitəsi tərəfindən müəyyən edilmiş mərkəzlərdə, respublika mərhələsinin final turu isə aprel ayında keçirilir.

Respublika fənn olimpiadaları “Riyaziyyat”, “Fizika”, “Kimya”, “Biologiya”, “İnformatika”, “Azərbaycan dili” və “Ədəbiyyat”, “Coğrafiya” və “Tarix” olmaqla, ümumilikdə 8 fənn üzrə keçirilir.

2016/2017-ci tədris ilində rayon (şəhər) mərhələsində təqribən 30.000 şagird, respublika mərhələsinin yarımfinal və final turlarında, müvafiq olaraq təxminən 6.000 və 500 şagird iştirak etmişdir. Respublika fənn olimpiadalarında, IX-XI sinif şagirdləri iştirak etsə də, xüsusi istedadla malik aşağı sinif şagirdlərinin də iştirakına icazə verilir.

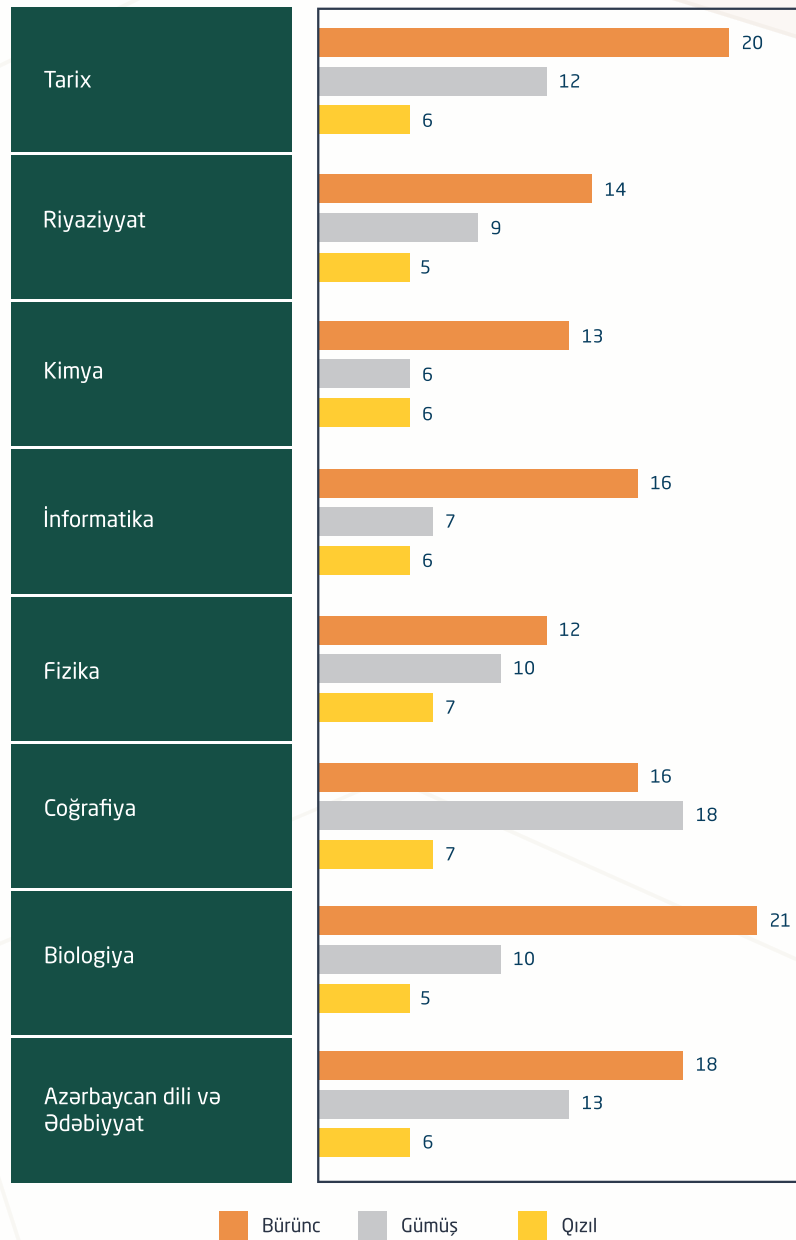
Olimpiadaların respublika mərhələsinin yarımfinal turunun qalibləri Yerli Təşkilat Komitələri, final turunun qalibləri isə Respublika Təşkilat Komitəsi tərəfindən diplom, tərifnamə və qiymətli hədiyyələrlə təltif olunurlar.

Final turun iştirakçılarının təqribən 50%-i diplom və medallarla mükafatlandırılır, digər hissəsinə isə iştirakçı sertifikatı təqdim olunur. Həmçinin hər bir fənn üzrə olimpiadaların ən uğurlu şagirdi seçilir və “Birincilərin birincisi” nominasiyası üzrə təltif edilir.

2016/2017-ci tədris ilində şagirdlərimiz iştirak etdikləri Respublika fənn olimpiadalarında 48 qızıl, 85 gümüş və 130 bürünc medal olmaqla, ümumilikdə 263 medal qazanmışlar.

2016/2017-ci tədris ilində Respublika fənn olimpiadalarında qazanılmış medalların fənlərə görə bölgüsü

■ Diaqram 3

Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin müvafiq əmrinə əsasən, Bakı şəhəri Fizika, riyaziyyat və informatika təmayüllü və Kimya-biologiya təmayüllü respublika liseyləri, eləcə də Sumqayıt şəhəri Təbiət elmləri təmayüllü gimnaziyanın nəzdində Beynəlxalq Olimpiadalara hazırlıq mərkəzləri yaradılmışdır.

Beynəlxalq Olimpiadalara hazırlıq mərkəzlərində şagirdlərlə ümumilikdə 5 fənn - “Fizika”, “Riyaziyyat”, “Kimya”, “Biologiya” və “İnformatika” üzrə işlər görülür. Aşağı yaş qrupu və yuxarı yaş qrupu olmaqla, iki fərqli qrupda aparılan hazırlıq dərsləri əsasən şənbə və bazar günləri və ya həftəiçi dərslərdən sonra təşkil edilir. Həmin mərkəzlərə seçim aşağıdakı qaydada aparılır:

Aşağı yaş qrupları VI-VII sinif şagirdləri arasında keçirilən məktəblilərarası fənn müsabiqələrinin nəticələrinə əsasən hər fəndən 20-30 şagirdin seçilməsi yolu ilə təşkil edilir. Paytaxt məktəbliləri öz məktəblərində dərslərinə davam etməklə, həftədə bir neçə dəfə həmin mərkəzlərdə xüsusi hazırlıq məşğələlərində iştirak edirlər. Bölgə məktəblilərinin olimpiadalara hazırlıq proqramlarında rahat iştirakının təmin edilməsi məqsədilə onların Bakı şəhəri FRITL və KBTL-da yerdəyişməsinə imkan yaradılır. Belə ki, burada şagirdlər dövlət hesabına gündə 3 dəfə isti yemək və yataqxana ilə təmin olunurlar.

Ötən ilin aşağı yaş qrupu şagirdləri, Respublika fənn olimpiada qalibləri və xüsusi istedadla malik şagirdlərin (əsasən IX-XI sinif) iştirakı ilə yuxarı yaş qruplarının tərkibi müəyyənləşdirilir.

Şagirdlərin hazırlıq işlərinin keyfiyyətli və nəticəyönümlü olması üçün bir sıra ali təhsil müəssisələri - M. V. Lomonosov adına Moskva Dövlət Universitetinin Bakı filialı, Bakı Mühəndislik Universiteti, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının ayrı-ayrı institutları ilə sıx əməkdaşlıq edilir. Həmçinin nəzəri biliklərlə yanaşı, praktiki bilik və bacarıqlarının artırılması və təkmilləşdirilməsi məqsədilə onlar ölkə daxilində və ya ölkədən kənar müvafiq laboratoriya hazırlıq proseslərinə cəlb olunurlar.

Hal-hazırda hər fəndən iki fərqli qrup olmaqla, 300-dən çox şagird Beynəlxalq Olimpiadalara hazırlıq mərkəzlərində məşğələlərə qatılırlar.

Beynəlxalq fənn olimpiadaları

2016/2017-ci tədris ilində Azərbaycan məktəbliləri “Fizika”, “Kimya”, “Biologiya”, “Riyaziyyat” və “İnformatika” fənləri üzrə müxtəlif Beynəlxalq fənn olimpiadalarında iştirak ediblər. Tailand, Braziliya, İngiltərə, Makedoniya, Bolqarıstan, İndoneziya, Rusiya Federasiyası və digər ölkələrdə keçirilən olimpiadalarda şagirdlərimiz bir sıra nailiyyətlər qazanıblar.

2016/2017-ci tədris ilində şagirdlərimiz beynəlxalq fənn olimpiadalarında 2 qızıl, 6 gümüş və 30 bürünc medal olmaqla, ümumilikdə 38 medala və 5 həvəsləndirici sertifikatla layiq görülmüşlər.

Tailanda keçirilən 49-cu Beynəlxalq Kimya Olimpiadasında Azərbaycan məktəbliləri 1 qızıl, 1 gümüş və 1 bürünc medal olmaqla, 3 medal qazanmış və 78 ölkə arasında ümumi hesabda 15-ci olmuşlar.

Braziliyada keçirilən 58-ci Beynəlxalq Riyaziyyat Olimpiadasında şagirdlərimiz 4 bürünc medal və 2 həvəsləndirici sertifikat almaqla, 110 ölkə arasında 42-ci yerə, Rusiyada keçirilən 2-ci Beynəlxalq Meqapolislər Olimpiadasında isə 1 qızıl və 4 bürünc medalla 42 ölkə arasında 3-cü yerə layiq görülmüşlər.

Bolqarıstanda keçirilən Avropa Gənclər İnformatika Olimpiadasında Azərbaycan məktəbliləri bürünc medal qazanaraq ölkəmizi layiqincə təmsil etmişlər.

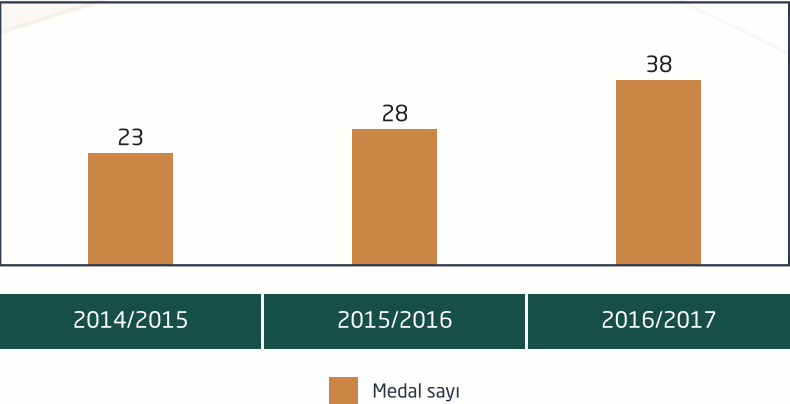
2013-2017-ci illər arasında şagirdlərimiz iştirak etdikləri Beynəlxalq fənn olimpiadalarında 3 qızıl, 21 gümüş və 85 bürünc medal almaqla, ümumilikdə 109 medalla mükafatlandırılmışlar. Azərbaycan məktəbliləri 1994-cü ildən beynəlxalq olimpiadalarda cəmi 314 medal (onlardan 28-i qızıl, 80-i gümüş və 206-sı bürünc) qazanmışlar.

2016/2017-ci tədris ilində Beynəlxalq fənn olimpiadalarında qazanılmış medalların fənlərə görə bölgüsü

■ Diaqram 4

Azərbaycanlı şagirdlərin son 3 ildə beynəlxalq olimpiadalarda qazandıqları medal sayı

■ Diaqram 5

Beynəlxalq qiymətləndirmə proqramları (PIRLS, PISA, TIMSS)

Beynəlxalq qiymətləndirmə proqramları təhsilin keyfiyyətinin qiymətləndirilməsi funksiyasını yerinə yetirməklə, ölkədə təhsilin vəziyyəti haqqında məlumat əldə etməyə, həlli tələb olunan əhəmiyyətli problemləri üzə çıxarmağa, onları araşdırmağa, nəticələrini xarici ölkələrlə müqayisə etməyə imkan yaradır. Dünyanın bir çox dövlətlərinin təhsil sistemini əhatə edən beynəlxalq qiymətləndirmə tədqiqatları əsasən iki beynəlxalq təşkilat - İqtisadi Əməkdaşlıq və İnkişaf Təşkilatı (Organisation for Economic Cooperation and Development - OECD) və Təhsil Nailiyyətlərinin Qiymətləndirilməsi üzrə Beynəlxalq Assosiasiya (International Association for the Evaluation of Educational Achievement - IEA) tərəfindən aparılır.

Azərbaycan Respublikası hər 5 ildən bir IV sinif şagirdləri arasında Təhsil Nailiyyətlərinin Qiymətləndirilməsi üzrə Beynəlxalq Assosiasiya tərəfindən keçirilən PIRLS - Oxu bacarığının inkişafı üzrə beynəlxalq tədqiqatında (Progress in International Reading Literacy Study) iştirak edir. Tədqiqatın əsas məqsədi IV sinif şagirdlərinin oxu bacarıqlarının qiymətləndirilməsi və nəticələrin digər ölkələrlə müqayisə olunmasıdır. 2016-cı ilin aprel-may aylarında ölkə üzrə ümumi təhsil müəssisələrində PIRLS 2016 tədqiqatının əsas mərhələsi keçirilmişdir. Tədqiqatın aparılması üçün ölkə üzrə 170 ümumi təhsil müəssisəsi təsadüfi seçim yolu ilə müəyyənləşdirilmişdir.

PIRLS-in nəticələrinə görə, azərbaycanlı şagirdlərin 2016-cı ildə oxu bacarıqları 2011-ci ilin müvafiq göstəricisi ilə müqayisədə 462 bal 472 bala yüksəlib və ya 10 bal artıb. Tədqiqat şagirdləri nəticələrinə görə 4 – “mükəmməl”, “yüksək”, “orta” və “aşağı” səviyyəyə bölür. PIRLS 2011 tədqiqatının nəticələri ilə müqayisədə azərbaycanlı şagirdlərin “mükəmməl” səviyyəyə daxil olan payı 0%-dən 2016-cı ildə 2%-ə qədər artıb. “Yüksək” səviyyə üzrə isə şagirdlərin nəticələri 2011-ci ilə müqayisədə 9%-dən 2016-cı ildə 16%-ə yüksəlib. Başqa sözlə, ölkə üzrə son 5 ildə “mükəmməl” və “yüksək” səviyyəyə uyğun nəticə göstərmiş ibtidai sinif şagirdlərinin sayı 2 dəfə artıb. “Aşağı” səviyyəyə uyğun nəticə göstərmiş şagirdlərin payı isə 37%-dən 27%-ə enib və ya 10% azalıb.

PIRLS 2016 proqramına ümumilikdə 60 iştirakçı ölkə (ştat, zona və s.) üzrə 340.000-dən çox şagird, 330.000 valideyn, 16.000 müəllim, 12.000 məktəb cəlb olunub. Azərbaycan üzrə isə təsadüfi seçim əsasında 170 ümumtəhsil məktəbi, 6.000-dən çox IV sinif şagirdi, 340 müəllim və 6.000-dən çox valideyn iştirak edib.

PISA - Beynəlxalq Şagird Qiymətləndirilməsi Proqramı (Programme for International Student Assessment) tədqiqatı İqtisadi Əməkdaşlıq və İnkişaf Təşkilatı tərəfindən 3 ildən bir təşkil olunaraq, 15 yaşlı şagirdlərin oxu, riyaziyyat və elm sahələri üzrə məktəbdə qazandığı biliklərdən həyatda, məişətdə qarşılaşdıqları problemləri həll etmək üçün istifadə etmək bacarığını yoxlayır.

2016-cı ildə Azərbaycan növbəti PISA 2018 tədqiqatında iştirak etməyə müraciət etmiş və hazırlıq işlərinə başlanılmışdır. 2017-ci ilin aprel-may aylarında Bakı şəhəri üzrə 60 məktəbin Azərbaycan və rus bölmələrində təhsil alan 15 yaşlı şagirdləri PISA tədqiqatının pilot mərhələsində iştirak etmişlər. PISA 2018 tədqiqatının əsas mərhələsinin 2018-ci ilin aprel-may aylarında keçirilməsi planlaşdırılır. Tədqiqat üzrə yekun nəticələrin 2019-cu il ərzində açıqlanması gözlənilir.

TIMSS - Riyaziyyat və Təbiət Elmləri üzrə Beynəlxalq Qiymətləndirmə Proqramı (Trends in International Mathematics and Science Study) Təhsil Nailiyyətlərinin Qiymətləndirilməsi üzrə Beynəlxalq Assosiasiya tərəfindən 1995-ci ildən etibarən həyata keçirilən, IV və VIII sinif şagirdlərinin riyaziyyat və elmi biliklərini qiymətləndirən beynəlxalq araşdırma proqramıdır. Tədqiqat hər 4 ildən bir keçirilir və növbəti TIMSS 2019 araşdırmasında Azərbaycan da iştirak edəcək. Hazırda tədqiqatın 2018-ci ildə keçiriləcək pilot mərhələsi üçün hazırlıq işləri görülür.

Milli qiymətləndirmə

Nazirlik əməkdaşları 2017-ci ildə IX sinif buraxılış imtahanının I və II mərhələsi ilə bağlı yerlərdə mütəmadi olaraq məktəb direktorları, fənn müəllimləri və şagirdlərə məlumat xarakterli seminarlar təşkil etmiş, eyni zamanda 20.000 şagird arasında ayrı-ayrı vaxtlarda sınaq imtahanları keçirərək nəticələrinin müqayisəli təhlilini aparmışlar.

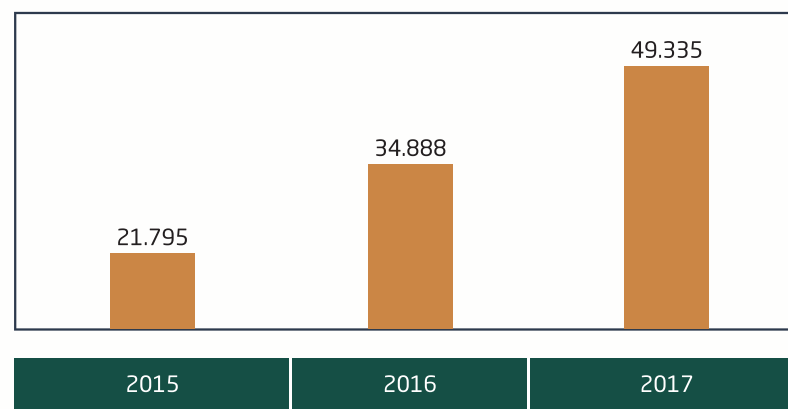
25 noyabr tarixində Bakı şəhəri və 22 rayonda (şəhər) fəaliyyət göstərən IX sinif şagirdləri üçün buraxılış imtahanlarının 2-ci mərhələsinə uyğun - “Azərbaycan dili” və “Riyaziyyat” fənləri üzrə sınaq qiymətləndirmə həyata keçirilmişdir ki, bu qiymətləndirməyə ümumilikdə 55.000-dən çox şagird cəlb edilmişdir.

Müəllimlərin işə qəbulu və iş yerinin dəyişdirilməsi

Təhsil Nazirliyi sistemində daxil olan ümumi təhsil müəssisələrinə müddətsiz müqavilə ilə ixtisaslı müəllim kadrlarının işə qəbulu Nazirlik tərəfindən mərkəzləşdirilmiş müsabiqə yolu ilə həyata keçirilir. Müəllimlərin işə qəbulu üzrə müsabiqə 4 mərhələdə (elektron ərizədəki göstəricilərin qiymətləndirilməsi, test imtahanı, vakant yerlərin seçilməsi və müsahibə) təşkil edilir. 2017/2018-ci tədris ili üçün keçirilmiş müəllimlərin işə qəbulu

üzrə müsabiqədə iştirak etmək məqsədilə 49.335 nəfər www.miq.edu.az internet sahifəsində qeydiyyatdan keçmişdir. Bu rəqəm 2016-cı ildə 34.888 nəfər, 2015-ci ildə isə 21.795 nəfər olmuşdur. Qeydiyyatdan keçənlərin sayının çoxalması rayonlarda bu peşədə çalışmaq istəyən məzunların çəkisinin artmasına işarədir. 2017-ci ildə qeydiyyatdan keçənlərdən 47.000 nəfərin elektron ərizəsi təsdiq edilmiş və onlar test imtahanı mərhələsinə buraxılmışdır. Müsabiqənin test imtahanı mərhələsində isə hesabat ilində 40.000 nəfər iştirak etmişdir. Müəllimlərin işə qəbulu üzrə müsabiqənin 1-ci turunun nəticəsində müddətsiz müqavilə ilə işə qəbul olunanların sayı 4.454 nəfər, 2-ci turunda 1.058 nəfər olmuşdur.

İşə qəbul üçün www.miq.edu.az saytında qeydiyyatdan keçənlərin sayı

■ Diaqram 6

Müəllimlərin diaqnostik qiymətləndirilməsi

Təhsil Nazirliyi 7 aprel 2017-ci il tarixində mətbuat konfransı keçirərək ölkənin 26 şəhər və rayonunun dövlət ümumi təhsil müəssisələrində çalışan müəllimlərin bilik və bacarıqlarının diaqnostik qiymətləndirilməsinə başlamışdır. Rayonların adları, imtahan mərkəzləri və imtahan tarixləri www.dq.edu.az internet sahifəsində cədvəl şəklində paylaşılmışdır. Bundan başqa, www.dq.edu.az sahifəsində hər bir namizədin şəxsi sahifəsində diaqnostik qiymətləndirmənin keçirilmə tarixi və saati ilə bağlı məlumat yerləşdirilmişdir.

Qiymətləndirilmə zamanı iştirakçılara ixtisas üzrə ümumi təhsil proqramına uyğun 40, metodika və təlim strategiyaları üzrə ümumi olaraq 20 test tapşırığı verilmişdir. 2017-ci ildə diaqnostik qiymətləndirmə Ağdam, Ağdaş, Ağstafa, Balakən, Bərdə, Beyləqan, Cəbrayıl, Füzuli, Goranboy, Göyçay, Kəlbəcər, Laçın, Mingəçevir, Naftalan, Oğuz, Qax, Qazax, Qəbələ, Şəki, Tərtər, Tovuz, Xocalı, Yevlax, Zaqatala, Zəngilan şəhər və rayonlarında keçirilmiş və bu bölgələrdən 41.360 müəllim diaqnostik qiymətləndirmədən uğurlu keçənlərin siyahısına daxil olmuşdur. Ümumilikdə, Azərbaycan üzrə 2014-2017-ci illər ərzində 140.000-dək müəllim diaqnostik qiymətləndirmədən keçmişdir. Diaqnostik qiymətləndirmədən keçən müəllimlərin vəzifə maaşı 2 dəfə, həftəlik dərs yükü isə 1,5 dəfə artırılmışdır.

Əlavə olaraq, 2017-ci ilin avqust ayında direktor, direktor müavinləri, məktəbdən kənar və sinifdən xaric işlər üzrə təşkilatçılar, yerli təhsili idarəetmə orqanlarında dövlət qulluğu və metodist vəzifələrində çalışanlar üçün də diaqnostik qiymətləndirmə təşkil edilmişdir. Ümumi təhsil müəssisələrinin 7.195 nəfər pedaqoji işçisi bu qiymətləndirmədən keçmişdir.

2014-cü ildən başlayan və mərhələlərlə həyata keçirilən müəllimlərin bilik və bacarıqlarının diaqnostik qiymətləndirilməsi prosesi 2017-ci ilin avqust ayında rayon (şəhər) təhsil şöbələrinin (idarələrində) metodistləri və ümumi təhsil müəssisələrinin direktor və direktor müavinlərinin iştirakı ilə başa çatmışdır. Beləliklə, respublikanın ümumi təhsil müəssisələrində çalışan müəllimlərin diaqnostik qiymətləndirilməsi yekunlaşmışdır.

Direktorların işə qəbulu

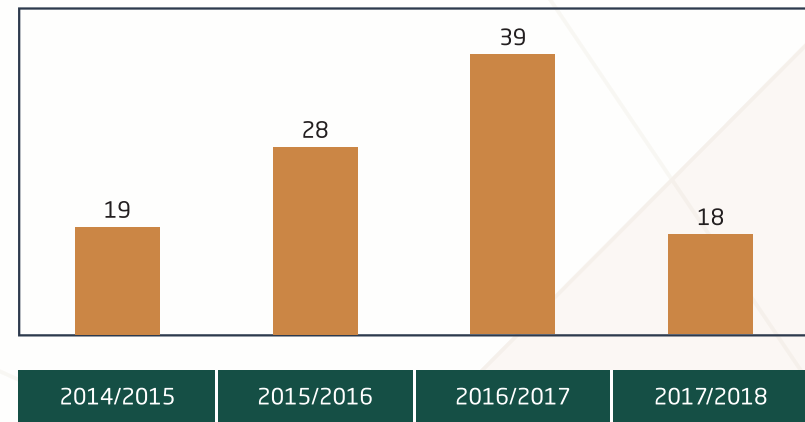
Təhsil Nazirliyi sistemində daxil olan (Bakı şəhəri istisna olmaqla) ümumi təhsil müəssisələrində direktorların işə qəbulu və iş yerinin dəyişdirilməsini, çalışmanın yaş həddinə çatmış direktorlarla əmək münasibətlərini "Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi sistemində daxil olan ümumi təhsil müəssisələrinin direktoru vəzifəsinə işə qəbul və direktorların iş yerinin dəyişdirilməsi Qaydaları"na əsasən tənzimləyir, bu sahədə təhsili idarəetmə orqanlarının səlahiyyət və vəzifələrini müəyyən edir. Direktorların işə qəbulu şəffaflıq və obyektivlik təmin edilməklə, Nazirlik tərəfindən mərkəzləşdirilmiş qaydada üç mərhələ - elektron ərizə qəbulu, imtahan və müsahibə olmaqla, müsabiqə yolu ilə həyata keçirilir. 2017-ci ildə keçirilmiş müsabiqə nəticəsində 200 nəfər namizəd bölgələrdəki ümumi təhsil müəssisələrinə direktor təyin olunmuşdur.

Lakin bu Qaydalar Təhsil Nazirliyinin birbaşa tabeliyində olan lisey və gimnaziyalara, internat tipli təhsil müəssisələrinə, Bakı şəhərinin ümumi təhsil müəssisələrinə direktorların işə qəbuluna şamil edilmir. Bu kateqoriyaya kadr hazırlamaq üçün Nazirlik direktor təlimləri təşkil edir və gələcəkdə bu vəzifədə çalışmaq arzusu olan pedaqoji işçiləri təlimlərə seçmək üçün müsabiqə elan edir. Təlimlərin məqsədi müasir idarəetmə bilik və bacarığına

iyələnmiş, informasiya texnologiyalarına bələd olan, ölkəmizin təhsil və sosial inkişafına töhfə verə biləcək ümumi təhsil müəssisəsi direktorlarını təkmilləşdirmək və yetişdirməkdir. Təlimlərdə təhsildə keyfiyyətin idarə edilməsi, təhsili idarəetmənin hüquqi əsasları, kompüter və təlim texnologiyaları, təhsildə statistika və təhlil, təhsilin idarə olunması və monitorinqi, təhsili idarəetmənin psixoloji əsasları, kurikulum: nəzəriyyə və tətbiq, təhsildə maliyyənin idarə edilməsi mövzuları əhatə olunur.

Bu günə qədər 4 tədris ili üzrə 2.200 nəfərdən çox pedaqoji işçi təlimlərdə iştirak üçün müraciət etmiş və 400 nəfər şəxs təlimlərdə iştirak etmək hüququ qazanmışdır. Təlimlərdə iştirak etmiş şəxslər Təhsil Nazirliyi tərəfindən təşkil olunan imtahanlarda iştirak edirlər. İmtahanlarda qənaətbəxş nəticə göstərmiş namizədlərə "Uğur sertifikatı" təqdim edilir və onlar direktor vəzifəsi üzrə vakant yerlərə təyin olunmaq üçün ehtiyat kadr kimi qeydə alınır. 2014/2015-ci tədris ilində 19 nəfər, 2015/2016-cı tədris ilində 28 nəfər, 2016/2017-ci tədris ilində 39 nəfər, 2017/2018-ci tədris ilində isə 18 nəfər direktor təyin olunmuşdur.

"Uğur sertifikatı" əldə edərək direktor vəzifəsinə təyin olunanların sayı

■ Diaqram 7

“Təhsil Menecerlərinin Peşəkar İnkişafı” layihəsi

2016-cı ildə həyata keçirilmiş “Təhsil Menecerlərinin Peşəkar İnkişafı” layihəsi uğurlu nəticələrinə görə 2017-ci ildə də davam etdirilmiş və yeni elan verilmişdir. Layihənin əsas məqsədi müasir idarəetmə bacarıqlarına yiyələnmiş, informasiya texnologiyalarına bələd, ölkəmizin təhsil və sosial inkişafına töhfə verə biləcək təhsil işçiləri yetişdirmək və təkmilləşdirməkdir.

Bu layihə çərçivəsində təhsil sahəsində işləyən və ya gələcəkdə bu sahədə çalışmaq istəyən şəxslərin Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi və ona tabe qurumlarda bir il müddətinə təcrübə proqramı və təlimlərə cəlb olunması nəzərdə tutulmuşdur.

Namizədlərin seçimi 3 (üç) mərhələdən ibarət olmuşdur:

a) Müraciət edənlərin www.miq.edu.az/tm portalında elektron qeydiyyatı (628 nəfər namizəd qeydiyyatdan keçmişdir);

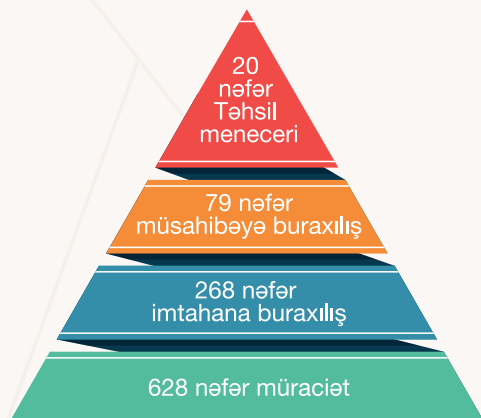
b) Müsabiqənin tələblərinə uyğun gələn şəxslərin məntiqi düşüncə bacarıqlarının qiymətləndirilməsi (268 nəfərin iştirak etdiyi imtahan həyata keçirilmişdir);

c) II mərhələdə keçirilən imtahanlarda yüksək nəticə göstərmiş şəxslər üçün müsahibə (keçirilən müsahibədə imtahan-da 80%-dən yuxarı nəticə göstərən 79 namizəd iştirak etmişdir).

Müsahibə mərhələsindən 9 ay müddətində təcrübə proqramı və təlimlərə cəlb olunması məqsədilə Astara, Balakən, Beyləqan, Zaqatala, Qax, Gəncə, Şəmkir, Hacıqabul, İmişli, Saatlı, Şirvan, Quba, Qusar, Masallı, Göygöl, Goranboy, Kürdəmir, Daşkəsən rayon və şəhərləri üzrə ümumilikdə 20 nəfər təhsil meneceri seçilmişdir.

Seçilmiş menecerlər Şirvan şəhəri, Saatlı, Sabirabad, İmişli, Cəlilabad və Masallı rayonlarında diaqnostik qiymətləndirmədə ixtisasından 16 baladək (40%-dən az) nəticə göstərən 1.024 nəfər ibtidai sinif müəlliminin təlim ehtiyaclarının, eyni zamanda onların elmi-metodiki hazırlığının və peşəkarlıq səviyyəsinin mövcud vəziyyətinin öyrənilməsi üçün təhlilin aparılması, ucqar kənd məktəblərinə mütəmadi səfərlərin və təlimlərin təşkili, regionlarda direktorlar üçün kompüter kursları, elektron təhsilin təbliği və s. istiqamətlərdə tədbirlər həyata keçirmişlər. Eyni zamanda, “Həmkardan həmkara dəstək” layihəsi çərçivəsində Ağcabədi, Biləsuvar, Saatlı, Sabirabad və Salyan rayonları üzrə təhsil menecerləri ümumilikdə 1.800-ə qədər təhsilverəni və 150-yə yaxın təlimçini əhatə edən könüllü əsaslı təlimlər təşkil etmişlər.

Ümumiyyətlə, təhsil menecerləri bölgələrdə Təhsil Nazirliyi, Tİ və TİPİ-nin inkişaf xarakterli fəaliyyətlərinin icrasına köməklik göstərirlər.

Təhsildə inkişaf və innovasiyalar üzrə qrant müsabiqəsi

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin "Təhsildə inkişaf və innovasiyalar üzrə qrantların məbləği və ayrılması şərtləri, o cümlədən vəsaitlərin verilmə prosedurları, monitorinqin aparılması, hesabat və qiymətləndirmə üzrə tələblər" in təsdiq edilməsi haqqında "2017-ci il 14 iyun tarixli 258 nömrəli qərarının icrasının təşkili haqqında" Azərbaycan Respublikasının Təhsil nazirinin 2017-ci il 4 avqust tarixli 236 nömrəli əmrinə əsasən 15 avqust – 10 sentyabr 2017-ci il tarixləri arasında Təhsildə inkişaf və innovasiyalar üzrə qrant müsabiqəsi elan edilmişdir.

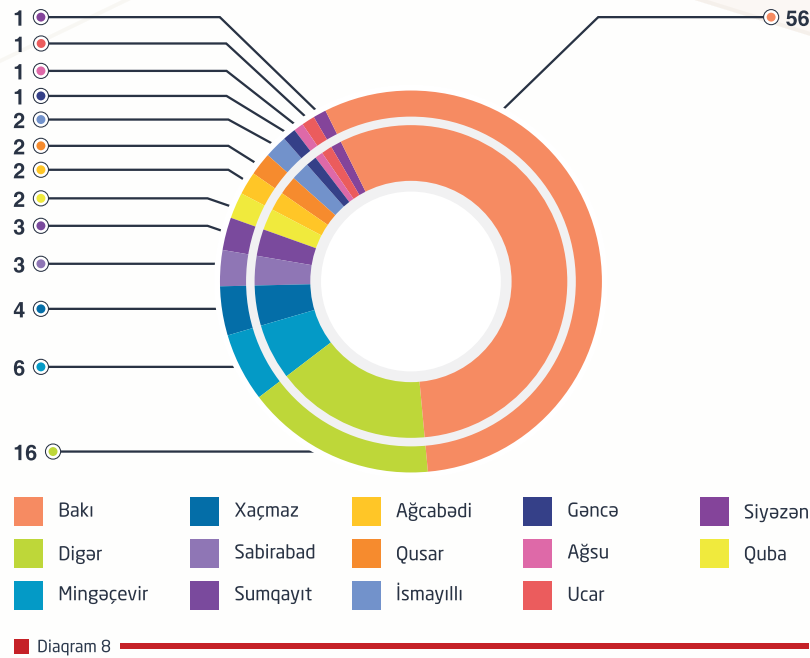
Müsabiqənin mövzuları aşağıdakılar olmuşdur:

- ✓ Müasir tələblər baxımından məktəbdaxili rəhbərlik və nəzarətin təkmilləşdirilməsi;
- ✓ Pedaqoji işçilərin peşəkarlıq səviyyəsinin yüksəldilməsi;
- ✓ Təkmil forma və məzmununda metodik xidmət sisteminin yaradılması;
- ✓ Məktəb-icma (valideyn) münasibətlərinin təşəkkülü və inkişaf etdirilməsi;
- ✓ Keyfiyyətin idarə olunmasında müasir qiymətləndirmə vasitələrinin tətbiq olunması;
- ✓ İstedadlı uşaqlarla işin təşkili;
- ✓ Ümumi təhsilin yeni məzmununu ehtiva edən kurikulumlarla (təhsil proqramları) tədris prosesində müasir təlim texnologiyalarının tətbiqi;
- ✓ Şagirdlərin bilik və bacarıqlarının təkmilləşdirilməsi və məlumatlılıq səviyyəsinin artırılmasında sinifdən xaric və məktəbdən kənar tədbirlərin təşkili;
- ✓ Psixoloji xidmətin təşkili və effektivliyinin artırılması;
- ✓ Məktəblərarası əməkdaşlığın inkişafı.

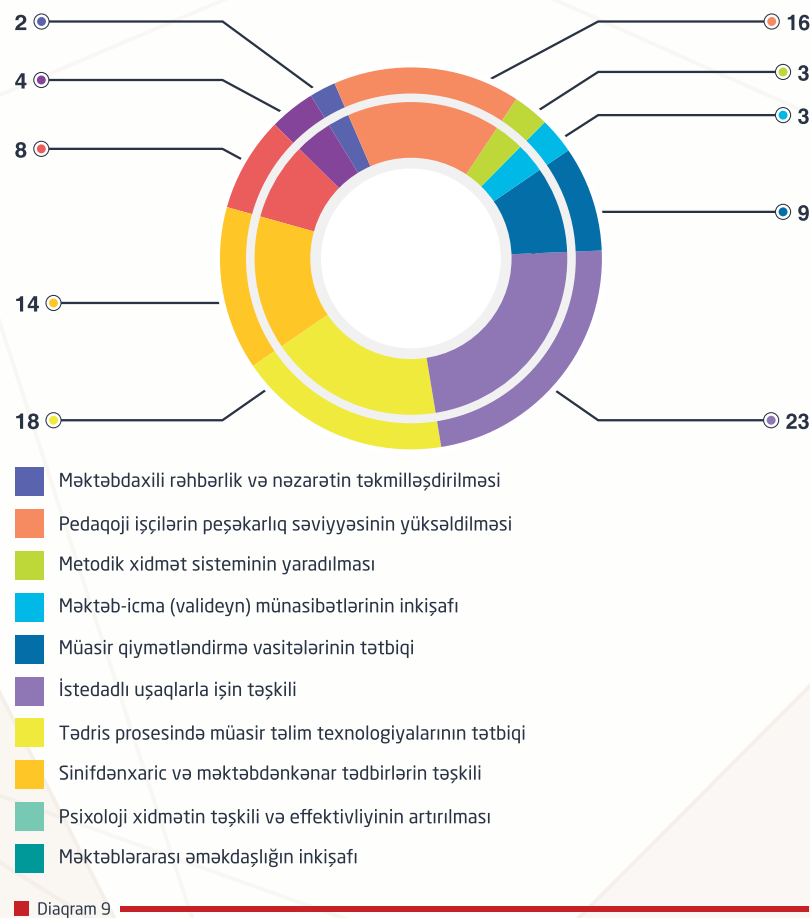
Müsabiqə çərçivəsində ümumi təhsil müəssisələri kateqoriyası üzrə 76 layihə, fərdi layihələr kateqoriyası üzrə 206 layihə olmaqla, ümumilikdə 282 layihə təklifi qəbul olunmuşdur.

Ekspert qrupunun rəyi əsasında Təhsil nazirinin əmri ilə təhsil müəssisələri kateqoriyası üzrə 38 layihə və fərdi kateqoriya üzrə 84 layihə olmaqla, ümumilikdə 122 layihənin maliyyələşdirilməsi təsdiqlənmişdir. Layihələrin icrasına ümumilikdə 1.000.000 (bir milyon) manat vəsait ayrılmışdır. Layihələr 2017-ci ilin sentyabr-dekabr ayları arasında icra olunub. Yuxarıda qeyd edilən mövzular üzrə layihələr Respublikanın 50-dən çox rayon və şəhərlərində həyata keçirilir. Ümumilikdə, 76 rayon (şəhər) təhsil şöbələrindən 44-nü təmsil edən məktəb və müəllimlər müsabiqədə qalib olublar. Layihənin fəaliyyət dairəsi isə 55 rayonu (şəhər) əhatə edir.

Layihə qaliblərinin rayonlar (şəhərlər) üzrə bölgüsü

Layihəyə ayrılan vəsaitlərin mövzular üzrə bölgüsü

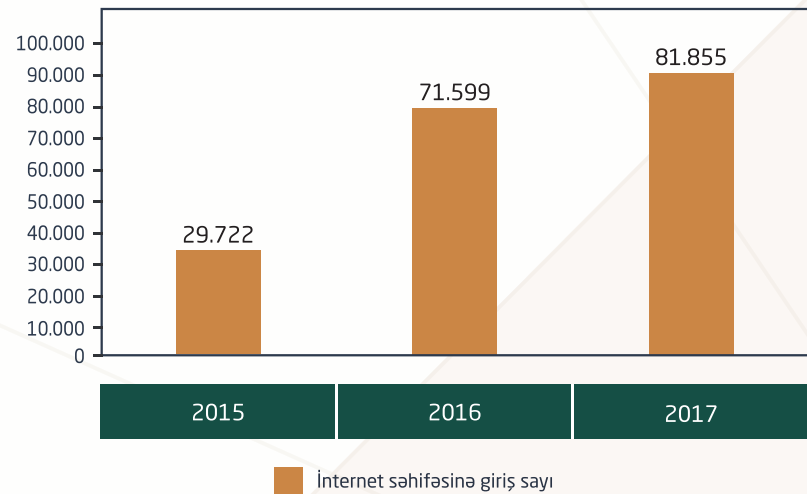
Elektron resursların istifadəsi

www.e-resurs.edu.az

www.e-resurs.edu.az portalı Təhsil Nazirliyi tərəfindən son 4 ildə hazırlanan bütün yeni təhsil resurslarını bir mənbədə cəmləşdirmək məqsədilə yaradılıb. Portal vasitəsilə hər bir istifadəçi elektron dərsliklər, video dərslər, müsabiqələr, elektron tapşırıqlar, müxtəlif tədris yönümlü oyunlar və digər bu tipli təhsil resurslarına çıxış əldə edə bilər.

Yeni resurslar şagirdlərə dərslərdə əldə etdiklərini simulyasiya oyunlarında tətbiq edərək daha çox bilik və məlumat əldə etmələrinə yardım edəcəkdir. Eyni zamanda, simulyasiya oyunları şagirdlərin düşüncə və məntiqi qavramasını da inkişaf etdirir. Bu baxımdan www.e-resurs.edu.az portalına yerləşdiriləcək resurslar müəllim və şagirdlər üçün çox faydalıdır.

Portalın son 3 il üzrə müqayisəli statistik hesabatını aşağıda görə bilərsiniz:

www.e-resurs.edu.azwww.e-derslik.edu.az

Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi elektron dərsliklərin müasir təhsil sistemində aktuallığını nəzərə alaraq bu istiqamətdə fəaliyyətini genişləndirmiş və www.e-derslik.edu.az elektron dərslik portalını yaratmışdır.

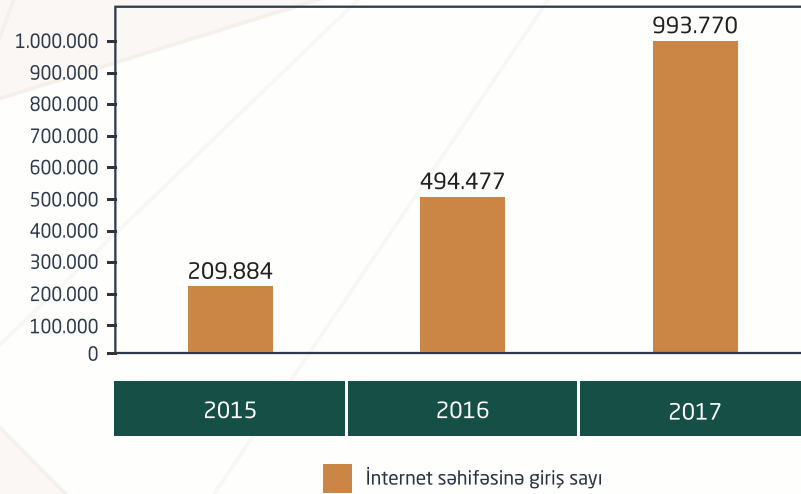
Hesabat ilində portalın ümumi dizaynı tamamilə yenilənib və yeni funksiyalar əlavə olunub. Son dəyişikliklərdən sonra qeydiyyatdan keçmədən də portala daxil olub elektron kitablardan istifadə etmək olur. Bundan əlavə bütün dərsliklər üzrə sürətli axtarış sistemi aktivləşdirilib. Portaldan daha rahat istifadə üçün qeydiyyatdan keçməklə bağlı izahlı video da portala əlavə edilib.

2017-ci ildə portala 59 ədəd yeni elektron dərslik əlavə edilib. Bundan əlavə 15 elektron dərslik multimedia vəsaitləri ilə zənginləşdirilib. Hazırda 199 ədəd elektron dərslik, 22 müəllim metodiki vəsaiti və 2 sinifdən xaric oxu ədəbiyyatı olmaqla, portal-

da 223 ədəd elektron kitab yerləşdirilib. Dərsliklər Azərbaycan və rus bölməsinə dair I-X siniflər üzrə qruplaşdırılıb. Portal yarandığı gündən bu vaxta qədər 1.700.000 dəfədən çox istifadə olunub. Portaldan qeydiyyatdan keçən istifadəçilərin sayı 171.482 nəfərdir.

Portalın son 3 il üzrə müqayisəli statistik hesabatını aşağıda görə bilərsiniz:

www.e-derslik.edu.az

■ Diaqram 11

www.e-test.edu.az

Təhsil Nazirliyi tərəfindən şagirdlər üçün elektron formatda interaktiv müsabiqələrin təşkili məqsədilə www.e-test.edu.az portalı yaradılıb. Həmin portal vasitəsilə şagirdlər qeydiyyatdan keçərək 9 fənn üzrə 30.000-dən artıq test çalışmasını həll edərək “Bilik yarışı”nda iştirak edə bilərlər. Çalışmaları həll etdikcə hər bir şagird müvafiq xallar qazanır. Toplanan xallar artdıqca şagirdlərə simvolik həvəsləndirici medallar verilir. Bu da şagirdlərarası test çalışmasında rəqabəti artırır. Bu portala digər fənlər üzrə də yeni test tapşırıqlarının əlavə olunması planlaşdırılır. Yeni suallar şagirdlərarası rəqabəti artırır, müəllimlərin dərslə izah etdiyi materialların daha da yaxşı mənimsənilməsinə köməklik edir.

Eyni zamanda, müəllimlər bu resurslardan istifadə edərək əlavə ev çalışmaları verə və ya şagirdləri sinifdə bilik yarışında iştirak etdirə bilərlər. www.e-test.edu.az portalının üstünlüklərindən biri də cavabların interaktiv şəkildə dərhal ekranda göstərilməsidir. Bu da şagirdə testi həll etdikcə düz və ya səhv cavab verdiyini öyrənməyə imkan yaradır.

2017-ci ildə portalda olan fənn və sinif üzrə ən çox xal toplayan şagirdlərə Təhsil Nazirliyi tərəfindən sertifikat, medal və qiymətli hədiyyələr verilmişdir. 2016/2017-ci tədris ilinin nəticələrinə görə 37 məktəbli “Bilik yarışı”nda ən yüksək xal toplayaraq birinci yere çıxmışdır. Qaliblər arasında Bakı məktəbliləri ilə yanaşı, Zaqatala, Şəki, Quba, Şabran, Zərdab və Ağdam məktəbliləri də var.

Portalda 9 fənn üzrə 26.459 test var.

“Məktəblinin Dostu” layihəsi

2016-cı ildə başlayan “Məktəblinin Dostu” layihəsi Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi və Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyinin birgə layihəsidir. Layihə ilk mərhələdə Bakı şəhərindəki 31 ümumi təhsil müəssisəsində həyata keçirilmişdir. Hazırda hər məktəbdə şagird sayına uyğun olaraq minimum 3 nəfər Məktəblinin Dostu fəaliyyət göstərir. Layihənin əsas məqsədi müəllim və şagirdlər üçün təhlükəsiz mühit yaratmaq, fəvqəladə hal baş verdikdə ilkin tibbi və psixoloji yardım göstərməkdir. Bununla yanaşı, “Məktəblinin Dostu” seçilmiş şəxslər hər bir yaş mərhələsində uşaqların hərtərəfli şəxsi keyfiyyətlərinin və intellektual inkişafının təmin edilməsi, onlarda özünütərbiyə və özünüinkışaf bacarığının formalaşdırılmasında iştirak edirlər.

Layihəyə 2016/2017-ci tədris ilindən Bakı şəhəri üzrə 20 sayılı tam orta məktəb də qoşulmuşdur. Beləliklə, layihədə hal-hazırda 124 nəfər Məktəblinin Dostu fəaliyyət göstərir.

Layihə birillik fəaliyyəti dövründə bir sıra uğurlara imza atmışdır:

- 2.186 dəfə tibbi yardım göstərilmişdir;
- Layihə ilə əhatə edilmiş 80% məktəblərdə siqaret çəkilməsi kəskin azalmışdır;
- Peşəyönümü və karyera planlaşdırması ilə bağlı 19 məktəbdə 503 şagirdi əhatə edən davamlı təlim sessiyaları aparılmışdır;
- 354 şagirdin psixoloji diaqnostikası prosesi başa çatmışdır;
- Fəvqəladə vəziyyətlərdə davranış qaydaları ilə bağlı olaraq şərti-həyəcan təlimləri və digər praktiki təlimlər həyata keçirilmişdir.

Şagirdlərin intellektual inkişafına yardım məqsədilə davamlı olaraq təlim sessiyaları, 2 növbəli “Yay məktəbi”, asudə vaxtın səmərəli təşkili üçün ekskursiyalar, 12 böyük məktəblərarası turnir və müsabiqələr, 300-dən artıq məktəbdaxili intellektual təşəbbüslər və sosial məsuliyyət çərçivəsində çoxsaylı fəaliyyətlər icra edilmişdir.

2016/2017-ci tədris ilinin statistikasına nəzər yetirdikdə isə 108 psixoloji mövzu ilə bağlı müraciət cavablandırılmış və müvafiq addımlar atılmışdır. Keçən ilin aprel ayından başlayan peşə seçiminə dəstəklə bağlı proforiyentasiya təlimləri isə 14 məktəbdə təşkil edilmişdir.

Əlavə olaraq layihəyə daxil olan bütün məktəblərin iştirak etdiyi müəllimlər gününə həsr olunan video müsabiqəsi və 9 noyabr Dövlət Bayraq günü münasibətilə foto müsabiqəsi həyata keçirilmişdir. Məktəbdaxili təşəbbüslər isə şagirdlərin intellektual səviyyəsinin artırılması və komanda oyunlarının təşviqi səpkisində davam etdirilmişdir.

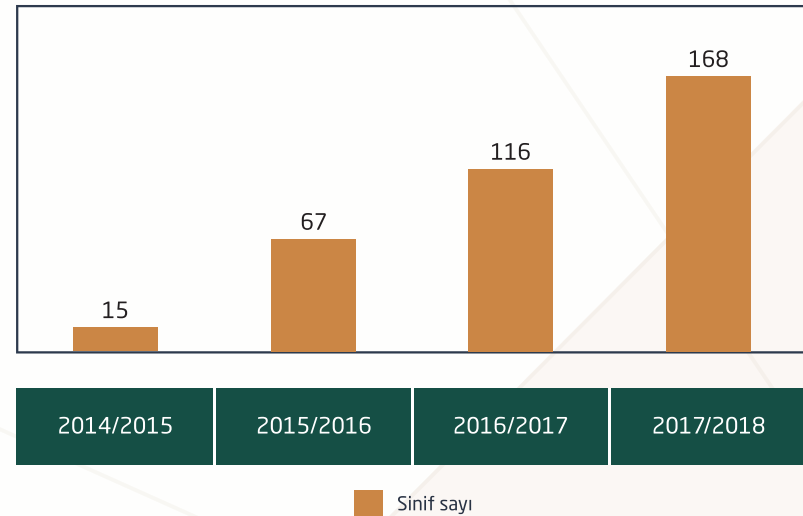
Oktyabr ayında XI Azərbaycan Beynəlxalq Təhsil Sergisində təmsil olunan “Məktəblinin Dostu” layihəsi ziyarətçilər tərəfindən rəğbətlə qarşılanmış və bir sıra təşkilatlarla əməkdaşlıq fəaliyyətinə başlanılmışdır.

“Sağlam Təhsil - Sağlam Millət” layihəsi

Təhsilin təşkili prinsipi olan “Sağlam Təhsil” yanaşmasının da təhsilalanların təlim nailiyyətlərinin yüksəldilməsi ilə yanaşı, onların fiziki, psixi və mənəvi sağlamlığının qorunmasının zəruriliyi önə çəkilir. Bu məqsədlə Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi 2013-cü ildən “Sağlam Təhsil - Sağlam Millət” layihəsini həyata keçirir.

“Sağlam Təhsil - Sağlam Millət” layihəsi məktəbyaşlı uşaqların inkişafı, maarifləndirilməsi, təhsili və sağlamlığının qorunması kimi mühüm vəzifələrin həllinə yönəldilib. Layihə dörd əsas istiqamətdə inkişaf etdirilir: tibbi-gigiyenik, psixoloji-sosioloji, pedaqoji, gender. Hazırda Bakı və Sumqayıt şəhərlərində yerləşən 38 orta təhsil müəssisəsində 168 “Sağlam Təhsil” sinfi fəaliyyət göstərir.

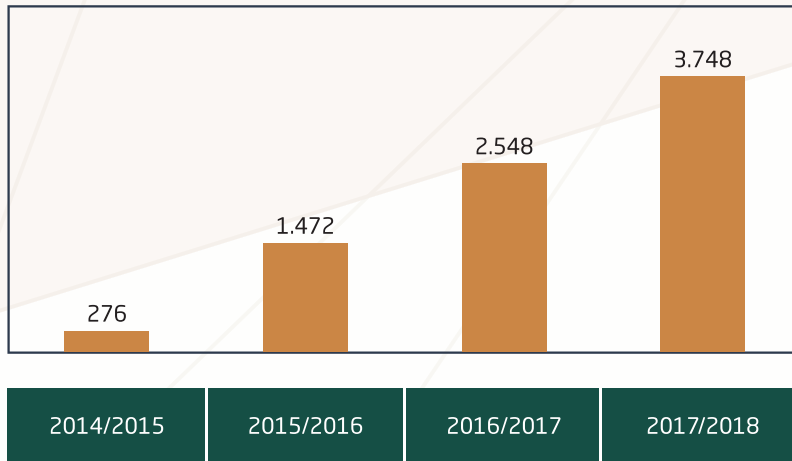
“Sağlam Təhsil” sinflərinin sayı

■ Diaqram 12

“Sağlam Təhsil - Sağlam Millət” layihəsində iştirak edən şagird sayı ilbəil artmışdır. Belə ki, əgər 2014-cü ildə 276 şagird 15 sinifdə layihə üzrə iştirak edirdisə, 2015-ci ildə 1.472 şagird 67 sinifdə, 2016-cı ildə 2.548 şagird 116 sinifdə, 2017-ci ildə isə 3.748 şagird 168 sinifdə layihə üzrə iştirak etmişdir.

“Sağlam Təhsil” layihəsində iştirak edən şagirdlərin sayı

Diaqram 13

“Sağlam Təhsil - Sağlam Millət” layihəsinin əsas məqsədlərini, sağlam təhsil texnologiyaları və şagirdlərin fiziki-psixi monitorinqlərinin nəticələri barədə məlumatları, layihə çərçivəsində ictimaiyyəti maraqlandıran mühüm məsələlərlə bağlı sual-cavab toplusunu, eləcə də valideynlərə məsləhət xarakterli məlumatları özündə əks etdirən “Müəllim də mühəndisdir” adlı metodik tövsiyə hazırlanmışdır.

2017-ci il ərzində həm layihəyə qoşulmuş siniflərdə (52 sinif) təhsil alan şagirdlərin valideynləri, müəllim heyəti və məktəb rəhbərliyi ilə görüşlər keçirilmiş, həm də pedaqogika, tibb, psixologiya və sosiologiya sahələri üzrə müəllimlərə təlimlər təşkil olunaraq mütəmadi dəstək göstərilmişdir. Habelə 10 məktəbdə 1.301 şagirdin iştirakı ilə tibbi, pedaqoji, psixoloji və sosioloji monitorinqlər aparılmışdır.

“Sağlam Təhsil - Sağlam Millət” layihəsi çərçivəsində uşaq və yeniyetmələrin sağlamlığının qorunmasına və təhsil nailiyyətlərinin yüksəldilməsinə dair 4 il ərzində görülmüş işləri və qarşıda duran vəzifələri müzakirə etmək, həmçinin əldə olunmuş nəticələri təhlil etmək məqsədilə 18 aprel 2017-ci ildə Azərbaycan Tibb Universitetinin Tədris-terapevtik klinikasında “Sağlam Təhsil - Sağlam Millət: görülmüş işlər, nailiyyətlər, perspektivlər” adlı elmi-praktik konfrans keçirilmişdir.

Bundan əlavə, “Sağlam Təhsil - Sağlam Millət” layihəsi Beynəlxalq Təhsil sərgisində 26 nömrəli məktəbin “4a” ST sinfi ilə təmsil edilmiş, sərgiyə gələn ziyarətçilərin böyük marağına səbəb olmuşdur.

“Məktəb icmaları” layihəsi

2015-ci ilin yanvar ayından “Məktəb İcma Qurumları” layihəsinə Bakı Şəhəri üzrə Təhsil İdarəsinin tabeliyində olan 33 məktəbdə pilot layihə olaraq başlanılmışdır. 2015-ci ilin noyabr ayında yaradılmış kommunikasiya platforması www.community.az yalnız pilot məktəblərə deyil, bütün məktəblərə elektron portalda qeydiyyatdan keçmək imkanı vermişdir.

2016/2017-ci tədris ilində “Məktəb İcmaları” layihəsinə 17 Bakı şəhəri ümumtəhsil məktəbi də cəlb olunaraq, layihə iştirakçılarının sayının 100-ə çatdırılması istiqamətində fəaliyyətə başlanılmışdır. Layihəyə cəlb olunan məktəblərdə ən fəal valideynlərin məlumatlarının toplanması məqsədilə həmin məktəblərə vahid forma göndərilmişdir.

“Məktəb icmaları” layihəsi çərçivəsində “İdeya-2017” müsabiqəsi keçirilmişdir. Valideynlərin məktəblilərin həyatında daha fəal iştirakının təmin edilməsi məqsədilə keçirilən müsabiqədə valideynlər müxtəlif layihələr təqdim etmişlər. Layihələrdən 10-u qalib seçilmişdir. “Məktəb icmaları” layihəsi çərçivəsində reallaşdırılan “Səsli kitablar” layihəsi, eləcə də “Azərbaycan müəllimi” qəzeti və www.community.az portalının əməkdaşlığı ilə “Birlikdə” jurnalı təqdim edilmişdir. “Səsli kitablar” layihəsi çərçivəsində görmə qüsuru olan insanlar üçün Azərbaycan və dünya yazıçılarının əsərlərindən ibarət xüsusi audio kitablar hazırlanmışdır. Layihənin həyata keçirilməsində əsas məqsəd görmə qüsurlu, eləcə də vaxt məhdudiyyəti ucbatından kitab oxuya bilməyən şəxslərin “Səsli kitablar”dan yararlanmalarına kömək etməkdir.

2017-ci ilin may və iyun ayları ərzində “Məktəb İcmaları” çərçivəsində “Uşaqlar gələcəyimizin sığortasıdır” adlı layihə həyata keçirilmişdir. Layihə və təlimlərin əsas məqsədi valideynlərin yeniyetmələrlə düzgün ünsiyyət qurması, qarşılıqlı münasibətlərin tənzimlənməsi və keçid dövrü problemlərinin aşkar olunaraq həll yolunun müəyyən edilməsidir. Aparılan monitorinq nəticələrinə əsaslanaraq, Gəncə, Şəki, Quba və Lənkəran şəhərlərində seminarlar təşkil olunmuşdur. Mövcud olan münasibətlərin araşdırılması, bu istiqamətdə yaranan problemlərin həlli yollarının müzakirəsi məqsədilə 24 yanvar 2017-ci il tarixində Binəqədi rayonu 144 nömrəli tam orta məktəbdə müəllim, valideyn və yuxarı sinif şagirdlərinin iştirakı ilə “Psixoloji Dəstək” layihəsi keçirilmişdir.

Britaniya Şurası ilə birgə həyata keçirilən SPEX layihəsinin davamlılığı

“Dövlət məktəblərində ingilis dilində danışmaq qabiliyyətinin inkişaf etdirilməsi (SPEX)” layihəsi çərçivəsində 54 ümumi təhsil müəssisəsindən 550 ingilis dili müəlliminin ingilis dili biliklərini və praktiki tədris bacarıqlarını inkişaf etdirmək, beləliklə də ingilis dilində danışmaq üzrə tədrisin səviyyəsini yüksəltmək nəzərdə tutulmuşdur.

Layihə çərçivəsində 2016-cı ilin dekabr ayında Bakı şəhərinin ümumi təhsil müəssisələrindən 558 müəllimin və 377 şagirdin Aptis testi (ingilis dilində diaqnostik test) ilə ingilis dili üzrə bilikləri qiymətləndirilmişdir. Bu test nəticəsində müəllimlər 30 qrupda yerləşdirilmiş, onlarla işləmək üçün 23 təlimçi ayrılaraq ingilis dili biliklərinin və praktiki tədris bacarıqlarının təkmilləşdirilməsi üçün təlimlərə başlanmışdır. Yüksək nəticə göstərmiş 60 müəllim isə birbaşa metodologiya kurslarına cəlb olunmuşdur.

Şagirdlər üçün müsabiqələr

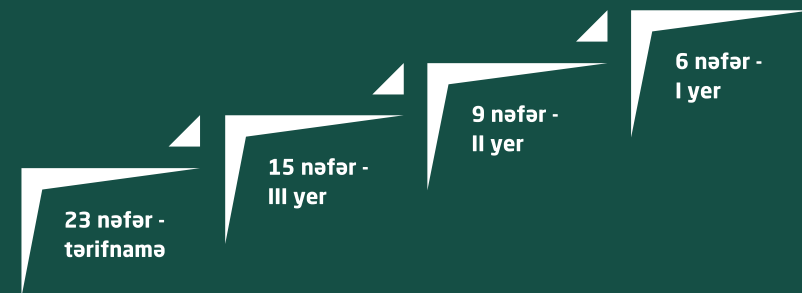
“Ədəbiyyat biliciləri” müsabiqəsi

VIII-XI sinif şagirdləri arasında keçirilən “Ədəbiyyat biliciləri” müsabiqəsi bu il də 3 mərhələdə (məktəb, rayon, ölkə) təşkil edilmişdir. Müsabiqənin ölkə mərhələsi mart ayının 25-də, qaliblərin mükafatlandırılması mərasimi iyun ayının 2-də keçirilmişdir. Ölkə mərhələsinin nəticələrinə görə Azərbaycan Respublikasının Təhsil nazirinin 2017-ci il 1 may tarixli, 22 nömrəli “Ədəbiyyat biliciləri” müsabiqəsi qaliblərinin təltif edilməsi barədə” əmri ilə 5 nəfər I, 10 nəfər II, 15 nəfər III dərəcəli diplomla, 21 nəfər isə tərifname ilə təltif edilmişdir.

“Ən yaxşı təqdimat” müsabiqəsi

“Ümummilli lider Heydər Əliyevin anadan olmasının 94-cü ildönümü ilə əlaqədar 2017-ci ilin mart-aprel aylarında respublikanın ümumtəhsil məktəblərinin IX-XI sinif şagirdləri arasında “Ən yaxşı təqdimat” müsabiqəsi təşkil olunmuşdur. Müsabiqədə 5.000-dək şagird iştirak etmiş və yekun nəticələrə əsasən 6 nəfər I, 9 nəfər II, 15 nəfər III dərəcəli diplomla, 23 nəfər isə tərifname ilə təltif edilmişdir.

HEYDƏR ƏLİYEV.94

“ƏN YAXŞI TƏQDİMAT MÜSABİQƏSİ”

Tədris resurslarının təkmilləşdirilməsi

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2010-cu il 3 iyun tarixli, 103 nömrəli qərarı ilə təsdiqlənmiş "Ümumi təhsil pilləsinin dövlət standartı və proqramları (kurikulumları)"na əsasən Təhsil Nazirliyi tərəfindən V-XI siniflər üçün yeni fənn proqramları (kurikulumları) hazırlanmışdır. 2017/2018-ci tədris ilində həmin fənn proqramlarının (kurikulumların) X siniflərdə tətbiq olunacağını nəzərə alaraq, X siniflər üçün yeni dərslik komplektlərinin (dərslik və müəllim üçün metodik vəsait) hazırlanması və onların digər tədris dillərinə tərcümə edilməsi üçün Təhsil Nazirliyi tərəfindən tender (müsabiqə) elan olunmuşdur.

Dövlət ümumtəhsil müəssisələrinin şagirdləri dərsliklərlə dövlət vəsaiti hesabına təmin olunurlar

2017-ci ildə X siniflər üçün yeni təhsil proqramları (kurikulumları) əsasında yeni dərslik komplektləri hazırlanmışdır.

Müsabiqəyə nəşriyyatlar tərəfindən təqdim edilən dərslik komplektlərinin məzmun (keyfiyyət) qiymətləndirilməsi Təhsil Nazirliyi yanında Dərslikləri Qiymətləndirmə Şurası (DQS) və Dövlət İmtahan Mərkəzi (DİM) tərəfindən aparılmışdır.

Qiymətləndirmə nəticəsində qalib olmuş dərslik komplektləri www.trims.edu.az internet sahifəsində geniş ictimaiyyətin müzakirəsinə çıxarılmışdır. Eləcə də ictimai müzakirəyə çıxarılmış dərslik komplektlərinə dair münasibət bildirmələri üçün ixtisaslaşmış qurumlara (AMEA-nın müvafiq profilli institutlarına, ali təhsil müəssisələrinə, ixtisaslaşmış digər qurumlara) müraciətlər edilmişdir.

Çap olunmazdan əvvəl bütün yeni dərslik komplektlərinin ictimai müzakirəsi keçirilmişdir.

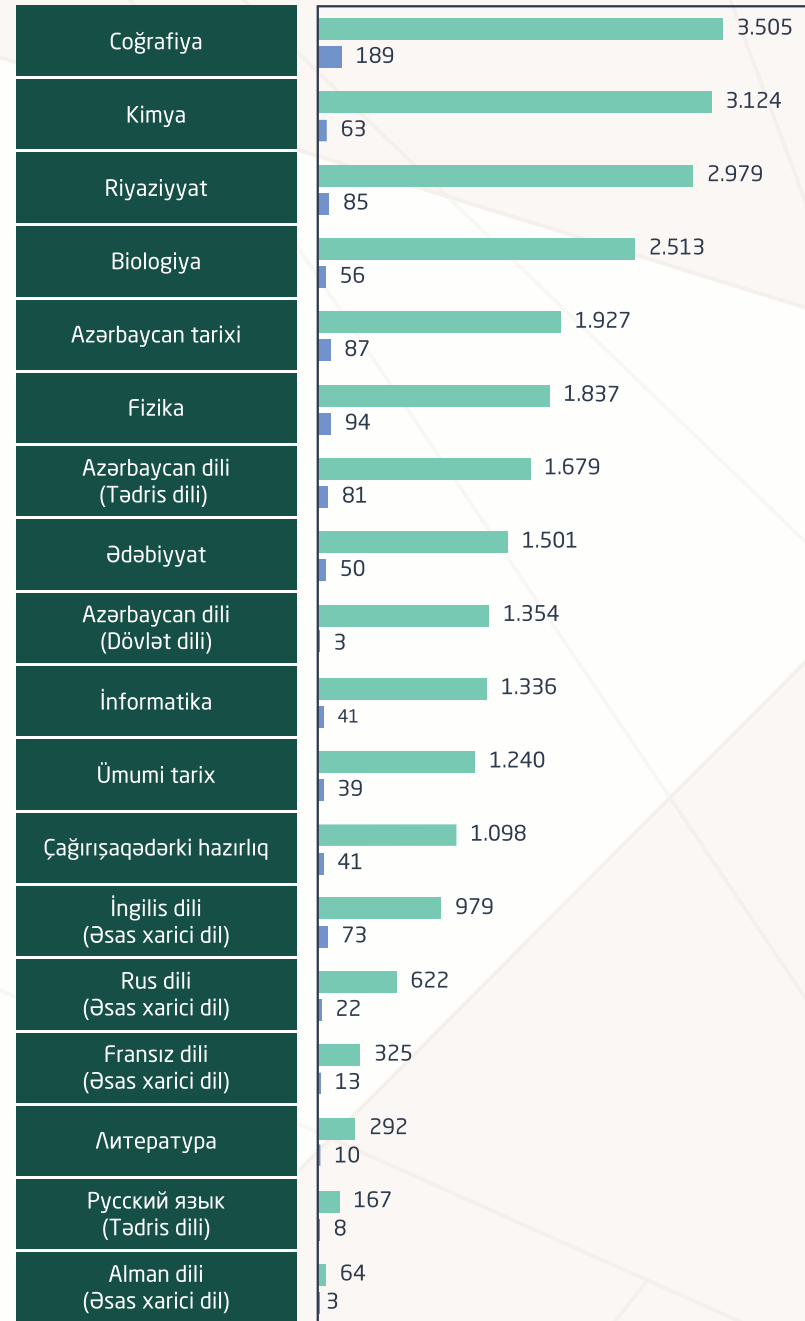
Ötən illə müqayisədə 2017-ci ildə aparılan ictimai müzakirə zamanı aşağıdakılar müşahidə olunmuşdur:

- ✓ konkret faktlara əsaslanan irad və təkliflərin artması;
- ✓ ictimai rəyin öyrənilməsi prosesinə qoşulan ixtisaslaşmış qurumların sayının çoxalması;
- ✓ cəmiyyətin dərslik komplektlərinin ictimai müzakirəsində daha çox fəallıq nümayiş etdirməsi.

2017-ci ildə dərslik komplektlərinin ictimai müzakirəsində cəmiyyətin fəallığı əhəmiyyətli dərəcədə artmışdır.

İctimai müzakirə zamanı X sinif dərslik komplektlərinə baxış və rəy sayı

■ Baxış sayı ■ Rəy sayı

■ Diaqram 14

İctimai müzakirələr zamanı daxil olan irad və təkliflər nəşriyyatlar (müəlliflər) tərəfindən nəzərə alındıqdan sonra dərslik komplektləri Təhsil Nazirliyinə təqdim edilmişdir.

Məktəblərin tələbatı əsasında hesabat dövründə X siniflərlə yanaşı, IV, VI və VIII siniflərin Azərbaycan və rus bölmələri, V-X siniflərin ancaq gürcü bölməsi üzrə ümumilikdə 241 adda 4.563.416 nüsxə dərslik komplekti çap edilmişdir. O cümlədən:

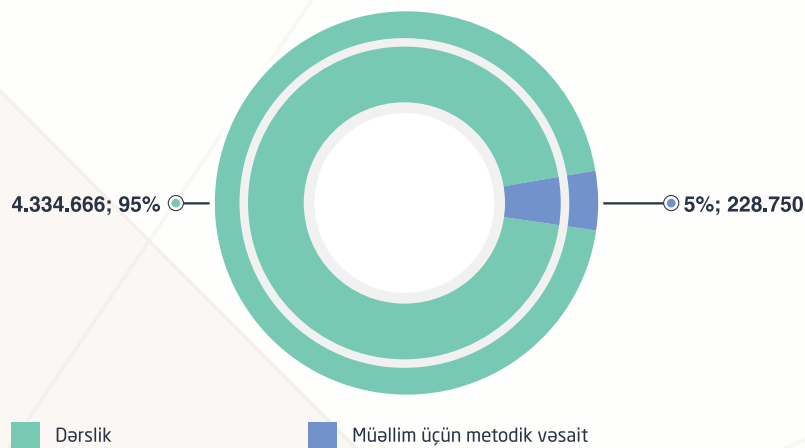
✓ X siniflər üçün yeni tərtib edilmiş, VI siniflər üçün isə əsaslı şəkildə təkmilləşdirilmiş dərslik komplektləri bütün şagirdlərin və müəllimlərin sayı qədər nəşr olunmuşdur;

✓ IV və VIII siniflər üçün dərsliklər şagird artımına görə yaranan əlavə tələbatı ödəmək məqsədilə kiçik həcmdə çap edilmişdir;

✓ V-X siniflərin ancaq gürcü bölməsi üçün dərsliklər ilk dəfə gürcü dilinə tərcümə edilərək bütün şagirdlərin sayı qədər nəşr olunmuşdur.

2017-ci ildə 4.563.416 nüsxə dərslik və müəllim üçün metodik vəsaitlər çap edilmişdir.

2017-ci ildə çap edilmiş dərslik və müəllim üçün metodik vəsaitlərin sayı

■ Diaqram 15

Yeni çap olunmuş dərslik komplektləri və Təhsil Nazirliyinin anbarında ehtiyat kimi saxlanılan dərsliklər hesabına bütün məktəblərin tələbatı ödənilmiş və tədris ili başlayanadək şagirdlərə çatdırılmışdır.

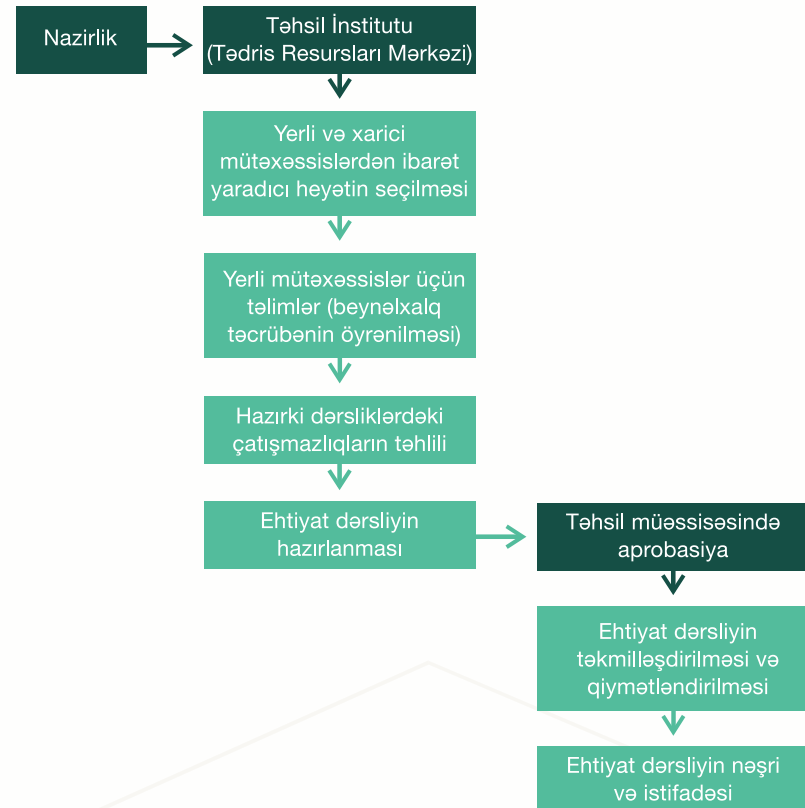
Ölkənin daxilində dərslik komplektlərinə tələbatın ödənilməsi ilə yanaşı, Gürcüstanda fəaliyyət göstərən və tədrisi Azərbaycan dilində olan dövlət məktəbləri də 2017-ci ildə ümumilikdə 11.500 nüsxə "Azərbaycan dili" və "Ədəbiyyat" dərslikləri və müəllimlər üçün metodik vəsaitlərlə pulsuz təmin edilmişdir.

Gürcüstanda yaşayan məktəbli soydaşlarımızın dərslik komplektlərinə olan tələbatı ödənilmişdir.

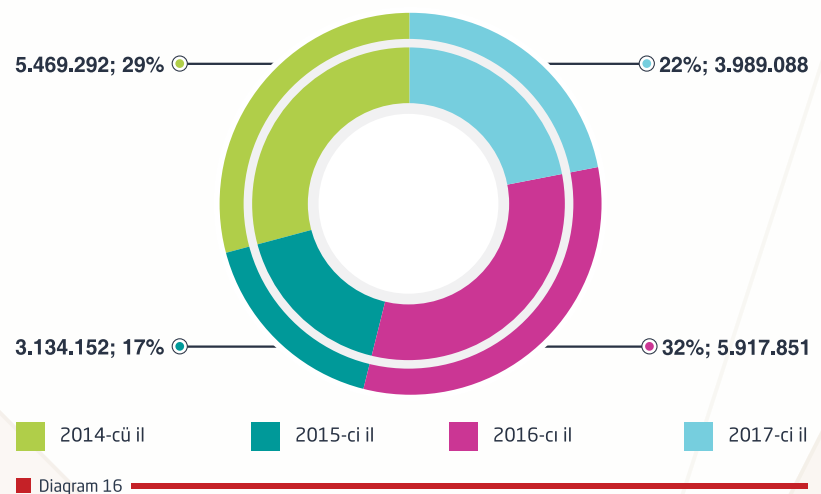
Beləliklə, 2017/2018-ci tədris ilində şagirdlərin istifadəsində olan dərsliklərin ümumi sayı 18.510.383-ə çatmışdır.

Nazirlər Kabinetinin 24.11.2016-cı il tarixli 611s nömrəli sərəncamına əsasən Təhsil Nazirliyinin Təhsil İnstitutu nəzdində Tədris Resursları Mərkəzi yaradılmışdır.

Həmin Mərkəzdə yaradılacaq ehtiyat dərsliklərin hazırlanma mexanizmi müəyyənləşdirilmiş və artıq I-IV siniflər üçün "Azərbaycan dili" və "Riyaziyyat" fənləri üzrə dərsliklərin yaradılmasına başlanılmışdır.

2017-ci ildə məktəblərdə istifadədə olan dərsliklərin buraxılış illəri üzrə say göstəricisi

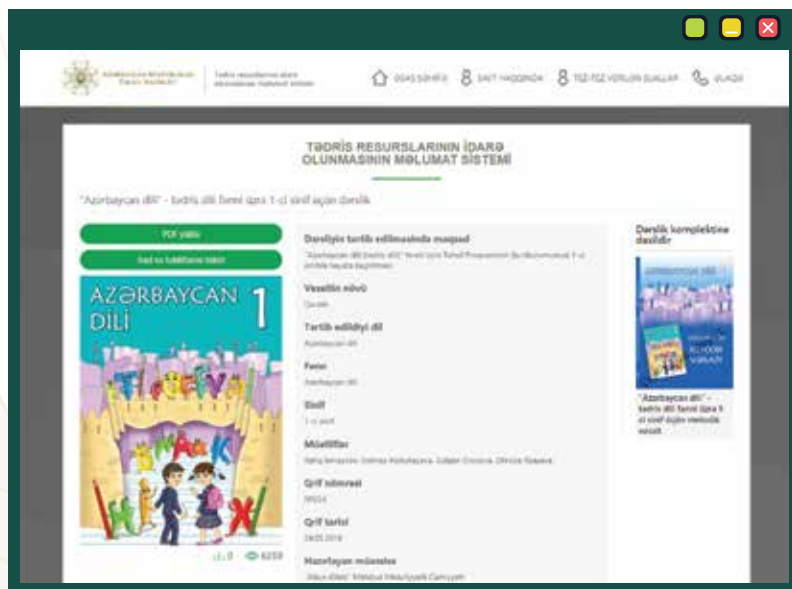
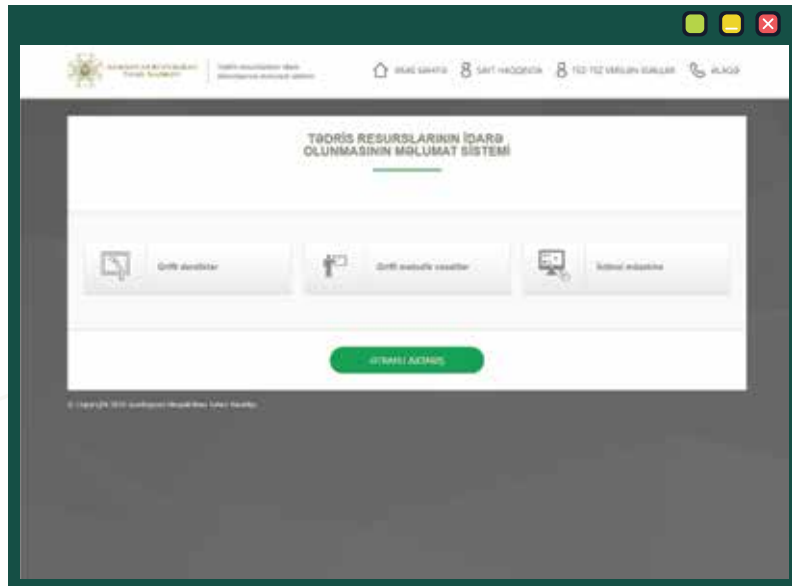
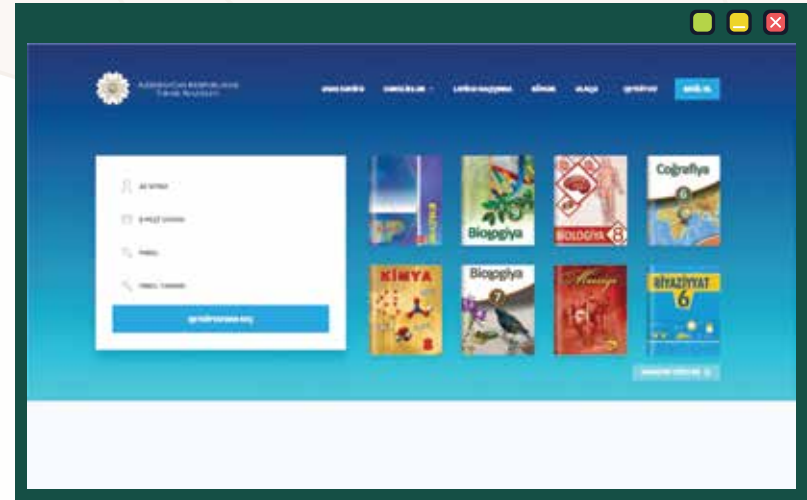
■ Diaqram 16

İstifadədə olan dərslik və müəllimlər üçün metodik vəsaitlərin daha da əlçatan olmasını təmin etmək məqsədilə onlar tədris resurslarının idarə olunmasının məlumat sistemi kimi fəaliyyət göstərən www.trims.edu.az sahifəsində yerləşdirilmişdir. Həmin sahifəyə daxil olaraq hər bir dərslik və müəllimlər üçün metodik vəsaitin bütün göstəriciləri - nəşriyyatı, müəllifi, qrifi və s. haqqında ətraflı məlumat almaq mümkündür.

Bununla yanaşı, internet sahifəsindəki bütün tədris vəsaitlərini oxumaq, onların məzmununa dair irad və təklifləri sahifə üzərindən göndərmək olar. Hazırda sahifədə yerləşdirilmiş tədris vəsaitlərinə ümumi baxış sayı 1 milyona yaxındır. Gələcəkdə bu sahifənin məktəblərdəki dərslik fondunun uçotunun aparılması, tələbatın müəyyənləşdirilməsi, tirajın hesablanması və s. məqsədlərlə istifadəsi nəzərdə tutulur.

www.trims.edu.az sahifəsində bütün tədris vəsaitlərinin məzmunu ilə tanış olmaq, ona dair irad və təkliflər bildirmək mümkündür.

Eyni zamanda, istifadədə olan dərsliklərin böyük əksəriyyəti interaktivləşdirilərək elektron dərsliyə çevrilmiş və www.e-derslik.edu.az sahifəsində açıq istifadəyə verilmişdir.

Məktəbdənkənar təhsil üzrə institusional idarəçilik və infrastruktur islahatları

Hesabat ilində məktəbdənkənar təhsil müəssisələrinin fəaliyyətinin genişləndirilməsi və müasir tələblərə uyğunlaşdırılması üçün mövcud kadr potensialından daha səmərəli istifadə etmək, əldə olunacaq təcrübədən bu sahədə kadrların yerləşməsi və işə qəbulu qaydalarının tətbiqi zamanı yararlanmaq məqsədilə Bakı şəhəri üzrə məktəbdənkənar təhsil müəssisələrinin 2.000 nəfər pedaqoji heyətinin dekabr, 2016 - fevral, 2017-ci il tarixlərində başlamış bilik və bacarıqlarının qiymətləndirilməsi prosesi davam etdirilmişdir. 2017-ci ilin fevral-mart aylarında respublikanın bölgələrində yerləşən məktəbdənkənar təhsil müəssisələrinin pedaqoji heyətinin bilik və bacarıqlarının qiymətləndirilməsi keçirilmiş və 3 gün davam edən qiymətləndirmədə 3.616 nəfər dərnek rəhbəri və məşqçi-müəllim iştirak etmişdir. 15 istiqamət üzrə aparılan qiymətləndirmədə məntiqi düşünmə və pedaqoji qabiliyyət, peşə-ixtisas, informasiya-kommunikasiya texnologiyaları üzrə biliklər və psixoloji xüsusiyyətlər yoxlanılmışdır. Layihə çərçivəsində məktəbdənkənar təhsil müəssisələrində çalışan dərnek rəhbərlərinin və məşqçi-müəllimlərin peşə, informasiya texnologiyaları, xarici dil bilikləri yoxlanılmış, məntiqi düşünmə qabiliyyəti və psixoloji xüsusiyyətləri aşkara çıxarılmışdır.

Bundan başqa, təhsil nazirinin əmrinə əsasən Nazirliyin tabeliyində fəaliyyət göstərən məktəbdənkənar təhsil müəssisələrinin şəbəkəsinin rasionallaşdırılması aparılmışdır. Rasionallaşdırma tədbirləri nəticəsində respublikanın şəhər və rayonları üzrə 78 idman, 67 yaradıcılıq profilili olmaqla, ümumilikdə 145 məktəbdənkənar təhsil müəssisəsi yaradılmışdır. Yeni yaradılan müəssisələrdə uşaq və gənclərin maraq dairəsi daha geniş əhatə olunmaqla, idman və yaradıcılıq sahələrinin müxtəlif istiqamətləri üzrə ixtisaslaşmaların təmin edilməsi nəzərdə tutulmuşdur. Çoxprofilili fəaliyyətin təmin edilməsi məqsədilə yaradıcılıq, ekologiya və turizm sahəsi üzrə yeni yaradılan müəssisələr Uşaq-Gənclər İnkişaf Mərkəzləri, idman sahəsi üzrə isə Uşaq-Gənclər İdman-Şahmat Məktəbləri adlandırılmışdır.

2015-ci ildən inşaat işlərinə başlanılmış Xəzər rayonu, Buzovna qəsəbəsi, Sahil küçəsində yerləşən Təhsil Nazirliyi "Təhsil" Respublika İdman Mərkəzinin "Zuğulba" Tədris-İdman bazasının yeni kompleksi 2017-ci ilin sentyabr ayında istifadəyə verilmişdir. 1 hektara yaxın ümumi sahəsi, 96 çarpayılıq yataqxanası, idman sağlamlıq korpusu, amfiteatrı, mini futbol və basketbol meydançaları olan bazada uşaq və gənclərin idman ustalıqlarının artırılması, idmançıların ölkədaxili və beynəlxalq yarışlara hazırlıq səviyyələrinin yüksəldilməsi üçün təlim-məşqlərin keçirilməsi, onların istirahətlərinin səmərəli təşkili üçün müvafiq şərait yaradılmışdır. Baza müasir tələblərə cavab verən idman qurğu avadanlıqları ilə təchiz edilmişdir.

İdman sahəsi ilə yanaşı hesabat ilində yaradıcılıq istiqaməti üzrə də yeni infrastruktur islahatları həyata keçirilmişdir. Oktyabrın 12-də 3 nömrəli Uşaq-Gənclər İnkişaf Mərkəzinin yeni bazasının açılış mərasimi keçirilmiş, üç mərtəbədən ibarət mərkəzdə uşaq və yeniyetmələrin yaradıcı təxəyyülünün inkişafı üçün hər cür şərait yaradılmışdır. Mərkəz öz fəaliyyətini 4-16 yaşlı uşaq və yeniyetmələr üçün həm ənənəvi dərneklər, həm də müasir metodiki vəsaitlər və texnoloji avadanlıqlarla təchiz edilmiş beynəlxalq məktəbdənkənar təhsil proqramı vasitəsilə həyata

keçirir. Proqramın 6 integrativ modul əsasında 4 kurs olmaqla yerinə yetirilməsi nəzərdə tutulmuşdur. Burada Multielm, Multi-rəsm, Məktəbəhazırlıq, Robototexnika kursları üzrə xüsusi tədris və kompüter proqramları lokallaşdırılmış, mərkəzin fəaliyyətinə cəlb olunmuş pedaqoji heyət üçün beynəlxalq mütəxəssislər tərəfindən bütün istiqamətlər üzrə təlimlər keçirilmişdir.

Məktəbdənkənar təhsil üzrə layihələr və tədbirlər

2017-ci ilin may ayının 2-də Azərbaycan Dövlət Musiqili Teatrında Azərbaycan Təhsil İşçiləri Azad Həmkarlar İttifaqı Respublika Komitəsi ilə birgə ümummilli lider Heydər Əliyevin 94 illik yubileyi münasibətilə ali məktəb, orta ixtisas və ilk peşə-ixtisas təhsili müəssisələrinin şagird və tələbələri arasında Bədii Yaradıcılıq Müsabiqə-Festivalı keçirilmişdir. Müsabiqə-Festivalın qalibləri səkkiz nominasiya üzrə respublikanın görkəmli incəsənət xadimləri tərəfindən seçilmişdir.

Hesabat ilində 3 nömrəli Uşaq-Gənclər İnkişaf Mərkəzinin bədii kollektivi İtaliya Respublikasında keçirilən “Sərhədsiz Yaradıcılıq-2017” adlı beynəlxalq uşaq müsabiqə festivalında iştirak etmişdir. Festivalda mərkəzin uşaqları üç nominasiya – xoreografiya, vokal və rəsm nominasiyaları üzrə iştirak edərək böyük uğur qazanmış, mərkəzin rəqs qrupu isə 15 ölkənin içərisində qalib olaraq I yerə layiq görülmüş və Qran-pri mükafatını əldə etmişdir.

1 nömrəli Uşaq-Gənclər İnkişaf Mərkəzində 2017-ci ildə məktəblilərin yol təhlükəsizliyinin təmin olunması, yol hərəkəti qaydaları ilə bağlı maarifləndirmə sahəsində də müxtəlif layihələr keçirilmişdir. Yanvar ayından başlayaraq ümumtəhsil müəssisələrinin iştirakı və Mərkəzin təşkilatçılığı ilə “Qış mövsümündə yol hərəkətini təhlükəsiz başa vuraq!” devizi altında diskussiyalar aparılmışdır. Bundan əlavə, Mərkəzin “Yol hərəkəti qaydaları” adlı dərnyinə cəlb olunmuş uşaqlardan ibarət “Yol Polisinin Gənc Köməkçiləri” adlı komanda yaradılmışdır. Komanda mütəmadi şəkildə yol polisləri ilə birlikdə şəhərin küçələrində reydlərdə iştirak etmiş, aldıkları biliklərin praktik təcrübəsini həyata keçirmişlər. Məktəblilərin yol təhlükəsizliyi ilə bağlı davamlı maarifləndirmə işlərini aparmaq məqsədilə il ərzində Mərkəzdə və məktəblərdə “Öyrənək əməl edək, öyrədək tələb edək!”, “Yol nişanları əlifbasını birlikdə öyrənək!”, “Yol hərəkəti qaydaları və mən”, “Uşaqları yol qəzalarından qoruyaq!”, “Mən təhlükəsiz olmaq istəyirəm” devizləri altında müntəzəm məşğələlər təşkil olunmuşdur. Həmçinin Mərkəzin uşaq avtoşəhərciyində məktəblilər üçün “Velosipedçilər üçün yol hərəkəti qaydaları” mövzusunda praktiki məşğələ keçirilmişdir.

İyulun 1-də Qəbələ şəhərində Fövqəladə Hallar Nazirliyinin təşkilatçılığı, YUNİSEF-in Bakı ofisinin, Təhsil, Gənclər və İdman nazirliklərinin dəstəyi ilə keçirilmiş “Gənc xilasedici” V Beynəlxalq yarışına və “Gənc xilasedici və yanğınsöndürən” VI Ümumrespublika birinciliyinə yekun vurulmuşdur. Beynəlxalq yarışda I yeri Azərbaycan, II yeri Gürcüstan, III yeri isə Rusiya Federasiyası və Belarus komandaları tutmuşdur. Ümumrespublika birinciliyində isə I yerə Bakı şəhəri 220 nömrəli, II yerə Mingəçevir şəhəri 13 nömrəli, III yerə Sumqayıt şəhəri 43 nömrəli tam orta məktəblərin komandaları layiq görülmüşdür.

Hesabat dövründə 3 nömrəli Uşaq-Gənclər İnkişaf Mərkəzi, Azərbaycan Rəssamlar İttifaqı və Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyasının təşkilatçılığı ilə “Dostluğun sehri” devizi altında II Beynəlxalq uşaq rəsm müsabiqəsi keçirilmişdir. Müsabiqəyə dünyanın 30 müxtəlif ölkəsindən 2.300-dək rəsm əsəri daxil olmuşdur. Qaliblər 2017-ci ilin dekabr ayında müəyyən edilmiş, müsabiqəyə daxil olmuş ən yaxşı işlərdən ibarət kataloq dərc edilmişdir.

Gənclərin yaradıcı və intellektual inkişafına təkan verilməsi, şagirdlərin intellektual fəaliyyətə daha geniş miqyasda cəlb edilməsinin və asudə vaxtlarının səmərəli təşkilinin təmin olunması məqsədilə GameTV.az və Təhsil Nazirliyinin Məktəbdənkənar fəaliyyətin təşkili şöbəsi ilə birgə əməkdaşlığı çərçivəsində 2017-ci il ərzində “Əlaçı”, Breyn-Rinq üzrə “Bilik” Kuboku, Breyn-Rinq üzrə Məktəblilərin Respublika Çempionatı, “İslam Həmrəyliyi ili”nə həsr olunmuş intellektual oyun üzrə 2017-ci ilin regional məktəb çempionatı, həmçinin Heydər Əliyev Mərkəzinin təşkilatçılığı və Təhsil Nazirliyinin dəstəyi ilə tələbələr arasında “Heydər Əliyev və Azərbaycan tarixi” adlı IV ümumrespublika bilik yarışması keçirilmişdir.

İlk dəfə olaraq 2017-ci ildə “AI-Robot” Uşaq və Gənclərin Respublika İntellektual festivalının final mərhələsi təşkil olunmuşdur. Heydər Əliyev Fondu, Təhsil Nazirliyi, Nəqliyyat, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyi, Respublika Uşaq-Gənclər İnkişaf Mərkəzinin təşkilatçılığı ilə keçirilən festivalın əsas məqsədi məktəblilərin müasir elmi-texniki biliklərinin artırılması və nailiyyətlər barədə məlumatlandırılması, intellektual elmi-texniki yaradıcılığın inkişafı, yüksək texnologiyalar sahəsinə marağın artırılması və təşəbbüskarlığın inkişaf etdirilməsidir. “AI-Robot” Uşaq və Gənclərin Respublika İntellektual Festivalında informatika, proqramlaşdırma və robot texnikası, fizika, astronomiya, riyaziyyat, biologiya, kimya, ekologiya elmləri strateji istiqamətlər olaraq müəyyən edilmişdir. İştirakçılara müasir elm sahələri üzrə “Nə? Harada? Nə Zaman?” formatında intellektual oyun, robot texnikası və proqramlaşdırma üzrə yarışlar, elmi-kütləvi yaradıcılıq və kreativlik üzrə müsabiqələr olmaqla, 3 nominasiya təklif olunmuşdur. 2017-ci ilin aprel ayından etibarən festivalda ümumilikdə 217 komanda üzrə 1.736 iştirakçı qeydiyyatdan keçmişdir. Regional seçim turlarının nəticəsi olaraq dekabr ayında hər 3 yaş qrupundan 10 komanda olmaqla, 30 komanda arasında festivalın yekun mərhələsinin keçirilməsi nəzərdə tutulmuşdur.

Məktəblilərin sağlam həyat tərzinə cəlb olunması, narkomaniya və digər zərərli vərdislər və insan alverinə qarşı kütləvi maarifləndirmə kampaniyalarının hesabat dövründə keçirilməsi davam etdirilmişdir. Maarifləndirmə kampaniyaları çərçivəsində hazırlanan animasiyalar və qısa filmlərə ümumtəhsil müəssisələrində baxış keçirilmiş, həmçinin təhsil müəssisələrində təhsilverənlər və təhsilalanlar üçün təlimlər, maarifləndirici seminarlar təşkil olunmuşdur.

“Azərbaycan Respublikasında Həssas Uşaqların və İcmaların Fəlakət Riskinə Davamlılığının Artırılması” layihəsi çərçivəsində 15-21 may tarixlərində Bakı şəhərində fəaliyyət göstərən məktəbdənkənar təhsil müəssisələrinin 60 nəfər dərnek rəhbəri üçün “Təlimçilərin təlimi” modelində “Həyatı bacarıqların artırılması” proqramı üzrə təlimlər keçirilmişdir. Təlimlər bitdikdən sonra layihə çərçivəsində respublika üzrə seçilmiş hədəf regionlara (Bərdə, Mingəçevir, Masallı, Quba, Qazax, İsmayilli, Şirvan, Qax) ezamiyyətlər təşkil edilmiş, hər bölgə üzrə 100 nəfər VI-IX sinif şagirdləri təlimləndirilmişdir.

Məktəbdənkənar təhsil müəssisələrinin pedaqoji heyətinin işinin təkmilləşdirilməsi, texniki yaradıcılıq sahəsində fəaliyyət göstərən dərnəklərin müasir tələblərə uyğunlaşdırılması məqsədilə 2017-ci ilin 30 may-2 iyun tarixlərində “IT STEP” Akademiyasında bu müəssisələrin pedaqoji heyəti üçün təlim keçirilmişdir. Təlimdə texniki yönümlü dərnəklərlə yanaşı, uşaqların erkən yaş qrupları üzrə intellektual klubların dərnək rəhbərləri də iştirak etmişdir. Təlimin mövzusu CodeClub proqramı (www.codeclub.org) üzrə “Scratch” proqramlaşdırma dilinin öyrədilməsi olmuşdur. Mas-saçusets Texnologiya İnstitutu tərəfindən tərtib edilmiş “Scratch” proqramlaşdırma dili 8-16 yaşlı uşaqlarda yaradıcı, sistematik düşüncənin və komanda işi bacarıqlarının inkişaf etdirilməsi üçün nəzərdə tutulmuşdur. Proqram eyni zamanda dərnək rəhbərlərinə tədris zamanı əlavə resurslardan istifadə imkanlarının genişləndirilməsinə də xidmət edir.

Bundan başqa, Təhsil nazirinin müvafiq əmri ilə təsdiq edilmiş “Yaşıl şəbəkə” ekoloji maarifləndirmə proqramı çərçivəsində 6 may 2017-ci il tarixində Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetində məktəblilərin II Ekoloji forumu keçirilmişdir. 400-ə qədər gənc ekoloqun iştirak etdiyi Forumda “Yaşıl məktəb”, “Yaşıl turizm”, “Yaşıl elm və texnologiya”, “Yaşıl şəhər”, “Yaşıl liderlər və cəmiyyət”, “Yaşıl kənd təsərrüfatı”, “Yaşıl iqtisadiyyat” adlı 7 bölmə üzrə yeni fəaliyyət planlarının müzakirəsi təşkil edilmiş, Təhsil Nazirliyi Respublika Uşaq-Gənclər İnkişaf Mərkəzi və Azərbaycan Respublikası Səmti Müəyyənətmə İdman Federasiyası tərəfindən ilk dəfə olaraq “QR code” yeni səmti müəyyənətmə oyunu keçirilmişdir. May ayında İDEA İctimai Birliyinin, BMT-nin Ərzaq və Kənd Təsərrüfatı Təşkilatının (FAO) və Təhsil Nazirliyinin birgə həyata keçirdiyi “Məktəb bağları” layihəsinə Kimya-biologiya təmayüllü Respublika Liseyində və A. S. Makarenko adına Respublika Humanitar Fənlər təmayüllü Gimnaziya da ağac əkilməklə yekun vurulmuşdur. Bu layihə çərçivəsində “Ekoloji yönümlü və enerji effektiv məktəblərin yaşıl şəbəkə” müsabiqəsi başlamışdır. Təhsil Nazirliyinin Respublika Uşaq-Gənclər İnkişaf Mərkəzi tərəfindən keçirilən müsabiqənin ilk mərhələsində tullantıların azaldılması məqsədilə 120 təhsil müəssisəsində enerjiyə və suya qənaət tədbirləri baş tutmuşdur. Məktəbin sinif otaqlarında sağlam ekoloji mühit yaratmaq üçün müsabiqənin “Yaşıl dizayn” mərhələsində otaq bitkiləri ilə yaşıllaşdırma işləri aparılmış, müsabiqənin “Yaşıl bufet” mərhələsində isə məktəblərdə ekoloji təmiz məhsullar təbliğ edilmişdir. Sonuncu mərhələdə şagirdlər sağlam qidalanma haqqında biliklərə yiyələnərək məktəbdə qida rasionunun tərkibini öyrənmişlər. Müsabiqənin yekununda “Yaşıl şəbəkəyə” daxil olan “Ekoloji yönümlü” və “Enerji effekti”nin tələblərinə uyğun olaraq, məktəblərin ekoloji pasportlaşdırılması həyata keçiriləcək, həmçinin “Mənim məktəbim ətraf mühitə diqqətlidir” adlı ekoloji emblem təqdim olunacaqdır.

Azərbaycanda iki il ərzində keçirilən layihə çərçivəsində Təhsil Nazirliyi Respublika Uşaq-Gənclər İnkişaf Mərkəzinin nəzdində yaradılmış “Məktəb toxum bankı”na yerli məhsulların toxumları və tingləri təhvil verilmiş və 2017-ci ilin qalibləri dekabr ayında Bakı şəhərində keçirilən respublika mərhələsində müəyyənləşdirilmişdir.

Böyüməkdə olan nəslin vətənpərvərlik tərbiyəsinə diqqət və qayğını daha da artırmaq, məktəb şagirdlərini hərbi – idman oyunlarına cəlb etməklə onların ordu sıralarına xidmətə hazırlanmasına köməklik göstərmək məqsədilə ümumtəhsil məktəblərinin VIII-X sinif şagirdləri arasında “Şahin” və “Sərhəd” hərbi oyunları keçirilmişdir.

Hesabat ilində böyüməkdə olan nəslin fiziki hazırlığı, sağlam həyat tərzinin əsas komponenti kimi idman sahəsində də irihəcmli layihələr icra olunmuşdur. Bunlardan “TOPs-Fiziki tərbiyə üzrə müasir təhsil texnologiyasının yaradılması” layihəsi 2016/2017-ci tədris ilində internat məktəbləri və liseylər də əhatə olunmaqla, 72 ümumtəhsil müəssisəsində tətbiq olunmuşdur. Layihə çərçivəsində 320 nəfərdən artıq ibtidai sinif və fiziki tərbiyə müəllimi üçün təlimlər təşkil edilmiş, onların bu sahədə bilik və bacarıqları artırılmış və təlimləri uğurla başa vurmuş müəllimlərə sertifikatlar verilmişdir. Eləcə də yeni tədris metodologiyası vasitəsilə fiziki tərbiyənin tədrisinə dair bilik və bacarıqlar əldə edərək daha keyfiyyətli və maraqlı formatda təşkil olunan dərslər keçirilmişdir. Bu dərslərdən müxtəlif yaş qruplarından olan 100 min nəfərdən artıq şagird faydalanmışdır.

Bundan başqa, 2017-ci ilin aprel-may aylarında ümummilli lider Heydər Əliyevin anadan olmasının 94-cü ildönümünə həsr olunmuş “Şahmat” fənni tədris olunan pilot ümumtəhsil müəssisələrinin 7-10 yaşlı şagirdləri arasında şahmat festivalı təşkil edilmişdir. Festivalın I mərhələsi respublika üzrə “Şahmat” fənni tədris olunan 500-ə yaxın pilot məktəbdən 3 min nəfərdən çox şagirdin iştirakı ilə keçirilmiş, rayon (şəhər) üzrə qalib komandalar finalda iştirak etmək hüququ qazanmışlar. May ayında Bakı şəhəri 12 nömrəli tam orta məktəbdə 400-ə yaxın şagirdin iştirakı ilə keçirilən festivalın final yarışlarının qalibləri kubok, diplom və qiymətli hədiyyələrlə, fərqlənən şahmatçılar isə diplomla təltif olunmuşlar.

IV İslam Həmrəyliyi Oyunlarının məktəblilər arasında təbliği

2017-ci ilin mart-aprel aylarında IV İslam Həmrəyliyi Oyunlarının proqramına daxil olan idman növlərini məktəblilər arasında təbliğ etmək, onların idmana marağını artırmaq, məktəbliləri sağlam həyat tərzinə cəlb etmək məqsədilə kütləvi idman tədbirləri keçirilmişdir. Kütləvi idman tədbirləri çərçivəsində ölkənin 76 şəhər və rayonu əhatə olunmaqla, sərbəst güləş, Yunan-Roma güləşi, cüdo, taekvando, karate, boks, atletika, stolüstü tennis, basketbol, akrobatika gimnastikası, bədii gimnastika idman növləri üzrə 50 zona yarışları təşkil olunmuş, həmin yarışlara 6.619 məktəbli qatılmış, 616 fiziki tərbiyə müəllimi cəlb olunmuş, oyunları 100-ə yaxın hakim idarə etmişdir. Qaliblər diplom və medallarla təltif edilmiş, yarışlara qatılan hər bir iştirakçıya idman geyimləri, məktəbli azarkeşlərə isə idman köynəkləri hədiyyə verilmişdir.

May ayında 1 nömrəli Uşaq-Gənclər İnkişaf Mərkəzi tərəfindən keçirilən IV İslam Həmrəyliyi Oyunlarına həsr olunmuş respublika təsviri sənət müsabiqəsinə yekun vurulmuşdur. İki mərhələ üzrə keçirilən müsabiqəyə ümumilikdə 753 rəsm əsəri daxil olmuşdur. Azərbaycanın bütün bölgələrindən məktəblilərin iştirak etdiyi müsabiqənin təşkil edilməsində məqsəd IV İslam Həmrəyliyi Oyunlarını təbliğ etmək, şagirdlərdə dini tolerantlıq, İslam xalqları arasında sülh, həmrəylik, əməkdaşlıq, dostluq, əmin-amanlıq hisslərini aşılamaq olmuşdur.

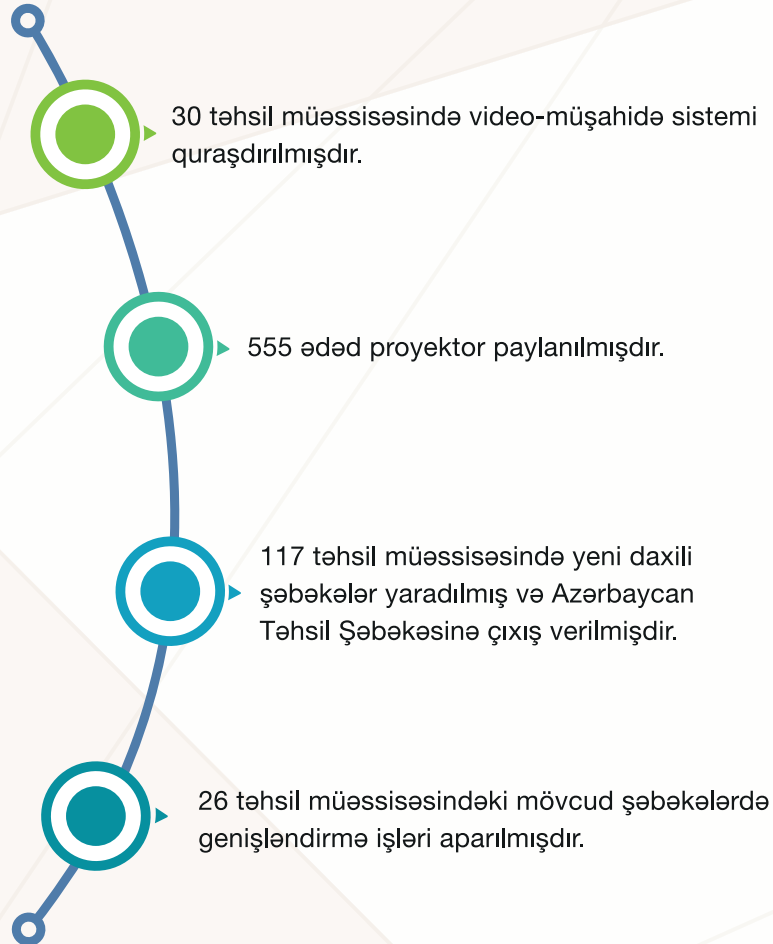
Bundan başqa, Dənizkənarı Milli Park ərazisində IV İslam Həmrəyliyi Oyunlarının təbliğinə həsr olunmuş məktəblilərin iştirakı ilə yürüş, fləşmob və konsert keçirilmişdir. Tədbirin keçirilməsində məqsəd IV İslam Həmrəyliyi Oyunlarının məktəblilər arasında təbliği, onların idmana və yaradıcılığa maraqlarının artırılması, asudə vaxtlarının səmərəli təşkilindən ibarət olmuşdur. Yürüş zamanı oyunlarda iştirak edən İslam dövlətlərinin bayraqları nümayiş olunmuşdur. 1.500 nəfərə yaxın məktəblinin qoşulduğu yürüşün ardınca 350 nəfər məktəblinin iştirakı ilə IV İslam Həmrəyliyi Oyunlarının loqotipi qurulmuşdur. Tədbirdə Təhsil Nazirliyinin tabeliyində fəaliyyət göstərən uşaq-gənclər inkişaf mərkəzlərinin bədii kollektivləri konsert proqramı ilə çıxış etmişdir.

Hesabat ilində məktəblilər üçün "Muzeylər və İslam həmrəyliyi" mövzusunda "Muzey ayı" proqramı həyata keçirilmişdir ki, proqram Bakı şəhərində fəaliyyət göstərən 16 aparıcı muzeylə yanaşı, ilk dəfə olaraq 11 xatirə ev-muzeyini də əhatə etmişdir. Proqramın məqsədi məktəbliləri muzeylərin kolleksiya fondu ilə tanış etmək, onlara Azərbaycanın, eyni zamanda İslam sivilizasiyasına mənsub olan xalqların milli və mədəni irsi, müxtəlif dövrlərə aid qarşılıqlı münasibətləri haqqında məlumat verməkdir. 2017-ci il ərzində Heydər Əliyev Mərkəzinə 2.731, İçərişəhər Dövlət Tarix-Memarlıq Kompleksinə 6.240 məktəbli ekskursiya etmişdir.

Təhsil sisteminin informasiyalaşdırılması istiqamətində görülmüş işlər

Təhsil sistemində İKT infrastrukturunun inkişaf etdirilməsi üzrə:

Elektron təhsil texnologiyalarının tətbiqinin genişləndirilməsi üzrə:

● 2017-ci ildə 21 ədəd multimedia məzmunlu video dərs və 29 ədəd qiymətləndirmə sistemli video dərs hazırlanaraq www.video.edu.az portalında yerləşdirilmişdir. Məktəbəhazırlıq elektron platformasının hazırlanması üzrə fəaliyyət tam yekunlaşmış və www.bilikleradası.edu.az portalında yayımlanmışdır;

● www.e-resurs.edu.az, www.e-derslik.edu.az, www.video.edu.az portallarında müəmmadi olaraq yeni tədris resursları yerləşdirilir və portalların fasiləsiz işləməsinə təmin etmək, lazımi yardımları göstərmək məqsədilə texniki dəstək göstərilir. Hal-hazırda şagird və müəllimlərin vahid bir portala çıxışının təmin olunması üçün www.portal.edu.az və www.video.edu.az portallarının www.e-resurs.edu.az portalına birləşdirilməsi istiqamətində işlərə başlanılmışdır;

● “Elektron Təhsil” respublika müsabiqəsinə start verilmişdir.

Təhsil sistemində idarəetmənin informasiyalaşdırılması üzrə:

● Hesabat ilində təhsil haqlarının Hökumət Ödəniş Portalına integrasiya olunmuş EduPay sistemi vasitəsilə qəbul edilməsinə başlanılmışdır. Hazırda aşağıda adları qeyd olunmuş 5 ali təhsil müəssisəsi bu sisteme qoşulmuşdur:

● Ümumtəhsil pilləsi üzrə hesabatvermə, təhlil və proqnozlaşdırma sisteminin təkmilləşdirilməsi məqsədilə ÜTİS (Ümumtəhsil Müəssisələrinin İnformasiyalaşdırma Sistemi) yaradılmışdır.

Kadr potensialının gücləndirilməsi üzrə:

● Pedaqoji heyətin İKT savadlılığının artırılması üzrə 2016/2017-ci tədris ili ərzində 2.620 müəllim və inzibati-idarəetmə heyətinə ixtisasartırma və stajkeçmə xidmətləri göstərilmişdir:

“Evde təhsil alan uşaqların ümumi təhsilinin distant formada təşkili qaydaları” hazırlanmış və aidiyyəti qurumlara təqdim edilərək təsdiq olunmuşdur. Ağstafa rayonundan sağlamlıq imkanları məhdud 33 uşaq və 17 müəllimə, Şəmkir rayonundan 44 şagird və 17 müəllimə distant təhsilə qoşulmaq üçün təlimlər keçirilmişdir.

Beynəlxalq əməkdaşlıq üzrə:

● Azərbaycan Respublikası hökuməti və Çin Xalq Respublikası hökuməti arasında texniki-iqtisadi əməkdaşlıq sazişi çərçivəsində ölkəmizin ümumtəhsil məktəblərinin İKT avadanlıqları ilə təchizatı üçün 20.880 ədəd noutbuk, 789 ədəd elektron lövhə, 789 ədəd proyektor və 20 ədəd masaüstü kompüter avadanlığı saziş çərçivəsindən ÇXR tərəfindən təqdim olunmuşdur.

● Avqustun 30-da Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi və Koreya Beynəlxalq Əməkdaşlıq Agentliyi (KOICA) arasında “Müəllimlərin potensialının artırılması və Təhsil Nazirliyi üçün

təhsil informasiya sisteminin yaradılması” texniki yardım (qrant) layihəsi üzrə müzakirə protokolu imzalanmışdır. Layihənin əsas məqsədi təhsil informasiya sistemi və müəllim təlimi üçün onlayn elektron tədris portalının yaradılması, Koreya texnologiyalarının əsaslarını və inkişaf təcrübəsini bölüşməklə, müəllimlərin təkmilləşdirilməsinə töhfə verilməsidir.

● Avropa İttifaqının “Erasmus+” proqramı çərçivəsində “eTwinning Plus” layihəsi üzrə Azərbaycandan indiyədək 141 məktəbdən 415 müəllimin iştirakı ilə 475 layihə həyata keçirilmişdir. Müəllimlərin “eTwinning Plus” portalındakı fəaliyyəti mütəmadi olaraq izlənilmiş və bununla bağlı məktəblərdə mükafatlandırma mərasimləri təşkil olunmuşdur. Həmçinin 2017-ci il üzrə 24 layihə beynəlxalq səviyyəli sertifikatla təltif edilmişdir. Bununla yanaşı, hesabat ilində Təhsil Nazirliyinin nəzdində yaradılmış işçi qrupu tərəfindən seçilmiş 5 müəllim “eTwinning” layihəsi çərçivəsində Avropa ölkələrində təşkil olunan müxtəlif beynəlxalq tədbirlərdə, illik konfrans və seminarlarda iştirak etmişdir.

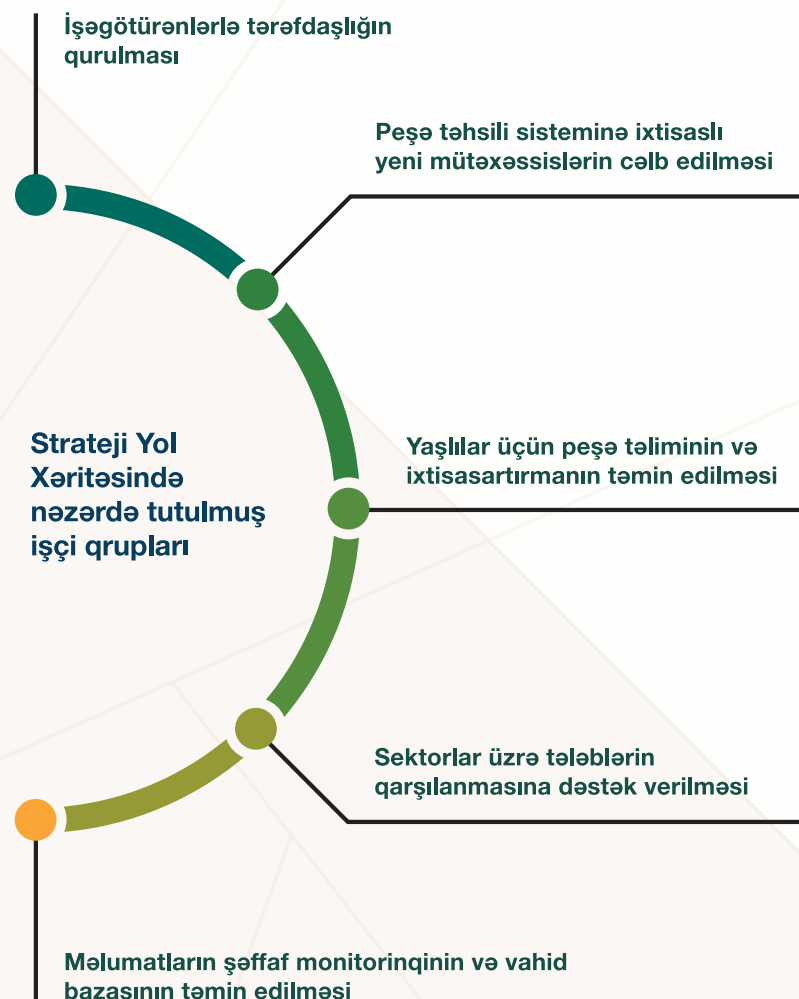
İLK PEŞƏ-İXTİSAS TƏHSİLİ

“Azərbaycan Respublikasında peşə təhsili və təliminin inkişafına dair Strateji Yol Xəritəsi”nin icrası

Hesabat ilində peşə təhsili və təlimi sahəsində dünyada mövcud olan meyillər nəzərə alınmaqla, “Azərbaycan Respublikasında peşə təhsili və təliminin inkişafına dair Strateji Yol Xəritəsi”nin icrası ilə bağlı aşağıdakı işlər görülmüşdür:

- Təhsil nazirinin 2017-ci il 23 iyun tarixli, 157 nömrəli Əmri ilə Strateji Yol Xəritəsinin Tədbirlər Planında Təhsil Nazirliyinin 2017-ci il üzrə icraçı olduğu tədbirlərin təşkili məqsədilə Fəaliyyət Planı təsdiq edilmişdir.
- Strateji Yol Xəritəsi üzrə aşağıdakı 7 prioritet istiqamət əhatə olunmaqla, müvafiq Əmrə icraçı qurumların nümayəndələrindən ibarət 5 işçi qrupu yaradılmışdır:

Strateji hədəflər üzrə

Strateji hədəf 1. İşəgötürənlərin peşə təhsili və təlimi sistemində inteqrasiyası

Peşə təhsili və təlimi müəssisələrinin mövcud vəziyyətinin hərtərəfli araşdırılması və optimallaşdırılması ilə bağlı tədbirlər planının hazırlanması üzrə:

- Regionlarda Qəbələ Peşə Məktəbi və Qəbələ Turizm və Otelçilik üzrə Peşə Tədris Mərkəzinin bazasında peşə liseyi statusu ilə fəaliyyət göstərən Qəbələ Dövlət Peşə Təhsil Mərkəzi yaradılmışdır;

- Mingəçevir şəhərində “ASAN Həyat” layihəsi çərçivəsində “ASAN Peşə” təhsil mərkəzinin yaradılması istiqamətində ixtisaslar və onların maddi-texniki təminatı üzrə tələblərin müəyyən edilməsi çərçivəsində zəruri fəaliyyət həyata keçirilmişdir.

Pilot peşə təhsili müəssisələrində işəgötürənlərlə əməkdaşlıq mexanizminin qurulması, peşə standartlarının və kurikulumların işlənilməsi üzrə:

- İşəgötürənlərlə tərəfdaşlıq mexanizmlərinin qurulması üçün xarici səfərlər (İsveçrə, Türkiyə, İspaniya, Belçika, Norveç, Koreya Respublikası) yolu ilə dünya təcrübəsi öyrənilmiş, Avropa İttifaqı ilə birgə həyata keçirilən “Azərbaycanda Peşə Təhsili və Təliminin (PTT) inkişafına Avropa İttifaqının dəstəyi” texniki yardım layihəsi çərçivəsində yerli və xarici ekspertlər cəlb edilmişdir.

Peşə təhsili müəssisələrinin mövcud müəllim-pedaqoji heyətinin diaqnostik qiymətləndirilməsi, onların bilik və bacarıqlarının artırılması üzrə:

- İlk olaraq 2017-ci ilin aprel-may aylarında peşə təhsili müəssisələri üzrə ümumtəhsil fənn müəllimlərinin diaqnostik qiymətləndirilməsi keçirilmişdir;

- Diaqnostik qiymətləndirmədən keçən peşə təhsili müəssisələrinin ümumtəhsil fənn müəllimləri təhsil kurikulumlarının tətbiqi üzrə təlim kurslarına cəlb edilmişdir;

- İlk peşə-ixtisas təhsili müəssisələrində çalışan ixtisas fənn müəllimlərinin və istehsalat təlimi ustalarının diaqnostik qiymətləndirilməsini həyata keçirmək məqsədilə hər bir fənn üzrə test sualları bankı yaradılmışdır.

Yeni müəllim heyətinin peşə təhsili və təlimi prosesinə cəlb edilməsi ilə bağlı tədbirlərin müəyyənləşdirilməsi üzrə:

- Pilot peşə təhsili müəssisələrinə prioritet ixtisaslar üzrə yüksək peşəkarlığa malik istehsalat təlimi ustalarının və pedaqoji heyətin cəlb olunması üçün meyarların hazırlanması prosesinə başlanılmış, bu məqsədlə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Mənzil İnşaatı Dövlət Agentliyinin “MİDA” MMC, “Gilan Holding”-in kənd təsərrüfatı istiqaməti üzrə ixtisaslaşmış və özündə 65 müəssisəni birləşdirən “Gilan Agricultural Group” MMC, Qafqazın ən böyük sement istehsalçısı olan “Norm Cement” MMC, Bakı Tekstil Fabriki ilə Anlaşma Memorandumları imzalanmış və Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyinin (“ASAN” Xidmət) tabeliyində publik hüquqi şəxs olan “ABAD”-la (Ailə Biznesinə Asan Dəstək) danışıqlar prosesinə start verilmişdir;

● 2017-ci ilin sentyabr-oktyabr aylarında ilk-peşə ixtisas təhsili müəssisələrinin ümumtəhsil fənn müəllimlərinin seçimi və işə qəbulu aparılmışdır.

Strateji hədəf 2. Nəticələrə əsaslanan güclü maliyyələşdirmə sisteminin yaradılması

Peşə təhsili müəssisələrində əsas fəaliyyət göstəricilərinin müəyyən edilməsi üzrə:

● Peşə təhsili müəssisələri üzrə əsas fəaliyyət göstəricilərinin (məzunların məşğulluq səviyyəsi, attestasiya qiymətləri, mühəndis-pedaqoji heyətin hazırlıq səviyyəsi və s.) müəyyən edilməsi məqsədilə Avropa İttifaqının “Azərbaycanda Peşə Təhsili və Təliminin (PTT) inkişafına Avropa İttifaqının dəstəyi” texniki yardım layihəsi çərçivəsində beynəlxalq ekspertlərin və maraqlı tərəflərin iştirakı ilə ilkin olaraq müzakirə edilmiş və hazırda bu istiqamətdə işlər davam etdirilir.

Strateji hədəf 3. Məqsədli peşə inkişafı proqramlarının yaradılması

Yaşlılar üçün peşə təliminin və ixtisasartırmanın təmin edilməsi üzrə:

● Peşə təlimlərinin təşkili və təhsil proqramlarının (kurikulumların) hazırlanması ilə bağlı xarici ölkələrin təcrübələri öyrənilərək Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2010-cu il 6 sentyabr tarixli 163 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş “Əlavə təhsilin məzmunu, təşkili və əlavə təhsilin hər hansı istiqaməti üzrə təhsil almış şəxslərə müvafiq sənədin verilməsi qaydası”nın “Yaşlıların təhsili” bölməsinin yenilənmiş variantı hazırlanmışdır.

Strateji hədəf 4. Sektorlar üzrə spesifik proqramların yaradılması

Peşə təhsili sisteminə sahibkar düşüncə tərzinin təşviqi üzrə:

● Peşə Təhsili üzrə Dövlət Agentliyi və “Baku Business Factory” (BBF) biznes inkubasiya mərkəzinin birgə təşəbbüsü ilə ilk peşə-ixtisas təhsili müəssisələrində təhsil alan şagirdlər üçün 11-12 noyabr 2017-ci il tarixlərində mentorluq proqramı təşkil edilmişdir;

● Peşə Təhsili üzrə Dövlət Agentliyinin Azərbaycan Respublikası Sahibkarlar (İşəgötürənlər) Təşkilatları Milli Konfederasiyası ilə birgə əməkdaşlığı çərçivəsində Texnika, Texnologiyalar və Emal Sənayesi üzrə Bakı Dövlət Peşə Təhsil Mərkəzinin bir qrup şagirdlərinin “Azərsun Holding” Şirkətlər Qrupunun yağ və duz zavodlarına səfər turları təşkil olunmuşdur;

● Qəbələ Dövlət Peşə Təhsil Mərkəzində “Azərbaycan Gənclərinin Nailiyyətləri” İctimai Birliyinin dəstəyi ilə “Karyera üçün Təhsil” layihəsinə start verilmiş və təhsildə fərqlənmiş 40 nəfər təhsilalan seçilərək təlimlərə cəlb edilmişdir;

● Peşə təhsilinin ictimai statusunun yüksəldilməsi və peşəyönümü fəaliyyətinin təmin edilməsi məqsədilə “Təhsildə inkişaf və innovasiyalar” üzrə qrant müsabiqəsi çərçivəsində qalib olmuş Qusar rayonu Balaqusar bələdiyyəsi ərazisində yerləşən 4 orta ümumtəhsil məktəbinin (Qusarın Həsənqala, Balaqusar, Bədirqala və Köhnə Xudat Qazmalar kəndlərinin şagirdləri – cəmi 27 nəfər) şagirdlərinin 13 noyabr 2017-ci il tarixində Qəbələ Dövlət Peşə Təhsil Mərkəzinə info-turu təşkil edilmişdir.

Sektorlar üzrə ümumi tələblərin qarşılanmasına dəstək verilməsi üzrə:

● 26 oktyabr 2017-ci il tarixində “Gilan Holding”-ə daxil olan “Gilan Agricultural Group”-la Peşə Təhsili üzrə Dövlət Agentliyi arasında Anlaşma Memorandumu imzalanmışdır;

● Əsasən kənd təsərrüfatı və turizm sahəsində ixtisaslaşmış kadrlara olan tələbatı ödəmək üçün müasir infrastruktur, maddi-texniki baza və tədris resurslarına malik Qəbələ Dövlət Peşə Təhsil Mərkəzinin inşası başa çatdırılmış və 2017-ci ilin 16 oktyabr tarixində açılış mərasimi keçirilmişdir;

Strateji hədəf 5. Məlumatların şəffaf monitorinqinin və vahid bazasının təmin edilməsi

Məlumat bazasının yaradılması üzrə:

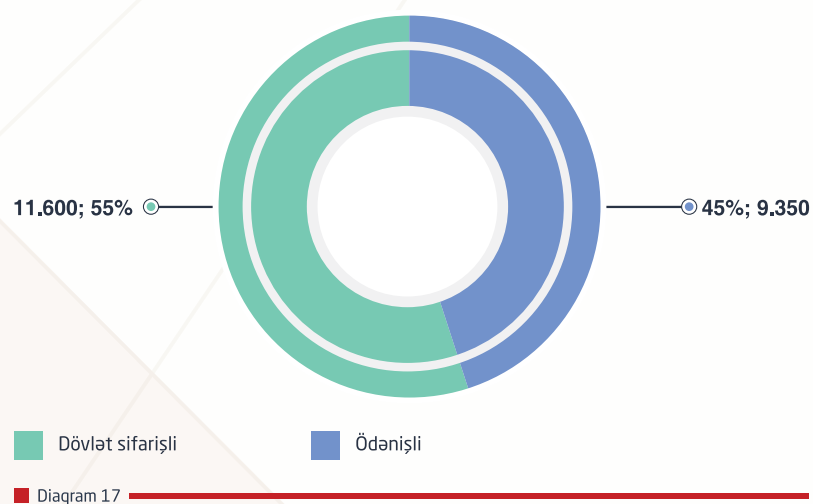
● Peşə təhsili müəssisələri tərəfindən həyata keçirilən peşə-yönümü fəaliyyətinə dair məlumat bazasının tərtib edilməsi ilə bağlı işlərə başlanılmışdır.

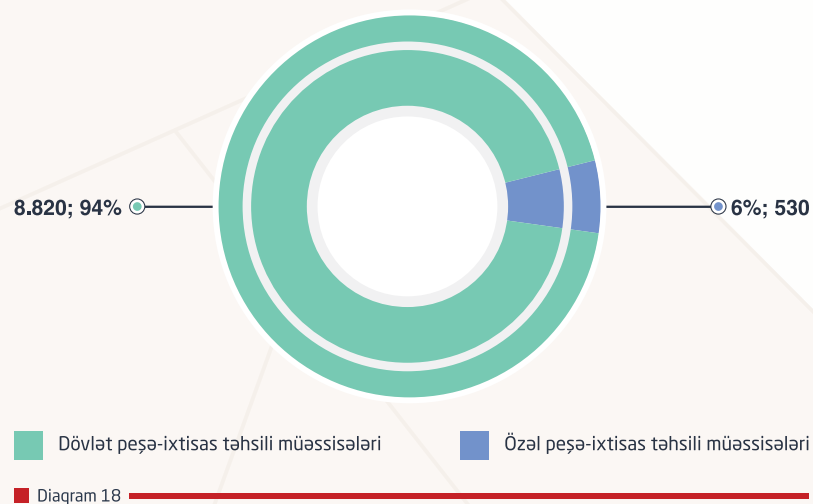
İlk peşə-ixtisas təhsili müəssisələrinə şagird qəbulu – “ASAN Peşə” layihəsi

2017/2018-ci tədris ili üçün Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin tabeliyindəki və hazırda fəaliyyətdə olan özəl ilk peşə-ixtisas təhsili müəssisələrinə 11.600 nəfər dövlət vəsaiti hesabına, 9.350 nəfər (özəl ilk peşə-ixtisas təhsili müəssisəsinə ayrılan 530 nəfər daxil olmaqla) ödənişli əsaslarla olmaqla, cəmi 20.950 nəfər şagird qəbulu planı müvafiq dövlət qurumları ilə razılaşdırılmış və Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2017-ci il 26 sentyabr tarixli, 651s nömrəli sərəncamı ilə təsdiq edilmişdir.

2017/2018-ci tədris ili üzrə ilk peşə-ixtisas təhsili müəssisələrinə şagird qəbulu planı (nəfər, %)

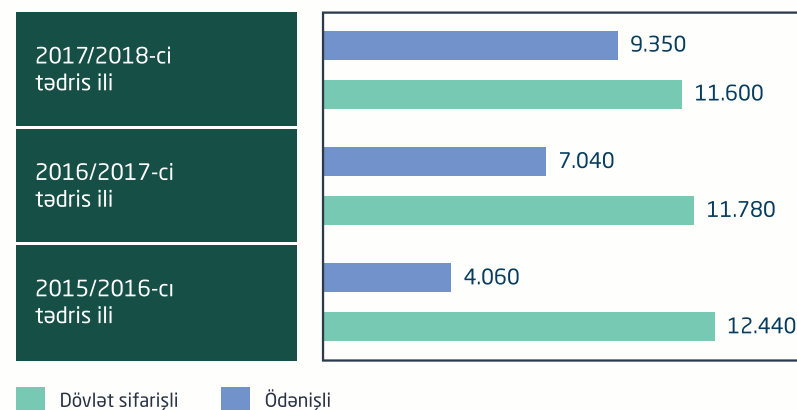

Mülkiyyət formasına görə ilk peşə-ixtisas təhsili müəssisələrində ödənişli əsaslarla təhsil alanların sayı (nəfər, %)

Maddi-texniki bazası zəif olan və kadr potensialı günün tələblərinə cavab verməyən ilk peşə-ixtisas təhsili müəssisələrində büdcə hesabına şagird qəbulu planı əsaslı dərəcədə azaldılmışdır.

Son 3 ildə ilk peşə-ixtisas təhsili müəssisələrinə şagird qəbulu planı dinamikası (nəfər)

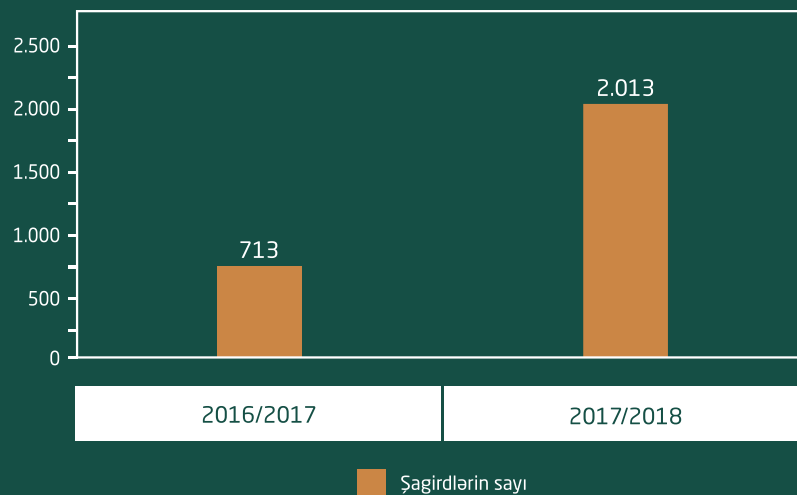
“ASAN Peşə” layihəsi çərçivəsində sənəd qəbulu

2017/2018-ci tədris ilində “ASAN Peşə” layihəsinin əhatə dairəsi genişlənərək bütün ölkəni əhatə etmiş, ilk peşə-ixtisas təhsili müəssisələrinə sənəd qəbulu prosesində şəffaflığın və vətəndaşların rahatlığının təmin edilməsi üçün Bakı və Gəncə şəhərləri ilə yanaşı, digər regionlarda (Sumqayıt, Bərdə, Qəbələ, Sabirabad, Masallı) yerləşən “ASAN Xidmət” mərkəzlərində sənəd qəbulu aparılmışdır. Bakı və Gəncə şəhərlərində dövlət sifarişli və ödənişli əsaslarla ilk peşə-ixtisas təhsili müəssisələrinə şagird qəbulu üçün müsabiqədə iştirak edənlərin qeydiyyatı yalnız müvafiq “ASAN Xidmət” mərkəzləri tərəfindən həyata keçirilmişdir. “ASAN Xidmət” mərkəzləri fəaliyyət göstərməyən rayon və şəhərlər üzrə sənəd qəbulu istənilən “ASAN Xidmət” mərkəzlərinə müraciət etməklə yanaşı, müvafiq ilk peşə-ixtisas təhsili müəssisələri üzrə elektron qeydiyyat sistemində təşkil edilmişdir.

Qəbul prosesində iştirak edənlərin 65%-i “ASAN Xidmət” mərkəzlərində qeydiyyatdan keçmişdir ki, bu da ötən illə müqayisədə 40%-dən çoxdur. “ASAN Xidmət” vasitəsi ilə qəbul olan şagirdlərin 20%-nin orta attestat balı 4 balдан yuxarı olmuşdur.

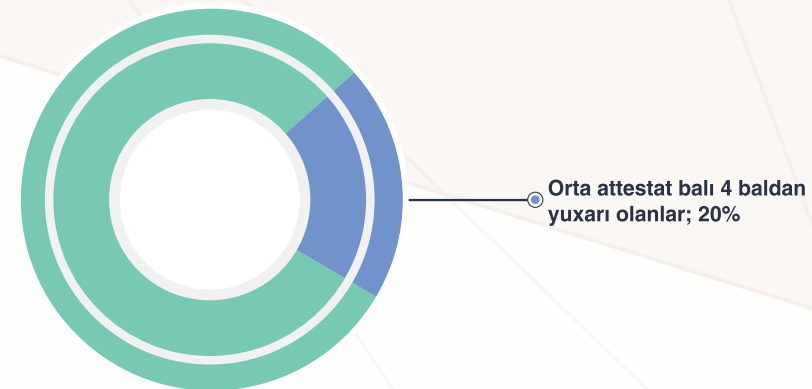
2017/2018-ci tədris ilində ümumilikdə peşə təhsili müəssisələrinə qəbul olan şagirdlərdən attestat qiymətləri “4” və “5” olanların sayı ötən illə müqayisədə 3 dəfə çoxdur (qəbul edilən şagirdlərin 2.103 nəfərinin orta attestat balı 4 balдан yuxarı olmuşdur ki, ötən il bu rəqəm 713 nəfər təşkil etmişdir).

Attestat qiymətləri “4” və “5” olan şagirdlərin artım dinamikası

Diaqram 20

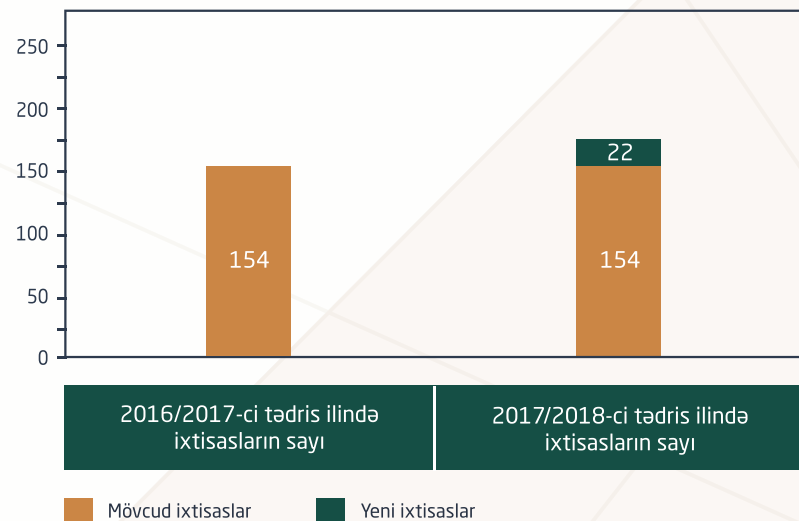
İlk peşə-ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul olan şagirdlər arasında orta attestat balı “4” baldan yuxarı olanlar

Diaqram 21

Peşə-ixtisas təhsili müəssisələrinin maddi-texniki bazası, ötən dövrdə şagird qəbulu ilə bağlı dinamika və növbəti dövr üçün şagird qəbuluna dair proqnozlar nəzərə alınaraq, 2017/2018-ci tədris ilində 175 ixtisas üzrə şagird qəbulunun həyata keçirilməsinə başlanılmışdır ki, bunlardan 22-si yeni ixtisaslardır:

İlk peşə-ixtisas təhsili müəssisələrində şagird qəbul edən ixtisas sayı

Diaqram 22

Peşə təlimlərinin təşkili və təhsil proqramlarının (kurikulumların) hazırlanması

Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi ilə Almaniya Federativ Respublikasının Kənd Təsərrüfatı, Qida və Ətraf Mühit Nazirliyi tərəfindən birgə həyata keçirilmiş “Kənd təsərrüfatı sahəsində ilkin peşə təhsilinin möhkəmləndirilməsi” Tvinning layihəsi çərçivəsində hazırlanmış “Heyvandarlıq mütəxəssisi”, “Bitkiçilik mütəxəssisi” və “Aqroservis mütəxəssisi” ixtisasları üzrə nəticəyönlü, modul strukturlu kurikulumların ötən tədris ilindən

BMT-nin İnkişaf Proqramının (BMTİP) köməyi ilə Qəbələ Peşə Məktəbində tətbiqinə başlanılmışdır. 2017/2018-ci tədris ilindən yeni kurikulumla Qax Peşə Liseyində, Balakən 1 nömrəli Peşə Məktəbində "Aqroservis mütəxəssisi" ixtisası üzrə, Bərdə Peşə Liseyində "Heyvandarlıq mütəxəssisi" ixtisası üzrə, Şəmkir Peşə Liseyində isə "Bitkiçilik mütəxəssisi" ixtisası üzrə kadr hazırlığına start verilmişdir.

Qeyd olunan ixtisasların təlimi məqsədilə BMT-nin İnkişaf Proqramının (UNDP) dəstəyi ilə 18 adda, "BP" şirkəti və "Britaniya Şurası"-nın köməyi ilə 9 adda modul/dərslik hazırlanaraq nəşr olunmuş və təhsilalanların istifadəsinə verilmişdir.

"BP" şirkəti və tərəfdaşlar tərəfindən maliyyələşdirilən, Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin dəstəyi ilə "Britaniya Şurası" tərəfindən icra edilən AVEDNO (Kənd təsərrüfatı üzrə peşə təhsilində yeni ixtisasların yaradılması) layihəsi çərçivəsində 12-14 sentyabr 2017-ci il tarixlərində Qəbələ Dövlət Peşə Təhsil Mərkəzində 5 şəhər və rayonun peşə məktəbinin 20 nəfər müəllim və ustası üçün "Modul Yanaşması" təlim kursu keçirilmişdir.

"Britaniya Şurası", Təhsil Nazirliyi və turizm sənayesi müəssisələri ilə birgə həyata keçirilən "Turizm-xidmət sahəsi üzrə kadrların təkmilləşdirilməsinə dair praktik təcrübə proqramı" çərçivəsində 5 nömrəli Bakı Peşə Liseyində "Otelde konsyerj (qonaqlara məlumat verən və xidmətlərin satışını təşkil edən əməkdaş)", "Aşpaz", "Məhmanxanada təsərrüfat işləri üzrə nəzarətçi" ixtisasları üzrə kadr hazırlığı istiqamətində əldə edilmiş uğurlu təcrübənin 2017/2018-ci tədris ilindən Gəncə və Qəbələ şəhərlərindəki peşə təhsili müəssisələrində həyata keçirilməsinə başlanılmışdır.

2017/2018-ci tədris ilindən İsmayilli Peşə Tədris Mərkəzində pilot olaraq BMT-nin İnkişaf Proqramı çərçivəsində hazırlanmış nəticəyönümlü, modul strukturlu kurikulumla "Arıçı" ixtisası üzrə kadr hazırlığına başlanılmış, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi yanında Dövlət Məşğulluq Xidmətinin sifarişində isə İsmayilli Peşə Tədris Mərkəzində "Xalçaçı" ixtisası üzrə yenidən hazırlanma kursları təşkil edilmişdir.

Bundan başqa, Avropa İttifaqı tərəfindən maliyyələşdirilən "Azərbaycanda Peşə Təhsili və Təliminin (PTT) inkişafına dəstək"

Texniki Yardım layihəsi çərçivəsində əmək bazarında ehtiyac duyulan sənaye, avtomobil və tekstil sahələri üzrə 10 ixtisas üçün kurikulumun və onların təlim materiallarının hazırlanması nəzərdə tutulur.

Sənaye və İnnovasiyalar üzrə Bakı Dövlət Peşə Təhsil Mərkəzi ilə birgə dövlət-özel əməkdaşlığı çərçivəsində fəaliyyət göstərən Ukraynanın "STEP" IT Akademiyasında təcrübəli mütəxəssislər tərəfindən beynəlxalq standartlar əsasında İKT üzrə peşə təhsili proqramlarının tədrisi davam etməkdədir. 2017/2018-ci tədris ilində ilk peşə-ixtisas təhsilinin IT sahəsində təhsil alan 30 nəfər şagird dövlət büdcəsi hesabına 1 illik təhsil proqramlarında peşə təhsili almaq şansı qazanmışdır. Həmin proqramın məzunlarına həm dövlət nümunəli diplom, həm də "STEP" IT Akademiyasının diplomu təqdim olunacaqdır.

Peşə təhsilində dövlət-özel partnyorluğu və işgötürənlərlə əməkdaşlıq

Peşə Təhsili üzrə Dövlət Agentliyi tərəfindən "Microsoft Azerbaijan", "Knauf Marketing Azerbaijan", "Bosch", "Absheron Hotel Group", "Hilton Hotel", "Fairmont Hotel", "Four Seasons Hotel", "Hyatt Regency Hotel", "JW Marriott Hotel", "Gilan Agriculture", "Bakı Tekstil Fabriki", "Azertexnolayn" MMC, "Retail Group Azerbaijan", "Delta Qrup C.O." MMC, "Auto Azerbaijan" MMC, "Qranit QP" müəssisəsi, "Veysəloğlu" Şirkətlər Qrupu, "Grohe AG" şirkətinin Azərbaycan Nümayəndəliyi, "Optimal Elektronika" MMC, "Azərsun Holding" Şirkətlər Qrupu, "Holcim Azərbaycan" ASC, "METAK" şirkəti, "Embawood" MMC və Azərbaycan Respublikası Sahibkarlar (İşgötürənlər) Təşkilatları Milli Konfederasiyası vasitəsilə kiçik və orta sahibkarlar ilə görüşlər keçirilmiş və müvafiq qaydada əməkdaşlığın qurulmasına dair razılıq əldə edilmişdir.

Tikinti və Quraşdırma işləri üzrə Bakı Dövlət Peşə Təhsil Mərkəzinin birillik "Əl elektrik qaynaqçısı" ixtisası üzrə təhsil alan və təhsil müddətində fərqlənmiş şagird heyəti pilot layihə çərçivəsində "MİDA" MMC-nin inşaat sahələrində istehsalat təcrübəsi keçmişlər.

Peşə təhsili üzrə beynəlxalq əməkdaşlıq sahəsində görülmüş işlər

Avropa İttifaqının Avropa Qonşuluq Aləti Proqramı çərçivəsində Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi yanında Peşə Təhsili üzrə Dövlət Agentliyi ilə birgə icra olunan “Azərbaycanda Peşə Təhsili və Təliminin (PTT) inkişafına dəstək” Texniki Yardım layihəsinin icrasına 30 yanvar 2017-ci il tarixindən etibarən başlanılmışdır.

Texniki yardım layihəsi çərçivəsində PTT siyasəti və qanunvericilik bazasının təkmilləşdirilməsi, çoxsəviyyəli idarəetmə sisteminin və idarəçiliyinin, o cümlədən Təhsil Nazirliyinin mərkəzi və yerli səviyyədə sektor koordinasiyasının inkişaf etdirilməsi, ixtisaslar (təhsil standartları) və əmək standartları ilə əlaqədar kurikulumların hazırlanması, PTT islahatlarının monitorinqində Təhsil Nazirliyinin dəstəklənməsi nəzərdə tutulmuşdur.

Avropa İttifaqının maliyyə dəstəyi ilə “Azərbaycanda Regional Peşə təhsili mərkəzlərinin yaradılması” grant proqramı üzrə 4 yeni layihənin icrasına başlanmışdır:

1. “Gəncədə kompetensiyayönlü Regional Sənaye Peşə Təhsili Mərkəzinin yaradılmasına dəstək” layihəsi BMT-nin İnkişaf Proqramı tərəfindən Gəncə Sənaye və Texnologiya Peşə Mərkəzində icra edilir. Layihə çərçivəsində sənaye və texnologiyalar istiqamətində müvafiq 6 kurikulumun yaradılması, modul tədris vəsaitlərinin hazırlanması, təhsil müəssisəsinin avadanlıqlarla təmin edilməsi, müəllimlərin təlimi, informal və qeyri-formal bacarıqların tanınması üzrə pilotun təşkili nəzərdə tutulmuşdur.

2. BMT-nin İnkişaf Proqramı tərəfindən icra edilən “Lənkəran İqtisadi Rayonunda Nümunəvi Peşə Təhsili Mərkəzinin yaradılması” layihəsi isə Cəlilabad Peşə Liseyini hədəf götürmüşdür. Regionun ehtiyaclarına uyğun olaraq kənd təsərrüfatı və mebel sənayesi sahələrində icra edilən layihə çərçivəsində mebel sənayesi üzrə müvafiq kurikulumların yaradılması, tədris vəsaitlərinin yazılması, taxta-çilingər emalatxanasının avadanlıqlarla təmin edilməsi və müəllimlərin təlimi nəzərdə tutulmuşdur.

3. “Peşə təhsilində kənd təsərrüfatı və turizm sahəsində Qəbələ, İsmayilli və Qax rayonlarında pilot dual-təhsil sisteminin yaradılması” layihəsi Almaniya Beynəlxalq əməkdaşlıq Cəmiyyəti (GIZ) tərəfindən Qəbələ, Qax və İsmayilli rayonlarında kənd təsərrüfatı və turizm istiqamətlərində icra edilir. Layihə çərçivəsində kurikulumların inkişaf etdirilməsi, modul tədris vəsaitlərinin yazılması və müəllimlərin təlimi nəzərdə tutulmuşdur.

4. “Yerli İdarəetməyə Yardım” İctimai Birliyi və AR Təhsil İnstitutu tərəfindən icra olunan “Bərdə peşə liseyinin müasirləşdirilməsi” layihəsi Bərdə şəhərində yerləşən Peşə Liseyinin yeni kənd təsərrüfatı ixtisasları əsasında inkişaf etdirilməsini nəzərdə tutur.

Hesabat dövründə Almaniyanın Beynəlxalq Əməkdaşlıq Cəmiyyəti (GIZ) tərəfindən “Cənubi Qafqazda Özəl Sektorun İnkişafı Proqramı” çərçivəsində “Peşə təhsilinin və məşğulluğunun təşviqi komponenti” üzrə ilk peşə-ixtisas təhsili və təlimi sahəsində çalışan mütəxəssislər üçün Bakı şəhəri, Göyçay, İsmayilli, Qəbələ, Quba və Xaçmaz rayonlarında idarəetmə və pedaqogika üzrə təlimlər keçirilmişdir.

Azərbaycan Respublikası hökuməti ilə Çin Xalq Respublikası hökuməti arasında imzalanmış texniki-iqtisadi əməkdaşlıq sazişi çərçivəsində ayrılmış grant vəsaitlərinin qalıq hissəsinin bir qisminə Çin Xalq Respublikası hökuməti müxtəlif kateqoriyalı avtonəqliyyat vasitələrinin sürücülərinin hazırlığını və ixtisasartırmasını həyata keçirmək üçün Aviasiya və Avtomobil Nəqliyyatı üzrə Bakı Dövlət Peşə Təhsil Mərkəzini tədris avadanlıqları, simulyatorlar və digər texniki vasitələrlə təmünnəsiz olaraq təmin etməyi öz üzərinə götürmüş və bu məqsədlə Peşə Təhsili üzrə Dövlət Agentliyi ilə Çin Xalq Respublikasının Azərbaycan Respublikasındakı səfirliyi arasında icra müqaviləsi imzalanmışdır.

İki ölkə arasında təhsil sahəsində əməkdaşlığın möhkəmləndirilməsi və ixtisaslı kadr hazırlığının təmin edilməsi məqsədilə Türkiyə Respublikasının Milli Təhsil Nazirliyi ilə Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi arasında birgə istifadəsi nəzərdə tutulan Dəniz Nəqliyyatı, Gəmiqayırma və Liman İşləri üzrə Bakı Dövlət Peşə Təhsil Mərkəzinin qurulması istiqamətində danışıqlara başlanılmışdır.

Cari ildə, həmçinin Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi yanında Peşə Təhsili üzrə Dövlət Agentliyi və Peşə Təhsili və Təlimi üzrə Koreya Tədqiqat İnstitutu (KRIVET) arasında Anlaşma Memorandumu imzalanmışdır.

Bundan əlavə, Azərbaycanın “Turin Prosesi 2016-2017” və “Aİ 2020 indikatorları üzrə Bençmarkinq” hesabatları Avropa İttifaqına təqdim edilmişdir. Tərəfdaşların bir araya gətirilməsi və islahatların aparılması üzrə siyasət monitorinqinin nəticəsi olaraq, Azərbaycanın nümunəsində əvvəlki illərlə müqayisədə tərəqqi qeydə alınmışdır.

ALİ VƏ ORTA İXTİSAS TƏHSİLİ

Azərbaycan-Fransız Universitetinin yeni tədris binasının açılışı

15 sentyabr 2017-ci ildə Strasburq Universiteti və Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universitetinin birgə əməkdaşlığı ilə keçən ildən fəaliyyətə başlamış Azərbaycan-Fransız Universitetinin (UFAZ) yeni təmirdən çıxmış tədris binasının açılışı olmuşdur. Azərbaycan və Fransa arasındakı əməkdaşlıq üçün əlamətdar hadisələrdən biri olan açılış mərasimində Azərbaycan Respublikasının (keçmiş) Təhsil naziri Mikayıl Cəbbarov və Fransa Respublikasının dövlət katibi Jan-Batist Lömuan, Fransanın Ali Təhsil və Elmi Tədqiqatlar Nazirliyinin Araşdırmalar və İnnovasiyalar şöbəsinin baş direktoru Alen Berets, həmçinin Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universitetinin (ADNSU) rektoru Mustafa Babanlı, Strasburq Universitetinin vitse-prezidenti İren Jakoberger, Fransanın Kimyəvi Tədqiqatlar Fondunun prezidenti Bernar Menye və Fransanın Azərbaycandakı səfiri Aureliya Buşez iştirak etmişdir.

2017/2018-ci tədris ili üçün I qrup üzrə Dövlət İmtahan Mərkəzində (DİM) imtahan vermiş və 500-dən artıq bal toplamış ölkənin ən yaxşı 142 abituriyenti UFAZ tələbəsi adına layiq görülmüşdür. Onlardan 120-si dövlət sifarişli, 28-i isə ödənişli əsaslarla təhsil alır. Orta bal göstəricisi 606, 1 nəfər prezident təqaüdcüsü, 80 nəfəri 600-dan yuxarı, 62 nəfəri isə 500-dən yuxarı bal toplayanlardır. Ümumiyyətlə, 2017/2018-ci tədris ilinin I semestrində Azərbaycan-Fransız Universitetində I və II kurs üzrə cəmi 282 tələbə təhsil almışdır.

SABAH

Q R U P L A R I

SABAH qruplarına qəbul

2016/2017-ci tədris ili üçün SABAH qruplarına tələbə qəbulu təkmilləşdirilmiş elektron sistem vasitəsilə aparılmışdır. Sistem “Tələbə-Məzun” dövlət elektron məlumat bazası və “Giriş-çıxış və qeydiyyat” İdarələrarası Avtomatlaşdırılmış Məlumat Axtarış Sistemi ilə inteqrasiya olunmaqla, namizədlərin şəxsi və akademik məlumatlarının dəqiq və sürətli şəkildə əldə olunmasına, tələbələr qeydiyyat prosesinin sadələşdirilməsinə, vahid tələbə məlumat bazasının formalaşmasına imkan verir və müsabiqənin bütün mərhələlərində tələbələrə elektron poçt vasitəsilə bildirişlərin göndərilməsini, SABAH qruplarına qəbul olunmuş tələbələr yekun qeydiyyatının elektron qaydada aparılmasını təmin edir.

2017/2018-ci tədris ili üzrə SABAH qruplarına tələbə qəbulu 12 ali təhsil müəssisəsi (əvvəlki illərdə 11) üzrə aparılmış və 32 ixtisas üzrə 851 tələbə müsabiqədən uğurla keçərək SABAH qruplarına qəbul olunmuşdur.

SABAH innovasiya Forumu

Tələbələrin startap layihələrinin təqdim olunması və dəstəklənməsi üçün SABAH innovasiya Forumu keçirilmiş, qalib komanda təqdim etdiyi layihənin inkişafı üçün pul mü-kafatı ilə təltif olunmuş, həmçinin onlara Barama innovasiya və Sahibkarlıq Mərkəzində rezidentlik imkanı yaradılmışdır.

Azərbaycan Texniki Universitetinin SABAH tələbələrindən ibarət startap komandası “Wake me up” layihəsi ilə Seedstar World müsabiqəsinin qalibi olaraq 2018-ci ilin aprel ayında İsveçrədə keçiriləcək “Seedstars” sammitində ölkəni təmsil etmək və 1 milyon ABŞ dolları həcmində investisiya əldə etmək uğrunda mübarizə apar-maq şansı qazanmışdır.

2017-ci ilin oktyabr ayında Britaniya Şurası təşkilatının dəstəyi ilə tələbələrin yaradıcılıq istiqamətində biznes ideyalarının stimullaşdırılması məqsədilə 80 SABAH tələbəsinin iştirakı ilə Yaradıcı Sənayələr Forumu keçiril-mişdir.

SABAHın Məzununu

2017-ci ildə SABAH qruplarının ilk məzun buraxılışı keçirilmiş və 721 nəfər məzun olmuşdur. Təntənəli buraxılış mərasimi 900-dən artıq tələbə və qonaqların, həmçinin Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyevanın iştirakı ilə Heydər Əliyev Mərkəzində baş tutmuşdur.

Məzunların məşğulluğuna dair statistikaya əsasən onların 37%-i Azərbaycanın, 16%-i xarici ölkələrin universi-tetlərində magistraturaya qəbul olmuş, 30%-i isə daimi və ya qeyri-daimi işə başlamışdır.

SABAH Karyera İnkişafı Sərgisi

Hesabat ilinin iyul ayında Azərbaycanda Amerika Ticarət Palatası ilə əməkdaşlıq çərçivəsində 31 şirkətin iştirakı ilə karyera inkişafı sərgisi keçirilib. Sərginin keçiril-məsinin məqsədi 2017-ci ildə işəgötürənlərin diqqətinin SABAH qruplarının məzunlarına yönəldilməsi, məzunların birbaşa olaraq şirkət nümayəndələri ilə görüş və tanışlığına imkan yaradılması olmuşdur.

SABAH müəllimləri

Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin SABAH qruplarına 2017-ci il yaz və payız semestri üçün müəllimlərin qəbulu üzrə müsabiqə komissiyalarının təşkili və fəaliyyəti təmin olunmuşdur. Hal-hazırda ümumillikdə 650-yə yaxın müəllim SABAH qruplarında dərs deyir.

Hesabat dövründə SABAH qruplarında pedaqoji fəaliyyətə cəlb olunan işçilərin əmək haqlarının diferensial-laşdırılması və təkmilləşdirilməsinin yeni qaydası tətbiq edil-məyə başlanmışdır.

SABAH tələbə təqaüdü

Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin SABAH qrupları tələbələrində məqsədli SABAH təqaüdünün təyin edilməsi və ödənilməsi Qaydası qüvvəyə minmişdir. Tələbələr təqaüdünün ödənilməsinin təkmilləşdirilməsinin yeni qaydası tətbiq edilməyə başlanmışdır. Belə ki, yeni qaydaların tətbiqindən əvvəl müəyyənləşdirilmiş limit balı keçən bütün SABAH tələbələrində "əlaçı" və ya "həvəsləndirici" təqaüdü verilirdi. Hazırda isə SABAH təqaüdü tələbələrin imtahan sessiyalarının nəticələrinə əsasən hər kursun müvafiq ixtisasları üzrə təhsil alan tələbələrdən akademik borcu olmayan və ümumi orta müvəffəqiyyət göstəricisinə görə ən yüksəkdən başlayan sıralamaya uyğun ən yaxşı nəticə göstərmiş 50%-nə təyin edilir.

SABAHda tədris

SABAH qruplarında cari məsələlərin (tədris standartlarının yerinə yetirilməsi, kredit uyğunluğu, tələbə və müəllim intizamı, davranışı, mobilliyi, dərslərin təşkili və keyfiyyəti, semestr imtahanları, buraxılış attestasiyası işləri və s.) mövcud qanunvericiliyə uyğun aparılması, müvafiq sənədlərin hazırlanması və SABAH Mərkəzlərinin normal fəaliyyəti təmin edilmişdir.

Bundan başqa, SABAH qruplarının yeni statusunun ilkin layihəsinin hazırlanması, SABAH qrupları tələbələrinin fənn və ixtisas olimpiadalarının və AXC-nin 100 illiyi ilə əlaqədar respublika incəsənət festivalının keçirilməsi, SABAH qruplarının əməkdaşları üçün peşəkar təlimlərin təşkili ilə əlaqədar hazırlıq işləri görülmüşdür.

“Maarifçi” Tələbə Kredit Fondu

“Maarifçi” Tələbə Kredit Fondu 14.10.2015-ci il tarixində Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin təşəbbüsü ilə Azərbaycan Respublikasının dövlət ali təhsil müəssisələri tərəfindən təsis edilmiş və missiyası aztəminatlı ailələrdən olan tələbələrə kreditlərin verilməsi vasitəsi ilə onlara ali təhsil almaqda bərabər imkanların yaradılmasıdır. Kredit əldə etmək üçün müraciət edən tələbələr Azərbaycan vətəndaşı olmalı, Fondun tərəfdaşı olan universitetlərdən birində təhsil almalı və Fond tərəfindən müəyyən olunan seçim meyarlarına uyğun olmalıdırlar. Təhsil kreditlərinin növləri və şərtləri, eyni zamanda seçim meyarları və müraciət prosesi Fondun rəsmi internet sahifəsində (www.maarifci.az) qeyd olunmuşdur. Müraciət elektron qaydada həyata keçirilir.

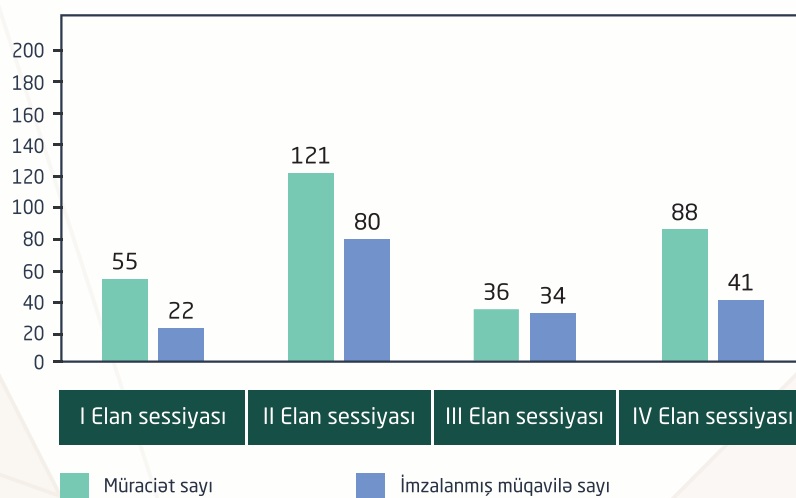
FONDA MÜRACİƏT PROSESİ

Təhsil haqqı kreditləri üzrə Fond tərəfindən 2017-ci ildə iki elan sessiyası keçirilmişdir. “Maarifçi” Tələbə Kredit Fondunun 01 fevral-15 mart 2017-ci ildə keçirilmiş elan sessiyasında 36 elektron müraciətə baxılmış, seçim meyarlarına cavab verən tələbələrle 34 təhsil krediti müqaviləsi bağlanmışdır. 11 sentyabr - 13 oktyabr 2017-ci il tarixində keçirilmiş dördüncü elan sessiyasında isə 88 elektron müraciətə baxılmış və 41 təhsil krediti müqaviləsi imzalanmışdır.

Ümumilikdə, 2016-2017-ci illərdə Fond dörd elan sessiyası keçirmiş və 177 nəfərə tələbə krediti ayırmışdır. Bu təşəbbüsün ən üstün cəhəti isə faizsiz kreditin əvvəlki təhsil krediti müqavilələrinə də şamil olunmasıdır.

Fondun 2016-2017-ci illərdə keçirdiyi elan sessiyalarının nəticələri

■ Diaqram 23

Bundan başqa, 2017-ci ildən Fondun təhsil kreditlərindən yararlanmış tələbələr üçün kredit müqavilələri üzrə ödəniş qrafikləri əks olunmuşdur. Ödənişin rahatlığını təmin etmək məqsədilə şəxsi kabinet istifadəyə verilmişdir. Tələbələr müvafiq məlumatları daxil edərək şəxsi kabinetlərindən ödəmə qrafiklərini və tarixçələrini izləyə bilərlər.

Kreditin verilməsi prosesinin elektron müraciət əsasında yerinə yetirilməsi və tələbələrin kredit tarixçələrini, baş verən yenilikləri şəxsi kabinetləri vasitəsilə izləmək imkanı rəsmiləşdirmənin şəffaflığını təmin etmək və vaxt itkisinin qarşısını almaqla, tələbələrin fondla bağlı dərindən yayınma hallarını azaldır.

Ali təhsil sahəsində "Erasmus+" proqramı çərçivəsində həyata keçirilən layihələr

Ali təhsilin inkişafı istiqamətində Təhsil Nazirliyi Avropa Komissiyası ilə birgə bir sıra layihələr həyata keçirməkdədir. Avropa Komissiyasının “Erasmus+” proqramı çərçivəsində “Azərbaycanda doktorantura təhsilinin təkmilləşdirilməsi və Vahid Avropa Ali Təhsil Məkanının tələblərinə uyğun strukturlaşdırılması” (NİZAMİ) layihəsinin icrası hesabat ilində davam etdirilmişdir. Layihənin məqsədi Avropa ali təhsil məkanının tələblərinə uyğun olaraq, Azərbaycanda doktorantura təhsilinin yenidən qurulması və inkişaf etdirilməsindən ibarətdir. Layihə çərçivəsində ölkəmizdə doktorantura təhsilinin yeni modelinin yaradılması, ali təhsilin bu səviyyəsi üzrə Milli İdarəetmə Portalının hazırlanması və doktorantların peşəkar bacarıqlarının inkişaf etdirilməsi istiqamətində müvafiq tədbirlərin həyata keçirilməsi nəzərdə tutulur. Koordinatoru Fransasın Monpelye Universiteti olan Layihənin ölkə üzrə əlaqələndiricisi Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyidir.

“Erasmus+” proqramı çərçivəsində icra olunan digər mühüm layihə “Azərbaycan Universitetlərində Tədris və Təlimin Təkmilləşdirilməsi” (PETRA) layihəsidir. Layihənin əsas məqsədi innovativ texnologiya, fəal öyrənmə və Avropa universitetləri ilə uzunmüddətli münasibətlərin qurulması vasitəsilə tədris və təlim prosesinin keyfiyyətinin yüksəldilməsindən ibarətdir. Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin və 8 yerli ali təhsil müəssisəsinin təmsil olunduğu Layihənin koordinatoru İspaniyanın Valensiya Politeknik Universitetidir.

2017-ci ildə “Azərbaycan Universitetlərində Keyfiyyətə Nəzarət Mərkəzlərinin Yaradılması və İnkişaf etdirilməsi” (EQAC) layihəsi Avropa Komissiyası tərəfindən maliyyələşdirilmə üçün qəbul edilmişdir. Layihənin əsas məqsədi ölkəmizin ali təhsil müəssisələrində keyfiyyətin təminatı mərkəzlərinin yaradılması, bu sahədə fəaliyyətin beynəlxalq standartlara uyğunlaşdırılması və keyfiyyətin təminatı standartlarının hazırlanmasından ibarətdir. Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin, 5 Avropa və 11 yerli ali təhsil müəssisəsinin iştirak etdiyi Layihənin koordinatoru Bakı Biznes Universitetidir.

Ali təhsildə Tvinning layihələri

Təhsil Nazirliyi Avropa İttifaqının Tvinning yardım alətinin aktiv istifadəçisidir. Ali təhsil sahəsində icra edilən və 2017-ci ilin avqust ayında başa çatan “Ali təhsil sisteminin Avropa Ali Təhsil Məkanının tələblərinə daha da uyğunlaşdırılması məqsədilə Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinə dəstək göstərilməsi” layihəsi Finlandiyanın Təhsilin Qiymətləndirilməsi Mərkəzi (FINEEC) və Estoniyanın Ali və Peşə Təhsilinin Keyfiyyəti Agentliyi (EKKA) tərəfindən icra edilmişdir. Qeyd edək ki, iki illik layihə çərçivəsində Azərbaycanda Avropa Ali Təhsil Məkanının (AATM) prinsiplərinə və standartlarına cavab verən keyfiyyət təminatı və milli kvalifikasiyalar çərçivəsinin hazırlanması və tətbiq edilməsi üzrə mühüm işlər aparılmışdır. Bundan başqa, hesabat ilində Azərbaycanın ali təhsilində koordinasiya və şəbəkələşmənin yaxşılaşdırılması, ali təhsil və akkreditasiya üzrə hüquqi sənədlərə müvafiq düzəlişlərin edilməsi istiqamətində tövsiyələr verilmişdir. Layihənin əsas nailiyyətlərindən biri ali təhsilin keyfiyyətinin yüksəldilməsi sahəsində yeni akkreditasiya və keyfiyyətin qiymətləndirilməsi standartlarının hazırlanmasıdır. “Ali təhsil sisteminin Avropa Ali Təhsil Məkanının tələblərinə daha da uyğunlaşdırılması məqsədilə Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinə dəstək göstərilməsi” layihəsi çərçivəsində Azərbaycanın üç pilot universitetində (Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti, Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti və Azərbaycan Texniki Universiteti) keyfiyyət qiymətləndirmələri həyata keçirilmiş və hazırlanmış standartlar yoxlanılmışdır.

Layihənin davamı olaraq Təhsil Nazirliyi tərəfindən Avropa İttifaqının “Azərbaycanda təhsilə dəstək” proqramı çərçivəsində “Azərbaycanda ali təhsil sisteminin gücləndirilməsinə dəstək” tvinning layihəsinin icrasına başlanmaqdadır. Bu layihəni Fransa, Latviya və Litvanın birgə konsorsiumu icra edəcəkdir. Fransanın Ali təhsil, Elm və Tədqiqat Nazirliyi, Beynəlxalq Pedaqoji Tədqiqatlar Mərkəzi, Litvanın Təhsil və Elm Nazirliyinin dəstəyi ilə Tədqiqatlar və Ali Təhsilin Monitorinqi və Analizi Mərkəzi, Latviyanın Akademik İnformasiya Mərkəzi layihədə Təhsil Nazirliyinin əsas partnyorlarıdır. Layihə çərçivəsində adı çəkilən təşkilatlardan dəvət edilmiş ekspertlər ali təhsil standartlarının yenidən müəyyənləşdirilməsi, seçilmiş kurikulumların yenilənməsi, keyfiyyətin təminatı sisteminin təkmilləşdirilməsi, qanunverici və tənzimləyici çərçivənin yeni dəyişikliklərə uyğunlaşdırılması məsələlərində Təhsil Nazirliyinə dəstək göstərəcəkdir.

Beynəlxalq əməkdaşlıq

TAIEX proqramı

2017-ci ildə təhsil sektorunda Avropa İttifaqının TAIEX proqramından aktiv istifadə olunmuşdur. Proqram problemlərin həlli məqsədilə qısa müddət ərzində ehtiyaclara uyğun müvafiq ekspert təcrübəsinin təmin edilməsinə, həmçinin Aİ-yə üzv ölkələrə təlim səfərlərinin təşkilinə kömək edən və tələblərə uyğunlaşdırıla bilən alətdir. TAIEX proqramı Aİ-yə üzv dövlətlərin dövlət qurumlarının ekspertləri tərəfindən benefisiar ölkələrdəki həmkarlarına yardım göstərilməsini təmin edir. Əgər 2016-cı ildə 4 TAIEX sorğusu qəbul olunub icra edilmişdirsə, 2017-ci ildə TAIEX sorğusunun sayı 12 olmuşdur. Ümumilikdə, 2016-2017-ci illərdə 400 nəfərə yaxın təhsil işçisi həmin tədbirlərdə iştirak etmişdir.

2017-ci ildə həyata keçirilmiş TAIEX tədbirləri

3 ekspert missiyası	4 təlim səfəri	5 seminar
12 TAIEX sorğusu		

2017-ci il ərzində təhsil sahəsində imzalanmış beynəlxalq hüquqi sənədlər

Hesabat ili ərzində Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi ilə müxtəlif ölkələrin hökumətləri arasında təhsil sahəsində əməkdaşlıqla bağlı imzalanmış sənədlər aşağıdakılardır:

- 3 aprel 2017-ci il tarixində Qazaxıstan Respublikasının Təhsil və Elm Nazirliyi ilə “Təhsil sahəsində əməkdaşlıq haqqında Saziş”;
- 17 iyul 2017-ci il tarixində Latviya Respublikası hökuməti ilə “Təhsil sahəsində əməkdaşlıq haqqında Saziş”;
- 31 oktyabr 2017-ci il tarixində Türkiyə Respublikası hökuməti ilə “Təhsil sahəsində əməkdaşlıq haqqında Saziş”;
- 31 oktyabr 2017-ci il tarixində Türkiyə Respublikasının Ali Təhsil Şurası ilə “Ali təhsil sahəsində əməkdaşlığa dair Anlaşma Memorandumu”.

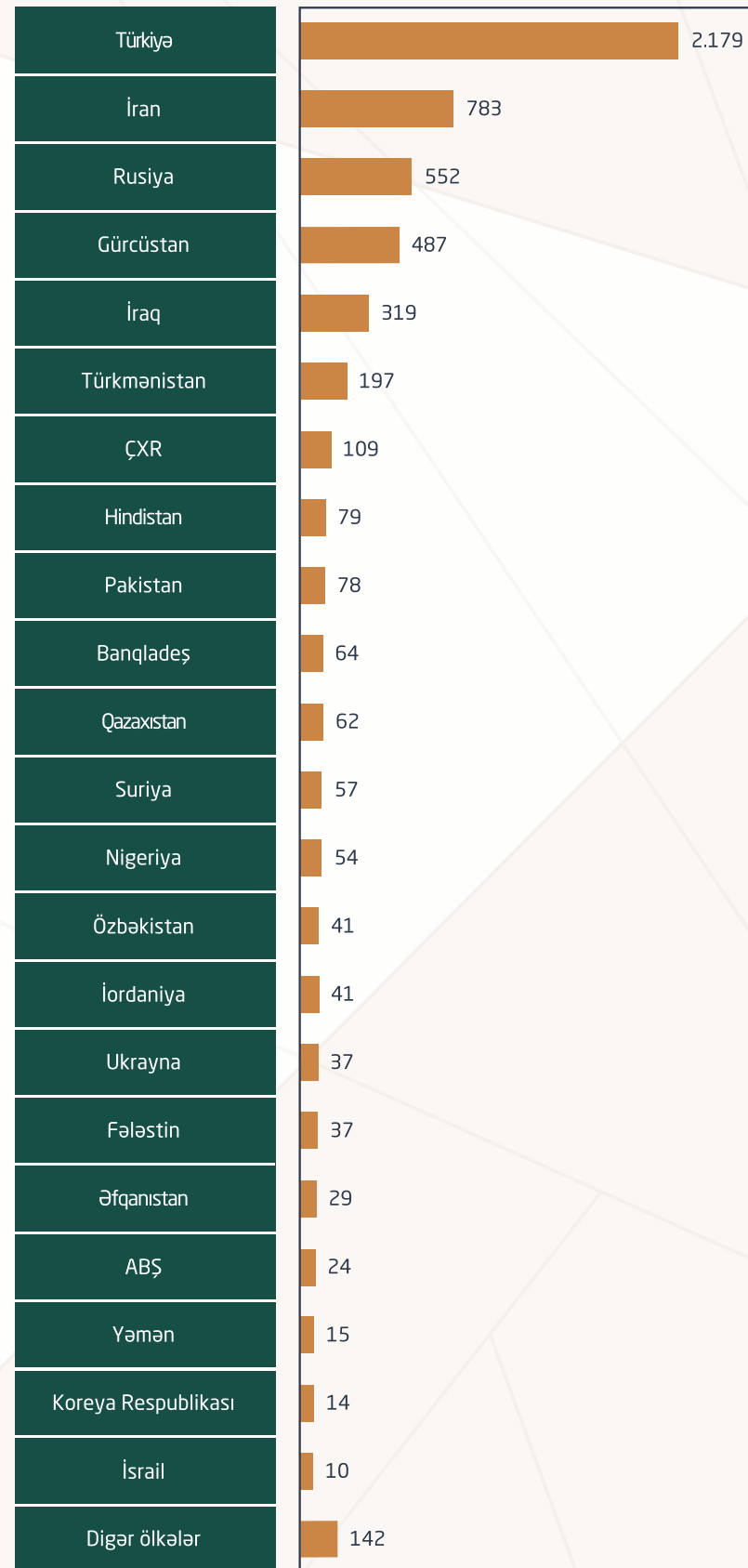
2017/2018-ci tədris ilində Azərbaycanda təhsil alan əcnəbi tələbələr

2017/2018-ci tədris ilində Azərbaycanın ali təhsil müəssisələrində ümumilikdə 75 ölkədən gəlmiş 5.410 əcnəbi vətəndaş təhsil alır. Onlardan 40,3%-ni təşkil edən Türkiyə Respublikasının vətəndaşları əcnəbi tələbələrə dair statistik göstəricilərdə birinci yerdə durur. İran İslam Respublikası, Rusiya Federasiyası və Gürcüstan kimi qonşu dövlətlərdən gələn tələbələrin sayca üstün olmasına baxmayaraq, Çin Xalq Respublikası, Hindistan, Pakistan və Banqladeş kimi dövlətlərin vətəndaşları da ilk onluğa daxildir.

2017/2018-ci tədris ilində respublikanın ali təhsil müəssisələrinə qəbul olan əcnəbi tələbələr üzrə ölkə sayı 43 olmuşdur. Estoniya, Monqolustan, Filippin və Şri Lanka hesabat ilində bu siyahıya yeni qoşulmuş ölkələrdir.

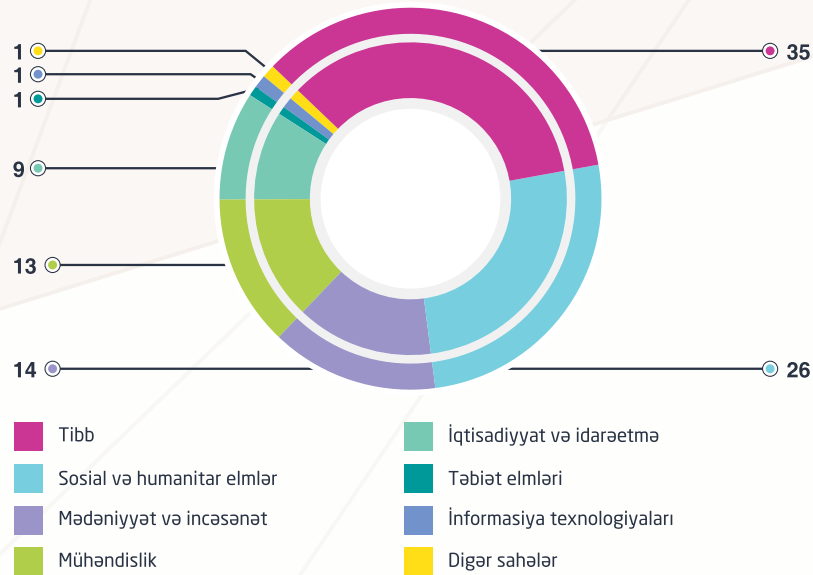

Əcnəbi tələbələr ölkələr üzrə

■ Diaqram 24

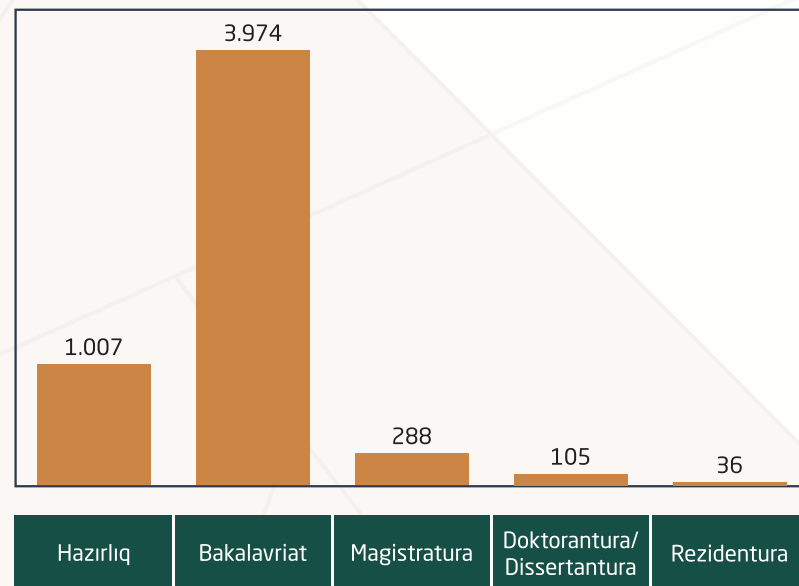
Əcnəbi tələbələrin seçdikləri ixtisas istiqamətləri üzrə faiz payı

Diaqram 25

2017/2018-ci tədris ilində əcnəbi tələbələr tərəfindən ən çox müraciət edilmiş sahələr siyahısına tibb (35%), sosial və humanitar elmlər (26%), mədəniyyət və incəsənət (14%) ixtisas qrupları daxildir. Təbiət elmləri və informasiya texnologiyaları nisbətən az üstünlük verilən ixtisaslardır.

Əcnəbi tələbələrin oxuduqları təhsil səviyyələri üzrə paylanması

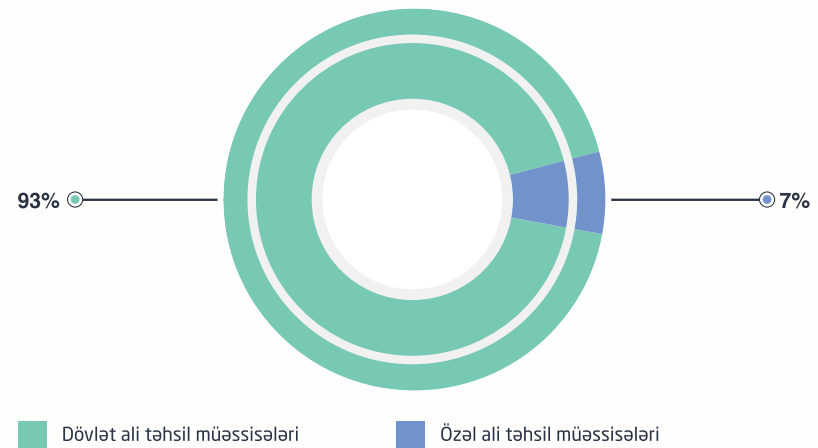

Diaqram 26

2017-ci ildə əcnəbi tələbələrin 73,4%-i Azərbaycanın ali təhsil müəssisələrində bakalavriat səviyyəsində təhsil almaq üçün

müraciət etmişdir. Bu göstərici hazırlıq səviyyəsi üzrə 18,6%, magistratura və doktorantura səviyyəsi üzrə müvafiq olaraq 5,3% və 1,9%-dir. Azərbaycanda rezidentura üzrə təhsil üçün gəlmiş əcnəbi vətəndaşların sayı isə azlıq təşkil edir.

Əcnəbi tələbənin 2017/2018-ci tədris ilində təhsil aldığı ali təhsil müəssisələrinin mülkiyyət forması üzrə faizi

Diaqram 27

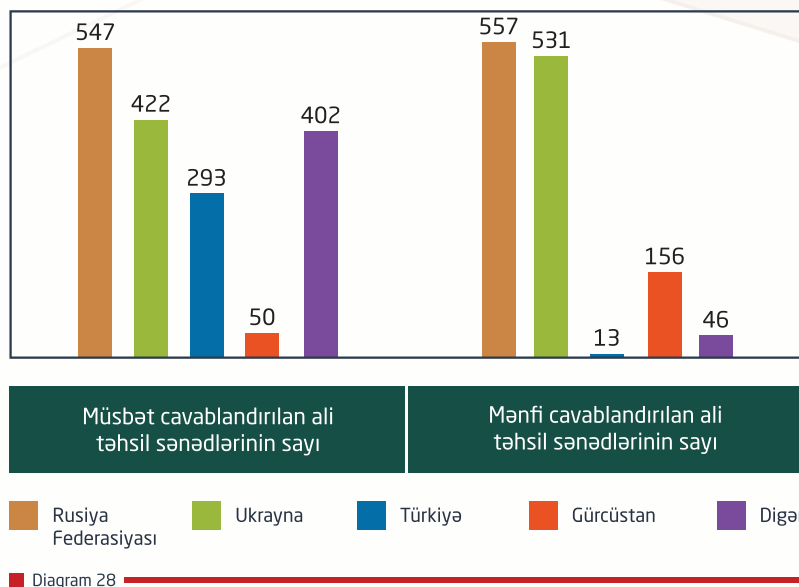
Əcnəbi tələbələrin böyük əksəriyyəti ali təhsilin bütün səviyyələri üzrə dövlət ali təhsil müəssisələrinə üstünlük verir. Statistikadan da görüldüyü kimi, 2017/2018-ci tədris ilində əcnəbi tələbələrin cəmi 7%-i özəl universitetlərdə təhsil alır.

2017-ci ildə tanınmış ali təhsil sənədləri

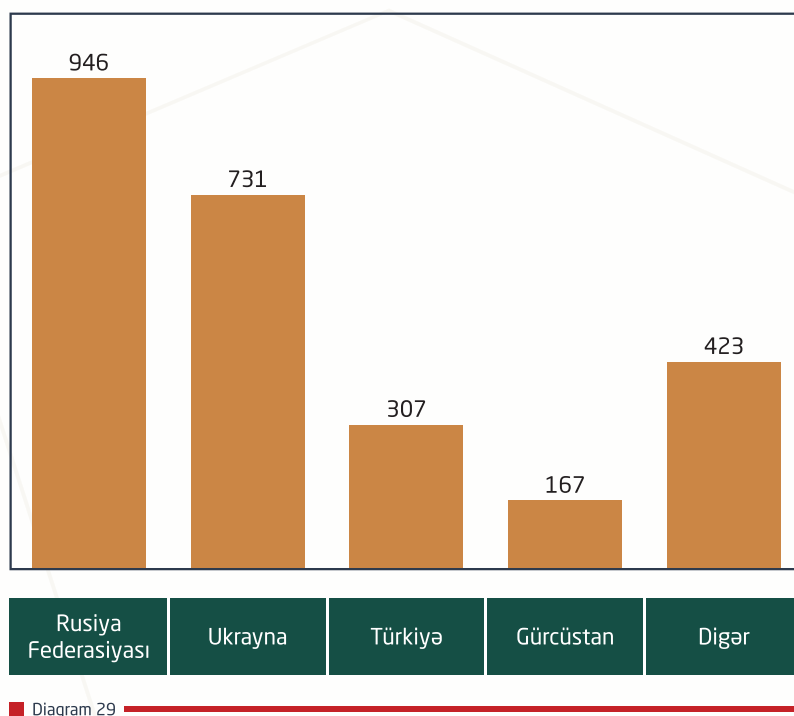
Hesabat dövründə Akkreditasiya və Nostrifikasiya İdarəsi nostrifikasiya sahəsində ali təhsil sənədlərinin tanınması və ekvivalentliyinin müəyyən olunması (nostrifikasiya) məqsədilə icraata 2.574 müraciət (o cümlədən, məzun olduqları ölkələr üzrə: Rusiya Federasiyası - 946, Ukrayna - 731, Türkiyə Respublikası - 307, Gürcüstan - 167 və digər ölkələr - 423) qəbul etmişdir.

İdarə tərəfindən əvvəlki illərdən icrası başa çatdırılmamış ali təhsil sənədləri də daxil olmaqla, ümumilikdə 3.017 sənədin icrası başa çatdırılmış və onlardan 1.714 təhsil sənədi müsbət, 1.303 təhsil sənədi isə mənfi cavablandırılmışdır. 589 ali təhsil sənədinin I və II ekspert səviyyələri üzrə icrası tam başa çatdırılsa da, dəvət olunan sənəd sahibləri müsahibədə iştirak etməmiş və nəticədə mənfi cavablandırılmışdır.

Ali təhsil sənədlərinin tanınması və ekvivalentliyinin müəyyən edilməsi üzrə statistika

2017-ci ildə ölkələr üzrə icraata qəbul olunmuş təhsil sənədlərinin sayı

Aparılan təhlillərə əsasən icrası imtina ilə yekunlaşan ali təhsil sənədlərinin əksəriyyətini MDB ölkələrinin, o cümlədən Ukrayna və Gürcüstan ali təhsil müəssisələrinin diplomlarının təşkil etməsi aydın olur. İmtina səbəblərinin təhlili göstərir ki, məzunların əksəriyyəti ali təhsil müəssisələrinin tədris normativlərinə düzgün əməl etməmişdir.

Hesabat dövrü ərzində Akkreditasiya və Nostrifikasiya İdarəsinə 747 vətəndaş müraciəti, 2.231 elektron (email vasitəsi ilə 1.986, sosial şəbəkələr üzərindən isə 245) müraciət və 1.860 məktub (o cümlədən 1.731 Milli Məlumat Mərkəzi funksiyaları çərçivəsində xarici ölkələrdən daxil olan sorğular) daxil olmuşdur. Daxil olmuş bütün müraciətlər müvafiq qaydada icra edilmişdir. Həmçinin İdarə tərəfindən 4.961 vətəndaşın qəbulu təşkil olunmuşdur ki, bunlardan da 488 nəfəri birbaşa idarə rəhbəri tərəfindən qəbul edilmişdir.

Bundan başqa, əvvəllər istifadə olunan www.nostrifikasiya.edu.az internet sahifəsi günün tələblərinə cavab vermədiyindən İdarənin yeni www.ani.edu.gov.az sahifəsi yaradılmış və istifadəyə verilmişdir. Yeni sahifə müasir tələblərə cavab verməklə yanaşı, istifadəçilər üçün kifayət qədər geniş imkanlar yaradır. İnternet sahifəsi vasitəsi ilə xarici təhsil sahəsində ixtisasların tanınması məqsədilə elektron qaydada sənədlərin təqdim oluna bilməsi ilə yanaşı, İdarənin Akkreditasiya şöbəsi tərəfindən akkreditasiya xidməti istiqamətində görülən işlər barədə də məlumat almaq mümkündür. Həmçinin İdarənin günlük fəaliyyəti haqqında internet sahifəsi istifadəçilərinə mütəmadi informasiya verilir.

Eləcə də İdarə tərəfindən xarici ölkələrdə verilən təhsil haqqında sənədlərin tanınmasına və ekvivalentliyinin müəyyən edilməsinə (nostrifikasiya) dair yeni qaydalar işlənib hazırlanmış və rəy verilməsi üçün müvafiq dövlət orqanlarına göndərilmişdir.

Orta ixtisas təhsili üzrə görülmüş işlər

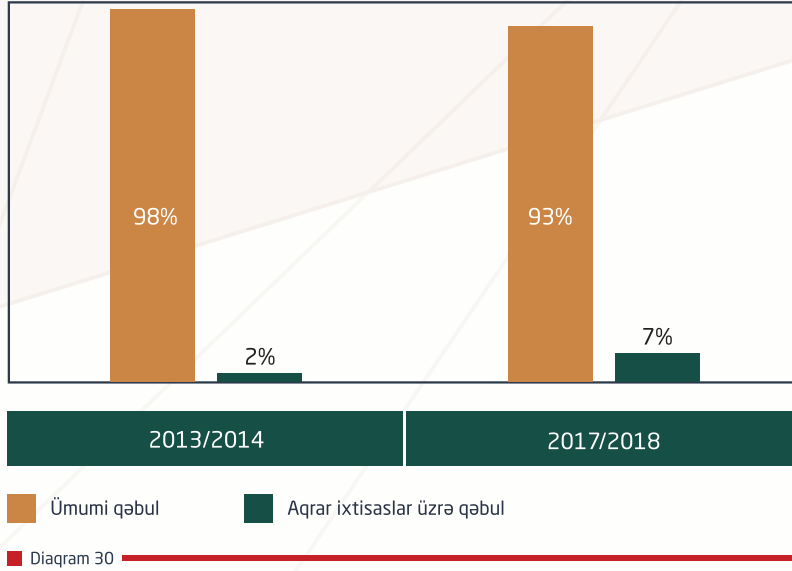
2016/2017-ci tədris ilində orta ixtisas təhsili üzrə aşağıdakı işlər görülmüşdür:

- Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2013-cü il 24 oktyabr tarixli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş Azərbaycan Respublikasında təhsilin inkişafı üzrə Dövlət Strategiyasının 5.9-cu bəndinə uyğun olaraq, aztəminatlı ailələrdən olan gənclər üçün bərabər təhsil imkanlarının təmin edilməsi məqsədilə maddi dəstək sistemi yaradılmışdır.

- “Azərbaycan Respublikasında kənd təsərrüfatı kooperasiyasının inkişafına dair 2017-2022-ci illər üçün Dövlət Proqramı”nın təsdiq edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 16 aprel 2014-cü il tarixli Sərəncamına uyğun olaraq orta ixtisas təhsili müəssisələrində “Aqronomluq”, “Zootexniklik”, “Baytarlıq”, “Yer quruluşu və torpaq müfəttişliyi”, “Aqrar (fermer) təsərrüfatının təşkili”, “Meşə və meşə park təsərrüfatı”, “Aqrar təsərrüfatın mexanikləşdirilməsi” ixtisaslarına tələbə qəbulu artırılmış və həmin ixtisaslar üzrə kadr hazırlığının keyfiyyətini yüksəltmək məqsədilə kolleclərin maddi-texniki bazaları zənginləşdirilmişdir.

- Orta ixtisas təhsili müəssisələrində aqrar ixtisaslar üzrə dinamika 2013/2014-cü tədris ili üzrə 2%, 2017/2018-ci tədris ili üzrə isə 7% olmuşdur.

Orta ixtisas təhsili müəssisələrində aqrar ixtisaslar üzrə qəbul dinamikası

● Təhsil nazirinin 27.01.2017-ci il tarixli 49 nömrəli əmri ilə “Orta ixtisas təhsili müəssisələrində tələbələrin köçürülməsi, təhsilalma formasını dəyişməsi, xaric edilməsi, bərpa olunması və akademik məzuniyyət verilməsinə dair müvəqqəti qaydalar” təsdiq edilmişdir.

● Bu il “Azərbaycan üçün öyrət” təhsil proqramının “Təhsil Avtobusu” adlı Yay Məktəbi çərçivəsində Quba, Masallı, Sabirabad, Gəncə, Mingəçevir, Zaqatala və İsmayilli şəhərlərində yerləşən orta ixtisas təhsili müəssisələrinin tələbələri ilə dərslər, fərdi inkişaf təlimləri keçirilmiş və intellektual yarışlar təşkil olunmuşdur.

● İstedadlı kollec tələbələrinin beynəlxalq səviyyəli festival, müsabiqə, yarış və yay məktəblərində iştirakının dəstəklənməsi çərçivəsində 2017-ci ilin oktyabrında “Bakı Jazz” festivalının yekun konsertində II kurs kollec tələbəsi Seymur Həsənsəyidünya şöhrətli fransalı ifaçı Richard Galliano ilə birlikdə səhnəni bölüşüb duet oxuyaraq yüksək səviyyədə çıxış etmişdir.

● Orta ixtisas təhsili müəssisələrinin tələbələri idman sahəsində də böyük uğurlar qazanaraq müxtəlif adda təltiflər almışlar. Növbəti dəfə Bakı şəhərində Formula 1 Azərbaycan Qran Prisinin keçirilməsində orta ixtisas təhsili müəssisələrindən iştirak edən könüllü tələbələrin sayı 60-dan artıq olmuşdur.

● Bakı şəhərində keçirilmiş Bakı IV İslam Həmrəyliyi Oyunlarında 1.400 nəfərdən artıq orta ixtisas təhsili müəssisələrinin tələbələri könüllü qismində Tofiq Bəhramov adına Stadiona IV İslam Həmrəyliyi Oyunları çərçivəsində keçirilmiş futbol üzrə III yer uğrunda matçda və final matçında yaxından iştirak etmişlər.

TƏHSİL SAHƏSİNƏ İNSTITUSİONAL DƏSTƏK

Daimi Şuraların yaradılması və fəaliyyəti

Təhsil siyasətinin cəmiyyətdə hər bir vətəndaşın həyatına təsir etdiyini və ölkəmizdə insan kapitalının formalaşdırılmasında mühüm rol oynadığını nəzərə alaraq, bu sahədə həyata keçirilən islahatların səmərəliliyini və nəticəyönümlülüyünü artırmaq məqsədilə hesabat ilində Təhsil Nazirliyi yanında Daimi Şuralar yaradılmışdır.

İlkin mərhələdə dörd sahə üzrə yaradılan Daimi Şuralarda dövlət qurumları nümayəndələri, özəl sektor, təhsil mütəxəssisləri və digər aidiyyəti tərəflər təmsil olunacaqlar. Şuralar təhsil sahəsində hazırlanan və həyata keçirilən proqramların, layihələrin təhsil siyasəti və strategiyası ilə uyğunlaşdırılması üçün rəy, təklif və tövsiyələrin koordinasiyasını həyata keçirəcək, təhsilin inkişafı ilə bağlı qərarların müzakirəsini əlaqələndirən məşvəratçı orqan kimi fəaliyyət göstərəcəkdir.

**Təhsil Nazirliyi yanında
Təhsil və Məşğulluq
üzrə Daimi Şura**

“Təhsil və Məşğulluq” üzrə Daimi Şura təhsilin aşıladığı sənəddə və biliklərin əmək bazarına uyğunluğu, ölkəmizdə rəqabətqabiliyyətli insan kapitalının formalaşdırılması və digər mövzuları dövlət qurumları, özəl sektor, təhsil müəssisələri və işəgötürənlərin iştirakı ilə müzakirə etmək üçün açıq və konstruktiv platforma rolunu oynayacaq.

**Təhsil Nazirliyi yanında
Təhsilin Məzmunu və Dərslilər
üzrə Daimi Şura**

“Təhsilin Məzmunu və Dərslilər” üzrə Daimi Şura dərslər və təhsilin məzmunu sahəsində problemləri və təklifləri bütün maraqlı tərəflərlə - dövlət qurumları, nəşriyyatlar, valideyn icmaları və məktəb rəhbərləri ilə ən yüksək səviyyədə müzakirə etmək imkanı yaradacaq.

**Təhsil Nazirliyi yanında
Təhsil və İKT
üzrə Daimi Şura**

“Təhsil və İKT” üzrə Daimi Şura tədris prosesində İKT-dən səmərəli istifadə və elektron tədris resurslarının tətbiqi ilə bağlı məsələlərin müzakirəsi və təkliflərin hazırlanması imkanını yaradacaq, əlavə olaraq inzibati və pedaqoji heyətin İKT üzrə bacarıqlarının artırılması sahəsində müasir yanaşmaların tətbiqini həyata keçirəcək.

**Təhsil Nazirliyi yanında
Tələbə və Gənclər
üzrə Daimi Şura**

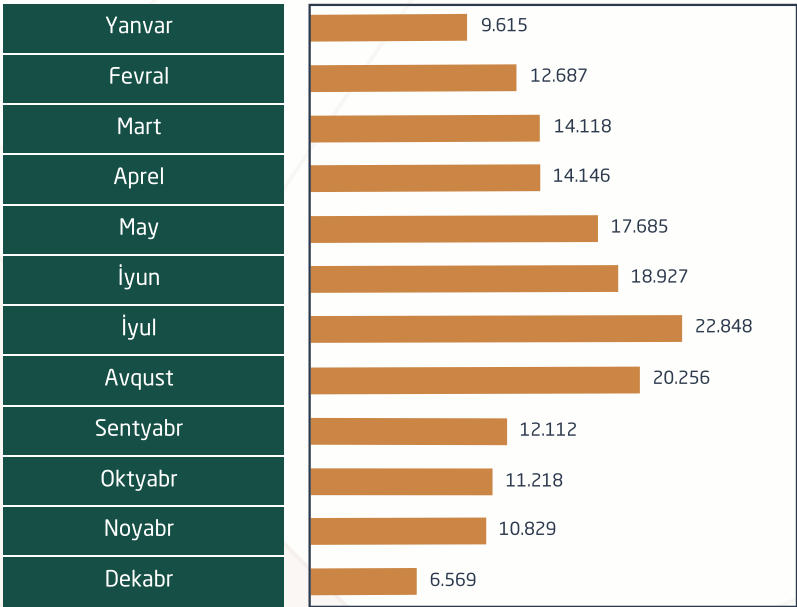
“Tələbə və Gənclər” üzrə Daimi Şura təhsil islahatları və siyasətinə töhfə vermək məqsədilə gənclər və tələbələrə əməkdaşlığın qurulması və dəstək mexanizmlərini yaradacaq, həmçinin ölkəmizdə və xaricdə təhsil almış gənclər və tələbələrin təcrübələrindən və biliklərindən faydalanaraq ümumi müzakirə üçün platforma təsis edəcək.

Vətəndaşlardan Nazirliyə daxil olan müraciətlər

2017-ci il ərzində Təhsil Nazirliyinin İnformasiya şöbəsi tərəfindən Nazirliyin fəaliyyəti, ölkənin təhsil həyatında baş verən yeniliklər haqqında məlumatların ictimaiyyətə çatdırılması, media ilə səmərəli əməkdaşlığın qurulması məqsədilə müxtəlif tədbirlər həyata keçirilmişdir. Bundan başqa, hesabat ilində Təhsil Nazirliyinin Telefon Məlumat Mərkəzinə 171.010 zəng daxil olmuş, Vətəndaşlarla iş bölməsinə 170.056 müraciət ünvanlanmış və 46.173 vətəndaşa xidmət göstərilmişdir.

2017-ci ildə Telefon Məlumat Mərkəzinə daxil olmuş müraciətlərin sayı

■ Diaqram 31

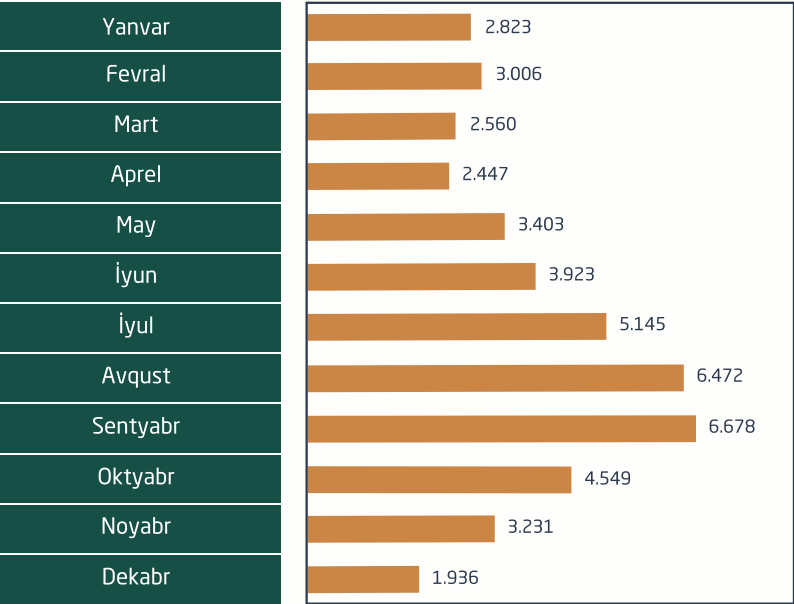
Telefon Məlumat Mərkəzinə 2013-2017-ci illər üzrə daxil olan müraciətlərin sayı (müqayisəli cədvəl)

Ay	İllər üzrə					Aylar üzrə cəm
	2013	2014	2015	2016	2017	
Yanvar	658	2.464	4.381	12.515	9.615	29.633
Fevral	715	3.914	5.649	12.788	12.687	35.753
Mart	433	2.225	5.340	9.582	14.118	31.698
Aprel	770	3.933	7.427	11.701	14.146	37.977
May	981	4.203	8.285	8.331	17.685	39.485
İyun	1.015	6.965	7.501	12.683	18.927	47.091
İyul	1.911	8.761	9.501	15.212	22.848	58.233
Avqust	1.089	6.947	9.131	18.746	20.256	56.169
Sentyabr	1.551	8.010	11.479	13.429	12.112	46.581
Oktyabr	986	5.659	13.360	11.425	11.218	42.648
Noyabr	594	3.858	8.824	10.291	10.829	34.396
Dekabr	2.364	3.917	8.660	9.335	6.569	30.845
İllər üzrə cəm	13.067	60.856	99.538	146.038	171.010	490.509

Vətəndaşların Qəbulu Mərkəzində isə bu dövr ərzində 46.173 vətəndaşa xidmət göstərilib.

2017-ci ildə Vətəndaşların Qəbulu Mərkəzinə daxil olmuş zəng sayı

■ Diaqram 32

Vətəndaşların Qəbulu Mərkəzinə 2014-2017-ci illər üzrə olan müraciətlərin sayı (müqayisəli cədvəl)

Ay	İllər üzrə				Aylar üzrə cəm
	2014	2015	2016	2017	
Yanvar	1.611	4.214	3.470	2.823	12.118
Fevral	4.701	4.136	4.313	3.006	16.156
Mart	2.859	2.884	3.087	2.560	11.390
Aprel	5.023	4.279	4.374	2.447	16.123
May	4.471	4.326	4.168	3.403	16.368
İyun	4.657	4.724	3.972	3.923	17.276
İyul	6.756	5.950	4.603	5.145	22.454
Avqust	6.667	5.619	5.145	6.472	23.903
Sentyabr	8.122	7.598	6.425	6.678	28.823
Oktyabr	4.990	5.651	4.087	4.549	19.277
Noyabr	4.140	4.653	3.277	3.231	15.301
Dekabr	4.373	4.336	2.614	1.936	13.259
İllər üzrə cəm	58.370	58.370	49.535	46.173	212.448

Telefon Məlumat Mərkəzinə və Vətəndaşların Qəbulu Mərkəzinə daxil olmuş müraciətlərin (əsasən sorğu xarakterli olub) əksəriyyəti dərhal cavablandırılmış və operativ həll olunmuşdur.

Daxil olan müraciətlər daha çox müəllimlərin işə qəbulu və yerdəyişməsi, ümumi təhsil müəssisələrinə uşaqların qəbulu və şagirdlərin yerdəyişməsi, ali təhsil sənədlərinin (diplomların) tanınması (nostrifikasiya), tələbələrin yerli ali təhsil müəssisələrinə köçürülməsi və bərpası, təhsil haqqından azad olunma ilə bağlı məsələləri əhatə edib.

Təhsil müəssisələrinin akkreditasiyasının keçirilməsi

Bu il “2017/2018-ci tədris ilində təhsil müəssisələrinin akkreditasiyasının keçirilməsi qrafiki” hazırlanmış və Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi tərəfindən təsdiq edilmişdir.

Nazirlik tərəfindən təsdiq edilmiş “2016/2017-ci tədris ilində təhsil müəssisələrinin akkreditasiyasının keçirilməsi qrafiki”nə uyğun olaraq, hesabat ilində Naxçıvan Dövlət Universiteti, Naxçıvan Universiteti, Üzeyir Hacıbəyli adına Bakı Musiqi Akademiyası, Azərbaycan Tibb Universiteti, Azərbaycan Universiteti, Azərbaycan Dövlət Bədən Tərbiyəsi və İdman Akademiyası, Azərbaycan Milli Konservatoriyası, Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyası, Bakı Avrasiya Universiteti, Xəzər Universiteti, Qərbi Kaspi Universiteti, Odlar Yurdu Universiteti və ADA Universitetinin akkreditasiyası keçirilmişdir.

Hesabat ilinin sonunadək “2017/2018-ci tədris ilində təhsil müəssisələrinin akkreditasiyasının keçirilməsi qrafiki”nə uyğun olaraq, Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyası, Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti, Azərbaycan Kooperasiya Universiteti, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası, Azərbaycan Əmək və Sosial Münasibətlər Akademiyası, Bakı Qızlar Universiteti və Milli Aviasiya Akademiyasının akkreditasiyası keçiriləcəkdir. Hazırda həmin qrafikə əsasən qeyd olunan müəssisələrin akkreditasiyasının keçirilməsi üçün zəruri hazırlıq işləri aparılır.

Həmçinin Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi tərəfindən təsdiq edilmiş “2017/2018-ci tədris ilində təhsil müəssisələrinin akkreditasiyasının keçirilməsi qrafiki”nə uyğun olaraq, müəssisənin fəaliyyətinin dövlət təhsil standartlarına uyğunluğunun qiymətləndirilməsi üçün ali təhsil müəssisələrində akkreditasiya prosesinə hazırlıq və özünütəhlil hesabatının hazırlanmasına dəstək göstərilməsi məqsədilə təlimlər həyata keçirilir.

Akkreditasiya Şurasının 18 may 2017-ci il tarixli, 1 nömrəli qərarına əsasən “2015/2016-cı (Bakı Dövlət Universiteti, Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti) və 2016/2017-ci (Bakı Biznes Universiteti) tədris ilində təhsil müəssisələrinin akkreditasiyası qrafiki”nə uyğun olaraq akkreditasiyası keçirilmiş 4 ali təhsil müəssisəsi üçün müvafiq keyfiyyət sənədi - sertifikatlar və ona əlavələr təqdim olunmuşdur.

Hesabat ilində “Ali təhsil müəssisələrinin və təhsil proqramlarının Akkreditasiya Qaydaları”, “Ali təhsil müəssisələrinin fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi üzrə Akkreditasiya Standartları”, “İlk peşə-ixtisas təhsili müəssisələrinin Akkreditasiya Qaydaları” və “Ümumtəhsil müəssisələrinin Akkreditasiya Qaydaları” hazırlanmış və aidiyyəti üzrə baxılması üçün Təhsil Nazirliyinə təqdim olunmuşdur. Eyni zamanda, “Orta-ixtisas təhsili müəssisələrinin Akkreditasiya Qaydaları”nın ilkin layihəsi hazırlanmışdır. Yeni sənədlər hazırlanarkən beynəlxalq təcrübə öyrənilmiş, eyni zamanda Aİ-nin Tvinninq layihəsi çərçivəsində Finlandiya və Estoniyanın ekspertləri ilə ali təhsildə keyfiyyətin təminatı üzrə birgə müzakirələr aparılmış, onların təklif və tövsiyələri nəzərə alınmışdır.

“Ali Təhsil Sisteminin Avropa Ali Təhsil Məkanının tələblərinə daha da uyğunlaşdırılması məqsədilə Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinə dəstək göstərilməsi” layihəsi çərçivəsində Finlandiya və Estoniya ekspertlərinin iştirakı ilə 3 pilot ali təhsil müəssisəsində - Azərbaycan Texniki Universiteti,

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti və Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetində “Avropa ali təhsil məkanında keyfiyyət təminatı üzrə standartlar və təlimatlar”a uyğun olaraq qiymətləndirmə həyata keçirilmişdir.

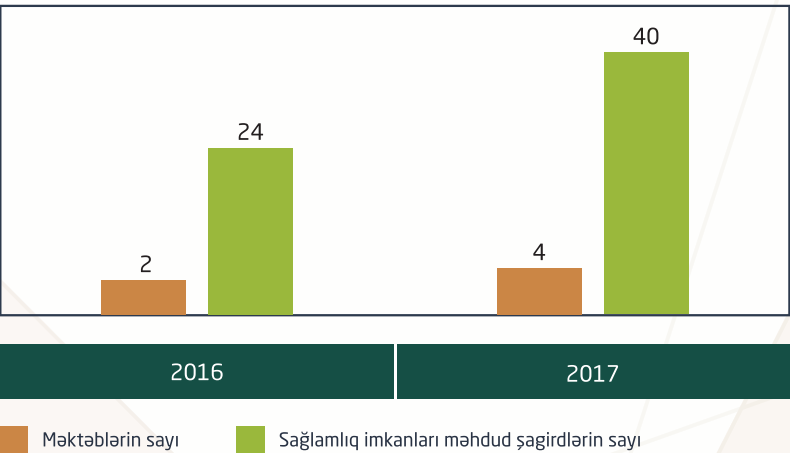
Akkreditasiya və Nostrifikasiya İdarəsi tərəfindən 2017-ci ilin 3-4 oktyabr tarixlərində TAİEX layihəsi çərçivəsində beynəlxalq ekspertlərin və ali təhsil müəssisələri nümayəndələrinin iştirakı ilə “Ali təhsil müəssisələrində Keyfiyyətin Təminatı Sistemi” mövzusunda seminar keçirilmişdir.

Sağlamlıq imkanları məhdud uşaqlar üçün inklüziv təhsil sahəsində yeniliklər

Sağlamlıq imkanları məhdud uşaqların yaşadıqları ərazidə təhsilə cəlb olunmasının təmin edilməsi məqsədilə Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin 2015-ci il 18 mart tarixli, 311 nömrəli əmrinə əsasən, “İbtidai təhsil səviyyəsi üzrə inklüziv təhsilin tətbiqi” layihəsinin icrasına başlanılmışdır. Layihədə sağlamlıq imkanları məhdud uşaqların təhsilə cəlb olunma qaydalarının yenilənməsi, xüsusi təhsil sahəsində yeni metodikaların tətbiqi və ümumtəhsil məktəblərində sağlamlıq imkanları məhdud uşaqlar üçün yeni xidmətlərin yaradılması nəzərdə tutulmuşdur. Həmçinin hesabat ilində ibtidai təhsil səviyyəsində inklüziv təhsilin tətbiqi üzrə fəaliyyət planı və yol xəritəsi hazırlanmışdır.

Bakı şəhəri üzrə 2015/2016-cı tədris ilində iki məktəb (220 və 138 nömrəli məktəblər), 2016/2017-ci tədris ilində isə daha iki məktəb (202 və 252 nömrəli məktəblər) “İbtidai təhsil səviyyəsi üzrə inklüziv təhsilin tətbiqi” layihəsində iştirak etmişdir. Həmin məktəblər üzrə birinci siniflər arasında eksperimental siniflər müəyyənləşdirilmiş və ümumilikdə 24 nəfər sağlamlıq imkanları məhdud uşaq inklüziv təhsilə cəlb olunmuşdur. Yeni tədris ilində onların sayı 40 nəfər təşkil etmişdir.

“İbtidai təhsil səviyyəsi üzrə inklüziv təhsilin tətbiqi” layihəsinə cəlb olunma

Pilot məktəblərin direktorları, eksperimental siniflərin müəllimləri, iki nəfər xüsusi təhsil üzrə mütəxəssis üçün Almaniyanın Oldenburq Universitetinin 4 nəfərdən ibarət professor heyəti tərəfindən ikihəftəlik təlim keçirilmişdir. Bununla yanaşı, məktəblərin pedaqoji heyətindən ibarət 8 nəfər üçün Almaniya da inklüziv təhsil üzrə təlim səfəri təşkil edilmişdir.

2017-ci ildə infrastrukturun sağlamlıq imkanları məhdud uşaqlara müəssər edilməsi məqsədilə pilot məktəblərin qiymətləndirilməsi aparılmış, infrastrukturda tələb olunan uyğunlaşdırma ehtiyacları müəyyənləşdirilmiş və müəssərlik meyarları hazırlanmışdır. Hazırlanmış meyarlar əsasında hər bir məktəb fərdi qaydada qiymətləndirilmiş və rekonstruksiya planı tərtib edilmişdir. Hazırlanmış rekonstruksiya planı əsasında məktəblərdə təmir işləri aparılmışdır.

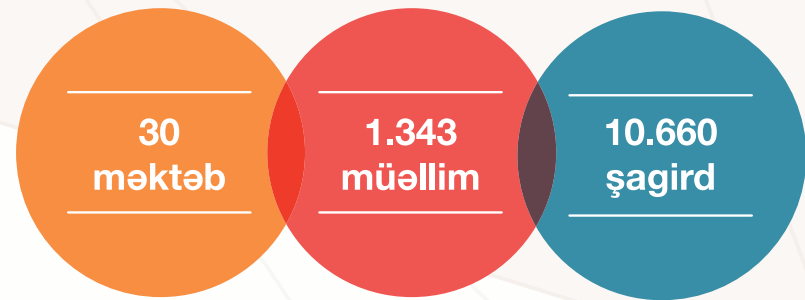
Layihə çərçivəsində ilk dəfə olaraq alman mütəxəssisləri, pilot məktəblər üzrə 2 nəfər xüsusi təhsil üzrə mütəxəssis və De-institutlaşma və Uşaqların Müdafiəsi İdarəsinin əməkdaşı tərəfindən qeyri-verbal testlərdən istifadə edilərək sağlamlıq imkanları məhdud uşaqların xüsusi təhsil ehtiyaclarının qiymətləndirilməsi həyata keçirilmişdir. Inklüziv təhsilə cəlb edilmiş şagirdlər üçün Fərdi Tədris Planı hazırlanmışdır. Hər 3 aydan bir Fərdi Tədris Planı yenilənir.

Respublika Psixoloji-Tibbi-Pedagoji Komissiyası tərəfindən yerli komissiyaların fəaliyyətlərinin monitorinqi aparılmış və monitorinqin nəticələrinə əsasən, komissiyanın tərkibində dəyişikliklər edilmişdir. Yeni təşkil edilmiş komissiyanın üzvlərinə sağlamlıq imkanları məhdud uşaqların müayinəsinin aparılması, onların xüsusi təhsil ehtiyaclarının qiymətləndirilməsi, infrastrukturun uyğunlaşdırılması, təlim avadanlıqlarının müəyyənləşdirilməsi və xüsusi təhsilin təşkili sahəsində bilik və bacarıqlarının artırılması istiqamətində təlimlər keçirilmişdir.

Layihə çərçivəsində Azərbaycan Respublikasının ratifikasiya etdiyi BMT-nin Əlilliyi olan şəxslərin hüquqlarının müdafiəsinə dair Beynəlxalq Konvensiyanın tələblərinə uyğun olaraq, "Sağlamlıq imkanları məhdud şəxslərin təhsili (xüsusi təhsil) haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişikliklərlə bağlı təklif hazırlanmışdır. Təklifdə xüsusi təhsilin hədəf qrupuna yalnız əlilliyi olan şəxslərin deyil, həmçinin fərdi xüsusiyyətlər səbəbindən (disleksiya, disqrafiya, diskalkuliya, hiperaktivlik və digər öyrənmə çətinlikləri) ümumtəhsil kurikulumu ilə təhsil almaqda çətinliyi olan şəxslərin də cəlb olunması nəzərdə tutulmuşdur. Bununla yanaşı, "Sağlamlıq imkanları məhdud şəxslərin təhsili (xüsusi təhsil) haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanun layihəsinə təklif olunan əlavələrdə terminologiya ilə bağlı dəyişikliklər edilərək, xüsusi təhsilin konseptual baxımdan tibbi modeldən sosial modelə keçidi nəzərdə tutulmuşdur. Layihədə tibbi diaqnozlar və terminlərin pedaqoji və psixoloji terminlərlə əvəzlənməsinə dair təkliflər də öz əksini tapmışdır.

Yerlərdə xüsusi (integrasiyalı) təhsilin təşkili məqsədilə Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin razılığı və Təhsil nazirinin əmri ilə 2016/2017-ci tədris ilində 17 ümumtəhsil internat məktəbi integrasiya təlimli gimnaziyalara çevrilmişdir.

İnternat tipli müəssisələr və onların əhatəliliyi

Təhsil Nazirliyinin sistemində olan təhsil müəssisələrində təlim-tərbiyə alan 10.660 nəfər uşaqdan 2.765 nəfəri müəssisədə gecələyir. 2017-ci ildə 18 nəfər uşaq Rayon və Şəhər İcra Hakimiyyətlərinin sərəncamı ilə təlim-tərbiyə aldıkları müəssisələrdən bioloji ailələrinin və yaxın qohumlarının himayəsinə qaytarılmışdır. Həmçinin hesabat ilində Təhsil Nazirliyinin övladlığa götürülən uşaqların mərkəzləşdirilmiş siyahısında olan 2 nəfər uşaq övladlığa verilmişdir.

Hesabat ilində yaşadığı yerin qeydiyyatlıq himayə orqanı tərəfindən ilkin uçota alındıqdan sonra Təhsil Nazirliyində valideyn himayəsindən məhrum olmuş uşaqları övladlığa götürməyi arzu edən şəxs kimi 18 müraciətçi qeydiyyatı alınmışdır. 2 müraciətçi Təhsil Nazirliyinin sistemində övladlığa verilməsi nəzərdə tutulan və mərkəzləşdirilmiş qaydada qeydiyyatı alınan uşaqlarla bağlı seçim etmişdir.

2017-ci ildə dövlət uşaq müəssisələrində təlim-tərbiyə alan 5 uşaq üçün doğum haqqında şəhadətnamə, 5 uşaq üçün şəxsiyyət vəsiqəsi, 5 uşaq üçün Dövlət Miqrasiya Xidməti tərəfindən alınan MYİ (müvəqqəti yaşama icazəsi) vəsiqəsi, 4 uşaq üçün Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidməti tərəfindən ilkin hərbi qeydiyyatı alınma haqqında vəsiqə, 2 uşaq üçün vətəndaşlıq, 2 uşaq üçün əlillik dərəcəsi, 5 uşaq üçün valideynlərinin ölümü haqqında şəhadətnamə, 9 uşaq üçün ümumvətəndaş pasportları alınmışdır.

Inklüziv təhsil sahəsində 2017-ci ildə rayonlar üzrə müəssisə, müəllim və şagird nisbəti

“2018-2024-cü illərdə Azərbaycan Respublikasında sağlamlıq imkanları məhdud şəxslər üçün inklüziv təhsilin inkişafı üzrə Dövlət Proqramı” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2017-ci il 14 dekabr tarixli Sərəncamı ilə təsdiq olunmuşdur. Dövlət Proqramının məqsədi sağlamlıq imkanları məhdud şəxslərin təhsil hüququnu təhsilin bütün pillələri üzrə digər şəxslərlə bərabər səviyyədə təmin etməkdən və onların təhsili üçün maneəsiz mühit yaratmaqdan ibarətdir.

Dövlət Proqramının həyata keçirilməsindən aşağıdakı nəticələr gözlənilir:

- təhsilin bütün pillələri üzrə təhsil müəssisələrinin infrastrukturunun sağlamlıq imkanları məhdud şəxslərin ehtiyaclarına uyğunlaşdırılması;
- informasiya texnologiyalarının tətbiqi ilə sağlamlıq imkanları məhdud şəxslər üçün informasiya əldə etmək imkanlarının genişləndirilməsi;
- məktəbəqədər, ümumi və ilk peşə-ixtisas təhsili üzrə təhsil proqramlarında sağlamlıq imkanları məhdud şəxsləri təhsildən istifadə imkanları ilə digər şəxslərlə bərabər səviyyədə təmin edən dəyişikliklərin olunması;
- inklüziv (inteqrativ) təhsilə cəlb olunan sağlamlıq imkanları məhdud şəxslər üzrə məlumat bazasının yaradılması;
- sağlamlıq imkanları məhdud şəxslərin təhsilə cəlb olunması imkanlarının qiymətləndirilməsində yeni qaydaların tətbiq edilməsi;
- sağlamlıq imkanları məhdud şəxslərin təhsil hüquqları barədə əhəlinin məlumatlılıq səviyyəsinin artırılması.

Təhsil İnstitutu və YUNİSEF Azərbaycanın birgə layihələri

“Məktəbəqədər və ibtidai sinif müəllimləri üçün ixtisasartırma təlim modullarının hazırlanması” layihəsi

Layihə çərçivəsində aşağıdakılar icra olunmuşdur:

- Məlumatın toplanması – fokus qrup müzakirələri, dərslər dinləmələri, sinifdə müşahidələr, mövcud məlumatın qruplaşdırılması;
- Məktəbəqədər və ibtidai sinif müəllimlərinin cari təlim ehtiyacları ilə bağlı hesabatlarının tərtib olunması;
- Təlim modullarının hazırlanması;
- Hazırlanmış modulların sınaqdan keçirilməsi;
- Qiymətləndirmə alətlərinin hazırlanması;
- Effektivliyi aşkar etmək üçün təlimdən sonra qiymətləndirmənin həyata keçirilməsi.

“Alternativ tədris proqramlarının təbliği” layihəsi

Layihə çərçivəsində aşağıdakılar icra olunmuşdur:

- Milli Kurikulum Çərçivəsinin ilkin versiyasının hazırlanması;
- Mövcud təmayülləşmə təcrübəsinin və şagirdlərin ehtiyaclarının qiymətləndirilməsi;
- Alternativ tədris proqramlarının hazırlanması;
- Tədris proqramlarının seçimdə məktəb muxtariyyətinin təşviqi;
- Milli Kurikulum Çərçivəsinin ictimai müzakirəsi;
- Alternativ tədris proqramlarının tətbiqinin pilot mərhələsinə başlanılması.

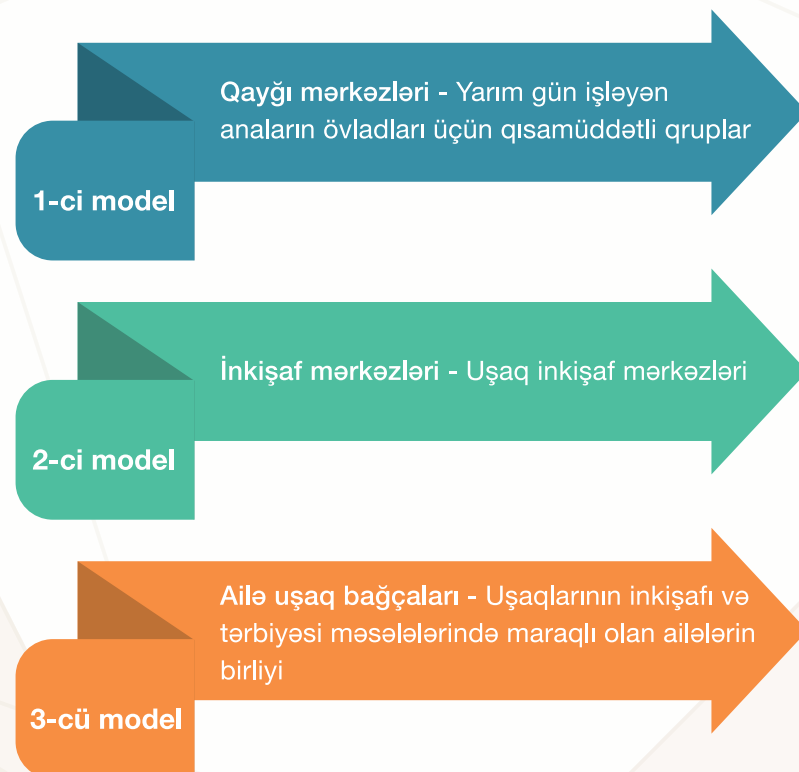

“Ailələrin maarifləndirilməsi yolu ilə 3-4 yaşlı uşaqların məktəbəqədər təhsilə cəlb edilməsi” layihəsi

2017-ci ilin aprel ayından YUNİSEF Azərbaycanın təşəbbüsü ilə Təhsil Nazirliyi və Təhsil İnstitutu “3 və 4 yaşlı uşaqların məktəbəqədər təhsilə cəlb olunması layihəsi”nə başlamışdır. Layihə səkkiz ay ərzində davam etmişdir. Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi və BMT-nin Uşaq Fondu (YUNİSEF) arasında imzalanmış “2016/2017-ci illərə dair illik Fəaliyyət Planı”na əsasən ailələrin maarifləndirilməsi proqramı əsasında 3-4 yaşlı uşaqlar üçün təlim modullarının hazırlanması, həmçinin Bakı və 10 rayonda pilotdan keçirilməsi məqsədilə 2017-ci ilin iyul ayında Təhsil İnstitutu tərəfindən aşağıdakı işlər görülmüşdür:

- 3 və 4 yaşlıların məktəbəqədər təhsili ilə bağlı cari vəziyyət və bu pillədə təhsilin məzmunu araşdırılmışdır. Pilot layihə Bakı, Biləsuvar, Sabirabad, Goranboy, Xaçmaz, Quba, Şabran, Ağcabədi, Abşeron, Salyan və Neftçala daxil olmaqla, 11 müxtəlif şəhər və regionda 50 icmada, hərəsində orta hesabla 20 nəfər (cəmi 1.000) uşağı əhatə etməklə qısamüddətli (gün ərzində 1,5-4 saat) məktəbəhazırlıq xidməti şəklində həyata keçirilmişdir. Uşaqların valideynləri öyrənmə materialları və vəsaitləri, valideynlər üçün məzmun və modullarla təmin edilmiş və onların maarifləndirilməsi yolu ilə uşaqların məktəbəqədər təhsilə cəlb olunmasına nail olunmuşdur.

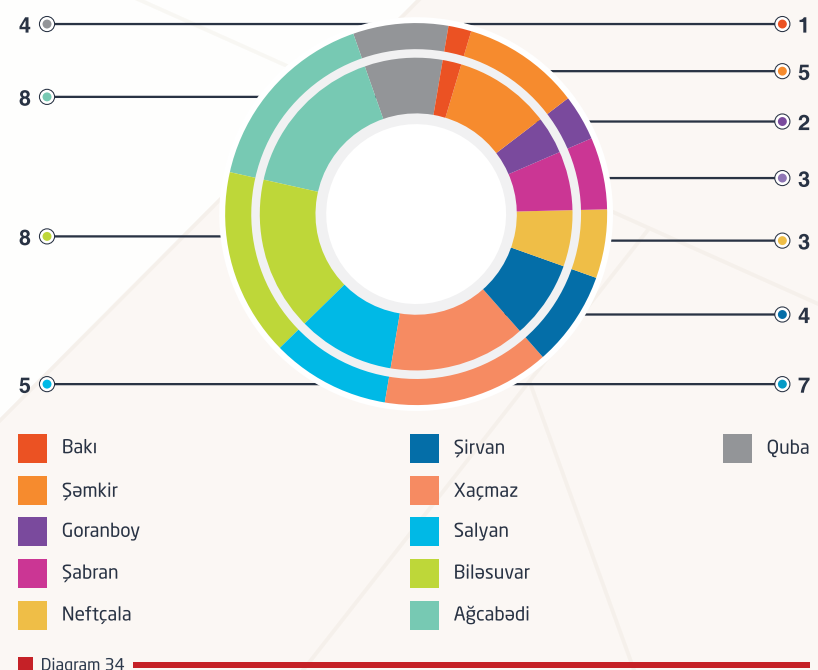
- Uşaqların məktəbəqədər təhsilə cəlb olunması üçün müxtəlif modellər hazırlanmışdır. Müxtəlif modellərin seçilməsinin məqsədi pilot layihə çərçivəsində hansının daha işlək, ailələrə və icmalara uyğun olması və daha yaxşı nəticə verə biləcəyini öyrənmək olmuşdur.

● İcmaların seçilməsi üçün meyarlar siyahısı hazırlanmış, daha sonra Bakı və 10 rayonda 7 meyar əsas götürülərək icmalar seçilmişdir. Hər bir meyar üzrə bir neçə seçim qoyulmuş, nəzərdə tutulan rayonlarda icmalar araşdırılarkən meyarlar cədvəli doldurulmuş və nəticədə 11 şəhər və rayondan 50 icma seçilmişdir:

İcmaların tədqiqi və müəyyənləşdirilməsi üzrə əsas meyarlar
Ərazidə məktəbəqədər müəssisələrin az olması və ya olmaması
İcma üzvlərinin toplanması və uşaqlarla inkişafetdirici fəaliyyətlərin aparılması üçün binaların olması
Uşaq sayının 10-dan az olması
I sinif şagirdlərinin sayının 40-dan az olmaması
Ərazidə işləməyən ali və ya orta pedaqoji təhsilli kadrların olması
Bu ərazilərdə evvəllər təşkilatlanmış icmaların olması
İcmaların yeniliklərə açıq olması

Seçilmiş 50 icmanın rayonlar üzrə bölgüsü

Valideynlər üçün vəsaitin məzmunu hazırlanmış, dizayn edilmiş və icma rəhbərləri vasitəsilə valideynlərə paylanmışdır. Uşaqların inkişaf etdirilməsi ilə bağlı valideynlər üçün hazırlanmış təlim modulu aşağıdakı sahələri əhatə etmişdir:

- 3-4 yaşlı uşaqların xüsusiyyətləri;
- Fiziki inkişaf, sağlamlıq və uşağın təhlükəsizliyinin qorunması;
- İdraki inkişaf;
- Sosial-emosional inkişaf;
- Estetik və yaradıcılıq inkişafı;
- Öyrədici və inkişafetdirici mühitin yaradılması;
- Çoxlu maliyyə vəsaiti sərf etmədən uşağın inkişaf etdirilməsi;
- Valideynlik bacarıqlarının artırılması və uşaqlara yanaşmada yeni metodlardan istifadə.

● Modullar, modellər və vəsait hazırlandıqdan sonra icmalarda pilot qrupların fəaliyyətə başlaması üçün 20 nəfər icma rəhbəri 23-24 sentyabr 2017-ci il tarixində təlimdən keçmişdir. Təlimdə erkən uşaqlıq təhsilinin əhəmiyyəti vurğulanmış, uşaq inkişaf sahələri izah edilmiş, proqram barədə daha geniş məlumat verilmiş və vəsaitlər paylanılaraq onların bölmələri izah olunmuş, icmalarda istifadə olunmaq üçün praktiki oyunlar göstərilmişdir.

● İyul-sentyabr aylarında valideynlər və ya qruplarda uşaqlarla məşğul olacaq şəxslər üçün “İcma əsaslı məktəbəqədər təhsil proqramı” kitabçası hazırlanmışdır. Vəsait giriş və dörd bölmədən ibarət olmaqla 86 səhifədir. Birinci və ikinci bölmədə yuxarıda qeyd olunan valideynlər üçün modullara uyğun olaraq inkişaf sahələri (fiziki inkişaf, sağlamlıq və təhlükəsizlik, sosial və emosional inkişaf, idrakın inkişafı, estetik inkişaf və yaradıcılıq) barədə məlumatlar, oyunun uşaqların öyrənməsində və inkişafında rolu, uşaqlarla işləməyin prinsipləri verilmişdir. Sonrakı bölmələrdə isə 33 həftəlik proqram və həftələr üzrə əhatə olunmalı olan mövzular, nağıl və hekayələr, öyrədici oyunlar və onların oynanılması qaydaları və s. verilmişdir. Vəsaitin dizaynı həm uşaqların diqqətini cəlb edəcək şəkildə, həm də valideyn və tərbiyəçilərin asanlıqla istifadə edəcəyi şəkildə hazırlanmışdır. Bundan başqa, uşaqlar üçün 20 adda müxtəlif inkişafetdirici ləvazimatlar (plastilin, rəngli kağız, marker, rəngli karandaş, pazl, leqo və s.) alınmış və vəsaitlərlə birgə paylanmışdır.

● 3 və 4 yaşlı uşaqların layihə müddətində və layihə başa çatdıqdan sonra inkişafını qiymətləndirmək üçün 4 inkişaf sahəsi üzrə 49 meyar hazırlanmışdır. Fiziki inkişaf, sağlamlıq və təhlükəsizlik üzrə 11, idrakın inkişafı üzrə 21, estetik və yaradıcı inkişaf üzrə 10 və sosial-emosional inkişaf üzrə 7 meyar müəyyənləşdirilmişdir.

Oktyabr ayından etibarən başlayan dərslər hal-hazırda da davam edir. İcma rəhbərləri ilə mütəmadi olaraq əlaqə saxlayıb cari vəziyyəti öyrənmək və icmaları gedib yerində görməklə layihənin monitorinqi aparılır.

Təhsil İnstitutunun təhsilin keyfiyyətinin təminatı sahəsində gördüyü işlər

Təhsilin pillələri üzrə keyfiyyət standartlarının və göstəricilərinin hazırlanması

Bu bənd üzrə nəzərdə tutulmuş tədbirlər Təhsil Nazirliyinin Akkreditasiya və Nostrifikasiya idarəsi ilə Təhsil İnstitutunun Təhsilin keyfiyyəti şöbəsinin birgə yaratdığı işçi qrupu tərəfindən həyata keçirilmiş və ali təhsil müəssisələrinin, ümumi təhsil müəssisələrinin, ilk peşə-ixtisas təhsili müəssisələrinin, məktəbəqədər təhsil müəssisələrinin keyfiyyət standartlarının layihələri işlənib hazırlanmışdır. Həmçinin ali təhsil müəssisələrinin keyfiyyət standartlarına yerli və xarici (Finlandiya və Estoniya) ekspertlər tərəfindən rəy verilmişdir.

Təhsil müəssisələrində keyfiyyətin daxili və xarici monitorinqi, qiymətləndirmə mexanizmlərinin yaradılması

2017-ci ildə məktəbəqədər təhsil müəssisələrində, ümumi təhsil, ilk-peşə ixtisas təhsili və ali təhsil müəssisələrində keyfiyyətin daxili və xarici monitorinqinin aparılması qaydaları hazırlanmışdır. Qaydalarda daxili monitorinqin – idarəetmə, infrastruktur, davamiyyət və təlim prosesi; xarici monitorinqin isə təlim prosesi, davranış və qiymətləndirmə istiqamətləri üzrə aparılması əks olunmuşdur. Hər iki monitorinqin nəticələrindən asılı olaraq həvəsləndirmə və inzibati tənbeh tədbirlərinin görülməsi nəzərdə tutulmuşdur.

Ümumi təhsildə şagird nailiyyətlərinin formativ qiymətləndirilməsi

“Ümumi təhsildə şagird nailiyyətlərinin formativ qiymətləndirilməsi”nə dair hazırlanan metodik tövsiyədə formativ qiymətləndirmənin mahiyyəti və məzmunu, qiymətləndirmə vasitələrinin hazırlanmasına verilən didaktik tələblər, formativ qiymətləndirmədə istifadə olunan üsul və vasitələr şərh edilmişdir. Eləcə də “Azərbaycan dili” və “Riyaziyyat” fənlərindən dərslərin məqsədinin reallaşma səviyyəsi üzrə formativ qiymətləndirilmənin aparılmasına dair praktik nümunələr verilmişdir.

Şagird məmnuniyyətinin öyrənilməsi

Ümumi təhsil müəssisələrində təhsilin keyfiyyət səviyyəsinin müəyyən edilməsi məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Təhsil İnstitutu 2017-ci ilin ikinci rübündə Bakı şəhərinin 32 ümumtəhsil müəssisəsində təhsil alan 1.351 nəfər VII sinif şagirdi ilə məmnuniyyət sorğusu keçirmişdir. Sorğuya ümumtəhsil müəssisələrinin fiziki və təlim-tərbiyə mühitinin, təhsil xidmətlərinin şagirdlərin ehtiyaclarını hansı səviyyədə təmin etdiyinə müəyyənləşdirilməsi istiqamətində suallar daxil edilmişdir.

“Sağlam təhsil - Sağlam millət” layihəsinin monitorinqi

Hesabat ilində şöbə əməkdaşları Bakı şəhərinin “Sağlam təhsil-Sağlam millət” layihəsi tətbiq olunan 37 ümumtəhsil müəssisəsində təhsil alan 2.485 nəfər I sinif şagirdinin ekspress tibbi monitorinqinin aparılmasında iştirak etmişdir.

Təhsil işçilərinin Peşəkar İnkişafı İnstitutunun fəaliyyəti

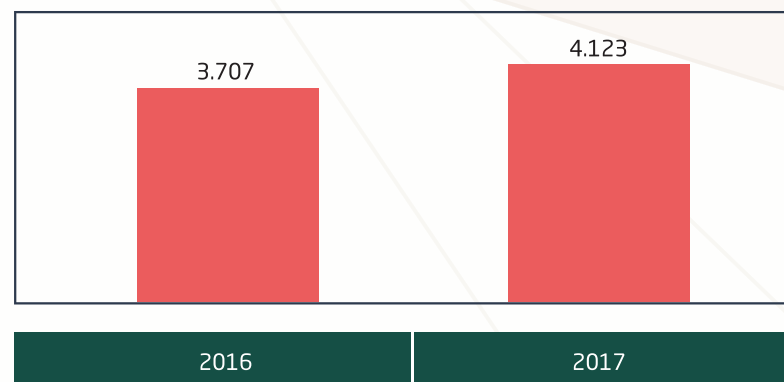
Təhsil işçilərinin Peşəkar İnkişafı İnstitutu öz profilinə uyğun olaraq 2017-ci il ərzində yeni ixtisasartırma proqramları hazırlayıb sınaqdan keçirmiş, mövcud proqramların məzmunlarının yekun qiymətləndirilməsini təşkil etmiş, real və virtual rejimdə fəal maarifləndirmə kampaniyasını aparmış, təhsil işçiləri üçün seminarlar, vebinarlar, dəyirmi masalar, ustad dərslər və s. təşkil etmişdir. Hesabat ilində TİPİ tərəfindən aşağıdakı işlər görülmüşdür:

- İbtidai sinif müəllimlərinə hədəflənmiş 8 adda yeni ixtisasartırma proqramı hazırlanmış və sınaqdan keçirilmişdir.
- Müxtəlif ali və əlavə təhsil müəssisələri, həmçinin TİPİ tərəfindən keçirilmiş ixtisasartırma təlimlərində iştirak etmiş

11.000 nəfərə yaxın müəllimin yekun qiymətləndirməsi təşkil edilmiş, onlara müvafiq sertifikatlar verilmişdir.

● “Məktəbəhazırlıq qruplarında işin təşkili metodikası” mövzusunda proqram və qiymətləndirmə vasitələri təkmilləşdirilmiş, təlimlərin əhatə dairəsi ötən illə müqayisədə 10% artırılaraq 4.123 nəfər təşkil etmişdir.

Təlimlərdə iştirak edən müdavim sayı

■ Diaqram 35

● Müəllimləri keyfiyyətli və faydalı dərslər icmaları ilə təmin etmək məqsədilə İnstitut əməkdaşları tərəfindən Avropa Şurasının “Kompasito” vəsaitindəki müvafiq dərslər icmaları Azərbaycan dilinə tərcümə edilmiş, “Həyat bilgisi” dərslərində istifadəyə uyğunlaşdırılaraq İnstitutun internet sahifəsində yerləşdirilmişdir.

● Müasir pedaqoji ideyaların təhsil ictimaiyyətinə çevik çatdırılması məqsədilə İnstitutun internet sahifəsində və Facebook sahifəsində fəal maarifləndirmə kampaniyası aparılır. “Böyük dəyişikliklər yaradan kiçik nüanslar” adlı rubrika həm FB-də, həm də ASAN Radionun “ASAN Məktəb” verilişində yayımlanır.

● Müəllimlər və gələcəkdə müəllim işləmək istəyənlər üçün mövsümi “Yay məktəbi”, “Payız məktəbi” təşkil edilir. Tətil günlərində təşkil edilən bu tədbirlər müəllimlərə peşə səriştələrini qeyri-formal təhsil yolu ilə artırmağa imkan yaradır.

● İl ərzində Bakı, Sumqayıt, Abşeron, Qusar təhsil ictimaiyyəti üçün “Qiymətləndirmə vasitələrinin hazırlanması”, “Müəllim-şagird münasibətləri”, “Məktəbdə psixoloji işin qurulması”, “Yazılı nitqin inkişafı” və s. kimi aktual mövzularda seminarlar, Şəmkir rayonunun məktəb psixoloqları üçün vebinarlar təşkil edilmişdir.

“Oynayaraq öyrənək!” layihəsi

5 yaşlı uşaqların məktəb təhsilinə hazırlığını dəstəkləmək məqsədilə Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Kollecinin iştirakı ilə “Oynayaraq öyrənək!” adlı sosialyönümlü təhsil layihəsi həyata keçirilmişdir. Layihənin məqsədi uşaq bağçasına getməyən uşaqları didaktik oyunlar vasitəsilə məktəbə hazırlamağın mümkünliyünü bütün cəmiyyətə və valideynlərə göstərmək, onları maarifləndirmək, cəmiyyətdə uşaq tərbiyəsi və təhsillə bağlı stereotip fikirləri sındırmaq, gələcək müəllimləri sosial məsuliyyət layihələrinə cəlb etmək idi.

■ “Refleksiv müəllim” layihəsi

Əsas məqsədi müəllimlərdə pedaqoji refleksiya bacarıqlarının formalaşdırılması və peşəkar şəbəkələşmə mədəniyyətinin qurulması olan “Refleksiv müəllim” layihəsi də il ərzində fəaliyyət göstərmişdir.

■ “Peşəkar ol!” layihəsi

İnstitut hazırda işləyən müəllimlərlə yanaşı gələcək müəllimləri də hədəf qrupuna daxil etmiş, pedaqoji ixtisaslar üzrə təhsil alan tələbə və magistrılar üçün “Peşəkar ol!” layihəsini həyata keçirmişdir. İki ay yarım davam edən seminar və ustad dərslərdə gənclər peşənin inceliklərini öyrədən müxtəlif məşğələlərdə, “Media savadlılığının əsasları” mövzusunda kursun sınaq təlimlərində iştirak etmişlər.

■ “İbtidai siniflərdə insan hüquqları və demokratiyanın tədrisi” layihəsi

Avropa İttifaqı və Avropa Şurasının birgə layihəsi olan “Şərq tərəfdaşlığı ölkələrində insan hüquqları və demokratik vətəndaşlıq təhsilinin təbliği” layihəsində TİPİ ölkə üçün aktual olan seminarların hazırlanmasında beynəlxalq ekspertlərlə tərəfdaşlıq etmiş, 65 nəfər ibtidai sinif müəlliminə “İbtidai siniflərdə insan hüquqları və demokratiyanın tədrisi” mövzusunda seminar keçirmişdir.

■ “Dünyanın ən böyük dərsi” layihəsi

YUNESKO-nun assosiativ məktəblər şəbəkəsinin üzvü olan TİPİ BMT-nin “Dayanıqlı İnkişaf Məqsədləri – 2030” Proqramını Azərbaycan məktəblərində populyarlaşdırır. Belə ki, YUNESKO-nun “Dünyanın ən böyük dərsi” layihəsindəki dərslər icmalları Azərbaycan dilinə tərcümə edilir, Institutun internet sahifəsində yerləşdirilir və müəllimlər bu dərsləri keçməyə həvəsləndirilir.

■ “Direktorlar klubu” layihəsi

Ötən il əsas qoyulmuş “Direktorlar klubu” öz fəaliyyətini genişləndirmiş və məktəb rəhbərlərinin səriştələrinin artırılması istiqamətində silsilə seminarlar təşkil edilmişdir.

■ “Müəllimin elektron özünüqiymətləndirmə vərəqi” layihəsi

“Müəllimin elektron özünüqiymətləndirmə vərəqi” hazırlanmış, 18 rayonun Azərbaycan dili və riyaziyyat müəllimləri ilə sınaqdan keçirilmişdir. Sənəd müəllimlərə peşə standartlarının müxtəlif rəqurslarını göstərir və özünüqiymətləndirmə mədəniyyətini formalaşdırmaq məqsədini daşıyır.

Təhsil və media

➤ Təhsil Nazirliyinin təşkilatçılığı ilə Cəbrayıl rayonunun Cocuq Mərcanlı kəndinə səfər edilmişdir. Səfərdə ölkəmizin universitetlərində təhsil alan bir qrup əcnəbi tələbə və media nümayəndələri iştirak etmişdir. Səfərin əsas məqsədi Cocuq Mərcanlı kəndində ermənilər tərəfindən törədilən vəhşilikləri göstərmək, torpaqlarımızın geriye qaytarılması əzmini nümayiş etdirmək, eləcə də iştirakçıları ölkə Prezidentinin sərəncamı ilə kəndin bərpası istiqamətində görülən işlər barədə məlumatlandırmaq olmuşdur.

➤ Peşəkarlığı ilə seçilən və müxtəlif bölgələrdə fəaliyyət göstərən müəllimlərin media təqdimatına həsr olunan “Bizim müəllim” foto layihəsi 1news.az informasiya agentliyi ilə birgə reallaşdırılmışdır.

➤ İl ərzində İsmayilli, Göyçay, Qəbələ və Oğuz rayonlarına mediatur təşkil edilmişdir. Mediaturun keçirilməsində məqsəd bu bölgələrdə quraşdırılan modul tipli məktəblərin üstünlükləri barədə məlumat vermək və media nümayəndələrini həmin məktəblərlə tanış etmək olmuşdur.

➤ “2007-2015-ci illərdə Azərbaycan gənclərinin xarici ölkələrdə təhsili üzrə Dövlət Proqramı” təqaüddçülərinin tanıtılmasına xidmət edən “Uğur formulu” layihəsi həyata keçirilmişdir. 1news.az informasiya agentliyi ilə birgə aparılan layihə üzrə hazırlanan yazılar Nazirliyin internet resurslarında, eləcə də agentliyin saytında yerləşdirilmişdir.

➤ Təhsilin inkişafı ilə bağlı strateji hədəflərin reallaşdırılması sahəsində həyata keçirilən islahatyönümlü tədbirlərin mahiyyətinin sosial şəbəkələrdə təbliği və təşviqini gücləndirmək, həmin istiqamətdə aparılan maarifləndirmə işlərinin səmərəliliyini yüksəltmək məqsədilə “Təhsil sosial mediada” layihəsinə başlanılmışdır.

➤ Təhsil Nazirliyi Müdafiə Nazirliyi və “ASAN Xidmət”lə birgə Tərtər rayonunda Dövlət Bayrağı Günü münasibəti ilə “Bayraq yürüşü” keçirmişdir. Yürüşün keçirilməsində əsas məqsəd milli atributlarımızın təbliği, gənclər arasında vətənpərvərlik hissi və milli-mənəvi dəyərlərin aşılması olmuşdur. Yürüşə 2.000 nəfərədək iştirakçı qatılmışdır.

➤ 2017-ci ildə KİV nümayəndələrinin sorğu və müraciətlərinə yazılı olaraq münasibət bildirilmiş, press@edu.gov.az elektron poçt ünvanına mediadan daxil olan 300-dən çox sorğu cavablandırılmışdır.

➤ Maarifçi QHT-lərin iştirakı ilə peşə təhsili, inklüziv təhsil, fənn olimpiadalarının təşkili və qalıblərin tanıtılması, məktəbdənkənar fəaliyyət, tədris resursları və təhsilin digər sahələri ilə bağlı 10 infotur keçirilmiş, Bakı şəhəri və regionlarda peşəyönümlünə dair 15 təlim təşkil olunmuşdur.

➤ “Təhsil” TV-nin hazırladığı “Təməl” verilişi 1news.az informasiya agentliyi ilə birgə layihə çərçivəsində həmin səhifədə, ARB 24 kanalında və Nazirliyin sosial şəbəkələrində yayımlanır.

➤ Hesabat ili ərzində “ASAN Xidmət”lə birgə “Asan Məktəb” radio proqramının yayımı təşkil edilmişdir. Bu proqram hər həftə “Asan Radio”da yayımlanır.

➤ İl ərzində KİV nümayəndələrinin iştirakı ilə təhsilin müxtəlif məsələlərinə, aparılan islahatlara həsr olunmuş 30-a yaxın mətbuat konfransı və brifinq keçirilmişdir.

➤ Təhsil Nazirliyinin fəaliyyəti, təhsil sahəsi üzrə görülmüş işlərlə bağlı Nazirliyin və Nazirliyə tabe müvafiq qurumların əməkdaşlarının televiziya verilişlərində 900-dən çox çıxışı təşkil edilmişdir.

➤ Təhsil sahəsində baş verən yeniliklərlə bağlı ümumi olaraq 1.000-dək rəsmi sənəd, press-reviz, habelə Nazirliyin ayrı-ayrı struktur bölmələri tərəfindən təqdim olunan material və elanlar Təhsil Nazirliyinin internet səhifəsində yerləşdirilmişdir.

➤ 2017-ci ilin fevral-mart aylarında 10 “Novruz mühazirəsi” təşkil olunmuşdur.

➤ “Təhsil” televiziya tərəfindən 74 “Xəbər-süjet”, 36 “Təməl”, 13 “Şərh-siz”, 12 “Təhsildə...”, 31 “Təhsil gündəliyi”, 35 “Məktəblilər üçün oxu”, 6 “Novruz mühazirəsi”, 15 “Qıraətçi” verilişi, 10 reklam çarxı, 10 “Xüsusi reportaj”, “Ali hədəflər” və “Mən SABAHam” filmləri çəkilmişdir.

11-ci Azərbaycan Beynəlxalq Təhsil Sərgisi

6-8 oktyabr 2017-ci il tarixlərində Bakı Ekspo Mərkəzində Təhsil Nazirliyinin dəstəyi ilə “İnsan kapitalı sərvətimizdir” devizi altında 11-ci Azərbaycan Beynəlxalq Təhsil Sərgisi keçirilmişdir.

Sərgidə son illərdə Təhsil Nazirliyi tərəfindən həyata keçirilən yeni layihələr və mövcud təhsil imkanları təqdim olunmuşdur. Ötən illərlə müqayisədə Təhsil Nazirliyinin stendləri hesabat ilində daha geniş sahəni əhatə etmişdir. Sərgi iştirakçılarına “Məktəbəhazırlıq”, “SABAH qrupları”, “Peşə Təhsili üzrə Dövlət Agentliyi”, “Azərbaycan üçün öyrət”, “Bir” Tələbə-Könüllü Proqramı, “Maarifçi” Tələbə Kredit Fondu, “Sağlam təhsil - Sağlam millət”, “Məktəblinin dostu”, “Modul tipli məktəblər”, “Olimpiadalar hazırlıq mərkəzi”, “Təhsildə informasiya və kommunikasiya texnologiyaları”, “Kitabxana”, “Təhsil” Respublika İdman Mərkəzi, “İçərişəhər ənənəvi incəsənət mərkəzi” və “Uşaq-Gənclər İnkişaf Mərkəzi” stendləri təqdim edilmişdir. “Lektoriy” adlanan stendə isə müxtəlif təqdimatlar verilmiş, mühazirələr oxunmuş və bir çox startapçılar çıxış etmişdir.

Sərgidə Bakı Dövlət Universiteti, Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti, Azərbaycan-Fransız Universiteti, Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti, Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti, Bakı Mühəndislik Universiteti və ümumilikdə Təhsil Nazirliyinin tabeliyində olan 14 ali təhsil müəssisəsinin stendləri yer almışdır. Sərgi çərçivəsində Almaniya, Avstriya, Belarus, İtaliya, Latviya, Litva, Macarıstan, Rusiya, Rumıniya, Singapur, Slovakiya və digər ölkələr universitet, kollec, ümumtəhsil müəssisələri və təhsil mərkəzlərini təqdim etmişlər.

Böyük marağa səbəb olan sərgi ilə 3 gün ərzində 9.000-ə yaxın ziyarətçi yaxından tanış olmuşdur.

III HİSSƏ

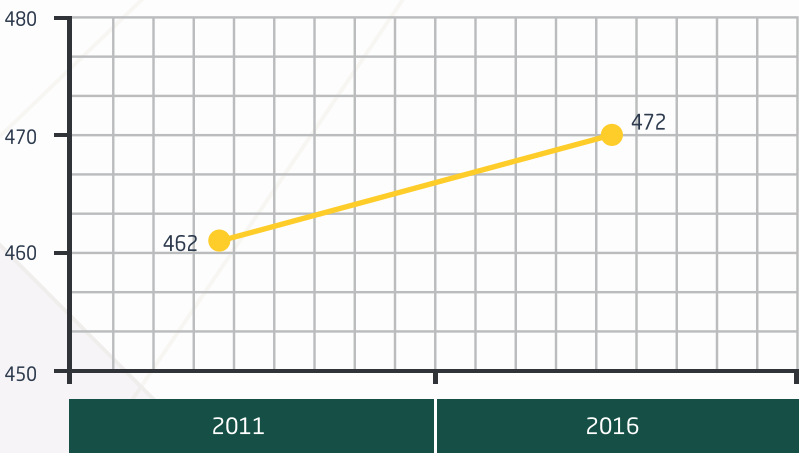
KEYFİYYƏTİN TƏMİNATI

PIRLS 2016 beynəlxalq qiymətləndirməsinin nəticələri

PIRLS 2016 haqqında ümumi məlumat

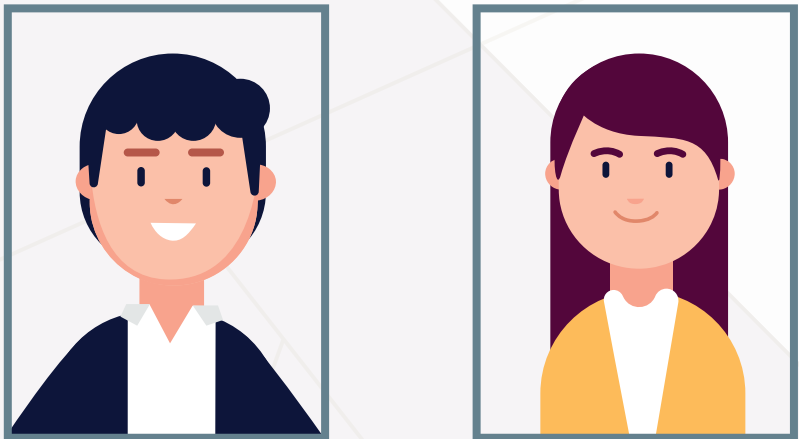
2016-cı ildə həyata keçirilmiş PIRLS tədqiqatı sayca IV hesab edilir və tədqiqatın 50-si ölkə olmaqla, 60 iştirakçısı olmuşdur. Azərbaycanda təsadüfi seçilmiş və bütün bölgələri əhatə edən 170 məktəbin 6.000-dən çox IV sinif şagirdi bu qiymətləndirmədə iştirak etmişdir. Tədqiqat zamanı şagirdlərin ədəbi mətnlər, həmçinin informasiya almaq və istifadə etmək üzrə oxu bacarığı ölçül-müşdür.

Azərbaycanda keçirilmiş iki PIRLS tədqiqatı nəticəsinin müqayisəsi

■ Diaqram 36

PIRLS 2016 tədqiqatında azərbaycanlı şagirdlərin gender aspekti

466 bal (53%)

479 bal (47%)

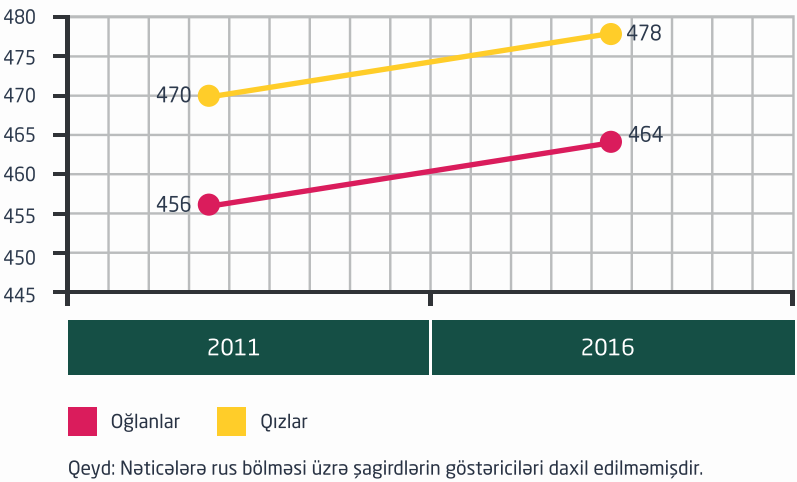
Qeyd edək ki, qızların nəticəsi (479 bal) ölkə üzrə ümumi orta göstəricidən (472 bal) yuxarı, oğlanlarınki isə (466 bal) aşağı olmuşdur.

■ Diaqram 37

PIRLS 2011 və 2016 tədqiqat nəticələrinin müqayisəsi - gender aspekti

Ayrı-ayrılıqda həm qız, həm də oğlanların göstərdiyi nəticə üzrə artım müşahidə olunmuşdur. Qızların oxu bacarıqlarına dair nəticələri 470-dən 478-ə, oğlanlarınki isə 456-dan 464-ə yüksəlmişdir.

PIRLS 2011 və 2016 tədqiqat nəticələrinin gender aspektində müqayisəsi

■ Diaqram 38

PIRLS 2011 və 2016 tədqiqat nəticələrinin müqayisəsi - səviyyələr üzrə

PIRLS 2011 və 2016 tədqiqat nəticələrinin səviyyələr üzrə müqayisəsi

Səviyyələr	2011	2016
Mükəmməl	0%	2% ↑
Yüksək	9%	16% ↑
Orta	36%	36% =
Aşağı	37%	27% ↓
Aşağı bençmarka çatmayanlar	18%	19%

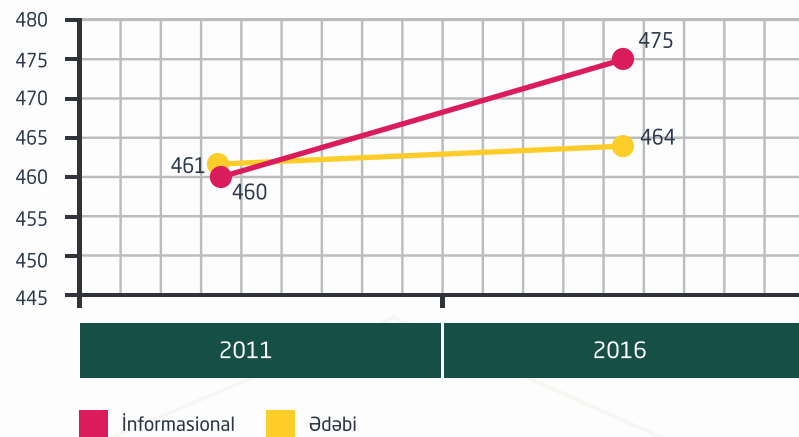
■ Diaqram 39

2011-ci illə müqayisədə mükəmməl və yüksək səviyyədə olan şagirdlərin sayında 2 dəfə artım, aşağı səviyyədə olan şagirdlərin payında isə 10% azalma müşahidə olunmuşdur. Aşağı bençmarka çatmayanların sayı isə 1% artmışdır.

PIRLS 2011 və 2016 tədqiqat nəticələrinin müqayisəsi - oxu məqsədləri üzrə

Qeyd etdiyimiz kimi PIRLS tədqiqatı şagirdlərin ədəbi mətnlər, həmçinin informasiya almaq və istifadə etmək üzrə oxu bacarığını ölçmək məqsədilə həyata keçirilir. Ədəbi təcrübə məqsədinə görə şagirdlər mətnləri obrazlardan, hadisələrdən, nəticələrdən, hisslərdən, ideyalardan və dilin özündən həzz almaq üçün oxuyurlar. İnformasiya qazanmaq və ondan istifadə etmək üçün oxuyan şagirdin məqsədi isə müvafiq olaraq müəyyən perspektivlər və məqsədlər üzrə informasiya vermək və əldə etmək olur. Nəzərə çatdıraq ki, hər iki məqsədli oxu üzrə nəticələrimiz 2011-ci ilə müqayisədə artaraq, ədəbi oxu üzrə 461-dən 464 bala, informasiyal oxu üzrə isə 460-dan 475 bala çatmışdır.

PIRLS 2011 və 2016 tədqiqat nəticələrinin oxu məqsədləri üzrə müqayisəsi

Qeyd: Nəticələrə rus bölməsi üzrə şagirdlərin göstəriciləri daxil edilməmişdir.

■ Diaqram 40

Qrafikləri düzgün başa düşmək üçün aşağıdakıları nəzərə almaq lazımdır:

PIRLS imtahanında müxtəlif səpkidə reytinglər hazırlanır. Reytinglər həm ölkələr arasında ümumi göstərici üzrə, həm də imtahanın ayrıca istiqamətləri üzrə hesablanır. Bu səbəbdən, Azərbaycanın:

1. Ölkə üzrə ümumi göstəricisi (həm azərbaycan, həm də rus bölməsi) 472 bal;
2. Ədəbi oxu bacarıqları üzrə ümumi göstəricisi (həm azərbaycan, həm də rus bölməsi) 466 bal;
3. İnformasional oxu üzrə ümumi göstəricisi (həm azərbaycan, həm də rus bölməsi) 477 bal;
4. Birbaşa nəticə çıxarma üzrə ümumi göstəricisi (həm azərbaycan, həm də rus bölməsi) 477 bal;
5. İzah, integrasiya və qiymətləndirmə üzrə ümumi göstəricisi (həm azərbaycan, həm də rus bölməsi) 465 bal;
6. Qızlar üzrə göstəricisi 479 bal;
7. Oğlanlar üzrə göstəricisi 466 baldır.

2011-ci ilin nəticələri ilə müqayisə aparıldıqda 2016-cı il üzrə orta göstəricilər həm ümumilikdə, həm də gender aspekti üzrə dəyişir. Çünki, 2011-ci il tədqiqatında rus bölməsi üzrə şagirdlər iştirak etmədiyindən, 2016-cı ildə isə iştirak etdiyindən, illər üzrə müqayisə aparılarkən yalnız azərbaycan bölməsi üzrə şagirdlərin nəticələri nəzərə alınmışdır. Yəni, 2016-cı il üzrə orta göstərici 472 baldırsa, 2011-ci ilə müqayisə aparıldıqda rus bölməsi şagirdlərinin nəticələri daxil edilmədiyindən bu rəqəm 470 baldır.

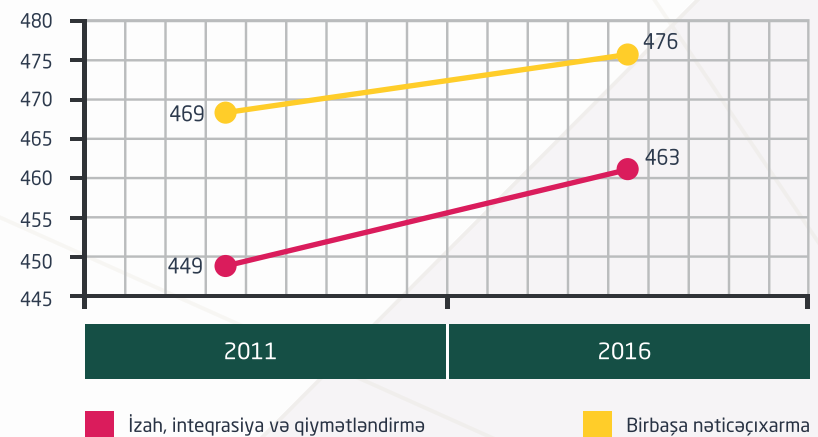
PIRLS 2011 və 2016 tədqiqat nəticələrinin müqayisəsi - idrak prosesi

PIRLS 2016-da şagirdlərin oxu bacarıqları 4 növ idrak prosesi üzrə ölçülmüşdür:

- Qeyd olunmuş informasiya üzrə fikrini cəmləmək;
- Birbaşa nəticə çıxarmaq;
- İdeyaları və informasiyanı izah və integrasiya etmək;
- Məzmunu qiymətləndirmək və təhlil etmək.

Adları çəkilən idrak prosesləri hər birində 2 proses olmaqla, 2 şkalada qruplaşdırılmışdır. Nəticədə, idrak prosesi kateqoriyasında birbaşa nəticə çıxarma üzrə 469 baldan 476-ya, izah, integrasiya və qiymətləndirmə üzrə 449 baldan 463-ə artım müşahidə olunmuşdur.

PIRLS 2011 və 2016 tədqiqat nəticələrinin idrak prosesi üzrə müqayisəsi

Qeyd: Nəticələrə rus bölməsi üzrə şagirdlərin göstəriciləri daxil edilməmişdir.

■ Diaqram 41

PIRLS 2016 tədqiqatı bir sıra psixoloji-sosial amillərin şagirdlərin oxu bacarıqlarına təsirini nəzərə alaraq, həmin amillərin fonunda nəticələrdəki dəyişiklikləri də müşahidə etmişdir. Həmin amillər və dəyişikliklər aşağıdakılardır:

● Valideynin oxuya marağı - 2011 ci ilə müqayisədə valideynlərin oxuya marağında əhəmiyyətli artım qeydə alınmışdır. Oxunu xoşlayan valideynlərin payı (90%) beynəlxalq ortadan (83%) yuxarıdır.

● Dəstəkləyici ev mühiti - Evdəki resurs səviyyəsi və erkən öyrənmə fəaliyyətləri ilə şagirdlərin nəticəsi arasında müsbət əlaqə mövcuddur.

- Məktəbin sosial-iqtisadi mühiti - Məktəbin sosial-iqtisadi mühiti ilə PIRLS nəticələri arasında bağlılıq var.
- Məktəbdə nizam-intizam - 2011-ci ilə müqayisədə məktəblərdə təhlükəsizlik əhəmiyyətli dərəcədə yaxşılaşmışdır.
- Valideynin məktəbə və müəllimlərin işinə münasibəti - İşindən daha çox razı olan müəllimlərin şagirdlərinin nəticələri də daha yüksəkdir.
- Şagirdlərin bir-birinə münasibəti - Şagirdlərimizin digərlərinə göstərdiyi mənfi münasibət səviyyəsi (28%) PIRLS ortalamasından (43%) çox aşağıdır. PIRLS 2016 sübut edir ki, şagirdlərin bir-birinə mənfi münasibəti artdıqca, oxu üzrə nailiyyətləri aşağı düşür.
- Şagirdlərin məktəbə yorğun və ac gəlməsi - Şagird məktəbə nə qədər tox və yuxusunu almış halda gəlsə, akademik nəticələri də o qədər yuxarı olur.
- Şagirdin oxuya marağı və oxuda özünə əminliyi - Oxuya əminlik ilə oxu nəticəsi arasında müsbət əlaqə mövcuddur.

Azərbaycanda müəllimlərin təhsili və təcrübəsi

- Azərbaycanda PIRLS şagirdlərinin 64%-nin müəllimi 20 il və ya daha çox, 24%-i 10-20 il, 6%-i 5-10 il, 6%-i isə 5 ildən az təcrübəyə malikdir. Şagirdlərin orta balı müvafiq olaraq 474, 471, 475 və 451 bal təşkil edir.
- Direktorlar ən azı bakalavr dərəcəsinə malikdir. Onların orta hesabla 14 il direktorluq təcrübəsi var ki, bu da PIRLS ortalamasından yuxarıdır.

IX sinif buraxılış imtahanları

2008/2009-cu tədris ilindən ölkəmizdə yeni tədris proqramlarının (kurikulumların) tətbiqinə başlanıldığı üçün hesabat ilində yeni kurikulumla təhsil alanların ilk IX sinif şagirdləri məzun olmuşlar. Təlim prosesində iştirak edən bütün şagirdlər bu mexanizmin yaratdığı imkandan istifadə etməklə fəaliyyət göstərir, çevik

və mobil təfəkkür əməliyyatlarını həyata keçirə bilirlər. Onların tənqidi və yaradıcı fəaliyyətləri üçün geniş imkanlar açıldığından, şagirdlər eyni zamanda sərbəst düşünə bilmək, axtarışlar aparmaq, müəyyən qənaətə gəlməklə qərarlar qəbul edərək fəal dərsin moderatoruna, aparıcı qüvvəsinə çevrilirlər. Təbii ki, yeni proqramla təhsil alan şagirdlərin yeni üsul və qaydalarla qiymətləndirilməsi daha məqsəduyğundur. Məhz bu baxımdan IX sinif buraxılış imtahanı keçən illərdən fərqli şəkildə həyata keçirilmişdir.

Yeni tədris proqramları (kurikulumları) ilə təhsil prosesinə cəlb olunmuş təhsilalanların yekun qiymətləndirilməsi məqsədilə Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2016-cı il 12 dekabr tarixli 498 nömrəli qərarı ilə "Ümumi təhsil pilləsində təhsilalanların yekun qiymətləndirilməsinin (attestasiyasının) aparılması Qaydaları" təsdiq olunmuşdur. Bu qiymətləndirmə qaydaları təhsilalanların sadəcə bilik və bacarıqlarını ölçmür, onlarda fərqli düşüncə qabiliyyətinin formalaşdırılması, eyni zamanda yazı bacarıqlarının da qiymətləndirilməsini özündə ehtiva edir.

IX siniflər üzrə yeni buraxılış imtahanlarının forması

- IX siniflər üzrə buraxılış imtahanları 2 mərhələdən ibarət olmaqla həyata keçirilir;
- I mərhələdə təhsilalanlara “Ana dili” üzrə 10 açıq tipli və 10 qapalı tipli olmaqla, ümumilikdə 20 tapşırıq, “Riyaziyyat” fənni üzrə isə 10 açıq tipli tapşırıq təqdim olunur;
- Birinci mərhələdə şagirdlər, həmçinin təqdim edilmiş mövzulardan birini seçməklə könüllülük əsasında inşa (esse) yazırlar. Ümumi orta təhsil haqqında fərqlənmə attestatı almaq istəyən şagirdlər üçün inşa (esse) yazmaq məcburidir;
- İkinci mərhələdə digər məzmun standartları üzrə bilik və bacarıqları yoxlamaq məqsədilə “Ana dili” və “Riyaziyyat” fənlərinin hər biri üzrə 30, ümumilikdə 60 qapalı tipli test tapşırığı təqdim edilir;
- Hər iki mərhələnin nəticələrinə əsasən təhsilalanların qiymətləri 100 ballıq şkalaya uyğun olaraq ümumi orta təhsil səviyyəsi üzrə attestatda qeyd olunur (Cədvəl 1).

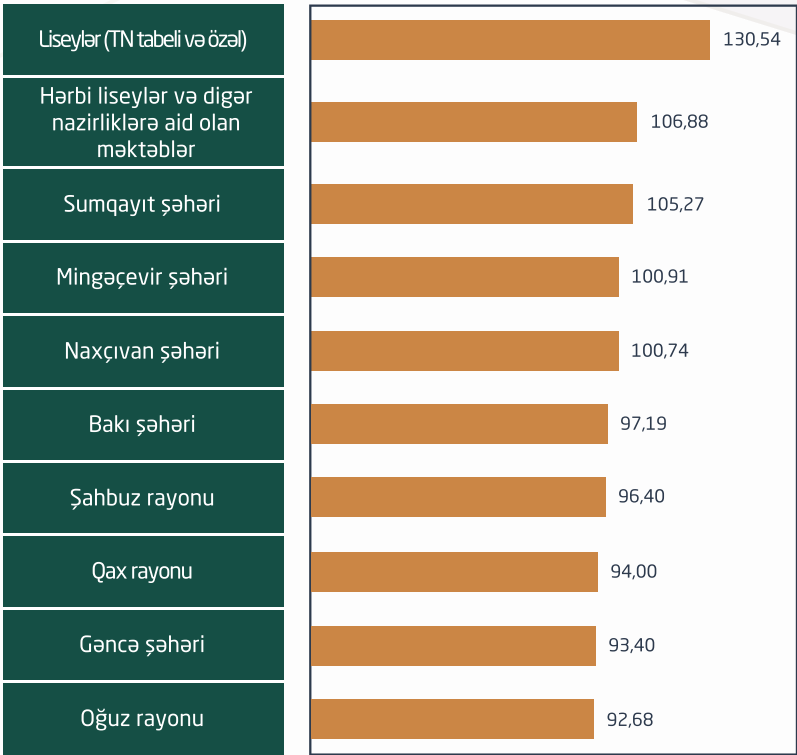
Cədvəl 1

Fənn	Komponent № 1 (I mərhələ, test tapşırıqları)			Komponent № 2 (II mərhələ, test tapşırıqları)			Komponent № 3 (I mərhələ, esse)	
	maksimum bal	test tapşırıqlarının sayı	bal	maksimum bal	test tapşırıqlarının sayı	bal	maksimum bal (əlavə qiymət)	növü
Azərbaycan dili / Rus dili	30	20 (10 açıq + 10 qapalı)	2-nd (açıq)* + nd (qapalı)	70	30 qapalı	-----	10	esse
Riyaziyyat	30	10 (açıq)	3-nd (açıq)*	70	30 qapalı	-----	-----	-----

*Qeyd:

- nd (açıq) - açıq tipli test tapşırıqlarına verilmiş balların cəmi.
- nd (qapalı) - qapalı tipli test tapşırıqlarına verilmiş balların cəmi.

IX sinif buraxılış imtahanında şagirdləri
ən yüksək orta bal göstərmiş 10 təhsil bölgəsi

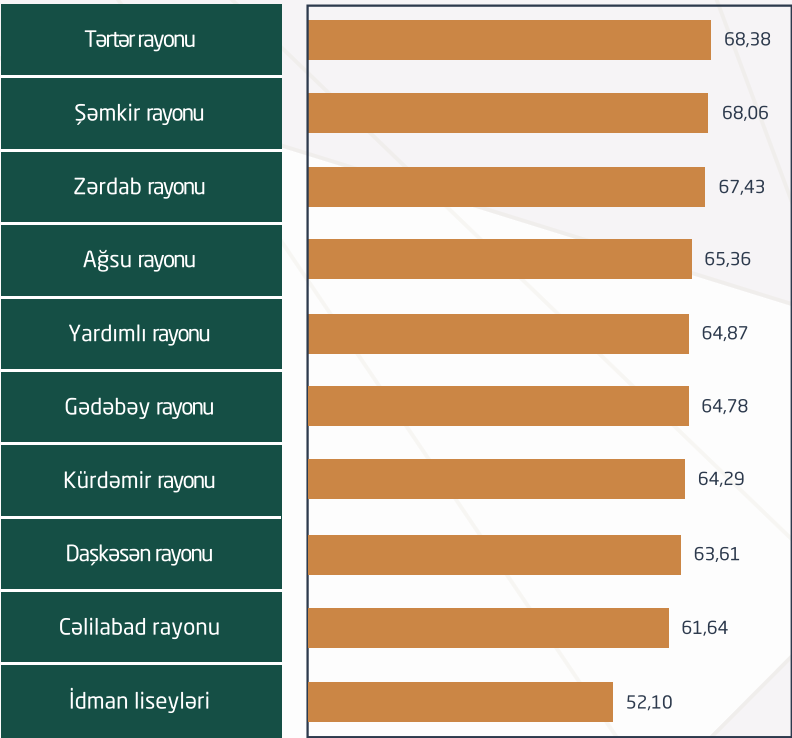

Orta bal

■ Diaqram 42

Diaqram 42-dən göründüyü kimi, ilk 10 yeri orta balı daha yüksək olan TN tabeliyində olan və özəl liseylər (130,54), hərbi liseylər və digər nazirliklərə aid olan məktəblər (106,88), Sumqayıt şəhəri (105,27), Mingəçevir şəhəri (100,91), Naxçıvan şəhəri (100,74), Bakı şəhəri (97,19), Şahbuz rayonu (96,40), Qax rayonu (94,00), Gəncə şəhəri (93,40) və Oğuz rayonu (92,68) tutur.

IX sinif buraxılış imtahanında şagirdləri
ən aşağı orta bal göstərmiş 10 təhsil bölgəsi

Orta bal

■ Diaqram 43

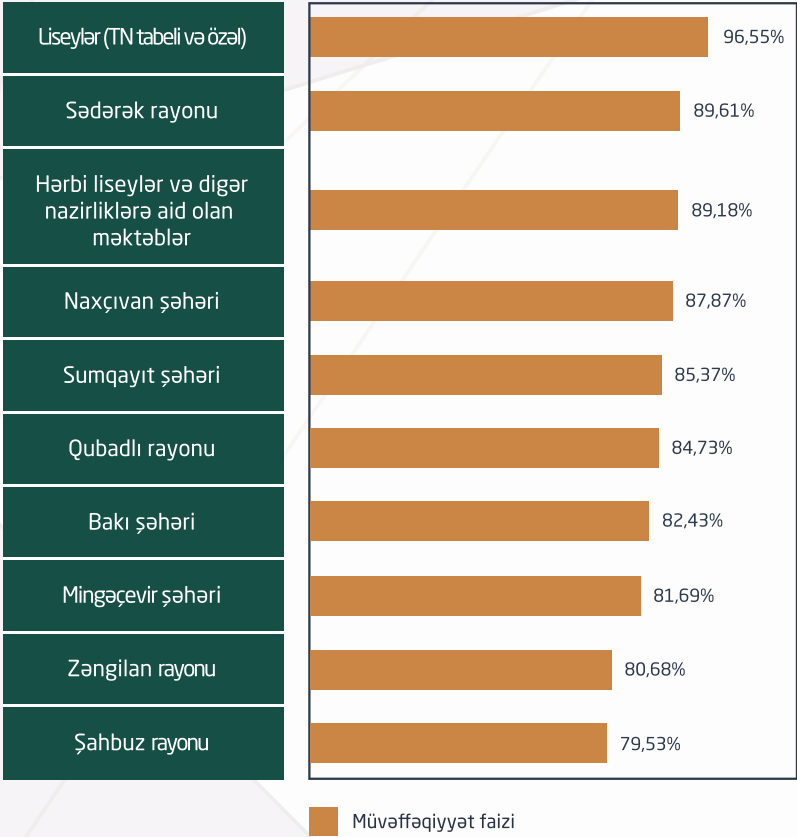
Diaqram 43 isə ən aşağı nəticə göstərmiş 10 rayonu göstərir. Bu siyahı üzrə Tərtər rayonu 68,38 bal, Şəmkir rayonu 68,06 bal, Zərdab rayonu 67,43 bal, Ağsu rayonu 65,36 bal, Yardımlı rayonu 64,87 bal, Gədəbəy rayonu 64,78 bal, Kürdəmir rayonu 64,29 bal, Daşkəsən rayonu 63,61 bal, Cəlilabad rayonu 61,64 bal və nəhayət, idman liseyləri 52,10 balla ən aşağı nəticəni göstərmişdir.

XI sinif buraxılış imtahanları

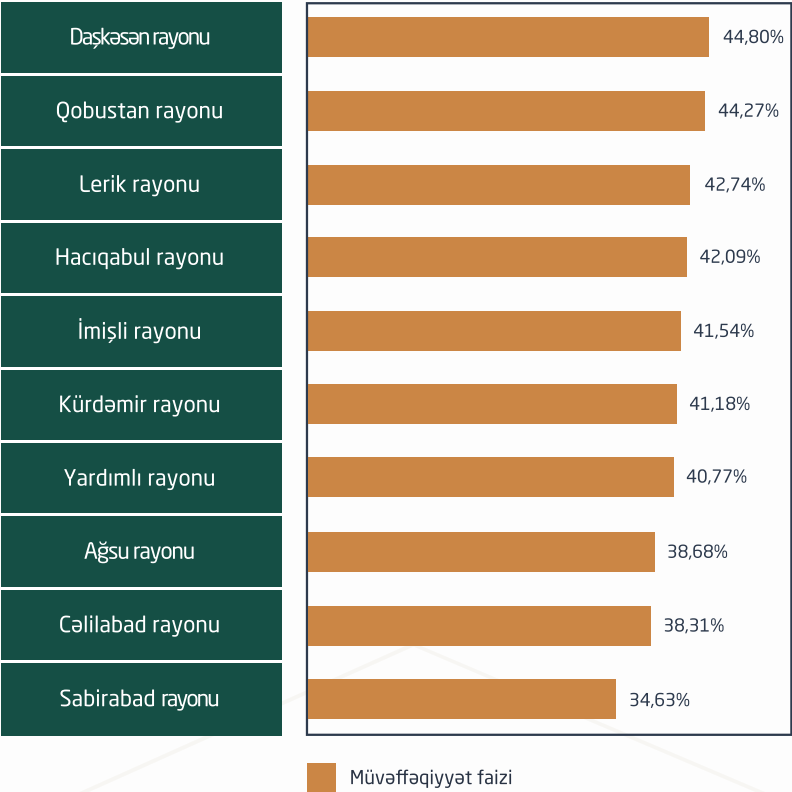
2017-ci ildə XI sinif buraxılış imtahanlarında şagirdləri ən yüksək müvəffəqiyyət faizi göstərmiş 10 təhsil bölgəsi

■ Diaqram 44

2017-ci ildə ən yaxşı nəticə göstərənlər TN tabeli və özəl liseylərin (96,55%), Sədərək rayonunun ümumi təhsil müəssisələrinin (89,61%), hərbi liseylər və digər nazirliklərə aid olan məktəblərin (89,18%), Naxçıvan şəhəri (87,87%), Sumqayıt şəhəri (85,37%), Qubadlı rayonu (84,73%), Bakı şəhəri (82,43%), Mingəçevir şəhəri (81,69%), Zəngilan rayonu (80,68%) və Şahbuz rayonunun ümumtəhsil müəssisələrinin məzunları (79,53%) olmuşdur (Diaqram 44).

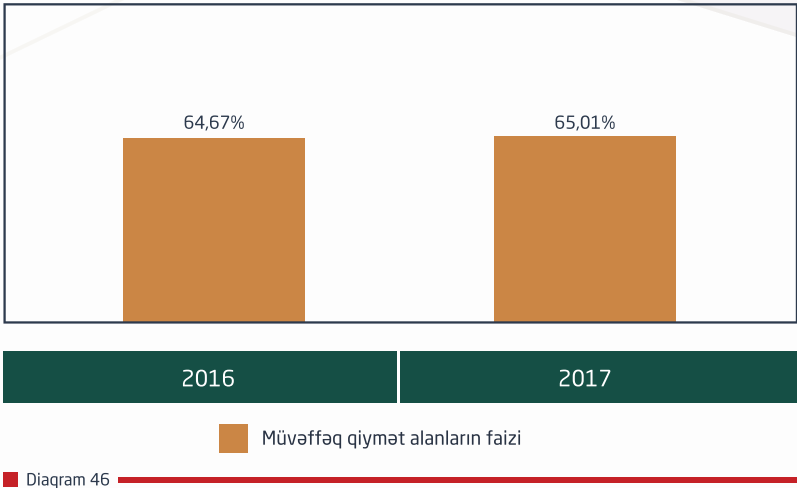
2017-ci ildə XI sinif buraxılış imtahanlarında şagirdləri ən aşağı müvəffəqiyyət faizi göstərmiş 10 təhsil bölgəsi

■ Diaqram 45

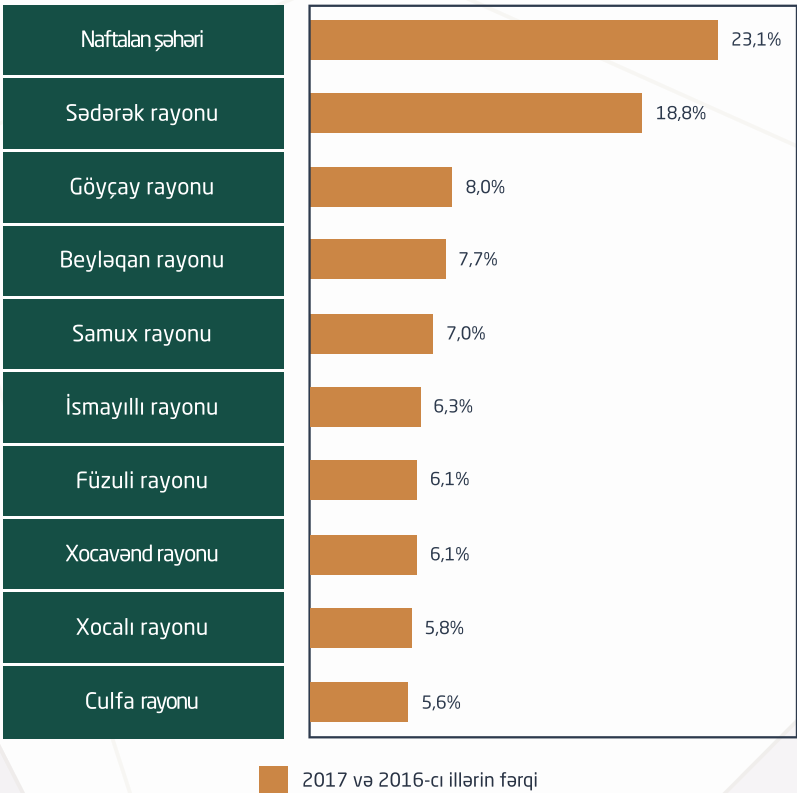
2017-ci ilin XI sinif buraxılış imtahanının nəticələrinə görə ən zəif müvəffəqiyyət faizi olan 10 rayonun siyahısında Daşkəsən (44,80%), Qobustan (44,27%), Lerik (42,74%), Hacıqabul (42,09%), İmişli (41,54%), Kürdəmir (41,18%), Yardımlı (40,77%), Ağsu (38,68%), Cəlilabad (38,31%) və Sabirabad (34,63%) qeyd olunmuşdur (Diaqram 45).

XI sinif buraxılış imtahanlarında hər üç fəndən müvəffəq qiymət alanların faizi

Ümumilikdə, respublika üzrə XI sinif buraxılış imtahanlarında hər üç fəndən müvəffəq qiymət alanların nisbəti 0,34% artaraq 2017-ci ildə 65,01%-ə çatmışdır (Diaqram 46).

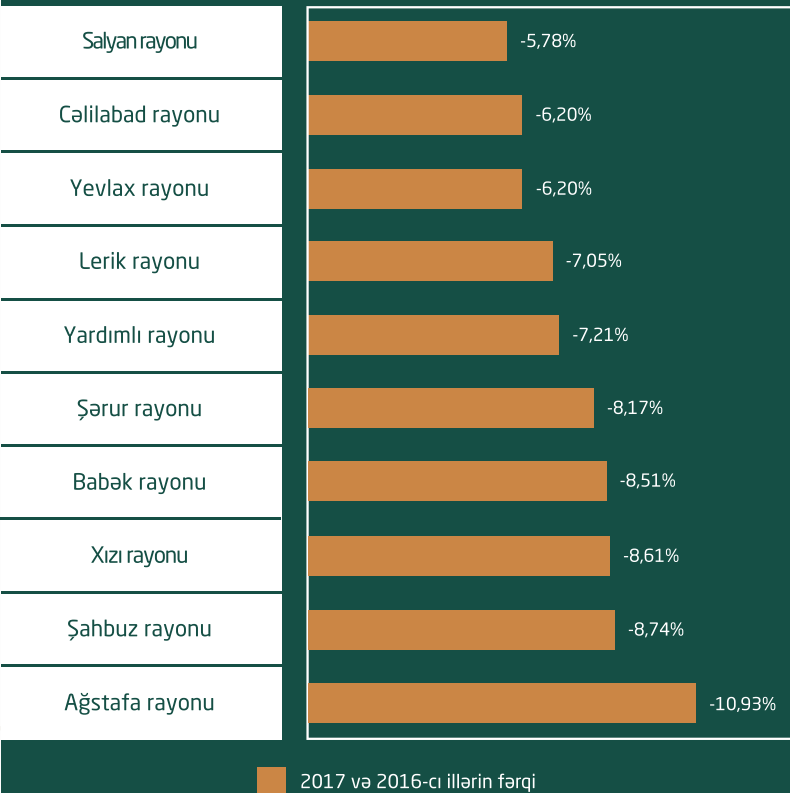
XI sinif buraxılış imtahanlarında müvəffəqiyyət faizi müsbət dinamika göstərən 10 təhsil bölgəsi

Diaqram 47 isə son bir ildə XI sinif buraxılış imtahanlarında ən çox müsbət dinamika göstərən, yeni keçən ilə nisbətən

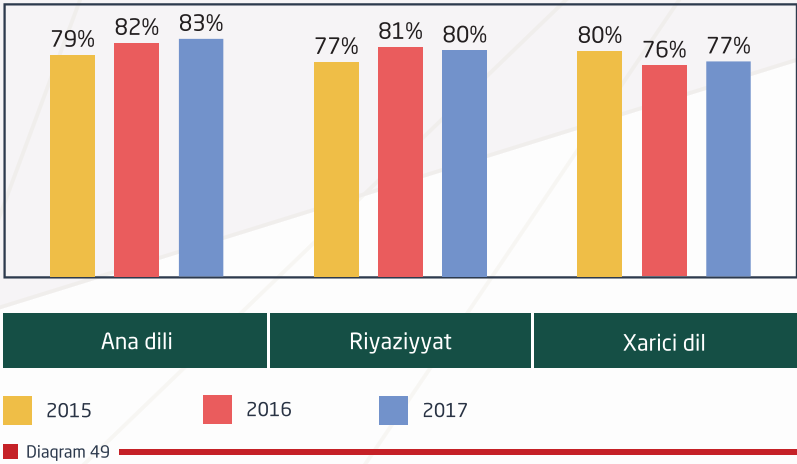
2017-ci il üzrə nəticələrində müsbət artım müşahidə olunan ilk 10 rayonu göstərir. Göründüyü kimi, siyahıya 23,1%-lə Naftalan şəhəri başçılıq edir. Bu o deməkdir ki, 2016-cı ildən bəri Naftalan şəhərinin tabeliyində olan ümumi təhsil müəssisələrindən məzun olan və hər üç fəndən - “Ana dili”, “Riaziyyat”, “Xarici dil” (və ya bəzi hallarda “Kimya”) müvəffəq qiymət alanların faizi keçən ilə nisbətən 23,1% artmışdır.

XI sinif buraxılış imtahanlarında müvəffəqiyyət faizi mənfi dinamika göstərən 10 təhsil bölgəsi

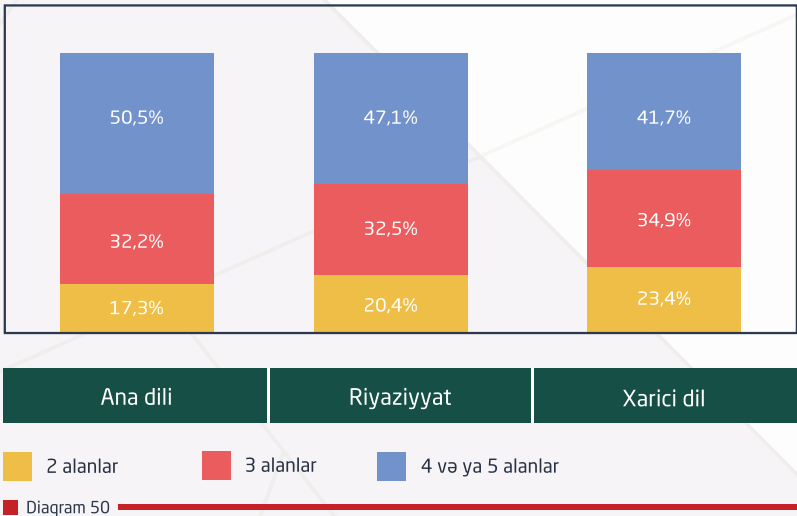
Diaqram 48-də isə son bir il ərzində XI sinif buraxılış imtahanlarında mənfi dinamika göstərən ilk 10 rayon göstərilmişdir. Keçən ilə nəzərən nəticələri daha çox geriləmiş təhsil şöbələrindən ibarət olan bu siyahının sonuncu pilləsində 10,93%-lə Ağstafa rayonu durur. Yeni, bu rayonda keçən ildən bu ilə hər üç fəndən - “Ana dili”, “Riaziyyat”, “Xarici dil” (və ya bəzi hallarda “Kimya”) müvəffəq qiymət alanların çəkisi 10,93% azalmışdır.

XI sinif buraxılış imtahanlarında fənlər üzrə müvəffəq qiymət alanların faizi

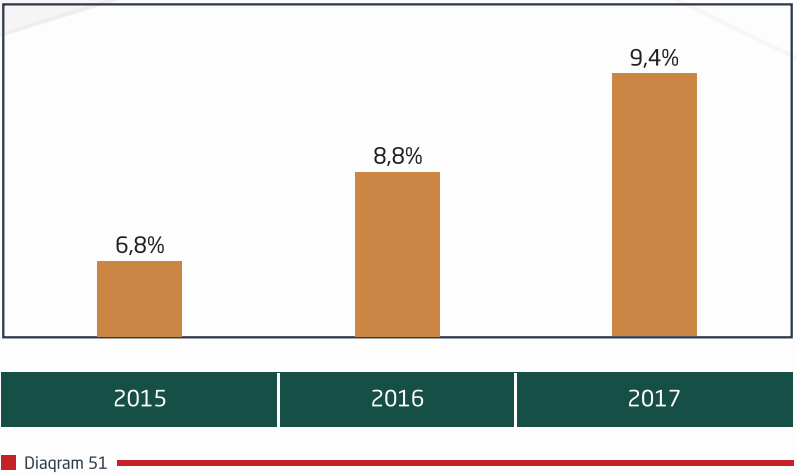
Diaqram 49-da “Ana dili”, “Riyaziyyat” və “Xarici dil” fənlərindən müvəffəq qiymət alanların son üç il (2015, 2016 və 2017-ci illər) üzrə müqayisəli təhlili verilmişdir. “Ana dili” fənni üzrə tendensiya artan xətlə davam etmiş, 2015-ci ildə müvəffəq qiymət alanların nisbəti 79%-dən 2017-ci ildə 83%-ə qalxmışdır. “Riyaziyyat” fənni üzrə müvəffəqiyyət göstəricisi 2016-cı ildə ötən ilə nisbətdə 4% artsa da, 2017-ci ildə bir il öncəyə nəzərən 1% azalaraq 80% olmuşdur. “Xarici dil” fənnindən müvəffəq qiymət alanların nisbəti isə keçən ildən bu ilə 1% artmış və 77%-ə çatmışdır.

2017-ci ildə XI sinif buraxılış imtahanlarında fənlər üzrə müvəffəq qiymət alanların faizi

Diaqram 50 hesabat ilində “Ana dili”, “Riyaziyyat” və “Xarici dil” fənləri üzrə “2”, “3” və “4” və ya “5” qiyməti alanların nisbətini göstərir. “2” alanların sayı ən az “Ana dili” (17,3%), ən çox isə “Xarici dil” (23,4%) fənni üzrə olmuşdur. “Ana dili” fənni üzrə məzunların yarısından bir qədər çoxu “4” və ya “5” qiyməti alsalar da, bu göstərici “Riyaziyyat” fənni üzrə 47,1% və “Xarici dil” fənni üzrə 41,7% təşkil etmişdir.

XI sinif buraxılış imtahanlarında hər üç fəndən “5” alan şagirdlərin çəkisi

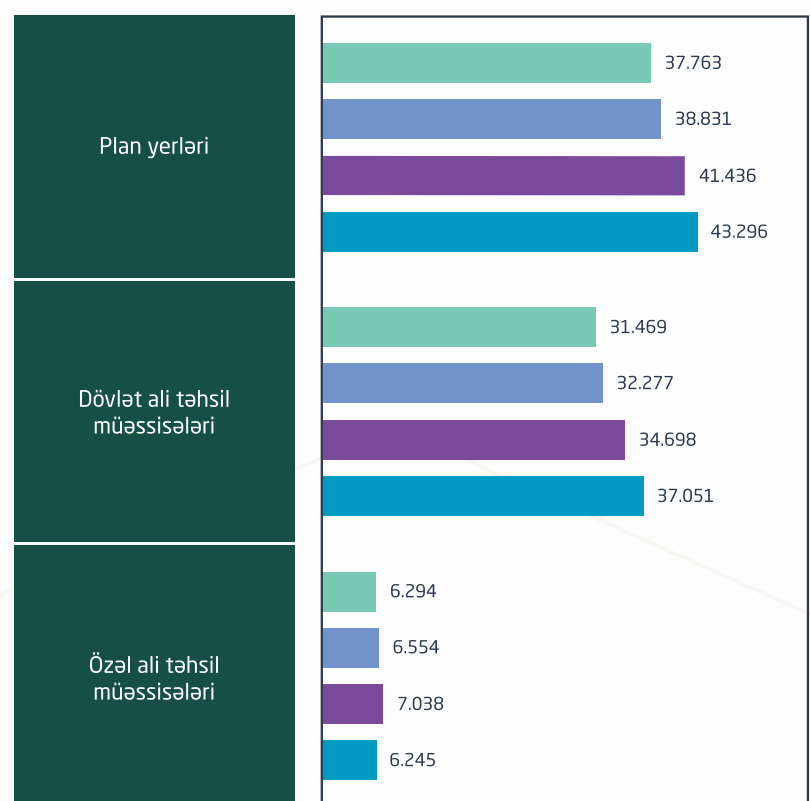
“Əla” qiymət alanların ayrılıqda təhlili göstərir ki, bu göstərici üzrə ilbəil artım müşahidə olunur. Şagird kontingenti arasında ən yaxşılardan faizinin artımı təhsildə keyfiyyətin artmasının vacib göstəricilərindən biridir. Diaqram 51-də 2015-ci ildən bəri hər üç fəndən “5” qiyməti alan şagirdlərin çəkisi göstərilmişdir. Sevindirici haldır ki, bu göstərici ildən-ilə artaraq, 2015-ci ildə 6,8%-dən 2017-ci ildə 9,4%-ə qədər yüksəlmişdir.

Bakalavriat səviyyəsinə qəbul

2017-ci ildə ali təhsil müəssisələrinə qəbul əvvəlki illərdən fərqli olaraq iki mərhələdə həyata keçirilmişdir. Bütün abituriyentlərin yaz və yay imtahanında iştirak etmək haqqı olmuşdur ki, bu da abituriyentlər üçün əlavə şans demək idi. Hesabat jurnalında 2017/2018-ci tədris ilinin qəbul imtahanlarını təhlil edərkən hər iki (yaz və yay) imtahanın nəticələri nəzərə alınmışdır.

2014/2015 - 2017/2018-ci tədris illəri üzrə ali təhsil müəssisələrinin plan sayı haqqında MƏLUMAT

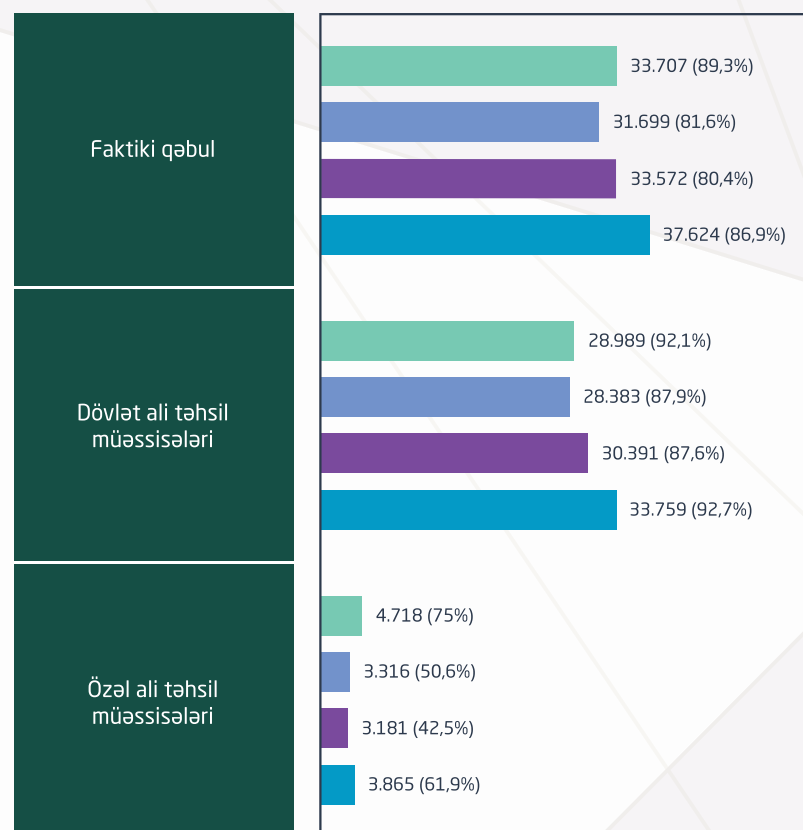

■ 2014/2015 ■ 2015/2016 ■ 2016/2017 ■ 2017/2018

■ Diaqram 52

Ali təhsil müəssisələrinə qəbul olmaq istəyən abituriyentlərin imtahanda topladıqları ballarla yanaşı, nə qədər vakant yerin ayrılması da vacib amildir. Diaqram 52-də son 4 ilin qəbul imtahanlarında plan yerlərinin, eləcə də dövlət ali təhsil müəssisələrinin və özəl ali təhsil müəssisələrinin plan yeri barədə məlumat verilmişdir. Dövlət ali təhsil müəssisələrində plan yerlərinin sayı ildən-ilə artmışdır. Bu rəqəm 2014/2015-ci tədris ilində 31.469 yer idisə, 2017/2018-ci tədris ilində 37.051-ə çatmışdır. Həmin kateqoriya üzrə göstərici özəl ali təhsil müəssisələrində bundan əvvəlki son üç ildə artsa da, 2017-ci ildə son dörd ilin ən aşağı göstəricisi müşahidə olunmuşdur. 2014/2015-ci tədris ilində özəl ali təhsil müəssisələrində plan sayı 6.294, 2015/2016-cı tədris ilində 6.554, 2016/2017-ci tədris ilində 7.038 olmuş, bu il isə 793 yer azalaraq 6.245-ə düşmüşdür.

2014/2015 - 2017/2018-ci tədris illəri üzrə ali təhsil müəssisələrinə qəbul olma sayı və faizi haqqında MƏLUMAT

■ 2014/2015 ■ 2015/2016 ■ 2016/2017 ■ 2017/2018

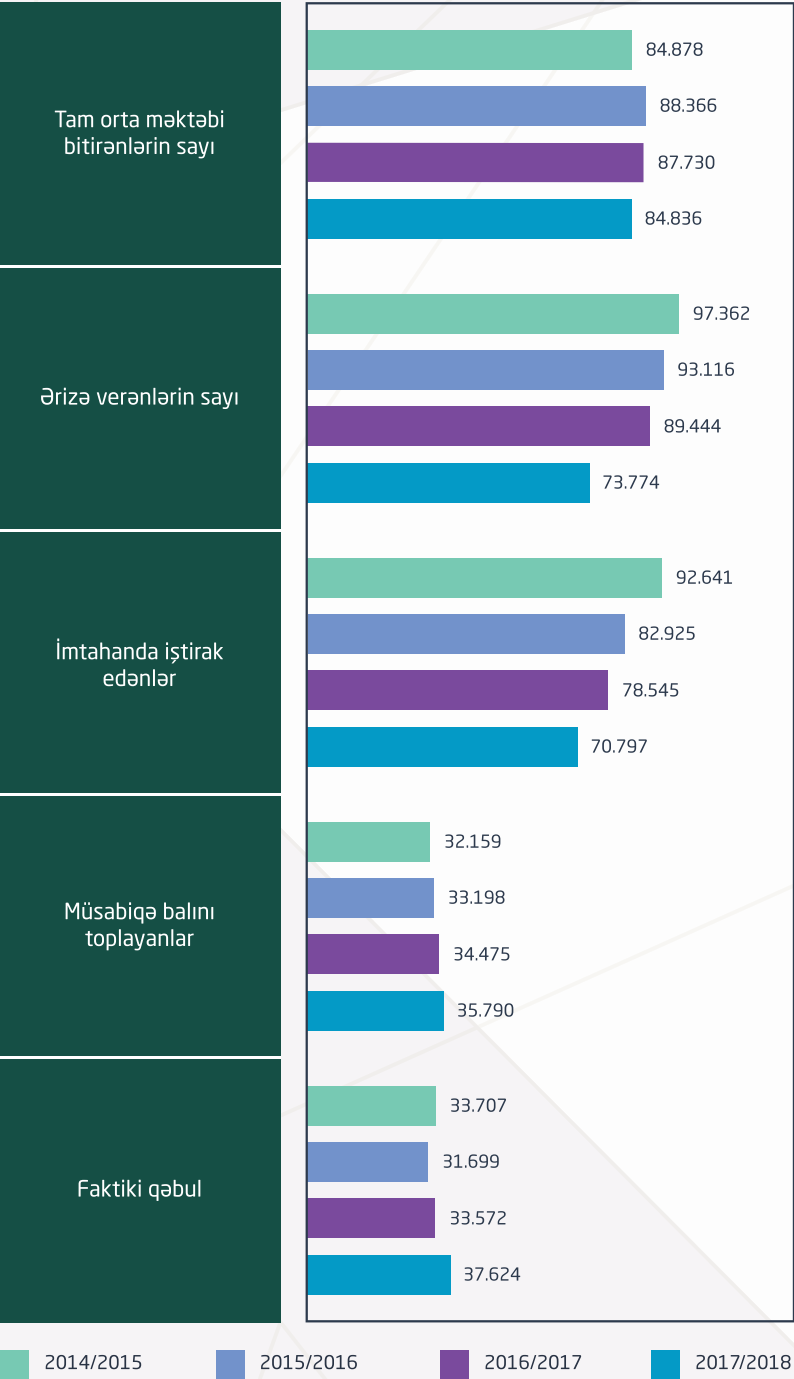
■ Diaqram 53

Diaqram 52-in davamı kimi, diaqram 53-də plan yerlərinə qəbul sayı və faizi verilmişdir. 2014/2015-ci tədris ilində dövlət ali təhsil müəssisələrinə qəbul yerlərinin 92,1%-i, özəl ali təhsil müəssisələrinə qəbul yerlərinin 75%-i, 2015/2016-cı tədris ilində dövlət ali təhsil müəssisələrinə qəbul yerlərinin 87,9%-i, özəl ali təhsil müəssisələrinə qəbul yerlərinin 50,6%-i, 2016/2017-ci tədris ilində isə dövlət ali təhsil müəssisələrinə qəbul yerlərinin 87,6%-i və özəl ali təhsil müəssisələrinə qəbul yerlərinin 42,5%-i dolmuşdur. Hər iki kateqoriya (dövlət və özəl) üzrə göstəricilər bu il keçən ilə nisbətə artmış, birinci kateqoriya üzrə 92,7%-ə, ikinci kateqoriya üzrə 61,9%-ə çatmışdır. Ümumilikdə isə bütün plan yerlərinə qəbul faizi hesabat ilində 2014/2015-ci tədris ilinə nəzərən 2,4% azalmışdır (89,3% və 86,9%).

Diaqram 54-də son dörd tədris ilində tam orta məktəbi bitirənlərin, ali təhsil müəssisələrinə ərizə verənlərin, imtahanda iştirak edənlərin, müsabiqə balını toplayanların və faktiki qəbul olanların sayı verilmişdir. Ərizə verənlərin və imtahanda iştirak edənlərin sayında illər ərzində mütəmadi olaraq azalma baş verdiyini müşahidə edə bilərik. Lakin müsabiqə balını toplayanların və faktiki qəbul olanların sayında isə illər ərzində ümumi olaraq artımı görmək mümkündür (faktiki qəbul - 2015/2016 istisna olmaqla). Keçən ilə nisbətən bu il tam orta məktəbi bitirənlərin (2.894 nəfər), ərizə verənlərin (15.670 nəfər) və imtahanda iştirak edənlərin (7.748 nəfər) sayı əhəmiyyətli dərəcədə azalsa da,

müsabiqə balını toplayanların (1.315 nəfər) və faktiki qəbul olanların sayı (4.052 nəfər) artmışdır.

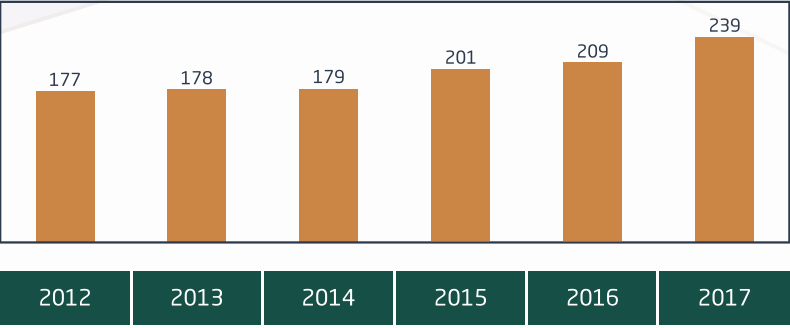
2014/2015 - 2017/2018-ci tədris illəri üzrə ali təhsil müəssisələrinin tələbə qəbulunun KƏMİYYƏT GÖSTƏRİCİLƏRİ

Qeyd: 2015/2016 - 2017/2018-ci tədris illərində V qrup üzrə qəbul imtahanlarında iştirak edənlərin sayı nəzərə alınmamışdır;

■ Diaqram 54

Ali təhsil müəssisələrinə qəbulda abituriyentlərin orta balı

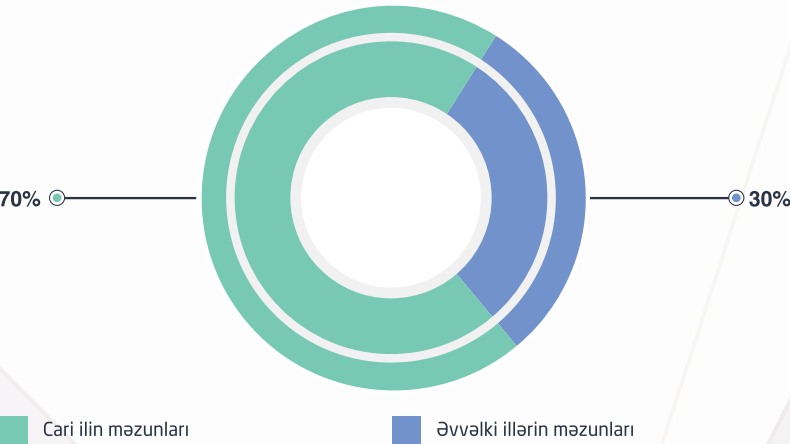

■ Diaqram 55

Ali təhsil müəssisələrinə qəbulda ən mühüm göstərici qəbul imtahanında abituriyentlər tərəfindən toplanan orta bal hesab olunur. Çox müsbət haldır ki, illər üzrə dinamikaya nəzər saldıqda hər növbəti il orta balın yüksəldiyini görmək mümkündür. Diaqram 55 son altı ildə ali təhsil müəssisələrinə qəbulda abituriyentlərin orta bal göstəricilərini əks etdirir. Abituriyentlərin topladığı orta bal ildən-ilə artaraq 2017-ci ildə 239-a çatmışdır. Bu rəqəm keçən ildən 30 bal, 2012-ci ilin orta balından isə 62 bal yüksəkdir.

Abituriyentlərin topladıqları orta bal müəyyənləşdirilən zaman əvvəlki illərin məzunlarının təsirini nəzərə almaq vacibdir. Aparılan təhlillər göstərir ki, məzuniyyət ilindən uzaqlaşdıqca toplanan orta bal azalır. Yeni illər ötdükcə ali təhsil müəssisələrinə qəbul olmaq istəyənlərin bilik və hazırlıq səviyyəsi aşağı düşür ki, bu da özünü imtahan nəticələrində göstərir. 2017-ci ildə ali təhsil müəssisələrinə qəbul olmaq üçün sənəd verən abituriyentlərin 70%-i cari ilin, 30%-i isə əvvəlki illərin məzunları olmuşdur.

2017-ci ildə ali təhsil müəssisələrinə qəbul imtahanlarına ərizə verənlərdən cari ilin və əvvəlki illərin məzunlarının çəkisi

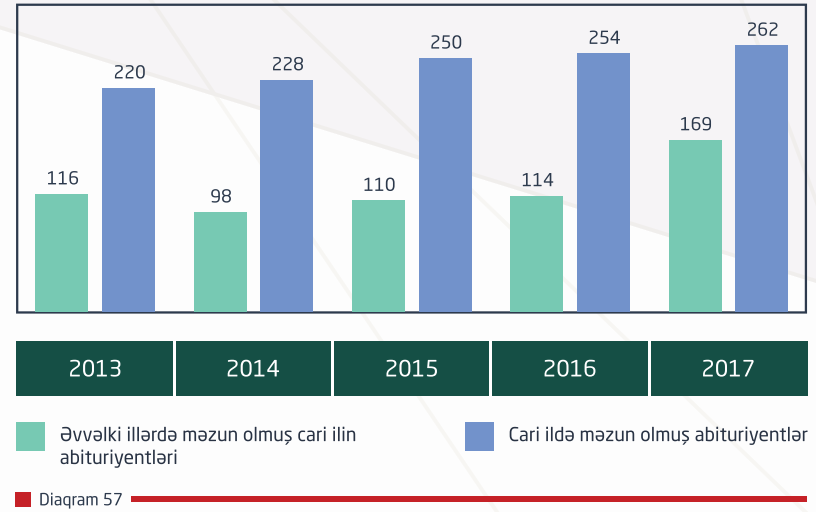

■ Diaqram 56

Diagram 57-dən görünür ki, cari ilin məzunlarının orta balı ilə əvvəlki illərin məzunlarının orta balı arasında əhəmiyyətli fərqlər mövcuddur. Yeni, ötən illərin məzunlarının nəticələri ümumi orta bala əhəmiyyətli dərəcədə təsir edərək onu aşağı salır. Məsələn, 2017-ci ildə cari ilin məzunlarının orta balı əvvəlki illərdə məzun olmuş cari ilin abituriyentlərinə nəzərən 93 bal yüksək olmuşdur. Bu fərq 2016 və 2015-ci illərdə 140 bal təşkil etmişdir. Sözügedən göstəricilər arasında fərqi hesabat ilində azalması artıq tək cari ilin məzunlarının yox, həm də digər abituriyentlərin hazırlığının nisbətən yaxşılaşdığının göstəricisidir.

Orta bal müəyyənləşdirilən zaman əvvəlki illərin məzunlarının təsirini qəbul imtahanlarında 200 baldan az toplayan abituriyentlərin çəkisində də görmək mümkündür.

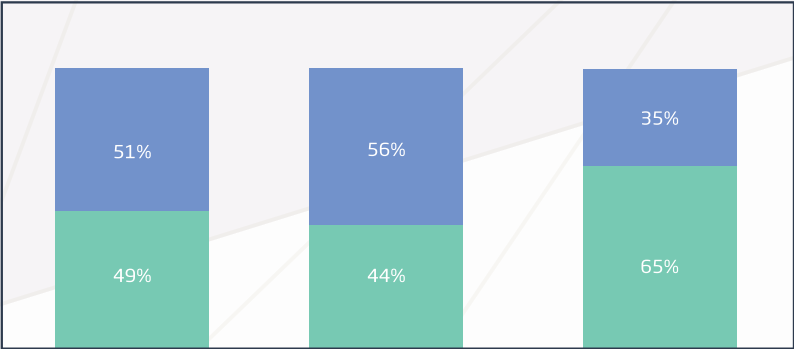
Ali təhsil müəssisələrinə qəbul imtahanlarında cari ildə və ondan əvvəlki illərdə məzun olmuş abituriyentlərin orta balı

■ Diagram 57

2017-ci ildə ali təhsil müəssisələrinə ərizə verənlər arasında 200-dən yuxarı bal toplayanların çəkisi

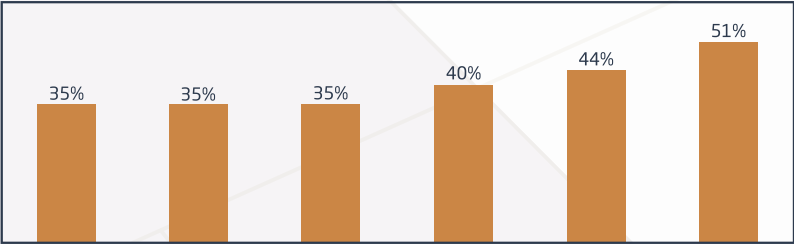
Bütün abituriyentlər	2017-ci ildə məzun olmuş abituriyentlər	Əvvəlki illərdə məzun olmuş 2017-ci il abituriyentləri
----------------------	---	--

■ 200-dən aşağı bal toplayanların faizi ■ 200-dən yuxarı bal toplayanların faizi

■ Diaqram 58

2017-ci ilin qəbul imtahanında cari ilin məzunlarının 44%-i 200 baldan az toplasa da, bu göstərici əvvəlki illərdə məzun olmuş abituriyentlərdə 65% olmuşdur (Diaqram 58). Bu da özünü bütün abituriyentlərin göstərdiyi nəticədə 200 baldan az toplayanların çəkisinin artmasında göstərir. Lakin 200-dən yuxarı bal toplayanların çəkisinin illər üzrə dinamikasına baxdıqda, bu faizin əhəmiyyətli dərəcədə artdığının şahidi oluruq (Diaqram 59).

Qəbul imtahanlarında 200-dən yuxarı bal toplayan abituriyentlərin illər üzrə çəkisi

2012	2013	2014	2015	2016	2017
------	------	------	------	------	------

■ 200-dən yuxarı bal toplayanların faizi

■ Diaqram 59

Qəbul imtahanlarında 200-dən yuxarı bal toplayan abituriyentlərin göstəricilərinə nəzər sadıqda son beş ildə bu dinamikanın hər il artmağa doğru getdiyini görmək mümkündür. Belə ki, 2013-cü ildə 200-dən yuxarı bal toplayan abituriyentlərin faizi 35% olduğu halda bu il həmin göstərici 51%-ə qədər, yəni 16% fərqlə əhəmiyyətli dərəcədə artmışdır.

Ümumiyyətlə, hər bir ixtisas qrupu üzrə balların necə paylanması görmək keyfiyyət göstəricilərinin müəyyənləşdirilməsi üçün daha dolğun fikir formalaşdırmağa imkan yaradır. Məhz bu səbəbdən Cədvəl 2-də abituriyentlərin topladıqları balların son dörd ildə 4 ixtisas üzrə paylanması verilmişdir.

2014/2015 - 2017/2018-ci tədris illərində I-IV ixtisas qrupları üzrə müsabiqədə iştirak etmək hüququ qazanan abituriyentlərin imtahan ballarının paylanması haqqında məlumat

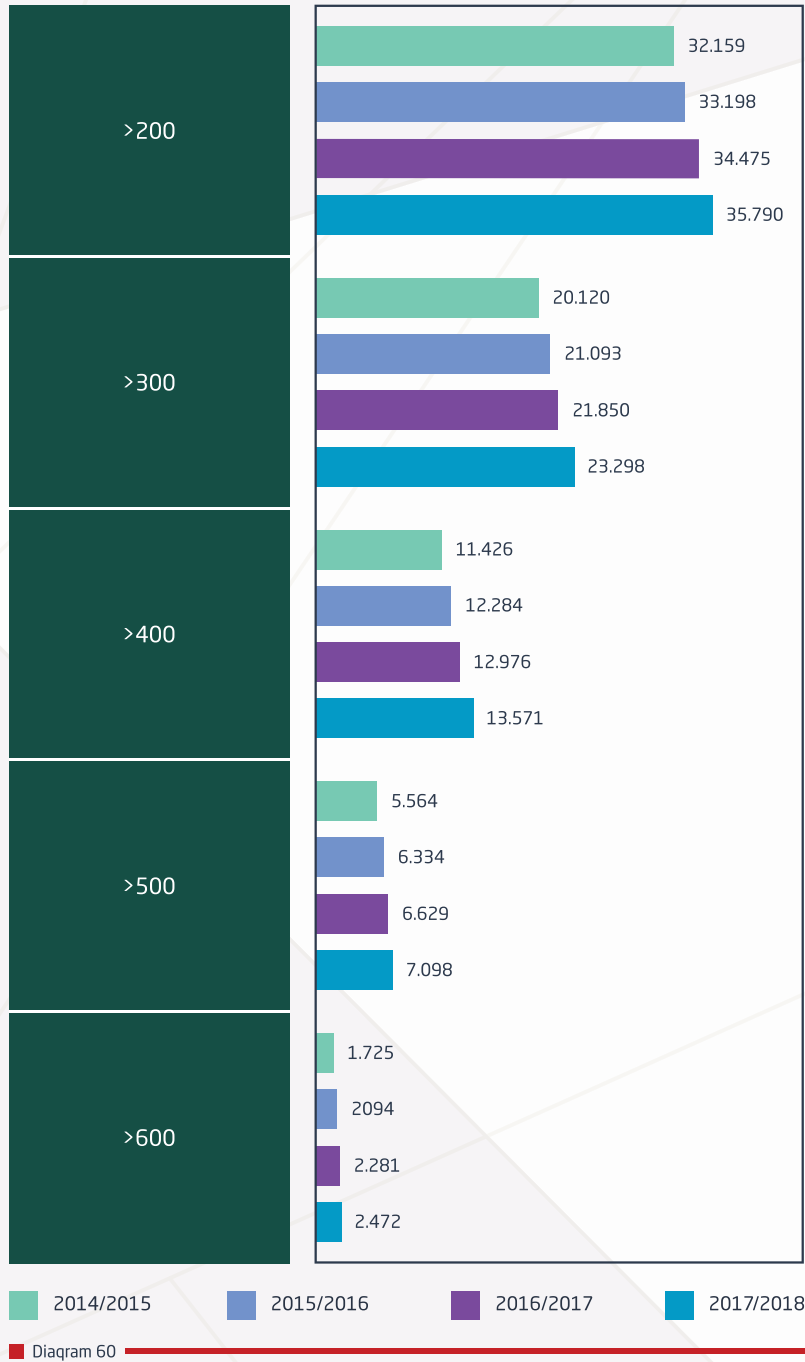
Cədvəl 2

İxtisas qrupu	2014/2015-ci tədris ili							2015/2016-cı tədris ili						
	>200	>300	>400	>500	>600	İmtahanda iştirak edənlər	Keyfiyyət göstəricisi (%)*	>200	>300	>400	>500	>600	İmtahanda iştirak edənlər	Keyfiyyət göstəricisi (%)*
I	9.798	5.822	3.194	1.525	487	33.972	28,8	10.798	6.178	3.405	1.700	581	33.136	32,6
II	9.186	5.610	3.187	1.510	434	22.532	40,7	9.686	5.909	3.194	1.472	422	22.668	42,7
III	10.569	6.673	3.579	1.599	401	24.908	42,4	10.068	6.966	4.200	2.182	660	20.965	48,0
IV	2.606	2.015	1.466	930	403	11.229	23,2	2.646	2.040	1.485	980	431	6.156	43,0
Cəmi	32.159	20.120	11.426	5.564	1.725	92.641	34,7	33.198	21.093	12.284	6.334	2.094	82.925	40,0

İxtisas qrupu	2016/2017-ci tədris ili							2017/2018-ci tədris ili						
	>200	>300	>400	>500	>600	İmtahanda iştirak edənlər	Keyfiyyət göstəricisi (%)*	>200	>300	>400	>500	>600	İmtahanda iştirak edənlər	Keyfiyyət göstəricisi (%)*
I	11.496	6.507	3.469	1.686	572	31.397	36,6	12.086	7.421	3.999	1.980	686	28.007	43,2
II	10.621	6.671	3.914	1.930	656	22.135	48,0	10.439	6.423	3.545	1.710	489	19.858	52,6
III	9.535	6.470	3.957	1.965	607	19.673	48,5	10.181	7.012	4.196	2.179	741	18.099	56,3
IV	2.823	2.202	1.636	1.048	446	5.340	52,9	3.084	2.442	1.831	1.229	556	4.833	63,8
Cəmi	34.475	21.850	12.976	6.629	2.281	78.545	43,9	35.790	23.298	13.571	7.098	2.472	70.797	50,6

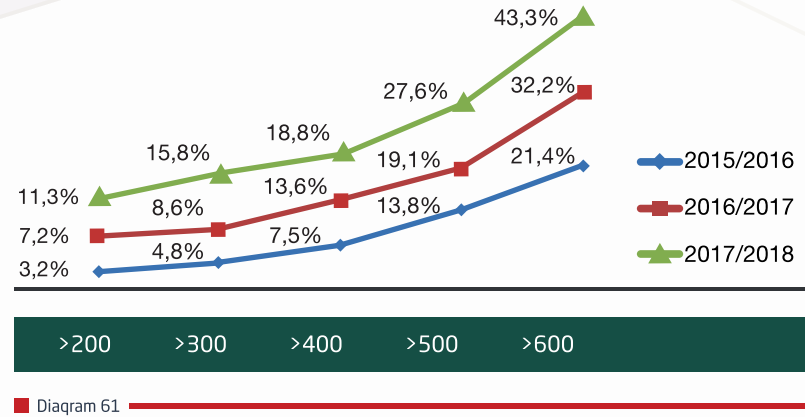
Qeyd: Keyfiyyət göstəricisi DİM-in qəbul imtahanlarında müsabiqə şərtlərini ödəyən abituriyentlərin nəticələrinə görə müəyyənləşdirilir.

Ali təhsil müəssisələrinə müraciət edən abituriyentlər tərəfindən toplanan balların illər üzrə müqayisəsi

Sevindirici hal odur ki, hər il 600-dən yuxarı bal toplayan abituriyentlərin sayı artır. Belə ki, 2014/2015-ci tədris ilində 1.725 nəfər 600-dən yuxarı bal toplamışdısa, bu rəqəm 2017-ci ildə 2.472-yə qalxmışdır. Bundan əlavə daha çox artımı biz 500-dən yuxarı bal toplayan abituriyentlərin sayında görürük. Qeyd olunan göstərici üzrə say tərkibi 5.564 nəfərdən (2014/2015) 7.098 nəfərə (2017/2018) qədər yüksəlmişdir. Ümumi götürsək (bütün qruplar üzrə), keyfiyyət göstəricisi ildən-ilə müsbət dinamika göstərmişdir. Bu rəqəm 2014/2015-ci tədris ilində 35%, 2015/2016-cı tədris ilində 40%, 2016/2017-ci tədris ilində 44% və nəhayət, bu il 51% olmuşdur.

2014/2015-ci tədris ilinə nisbətən son üç ildə ali təhsil müəssisələrinə tələbə qəbulunun keyfiyyət göstəricilərinin artım dinamikası

Diaqram 60-da verilmiş məlumatları Diaqram 61 daha əyani şəkildə göstərir. Hər il daha yüksək bal toplayan abituriyentlərin artım dinamikası davam etməkdədir. Sevindirici haldır ki, bu dinamika xüsusilə 600-dən çox bal toplayan abituriyentlərin sayında daha qabarıq müşahidə olunur. Belə ki, 2015/2016-cı ildə 600 baldan çox toplayan abituriyentlərin sayı 2.094 nəfər olmuşdur ki, bu da 2014/2015-ci ildə bu göstərici üzrə bal toplayan 1.725 nəfərdən 21,4% çoxdur. Analoji olaraq, 2016/2017 və 2017/2018-ci illərdə 600-dən çox bal toplayanların sayı 2014/2015-ci ilə nisbətən müvafiq olaraq 32,2% və 43,3% artmışdır.

Cədvəl 3-də son 4 ildə ayrı-ayrı ali təhsil müəssisələrinə qəbul imtahanlarında abituriyentlər tərəfindən toplanılan orta balların ümumi mənzərəsi verilmişdir.

Cədvəl 3

№	Ali təhsil müəssisələri	Orta bal			
		2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018
1	Bakı Ali Neft Məktəbi	668	675,1	666,5	678,4
2	Azərbaycan Tibb Universiteti	569,5	574,8	580,9	603,1
3	Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası	601,6	606,5	604,4	595,4
4	Azərbaycan Respublikası Dövlət Gömrük Komitəsinin Akademiyası	578,4	596,2	570,3	576,9
5	ADA Universiteti	591,3	605,3	596,1	532,9
6	Azərbaycan Dillər Universiteti	433,1	447,6	446,6	457,5
7	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	452,1	436,1	427,1	430,1
8	Milli Aviasiya Akademiyası	375,6	402,2	410,1	427,2
9	Bakı Dövlət Universiteti	426,8	434,9	427,8	421,2
10	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	390,6	396,1	416,1	412,2
11	Bakı Mühəndislik Universiteti (Qafqaz Universiteti)	403	462,7	480,9	409,4
12	Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	373,3	397,4	374,1	392,1
13	Naxçıvan Dövlət Universiteti	398,2	389,4	400,9	389,1
14	Azərbaycan Turizm və Menecment Universiteti	365,2	353,8	335,6	381,9
15	Xəzər Universiteti	278,2	349,2	345,2	366,2
16	Bakı Slavyan Universiteti	350,9	361,6	354,9	363,8
17	Gəncə Dövlət Universiteti	322,9	345,6	334,1	334,2

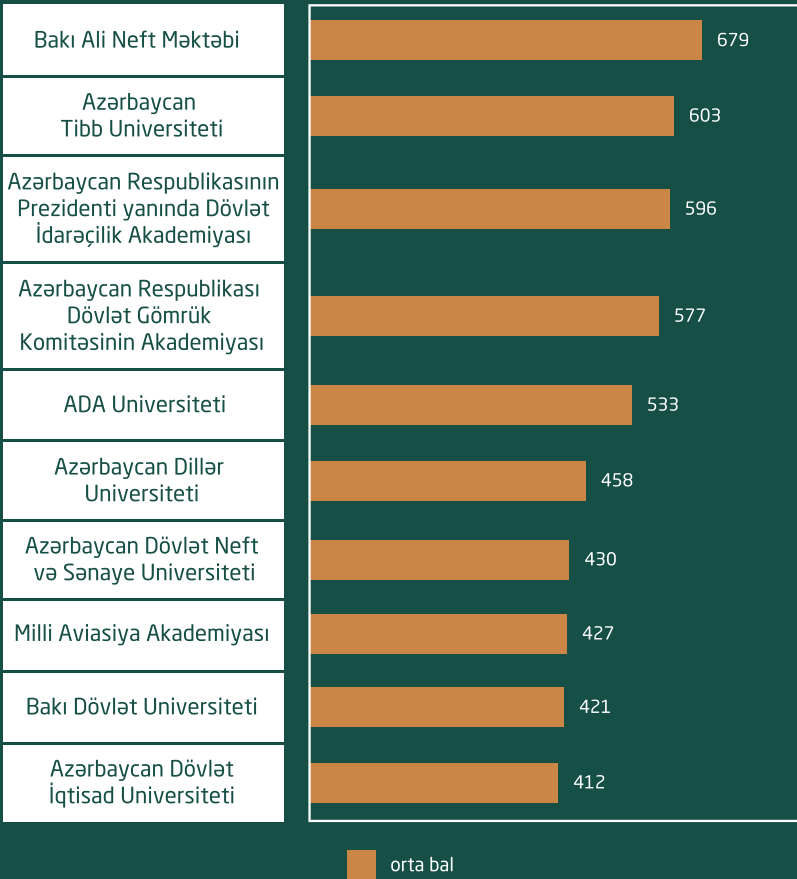
Cədvəl 3

№	Ali təhsil müəssisələri	Orta bal			
		2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018
18	Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	296,6	316,9	305,3	331,8
19	Mingəçevir Dövlət Universiteti	240,3	279,3	297,8	307,7
20	Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	287,2	319,8	290,9	307,5
21	Azərbaycan Texniki Universiteti	296,7	314,4	307,1	305,8
22	Sumqayıt Dövlət Universiteti	275,9	289	297,3	300,6
23	Naxçıvan Müəllimlər İnstitutu	287,3	295,8	297,6	295,8
24	Lənkəran Dövlət Universiteti	274,1	284	287,7	280,4
25	Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti	232,9	259	261,7	266,8
26	Azərbaycan Əmək və Sosial Münasibətlər Akademiyası	223,2	237,9	255,7	262,2
27	Bakı Qızlar Universiteti	258,2	258,7	236,3	253,1
28	Naxçıvan Universiteti	223,5	250,4	252,3	251,9
29	Qərbi Kaspi Universiteti	219,4	241	245,1	249,8
30	Azərbaycan Universiteti	237,2	260,9	266,9	249,1
31	Bakı Avrasiya Universiteti	229,7	254,4	248,8	242,1
32	Azərbaycan Texnologiya Universiteti	199,5	230	241,9	232,8
33	Bakı Biznes Universiteti	212	234,3	243,9	231,4
34	Odlar Yurdu Universiteti	211,8	234,2	253,1	231,3
35	Azərbaycan Kooperasiya Universiteti	205,4	232,3	236,7	214

Qeyd: Cədvəldə yalnız son 4 ildə qəbul imtahanlarında orta balı müəyyənləşdirilmiş ali təhsil müəssisələri qeyd olunmuşdur.

2017/2018-ci tədris ili üçün keçirilmiş qəbul imtahanlarında abituriyentlər tərəfindən toplanılan orta balların təhlili zamanı aşağıdakı qrafikdə adları qeyd olunan 10 ali təhsil müəssisəsinin ən yüksək nəticə nümayiş etdirdiyini görə bilərik.

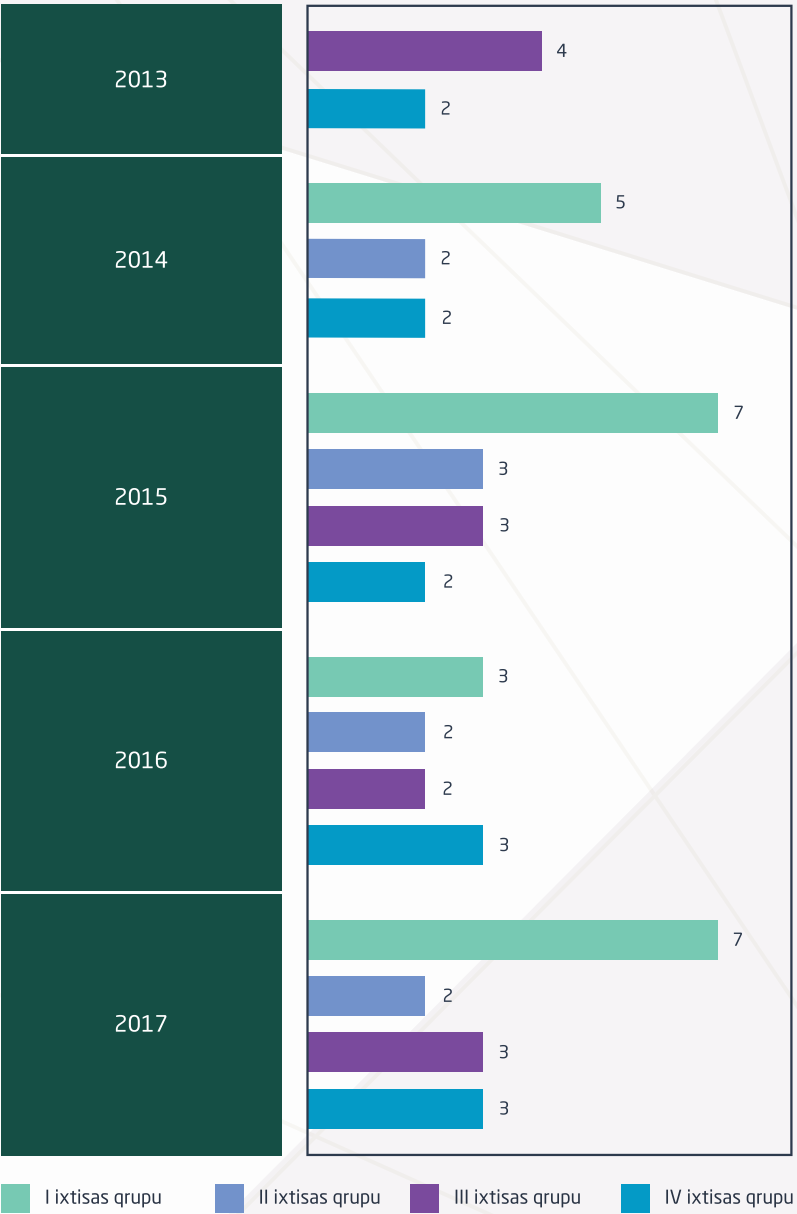
2017/2018-ci tədris ili üçün qəbul imtahanlarında toplanan orta bal üzrə ən yüksək göstəriciyə malik 10 ali təhsil müəssisəsi

■ Diaqram 62

İmtahanlarda xüsusilə fərqlənən abituriyentlər vardır ki, onların içərisində yüz faizlik nəticə göstərənləri qeyd edə bilərik. Qəbul imtahanında maksimum nəticə (700 bal) göstərən abituriyentlərin illər üzrə seçdikləri ixtisas qruplarını diaqram 63-dən görmək olar.

İllər üzrə qəbul imtahanında 700 bal toplayan abituriyentlərin sayı

■ Diaqram 63

2017/2018-ci tədris ili üçün keçirilmiş qəbul imtahanlarında 15 abituriyent 700 bal toplamışdır.

Bundan başqa hər il 102 nəfər abituriyent prezident təqaüdü almaq imkanı qazanır. Prezident təqaüdü almaq imkanı qazanan abituriyentlər tərəfindən ən çox seçilən universitetlər Azərbaycan Tibb Universiteti, Bakı Ali Neft Məktəbi, ADA Universiteti, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası olmuşdur.

Magistratura səviyyəsinə qəbul

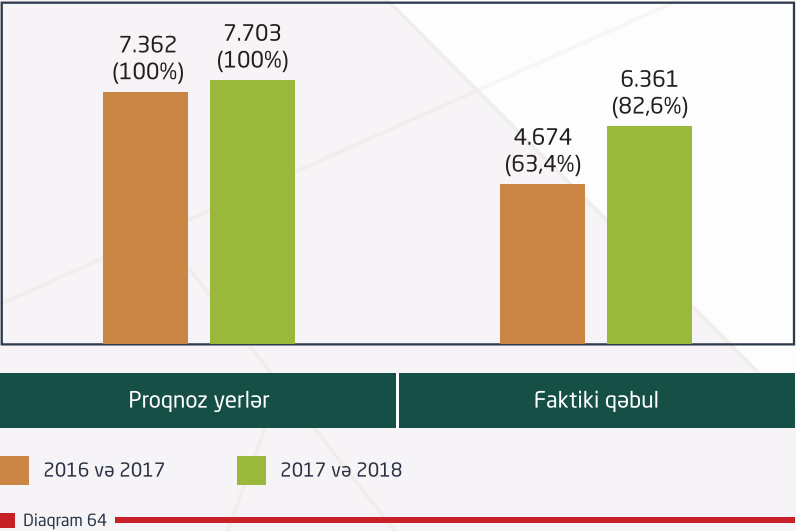
Hesabat ilində magistratura səviyyəsinə qəbul planında 7.703 yer nəzərdə tutulmuşdur. Magistraturaya sənəd verən 13.081 bakalvrdan 12.972 nəfəri imtahanda iştirak etmiş, onlardan 6.361 (82,6%) nəfəri müxtəlif ali təhsil müəssisələrinə qəbul olmuşdur. Qəbul olanların 2.358 nəfəri dövlət sifarişli, 4.003 nəfəri isə ödənişli əsaslarla təhsilini davam etdircək. 2017/2018-ci tədris ilində magistratura səviyyəsinə qəbul olanların 3.590 nəfərini (56,4 %) qızlar, 2.771 nəfərini (43,6%) isə oğlanlar təşkil etmişdir.

Cədvəl 4

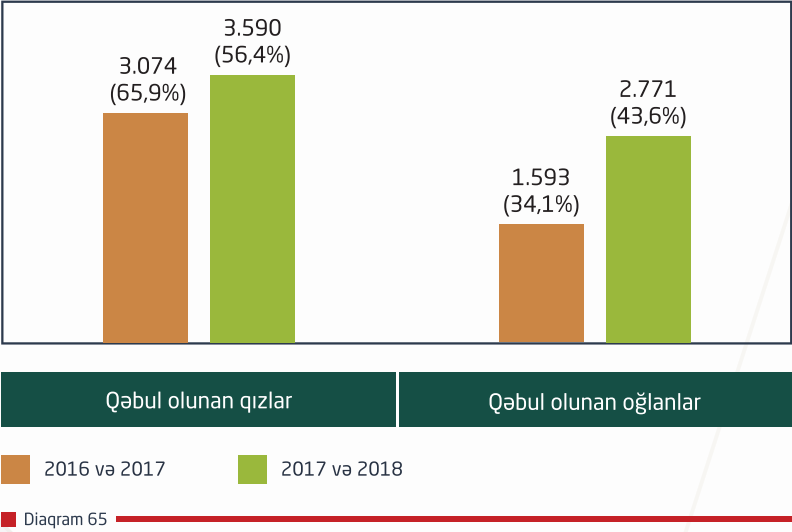
Tədris illəri	Qəbul planı	Sənəd verənlər	İmtahanda iştirak etməyənlər	İmtahanda iştirak edənlər	Faktiki qəbul			
					Qızlar	Oğlanlar	Cəmi	Qəbul planının dolma faizi
2016/2017	7.362	24.110	1.701	22.409	3.074 (65,9%)	1.593 (34,1%)	4.667 (2.204 DS)	63,4%
2017/2018	7.703 (onlardan 1.485 MBA)	13.081	109	12.972	3.590 (56,4%)	2.771 (43,6%)	6.361 (2.358 DS)	82,6%

Cədvəl 4-də son iki ildə magistratura səviyyəsinə olan qəbul planı, sənəd verənlərin, imtahanda iştirak edənlərin və qəbul olunanların müqayisəli təhlili verilmişdir.

2016 və 2017-ci illərdə Azərbaycan Respublikası ali təhsil müəssisələrinin və AMEA-nın magistraturalarına keçirilən qəbul imtahanları üzrə imtahan nəticələrinin müqayisəli təhlili

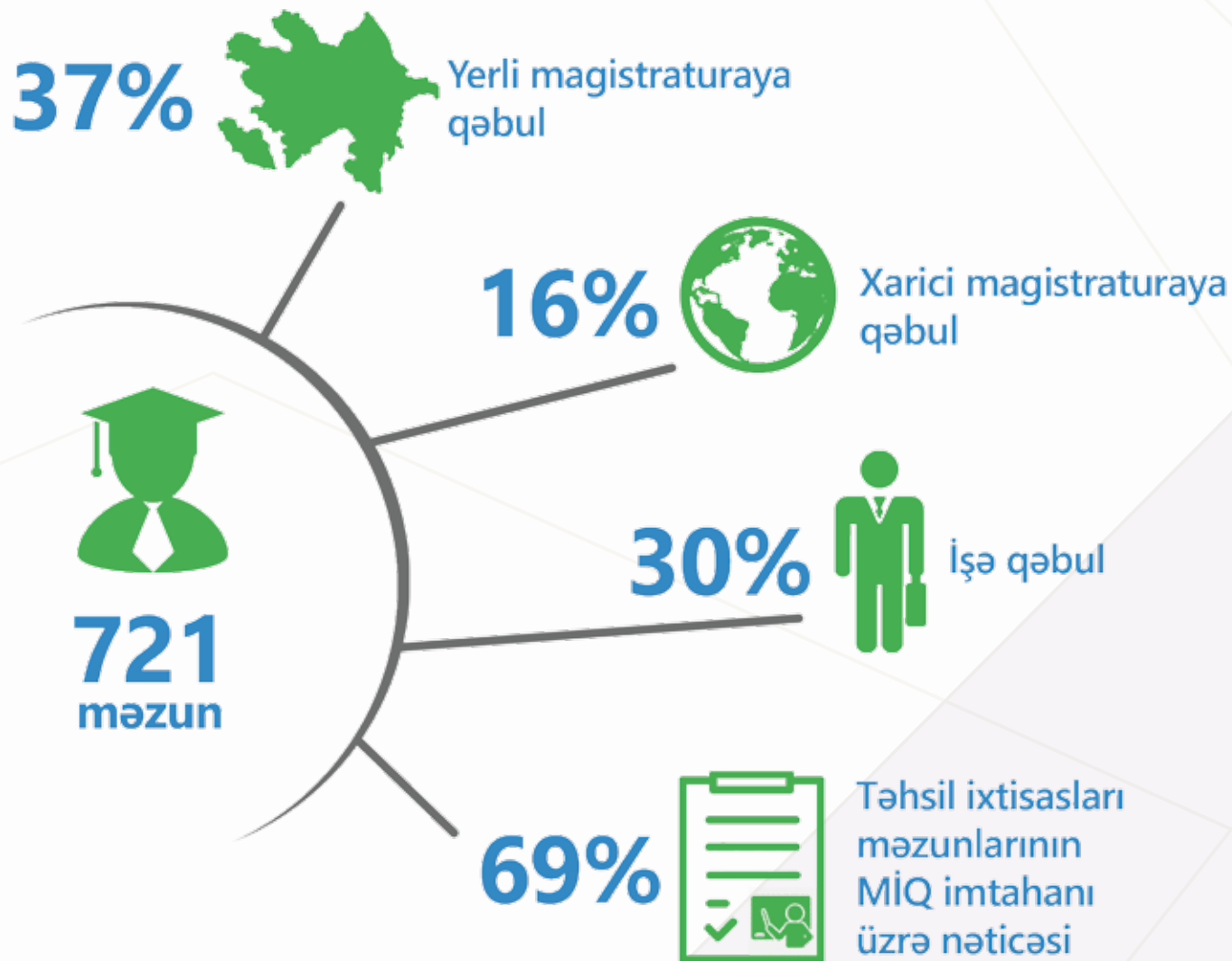
2016 və 2017-ci illərdə Azərbaycan Respublikası ali təhsil müəssisələrinin və AMEA-nın magistraturalarına keçirilən qəbul imtahanları üzrə gəndər nisbəti

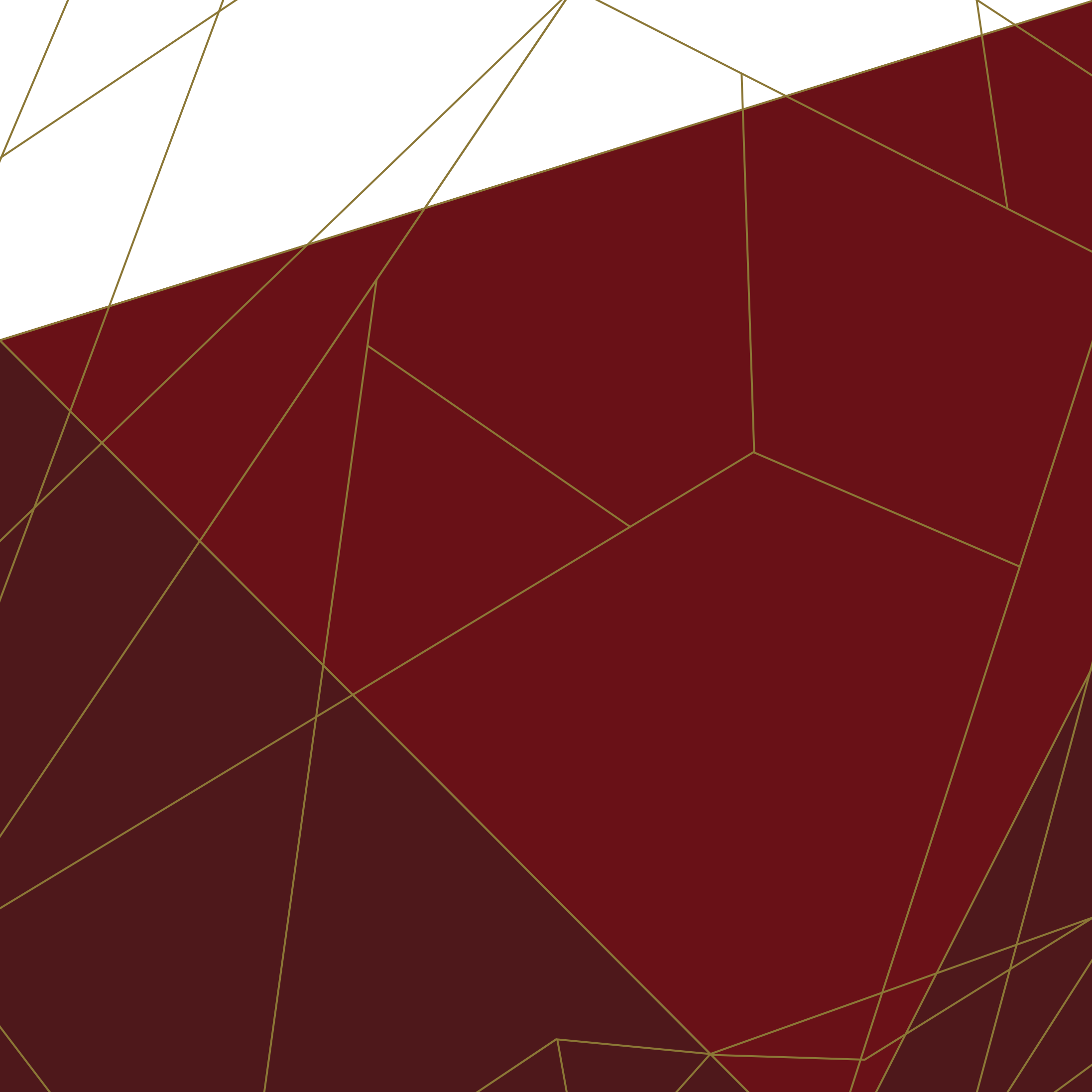

Aparılan təhlil nəticəsində aşağıdakılar aydınlaşdırılmışdır:

- Magistraturaya qəbul imtahanlarında bakalavrların ümumi nəticələri ötən tədris ilinə nisbətən 36,3% artmışdır;
- Ötən ilə müqayisədə sənəd verib imtahana gəlməyənlərin sayı 15 dəfə azalmışdır;
- Magistraturaya sənəd verənlərin sayının azalmasının əsas səbəbləri:
 - İmtahanlar ödənişli olduğundan təsadüfi sənəd verənlərin kəskin azalması;
 - Gələcəkdə magistratura səviyyəsində təhsil almaq istəyənlərin sənəd verməsi.

2017-ci ildə SABAH qruplarının ilk məzun buraxılışı olmuşdur. SABAH məzunlarının 37%-i Azərbaycanın, 16%-i isə xarici ölkələrin universitetlərinin magistratura səviyyəsinə qəbul olmuşdur. Bundan başqa məzunların 30%-i müxtəlif iş yerlərində fəaliyyətə başlamışdır.

IV HISSƏ

STATİSTİKA

Ümumi təhsil üzrə statistika

2017-ci ildə rayonlar üzrə məktəb və şagird sayı

Cədvəl 5				
№	Rayonun (şəhərin) adı	Məktəb sayı	Şagird sayı	Şagird/məktəb
		1	2	3
1	Bineqədi	33	53.064	1.608
2	Nərimanov	22	24.898	1.132
3	Nəsimi	24	25.783	1.074
4	Nizami	25	31.489	1.260
5	Pirallahı	6	2.856	476
6	Qaradağ	25	29.896	1.196
7	Sabunçu	46	62.374	1.356
8	Səbail	16	17.342	1.084
9	Suraxanı	34	43.067	1.267
10	Xətai	36	48.241	1.340
11	Xəzər	31	42.295	1.364
12	Yasamal	19	29.430	1.549
Cəmi (12)		317	410.735	1.296
1	Nazirliyə təbə	28	28.173	1.006
2	İnternat tipli məktəblər	30	10.719	357
3	Özəl	23	9.841	428
4	Başqa qurumlara təbə	10	4.473	447
Cəmi (4)		91	53.206	585

Cədvəl 5

№	Rayonun (şəhərin) adı	Məktəb sayı	Şagird sayı	Şagird/məktəb
		1	2	3
1	Babək	36	8.789	244
2	Culfa	26	5.239	202
3	Kəngərli	12	3.565	297
4	Naxçıvan şəhəri	17	10.370	610
5	Naxçıvan TN-ə tabe	5	2.376	475
6	Ordubad	37	5.089	138
7	Şahbuz	23	2.028	88
8	Sədərək	4	1.287	322
9	Şərur	56	9.965	178
Cəmi (9)		216	48.708	226
1	Gəncə	46	43.131	938
2	Mingəçevir	21	15.517	739
3	Naftalan	3	1.408	469
4	Şirvan	16	13.150	822
5	Sumqayıt	47	53.290	1.134
Cəmi (5)		133	126.496	951
1	Abşeron	39	52.787	1.354
2	Ağcabədi	62	22.243	359
3	Ağdam	135	22.283	165
4	Ağdaş	67	14.752	220
5	Ağstafa	39	11.676	299
6	Ağsu	69	9.328	135
7	Astara	62	17.059	275

Cədvəl 5

№	Rayonun (şəhərin) adı	Məktəb sayı	Şagird sayı	Şagird/məktəb
		1	2	3
8	Balakən	48	12.107	252
9	Bərdə	74	22.695	307
10	Beyləqan	54	13.952	258
11	Biləsuvar	35	14.738	421
12	Cəbrayıl	41	9.544	233
13	Cəlilabad	125	30.382	243
14	Daşkəsən	42	3.333	79
15	Füzuli	80	13.542	169
16	Gədəbəy	83	10.432	126
17	Goranboy	78	15.891	204
18	Göyçay	56	17.300	309
19	Göygöl	50	10.129	203
20	Hacıqabul	33	10.686	324
21	İmişli	62	17.294	279
22	İsmayilli	79	12.055	153
23	Kəlbəcər	109	14.770	136
24	Kürdəmir	58	16.330	282
25	Laçın	105	11.998	114
26	Lənkəran	86	31.853	370
27	Lerik	105	7.036	67
28	Masallı	95	29.726	313
29	Neftçala	50	10.064	201
30	Oğuz	34	6.182	182

Cədvəl 5

№	Rayonun (şəhərin) adı	Məktəb sayı	Şagird sayı	Şagird/məktəb
		1	2	3
31	Qax	53	7.057	133
32	Qazax	46	12.688	276
33	Qəbələ	68	17.148	252
34	Qobustan	30	5.200	173
35	Quba	135	25.684	190
36	Qubadlı	32	9.256	289
37	Qusar	86	14.749	172
38	Saatlı	49	14.071	287
39	Sabirabad	85	26.411	311
40	Şabran	47	9.176	195
41	Salyan	54	19.868	368
42	Şamaxı	69	13.760	199
43	Samux	35	8.845	253
44	Şəki	96	26.762	279
45	Şəmkir	78	34.621	444
46	Siyəzen	24	6.657	277
47	Şuşa	21	4.284	204
48	Tərtər	47	10.342	220
49	Tovuz	84	24.256	289
50	Ucar	45	11.911	265
51	Xaçmaz	123	28.554	232
52	Xızı	15	2.411	161
53	Xocalı	12	1.580	132

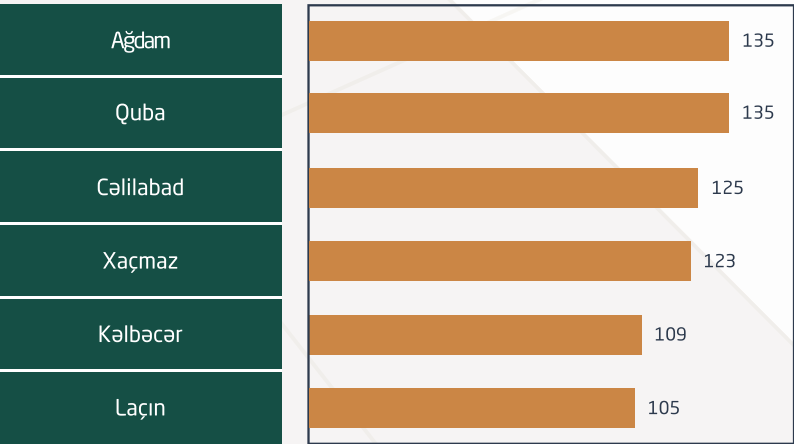
Cədvəl 5

№	Rayonun (şəhərin) adı	Məktəb sayı	Şagird sayı	Şagird/məktəb
		1	2	3
54	Xocavənd	16	2.067	129
55	Yardımlı	80	7.174	90
56	Yevlax	57	17.468	306
57	Zaqatala	66	16.372	248
58	Zəngilan	33	5.302	161
59	Zərdab	44	7.501	170
Cəmi (59)		3.685	883.342	240
Yekun		4.442	1.522.487	343

2017-ci ildə Azərbaycanda təhsil alan bütün şagirdlərin sayı 1.522.487 nəfərdir. Təhsil alanların sayına görə rayonlara baxsaq, ən çox şagirdi olan rayonun Sabuncu (62.374 nəfər), ən az şagirdi olan rayonun isə Sədərək (1.287 nəfər) olduğunu görə bilərik (Bakı şəhəri-nin rayonları ayrıca nəzərə alınmışdır).

Rayonlar üzrə ümumtəhsil müəssisələrinin sayına nəzər salsaq, ən çox məktəbi olan rayonlar 135 məktəblə Quba və Ağdam olduğu halda, Naftalan rayonu 3 məktəblə say sıralaması-na görə sonuncudur. Aşağıdakı qrafikdə ən çox məktəbi olan altı rayonu görmək mümkündür.

Məktəb sayı ən çox olan rayonlar

Məktəb sayı

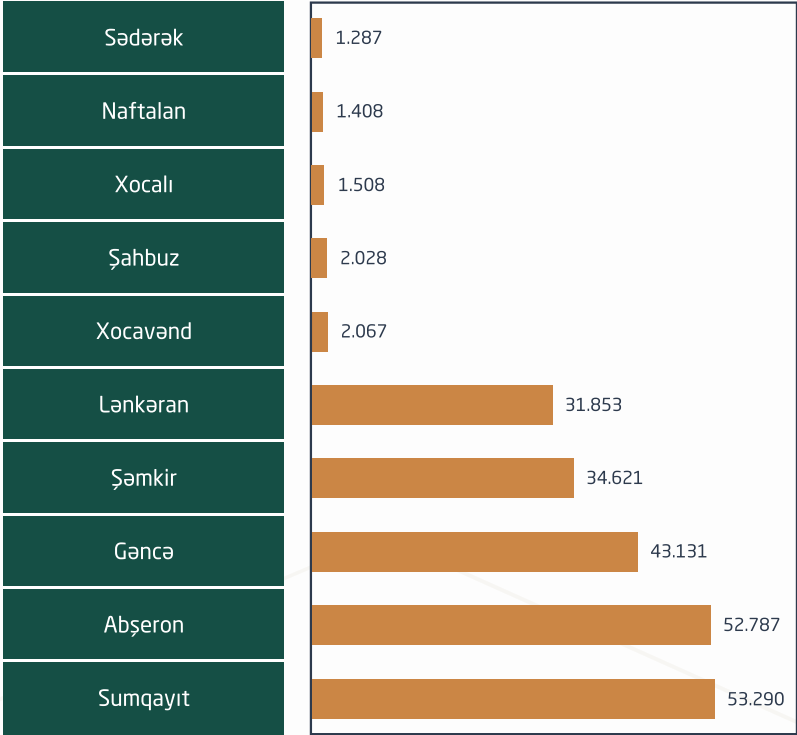
Qeyd: Bakı şəhərinin rayonları ayrıca nəzərə alınmışdır.

■ Diaqram 66

Diagram 67-də şagird sayı ən az olan beş rayon (şəhər) və ən çox olan beş rayon (şəhər) göstərilmişdir. Belə ki, Sədərək (1.287), Naftalan (1.408), Xocalı (1.580), Şahbuz (2.028) və Xocavənd (2.067) müvafiq olaraq ən az şagirdi olan, Sumqayıt (53.290), Abşeron (52.787), Gəncə (43.131), Şəmkir (34.621) və Lənkəran (31.853) isə ən çox şagirdi olan rayonlardır (şəhərlərdir).

Respublikada ən az və ən çox şagirdi olan rayonlar (şəhərlər)

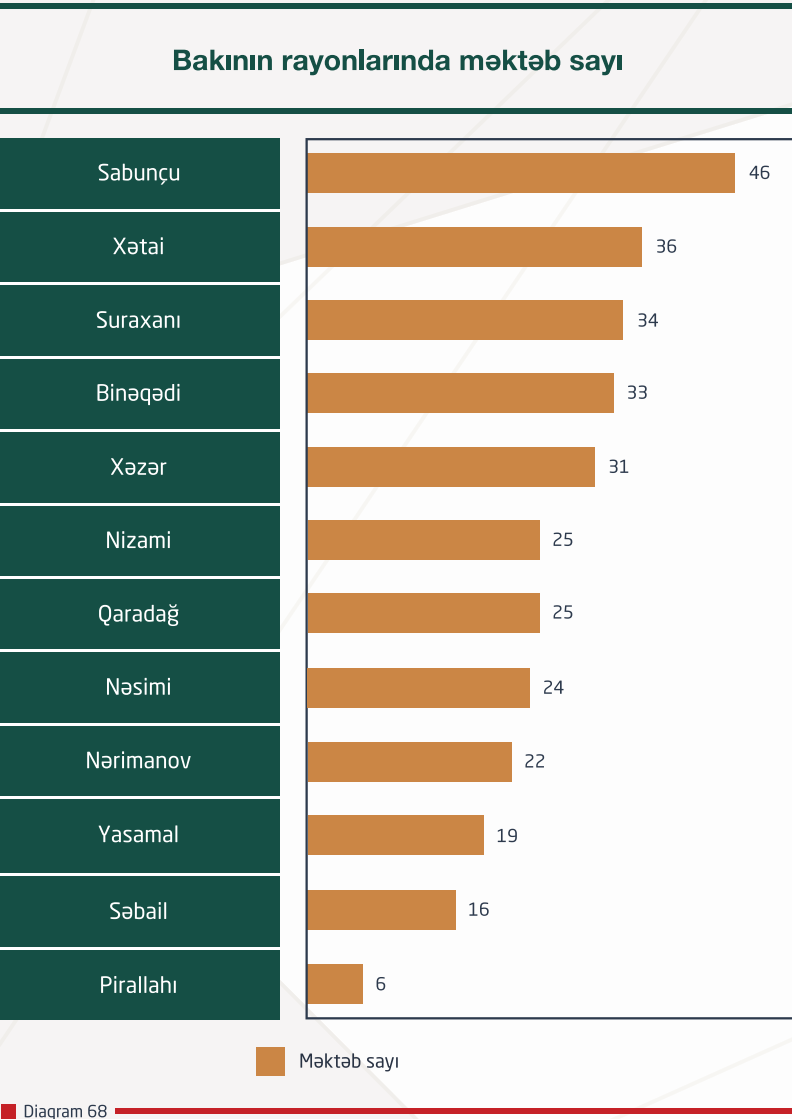
Şagird sayı

Qeyd: Bu qrafikdə Bakı şəhəri nəzərə alınmamışdır.

■ Diagram 67

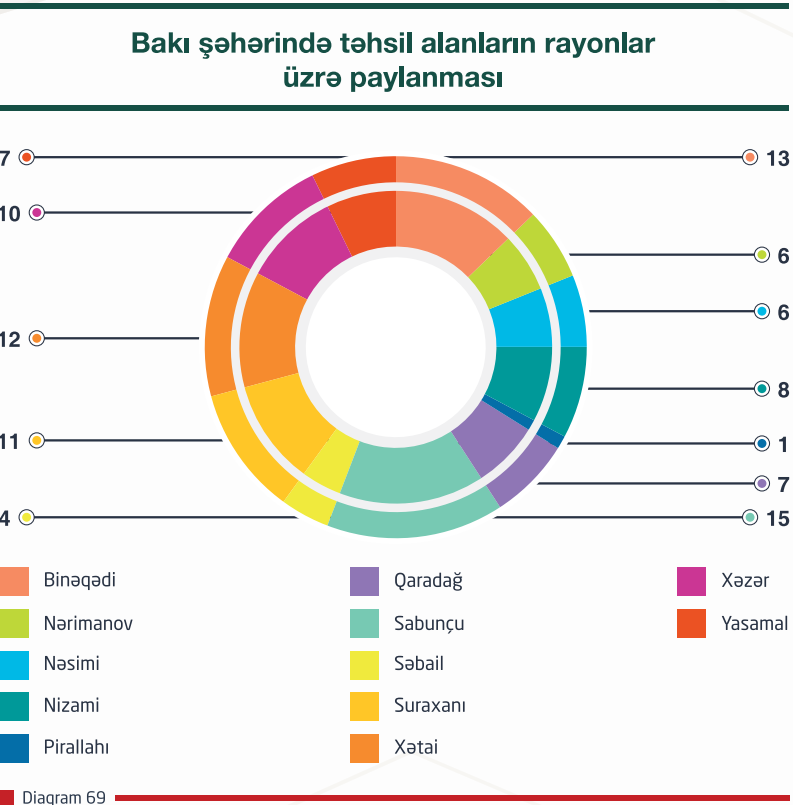

Bakı şəhərinə ayrılıqda nəzər salsaq, 317 ümumtəhsil müəssisəsi rayonlar üzrə aşağıdakı kimi paylanmışdır.

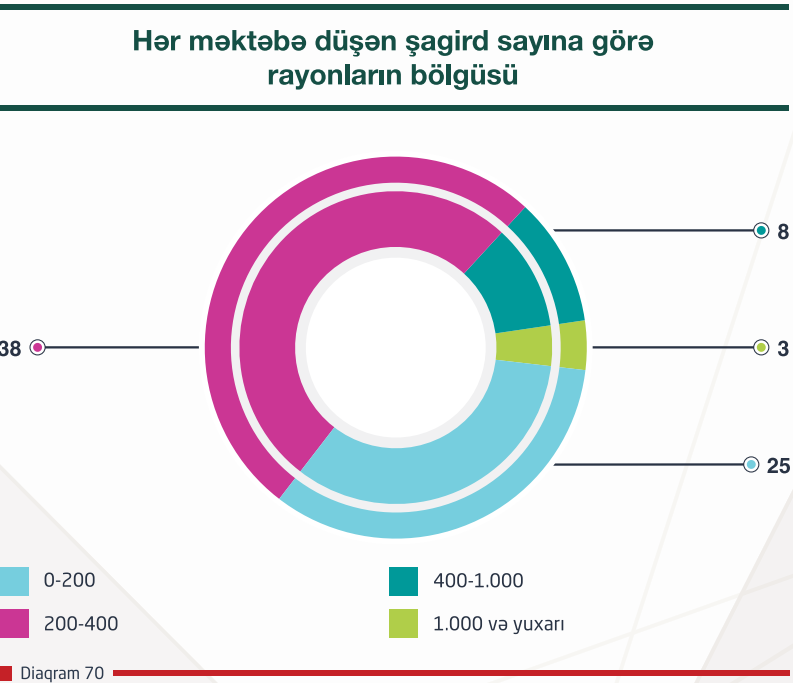

Bakı şəhərində ümumtəhsil müəssisələrinin sayı 30-dan çox olan 5 rayon (Sabunçu (46), Xətai (36), Suraxanı (34), Binəqədi (33) və Xəzər (31)) var. Digər 4 rayonda (Nizami (25), Qaradağ (25), Nəsimi (24) və Nərimanov (22)) ümumtəhsil müəssisələrinin sayı 20-30 arasında dəyişir. Ümumtəhsil müəssisələrinin sayı 0-20 arasında dəyişən rayonlar isə Yasamal (19), Səbail (16) və Pirallahı (6) rayonlarıdır.

Bakı şəhərində rayonlar üzrə təhsil alanların paylanmasına nəzər salsaq, ən çox şagirdin Sabunçu rayonunda (15.2%, yəni 62.374 nəfər), ən az şagirdin isə Pirallahı rayonunda (0.7%, yəni 2.856 nəfər) təhsil aldığını görə bilərik (Diaqram 69).

Növbəti diaqram respublikanın bütün şəhər və rayonlarında hər məktəbə düşən şagird sayına görə orta sıxlığı əks etdirir. Azərbaycanda 25 rayonda şagird-məktəb nisbəti 200-dən az, 38 rayonda 200-400 arası, 8 rayonda 400-1.000 arası, 3 bölgədə isə (Bakı, Abşeron və Sumqayıt) 1.000-dən çoxdur.

İlk peşə-ixtisas təhsili üzrə statistika

İlk peşə-ixtisas təhsili müəssisələrində təhsil alan şagirdlərin sayı ilə bağlı statistik məlumat (2016/2017)

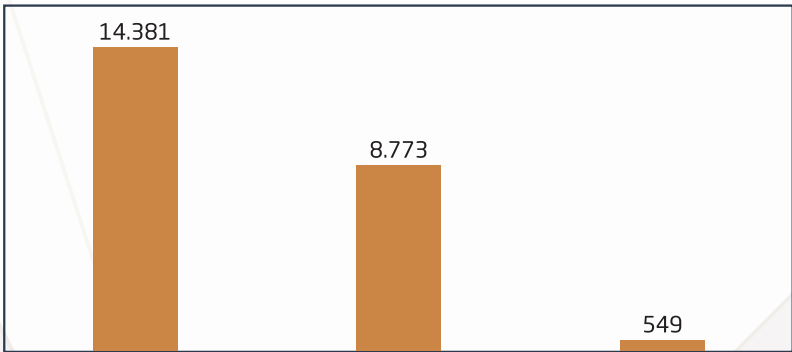
Cədvəl 6

№	Təhsil müəssisələrinin tipə görə bölgüsü	Müəssisələrin sayı	İlin əvvəlinə şagirdlərin sayı	İl ərzində daxil olmuş şagirdlərin sayı		Buraxılış	İlin sonuna şagirdlərin sayı
				Cəmi	O cümlədən yenidən qəbul olunanlar		
1	Peşə liseyləri	45	14.877	7.504	7.396	7.235	14.381
2	Peşə məktəbləri	65	8.546	6.744	6.726	5.939	8.773
3	Peşə tədris mərkəzləri	3	596	484	472	485	549
Cəmi		113	24.019	14.732	14.594	13.659	23.703

Respublikada fəaliyyət göstərən ilk peşə-ixtisas təhsili müəssisələrindən 65-i peşə məktəbi, 45-i peşə liseyi, 3-ü isə peşə tədris mərkəzidir. Ümumilikdə 2016/2017-ci tədris ilində ilk peşə-ixtisas təhsili müəssisələrindəki 23.703 şagirdə 14.381-i peşə liseylərində, 8.773-ü peşə məktəblərində, 549-u peşə tədris mərkəzlərində təhsil almışdır (Diaqram 71). Təhsil müəssisələrinin tipinə görə orta sıxlığa baxsaq, orta hesabla hər peşə liseyinə 320, hər peşə məktəbinə 135, hər peşə tədris mərkəzinə isə 183 şagird düşdüyünü görmək olar.

2016/2017-ci tədris ilində ilk peşə-ixtisas təhsili müəssisələrində buraxılış sayı 13.659 olmuşdur. Bunlardan 7.235 nəfəri peşə liseylərinin, 5.939 nəfəri peşə məktəblərinin, 485 nəfəri isə peşə tədris mərkəzlərinin payına düşür (Diaqram 72).

2016/2017-ci tədris ilində ilk peşə-ixtisas təhsili müəssisələrində təhsil alan şagirdlərin sayı

Peşə liseyləri

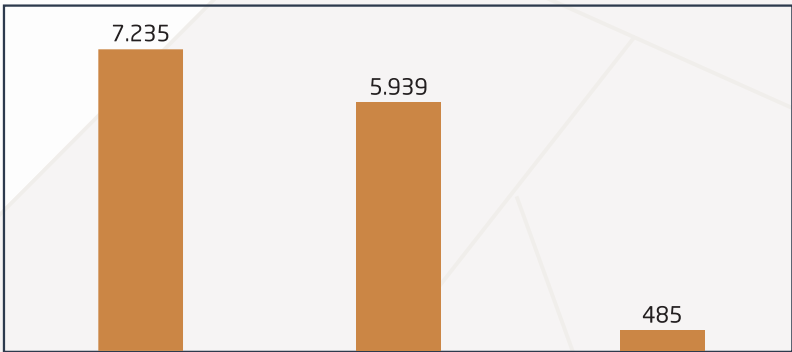
Peşə məktəbləri

Peşə tədris mərkəzləri

Şagird sayı

Diaqram 71

2016/2017-ci tədris ilində ilk peşə-ixtisas təhsili müəssisələrində buraxılış sayı

Peşə liseyləri

Peşə məktəbləri

Peşə tədris mərkəzləri

Buraxılış sayı

Diaqram 72

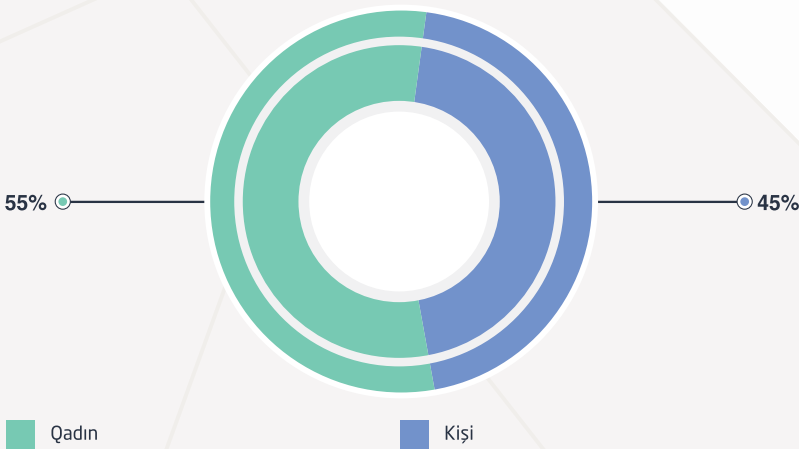
İlk peşə-ixtisas təhsili müəssisələrində çalışan işçilərin sayı haqqında statistik məlumat (2016/2017)

Cədvəl 7

Nº	Tədris müəssisələrinin tipə görə bölgüsü	Göstəricilər	Cəmi	Onlardan qadınlar
1	Peşə liseyləri	Rəhbər və mühəndis-pedaqoji işçilər	1.162	555
		Müəllimlər	1.153	819
		İstehsalat təlimi üzrə ustalar	754	427
		Cəmi işçilərin sayı	3.362	1.975
2	Peşə məktəbləri	Rəhbər və mühəndis-pedaqoji işçilər	788	330
		Müəllimlər	506	299
		İstehsalat təlimi üzrə ustalar	451	204
		Cəmi işçilərin sayı	2.113	1.038
3	Peşə tədris mərkəzləri	Rəhbər və mühəndis-pedaqoji işçilər	49	15
		Müəllimlər	28	18
		İstehsalat təlimi üzrə ustalar	32	8
		Cəmi işçilərin sayı	131	46
Yekun (Qeyd: Cəmi işçilərin sayında digər işçilər (texniki, köməkçi və s.) nəzərə alınmışdır.)		Rəhbər və mühəndis-pedaqoji işçilər	1.999	900
		Müəllimlər	1.687	1.136
		İstehsalat təlimi üzrə ustalar	1.237	639
		Cəmi işçilərin sayı	5.606	3.059

İlk peşə-ixtisas təhsili müəssisələrində çalışan işçilər (kiçik xidmətedici işçilər nəzərə alınmadan) rəhbər və mühəndis-pedaqoji heyət, müəllim heyəti və istehsalat təlimi üzrə usta heyəti olmaqla, 3 kateqoriyada qruplaşdırılmışdır. Ümumilikdə ilk peşə-ixtisas təhsili müəssisələrində 5.606 nəfər fəaliyyət göstərir ki, onlardan 3.059 nəfəri (55%-i) qadın, 2.547 nəfəri (45%-i) isə kişidir (Diaqram 73).

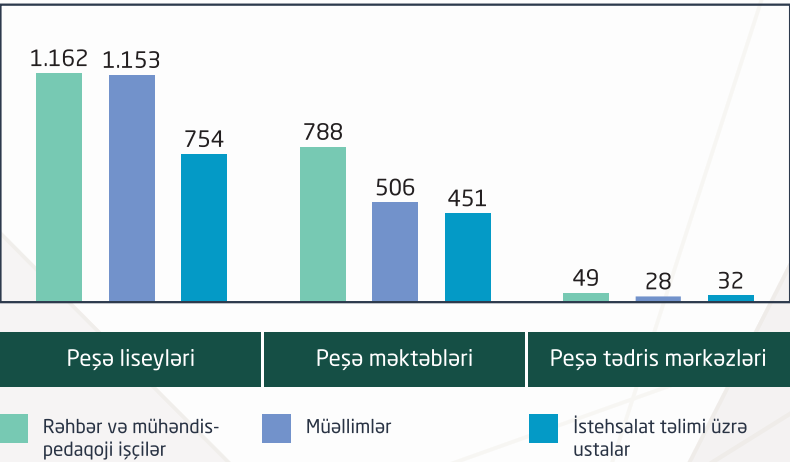
İlk peşə-ixtisas təhsili müəssisələrində çalışan işçilərin gender nisbəti

Diaqram 73

Peşə liseylərinin sayının peşə məktəblərinin sayından az olmasına baxmayaraq, hər 3 kateqoriya üzrə heyətin sayı digərlərindən çoxdur. Peşə liseylərində rəhbər və mühəndis-peqadoji işçilərin sayı 1.162, müəllimlərin sayı 1.153, istehsalat təlimi üzrə ustaların sayı isə 754 nəfərdir. Peşə məktəblərində bu say müvafiq olaraq 788, 506 və 451 təşkil edir. Peşə tədris mərkəzlərində isə hər 3 kateqoriya üzrə işçi heyətinin cəmi sayı 109-dur.

İlk peşə-ixtisas təhsili müəssisələrinin işçi heyəti

Diaqram 74

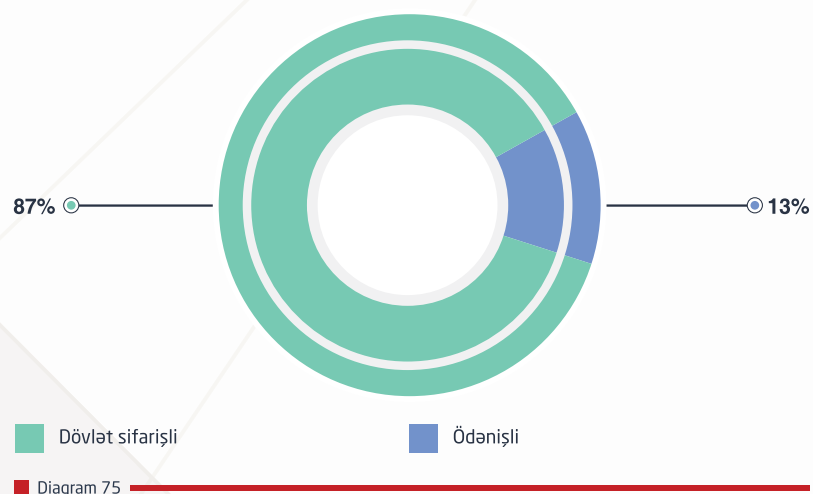
İlk peşə-ixtisas təhsili müəssisələrində dövlət sifarişli və ödənişli əsaslarla təhsil alan şagirdlərin sayı ilə bağlı statistik məlumat (2016/2017)

Cədvəl 8

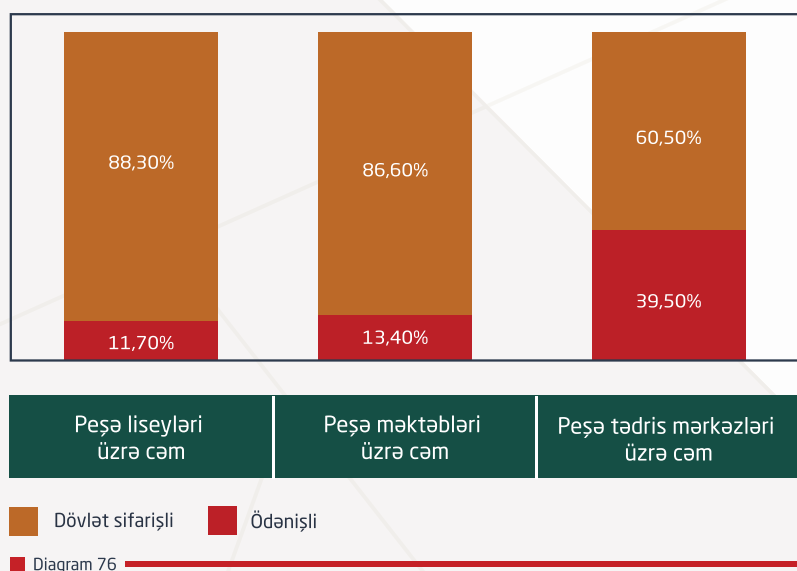
Təhsil müəssisələri	2016-cı ilin sonuna şagirdlərin sayı	O cümlədən			
		Ödənişli		Dövlət sifarişli	
		Sayı	%	Sayı	%
Peşə liseyləri					
Bakı şəhəri üzrə cəm	6.020	959	15,9	5.061	84,1
Gəncə şəhəri üzrə cəm	1.008	51	5,1	957	94,9
Sumqayıt şəhəri üzrə cəm	1.104	222	20,1	882	79,9
Rayonlar üzrə cəm	6.249	452	7,2	5.797	92,8
Peşə liseyləri üzrə cəm	14.381	1.684	11,7	12.697	88,3
Peşə məktəbləri					
Bakı şəhəri üzrə cəm	1.956	333	17,0	1.623	83,0
Cəzaçəkmə müəssisələri üzrə cəm	1.178	78	6,6	1.100	93,4
Gəncə şəhəri üzrə cəm	331			331	100,0
Rayonlar üzrə cəm	5.308	763	14,4	4.545	85,6
Peşə məktəbləri üzrə cəm	8.773	1.174	13,4	7.599	86,6
Peşə tədris mərkəzləri					
Qəbələ Turizm və Otelçilik üzrə Peşə Tədris Mərkəzi	179	59	33,0	120	67,0
İsmayilli Peşə Tədris Mərkəzi	245	33	13,5	212	86,5
Profi-resurs Peşə Tədris Mərkəzi	125	125			
Peşə tədris mərkəzləri üzrə cəm	549	217	39,5	332	60,5
Yekun	23.703	3.075	13,0	20.628	87,0

İlk peşə-ixtisas təhsili müəssisələrində təhsil alanların böyük əksəriyyəti dövlət sifarişli əsasındadır. Ümumilikdə təhsil alanlardan 20.628 nəfər (87%) dövlət sifarişli əsasında, 3.075 nəfər (13%) isə ödənişli əsaslarla təhsil alır (Diaqram 75). Peşə liseylərində təhsil alan tələbələr 88,3%-i (12.697 nəfər) dövlət sifarişli, 11,7%-i (1.684 nəfər) ödənişli əsaslarla, peşə məktəblərində 86,6%-i (7.599 nəfər) dövlət sifarişli, 13,4%-i (1.174 nəfər) ödənişli əsaslarla, peşə tədris mərkəzlərində 60,5%-i (332 nəfər) dövlət sifarişli, 39,5%-i (217 nəfər) isə ödənişli əsaslardır. (Diaqram 76).

İlk peşə-ixtisas təhsili müəssisələrində dövlət sifarişli və ödənişli əsaslarla təhsil alan şagirdlərin faizi

İlk peşə-ixtisas təhsili müəssisələrində dövlət sifarişli və ödənişli əsaslarla təhsil alan şagirdlərin təhsil müəssisəsinin tipinə görə faizi

Orta ixtisas təhsili üzrə statistika

Orta ixtisas təhsili müəssisələrində 2017/2018-ci tədris ili üçün təhsil alan (kurslar üzrə) və 2017-ci ildə diplom almış tələbələrəin sayı haqqında məlumat

Cədvəl 9

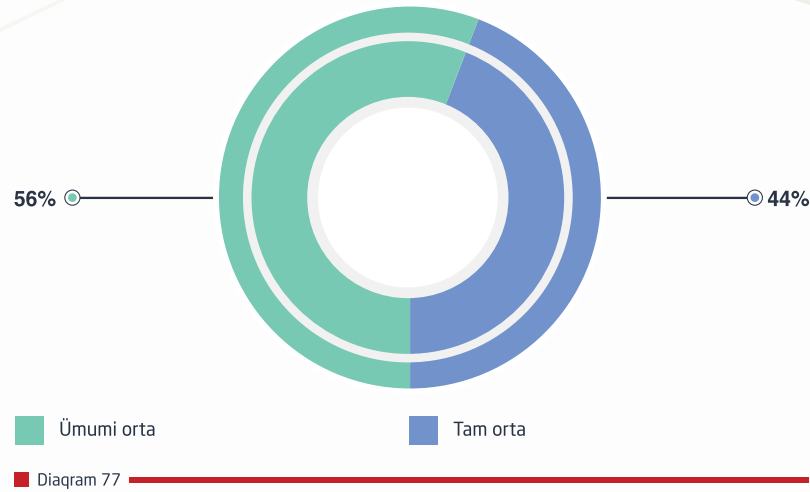
Təhsil müəssisələri	Təhsil bazası	Qəbul planı	Qəbul olunub	Onlardan qadınlar	Kurslarda təhsil alanlar						Bütün kurslarda oxuyurlar	Onlardan qadınlar	01.10.2016-cı ildən 01.10.2017-ci ilədək faktiki buraxılış			01.10.2017-ci ildən 01.10.2018-ci ilədək gözlənilən buraxılış
					I	II	III	IV	V	VI			Yekun dövlət attes-tasiya-sına bura-xılanlar	Onlardan diplom alanlar	Diplom alan-lardan qadınlar	
Əyani təhsil forması																
Təhsil Nazirliyinin tabeliyində olan orta ixtisas təhsili müəssisələri	Ümumi orta	8.855	7.625	4.880	7.719	7.071	7.132	4.965	0	0	26.887	17.395	10.160	9.669	7.210	7.286
	Tam orta	3.270	3.024	2.013	597	3.029	2.020	768	6	0	6.420	4,285	1,518	1,452	1,136	1,957
	Cəmi	12,125	10,649	6,893	8,316	10,100	9,152	5,733	6	0	33,307	21,680	11,678	11,121	8,346	9,243
Digər dövlət qurumlarının tabeliyində olan orta ixtisas təhsili müəssisələri	Ümumi orta	477	317	163	318	336	375	191	0	0	1,220	466	445	415	219	405
	Tam orta	2,607	2,509	2,136	2,236	2,520	2,359	55	0	0	7,170	6,088	1,958	1,930	1,647	2,299
	Cəmi	3,084	2,826	2,299	2,554	2,856	2,734	246	0	0	8,390	6,554	2,403	2,345	1,866	2,704
Özəl orta ixtisas təhsili müəssisələri	Ümumi orta	1,125	564	305	566	567	452	0	0	0	1,585	846	580	532	355	398
	Tam orta	935	896	581	291	691	277	57	0	0	1,316	828	231	218	143	415
	Cəmi	2,060	1,460	886	857	1,258	729	57	0	0	2,901	1,674	811	750	498	813
Yekun	Ümumi orta	10,457	8,506	5,348	8,603	7,974	7,959	5,156	0	0	29,692	18,707	11,185	10,616	7,784	8,089
	Tam orta	6,812	6,429	4,730	3,124	6,240	4,656	880	6	0	14,906	11,201	3,707	3,600	2,926	4,671
	Cəmi	17,269	14,935	10,078	11,727	14,214	12,615	6,036	6	0	44,598	29,908	14,892	14,216	10,710	12,760
Qiyabi təhsil forması																
Təhsil Nazirliyinin tabeliyində olan orta ixtisas təhsili müəssisələri	Tam orta	728	622	283	348	283	474	594	176	273	2,148	911	2,375	2,265	1,426	728
Digər dövlət qurumlarının tabeliyində olan orta ixtisas təhsili müəssisələri	Tam orta	190	169	94	178	0	140	0	133	121	572	231	229	220	87	218

Cədvəl 9

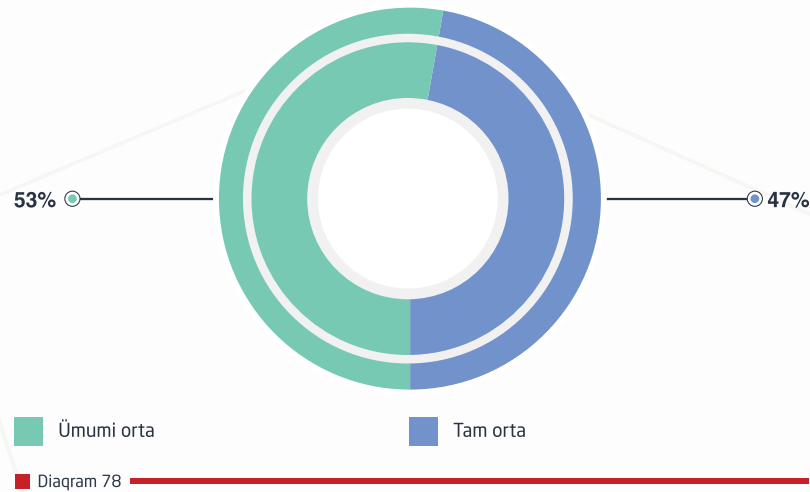
Təhsil müəssisələri	Təhsil bazası	Qəbul planı	Qəbul olunub	Onlardan qadınlar	Kurslarda təhsil alanlar						Bütün kurslarda oxuyurlar	Onlardan qadınlar	01.10.2016-cı ildən 01.10.2017-ci ilədək faktiki buraxılış			01.10.2017-ci ildən 01.10.2018-ci ilədək gözlənilən buraxılış
					I	II	III	IV	V	VI			Yekun dövlət attes-tasiya-sına bura-xılanlar	Onlardan diplom alanlar	Diplom alan-lardan qadınlar	
Qiyabi təhsil forması																
Özəl orta ixtisas təhsili müəssisələri	Tam orta	330	290	191	68	0	256	264	151	10	749	434	215	193	119	170
Yekun	Tam orta	1.248	1.081	568	594	283	870	858	460	404	3.469	1.576	2.819	2.678	1.632	1.116
Hər iki təhsil forması üzrə orta ixtisas təhsili müəssisələri																
Təhsil Nazirliyinin tabeliyində olan orta ixtisas təhsili müəssisələri	Ümumi orta	8.855	7.625	4.880	7.719	7.071	7.132	4.965	0	0	26.887	17.395	10.160	9.669	7.210	7.286
	Tam orta	3.998	3.646	2.296	945	3.312	2.494	1.362	182	273	8.568	5.196	3.893	3.717	2.562	2.685
	Cəmi	12.853	11.271	7.176	8.664	10.383	9.626	6.327	182	273	35.455	22.591	14.053	13.386	9.772	9.971
Digər dövlət qurumlarının tabeliyində olan orta ixtisas təhsili müəssisələri	Ümumi orta	477	317	163	318	336	375	191	0	0	1.220	466	445	415	219	405
	Tam orta	2.797	2.678	2.230	2.414	2.520	2.499	55	133	121	7.742	6.319	2.187	2.150	1.734	2.517
	Cəmi	3.274	2.995	2.393	2.732	2.856	2.874	246	133	121	8.962	6.785	2.632	2.565	1.953	2.922
Özəl orta ixtisas təhsili müəssisələri	Ümumi orta	1.125	564	305	566	567	452	0	0	0	1.585	846	580	532	355	398
	Tam orta	1.265	1.186	772	359	691	533	321	151	10	2.065	1.262	446	411	262	585
	Cəmi	2.390	1.750	1.077	925	1.258	985	321	151	10	3.650	2.108	1.026	943	617	983
Yekun	Ümumi orta	10.457	8.506	5.348	8.603	7.974	7.959	5.156	0	0	29.692	18.707	11.185	10.616	7.784	8.089
	Tam orta	8.060	7.510	5.298	3.718	6.523	5.526	1.738	466	404	18.375	12.777	6.526	6.278	4.558	5.787
	Cəmi	18.517	16.016	10.646	12.321	14.497	13.485	6.894	466	404	48.067	31.484	17.711	16.894	12.342	13.876

2017/2018-ci tədris ilində orta ixtisas təhsili müəssisələrində ümumi və tam orta ixtisas bazası üçün ayrılmış qəbul planı müvafiq olaraq 10.457 (56%) və 8.060 (44%) olmuşdur (Diaqram 77). Faktiki qəbul sayı isə ümumi orta ixtisas bazası üçün 8.506 (53%) və tam orta ixtisas bazası üçün 7.510 (47%) təşkil etmişdir (Diaqram 78). Bu göstəricilərə təhsil müəssisələrinin tabeli qurumlarına görə baxdıqda, qəbul planı və faktiki qəbul sayının Təhsil Nazirliyinin tabeliyində olan orta ixtisas təhsili müəssisələrində 12.853 və 11.271, digər dövlət qurum-larının tabeliyində olan orta ixtisas təhsili müəssisələrində 3.274 və 2.995, özəl orta ixtisas təhsili müəssisələrində isə 2.390 və 1.750 nəfər olduğunu müşahidə edə bilərik (Diaqram 79).

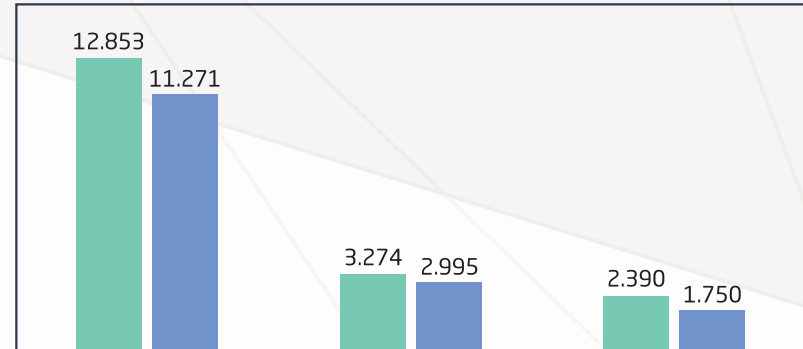
2017/2018-ci tədris ilində orta ixtisas təhsili müəssisələrində ümumi və tam orta ixtisas bazası üçün ayrılmış qəbul planı (%-lə)

2017/2018-ci tədris ilində orta ixtisas təhsili müəssisələrində ümumi və tam orta ixtisas bazası üzrə qəbul olanlar (%-lə)

2017/2018-ci tədris ilində orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul planı və faktiki qəbul

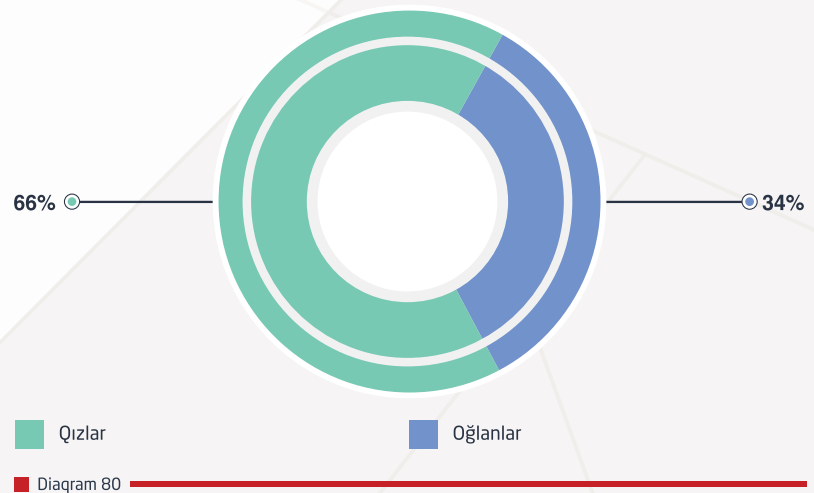

Təhsil Nazirliyinin tabeliyində olan orta ixtisas təhsili müəssisələri	Digər dövlət qurumlarının tabeliyində olan orta ixtisas təhsili müəssisələri	Özəl orta ixtisas təhsili müəssisələri
--	--	--

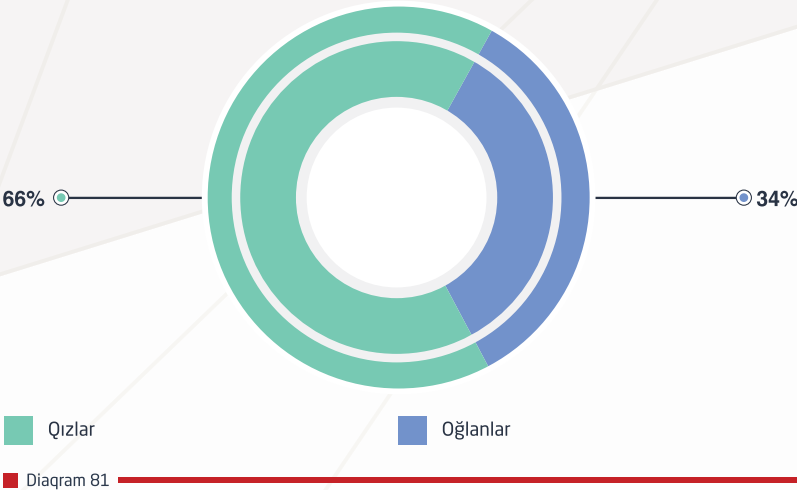

Cari tədris ilində orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul olan tələbələr gəndər tərkibinin təhlili qızlarla oğlanların sayının arasında əsaslı fərq olduğunu göstərir. Belə ki, 2017/2018-ci tədris ilində orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul olan 16.016 tələbənin 10.646-sı (66%) qızlar, 5.370-i (34%) oğlanlardır (Diaqram 80). Orta ixtisas təhsili müəssisələrində bütün kurslarda oxuyanlara nəzər saldıqda, 48.067 tələbənin 31.484-nü qızların (65,5%), 16.583 nəfərini isə (34,5%) oğlanların təşkil etdiyini görə bilərik (Diaqram 81).

2017/2018-ci tədris ilində orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul olan tələbələr gəndər bölgüsü (%-lə)

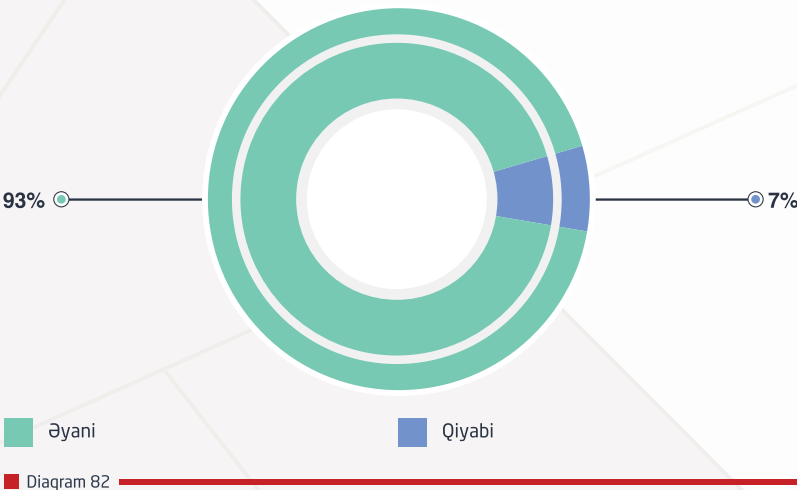

2017/2018-ci tədris ilində orta ixtisas təhsili müəssisələrində bütün kurslarda təhsil alan tələbələrə gender bölgüsü (%-lə)

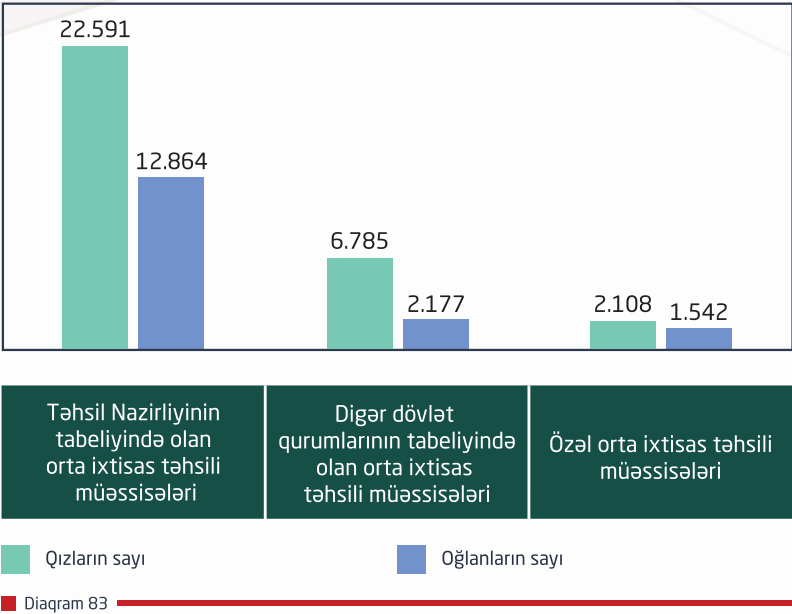
2017/2018-ci tədris ilində bütün orta ixtisas təhsili müəssisələri üzrə təhsil alanların 93%-i (44.598 nəfər) əyani təhsil alma forması üzrə oxuyurlar. Qiyabi təhsil alan 3.469 tələbə isə bütün tələbələrə 7%-ni əhatə edir (Diaqram 82).

2017/2018-ci tədris ilində bütün orta ixtisas təhsili müəssisələri üzrə təhsil alanların təhsil alma forması (%-lə)

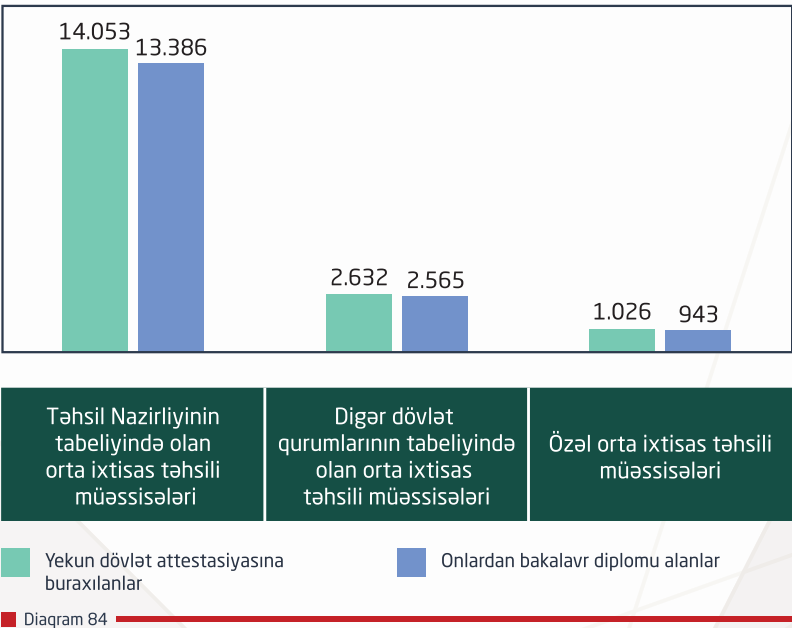
Orta ixtisas təhsili müəssisələrinin tabeli qurumlarına görə təhsil alan tələbələrə gender bölgüsünə əsasən, bütün növ müəssisələrdə qızların sayı oğlanlara nisbətən üstünlük təşkil edir. Təhsil Nazirliyinin tabeliyində olan orta ixtisas təhsili müəssisələrində təhsil alan qızlar oğlanlardan 9.727 nəfər, digər dövlət qurumlarının tabeliyində olan orta ixtisas təhsili müəssisələrində 4.608 nəfər, özəl orta ixtisas təhsili müəssisələrində isə 566 nəfər çoxdur (Diaqram 83).

Təhsil müəssisələrinin növünə görə gender bölgüsü

2017-ci ildə orta ixtisas təhsili müəssisələrində yekun dövlət attestasiyasına buraxılanlardan 95,4%-i (17.711 nəfərdən 16.894-ü) diplom almışdır. Belə ki, Təhsil Nazirliyinin tabeliyində olan orta ixtisas təhsili müəssisələrində 14.053 nəfərdən 13.386-sı, digər dövlət qurumlarının tabeliyində olan orta ixtisas təhsili müəssisələrində 2.632 nəfərdən 2.565-i, özəl orta ixtisas təhsili müəssisələrində isə 1.026 nəfərdən 943-ü diplom almışdır (Diaqram 84).

2017-ci ildə orta ixtisas təhsili müəssisələrində diplom alan tələbələrə sayı haqqında məlumat

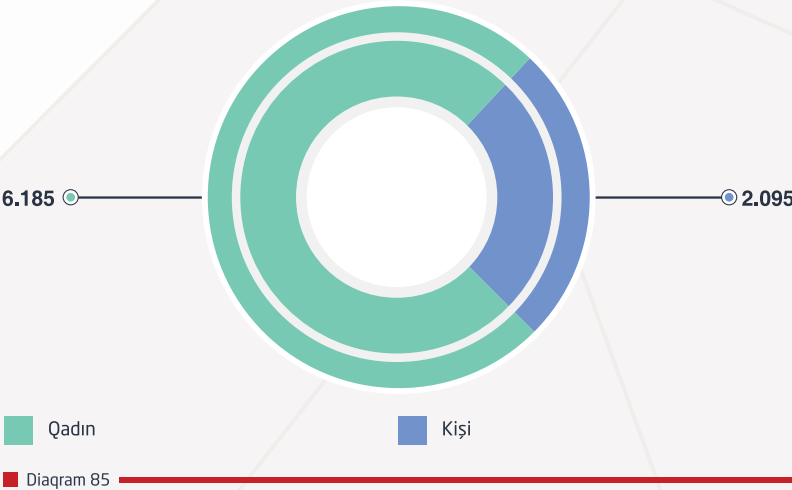
Orta ixtisas təhsili müəssisələrində işçilərin sayı

Cədvəl 10

Təhsil müəssisələri	Göstəricilər	Əsas (ştat) heyət, cəmi	Onlardan qadınlar	Bundan başqa, kənardan cəlb olunan əvəzedici heyət	Onlardan qadınlar	Əsas heyətdən				Bundan başqa, xarici mütəxəssislər
						Elmi dərəcəsi olanlar		Elmi adı olanlar		
						Elmlər doktoru	Fəlsəfə doktoru	Professor	Dosent	
Təhsil Nazirliyinin tabeliyində olan orta ixtisas təhsili müəssisələri	Cəmi işçilərin sayı	6.437	4.714	381	210	6	85	3	12	0
	Onlardan: professor-müəllim heyəti	4.351	3.262	376	208	6	82	3	11	0
Digər dövlət qurumlarının tabeliyində olan orta ixtisas təhsili müəssisələri	Cəmi işçilərin sayı	1.575	1.253	201	141	2	10	3	4	0
	Onlardan: professor-müəllim heyəti	1.147	971	157	108	2	9	3	4	0
Özəl orta ixtisas təhsili müəssisələri	Cəmi işçilərin sayı	268	218	69	24	0	13	1	3	0
	Onlardan: professor-müəllim heyəti	226	190	69	24	0	13	1	3	0
Yekun	Cəmi işçilərin sayı	8.280	6.185	651	375	8	108	7	19	0
	Onlardan: professor-müəllim heyəti	5.724	4.423	602	340	8	104	7	18	0

2017/2018-ci tədris ilində orta ixtisas təhsili müəssisələrinin işçi heyətinin gender tərkibini təhlil edərkən, qadın işçilərin bütün heyətin 74,5%-ni əhatə etdiyini görə bilərik. Belə ki, bütün işçilərdən 6.185 nəfəri qadın, qalan 2.095 nəfəri isə kişidir (Diaqram 85).

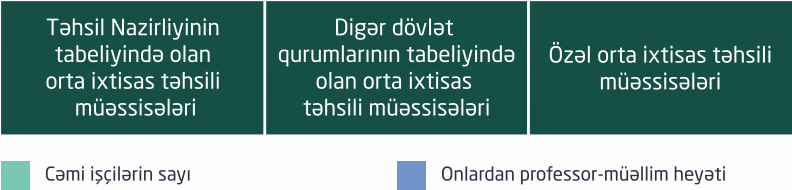
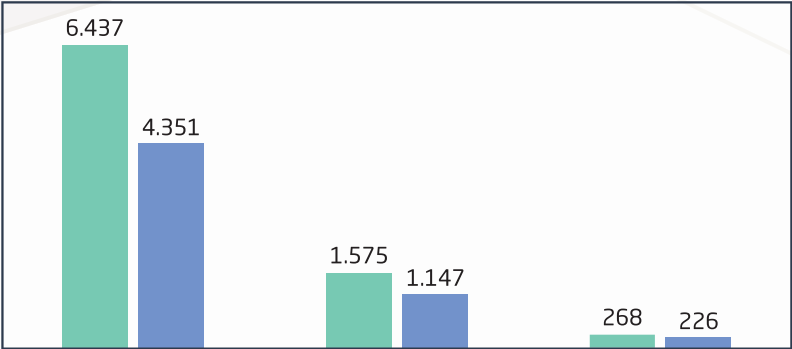
2017/2018-ci tədris ilində orta ixtisas təhsili müəssisələrinin işçi heyətinin gender bölgüsü

Orta ixtisas təhsili müəssisələrində fəaliyyət göstərən 8.280 işçidən professor-müəllim heyətinin sayı 5.724 nəfərdir. Təhsil Nazirliyinin tabeliyində olan orta ixtisas təhsili müəssisələrində çalışan işçilərin 4.351 nəfəri, digər dövlət qurumlarının tabeliyində olan orta ixtisas təhsili müəssisələrində 1.147 nəfəri, özəl orta ixtisas təhsili müəssisələrində isə 226 nəfəri professor-müəllim heyətinə daxildir (Diaqram 86). İşçi heyətində elmi dərəcəsi və elmi adı olanların say tərkibini nəzərdən keçirdikdə, Təhsil Nazirliyinin tabeliyində olan orta ixtisas təhsili müəssisələrində 6, digər dövlət qurumlarının tabeliyində olan orta ixtisas təhsili müəssisələrində 2 elmlər doktoru olduğunu görmək mümkündür. Özəl orta ixtisas təhsili müəssisələrində elmlər doktoru elmi dərəcəli işçi yoxdur. Fəlsəfə doktoru adına yiyələnmiş işçi sayı Təhsil Nazirliyinin tabeliyində olan orta ixtisas təhsili müəssisələrində 85, digər dövlət qurumlarının tabeliyində olan orta ixtisas təhsili müəssisələrində 10, özəl orta ixtisas təhsili müəssisələrində isə 13 nəfərdir. Həmçinin professor və dosentlərin sayı müvafiq olaraq Təhsil Nazirliyinin tabeliyində olan orta ixtisas təhsili müəssisələrində 3 və 12, digər dövlət qurumlarının tabeliyində olan orta ixtisas təhsili müəssisələrində 3 və 4, özəl orta ixtisas təhsili müəssisələrində 1 və 3-dür (Diaqram 87).

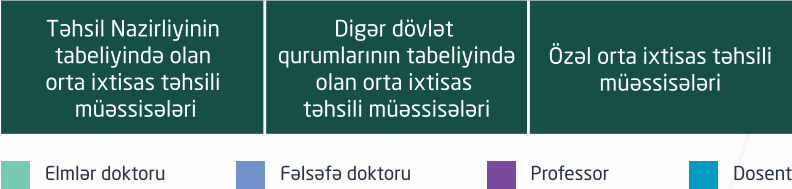
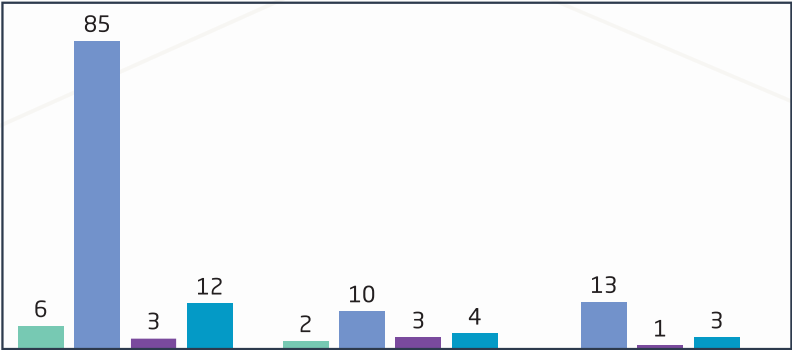

Orta ixtisas təhsili müəssisələrinin işçi heyəti

Diaqram 86

Orta ixtisas təhsili müəssisələrinin işçi heyətində elmi dərəcəsi və elmi adı olanların sayı

Diaqram 87

Ali təhsil üzrə statistika

Təhsil Nazirliyinin tabeliyində olan ali təhsil müəssisələrinə 2014/2015 - 2017/2018-ci tədris illəri üzrə tələbə qəbulunun nəticələri

Cədvəl 11

№	Ali təhsil müəssisələri	2014/2015			2015/2016			2016/2017			2017/2018		
		Plan yerlərinin sayı	Faktiki qəbul	Qəbul olma faizi	Plan yerlərinin sayı	Faktiki qəbul	Qəbul olma faizi	Plan yerlərinin sayı	Faktiki qəbul	Qəbul olma faizi	Plan yerlərinin sayı	Faktiki qəbul	Qəbul olma faizi
1	Bakı Dövlət Universiteti	4.475	4.192	93,68	4.725	4.187	88,6	5.085	4.686	92,2	5.680	5.245	92,3
2	Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti	3.365	3.298	98,01	3.430	3.184	92,8	3.565	3.377	94,7	3.765	3.527	93,7
3	Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti	2.092	1.994	95,32	2.240	2.073	92,5	3.055	2.838	92,9	2.925	2.843	97,2
4	Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti	1.680	1.659	98,75	2.005	1.977	98,6	2.370	2.270	95,8	2.640	2.501	94,7
5	Azərbaycan Texniki Universiteti	2.045	2.016	98,58	2.100	1.942	92,5	2.145	1.804	84,1	2.135	1.853	86,7
6	Azərbaycan Dillər Universiteti	1.595	1.479	92,73	1.595	1.516	95,1	1.505	1.443	95,9	1.420	1.341	94,4
7	Sumqayıt Dövlət Universiteti	1.385	1.230	88,81	1.695	1.347	79,5	1.890	1.395	73,8	1.755	1.535	87,4
8	Gəncə Dövlət Universiteti	1.374	1.260	91,7	1.500	1.241	82,7	1.584	1.310	82,7	1.560	1.479	94,8
9	Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti	1.450	1.415	97,59	1.400	1.282	91,6	1.720	1.445	84	1.725	1.631	94,5
10	Bakı Mühəndislik Universiteti (Qafqaz Universiteti)	929	796	85,7	994	944	95	1.048	703	67,1	1.080	789	73
11	Azərbaycan Müəllimlər İnstitutu	1.430	1.317	92,1	1.175	1.175	100	-	-	-	-		
12	Naxçıvan Dövlət Universiteti	1.038	939	90,46	1.038	959	92,4	1.165	1.068	91,7	1.165	1.089	93,4
13	Lənkəran Dövlət Universiteti	605	583	96,36	660	577	87,4	860	724	84,2	985	885	89,8
14	Bakı Slavyan Universiteti	810	736	90,86	912	587	64,4	986	842	85,4	1.085	927	85,4

Cədvəl 11

№	Ali təhsil müəssisələri	2014/2015			2015/2016			2016/2017			2017/2018		
		Plan yerlərinin sayı	Faktiki qəbul	Qəbul olma faizi	Plan yerlərinin sayı	Faktiki qəbul	Qəbul olma faizi	Plan yerlərinin sayı	Faktiki qəbul	Qəbul olma faizi	Plan yerlərinin sayı	Faktiki qəbul	Qəbul olma faizi
15	Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti	817	431	52,75	631	551	87,3	628	521	83	630	501	79,5
16	Azərbaycan Texnologiya Universiteti	875	700	80	980	529	54	975	426	43,7	800	485	60,6
17	Naxçıvan Müəllimlər İnstitutu	300	261	87	305	271	88,9	305	269	88,2	310	301	97,1
18	Mingəçevir Dövlət Universiteti	285	272	95,44	330	221	67	635	479	75,4	670	566	84,4
19	Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyası	217	203	93,55	197	179	90,9	455	387	85,1	425	390	91,7
20	Bakı Musiqi Akademiyası	204	91	44,6	175	94	53,7	178	100	56,2	166	150	90,3
21	Azərbaycan Milli Konservatoriyası	100	75	75	99	87	87,9	155	124	83,23	190	138	72,6
CƏMİ:		27.071	24.947	92,2	28.186	24.923	88,4	30.309	26.211	86,5	31.111	28.176	90,5

Müxtəlif nazirlik və komitələrin tabeliyində olan ali təhsil müəssisələrinə, eləcə də Azərbaycanda fəaliyyət göstərən xarici ölkələrin ali təhsil müəssisələrinin filiallarına 2014/2015 – 2017/2018-ci tədris illəri üzrə tələbə qəbulunun nəticələri

Cədvəl 12

№	Ali təhsil müəssisələri	2014/2015			2015/2016			2016/2017			2017/2018		
		Plan yerlərinin sayı	Faktiki qəbul	Qəbul olma faizi	Plan yerlərinin sayı	Faktiki qəbul	Qəbul olma faizi	Plan yerlərinin sayı	Faktiki qəbul	Qəbul olma faizi	Plan yerlərinin sayı	Faktiki qəbul	Qəbul olma faizi
1	Azərbaycan Tibb Universiteti	980	957	97,7	980	944	96,3	995	954	95,9	995	937	94,1
2	Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti	1.600	1.098	68,7	1.275	949	74,4	1.445	1.170	81	1.320	1.188	90
3	Azərbaycan Dövlət Bədən Tərbiyəsi və İdman Akademiyası	760	761	100,1	768	768	100	775	775	100	1.025	998	97,3
4	Azərbaycan Turizm və Menecment Universiteti	410	400	97,5	480	406	84,6	470	455	96,8	470	470	100
5	Milli Aviasiya Akademiyası	465	465	100	408	403	98,8	360	351	97,5	372	372	100

Cədvəl 12

№	Ali təhsil müəssisələri	2014/2015			2015/2016			2016/2017			2017/2018		
		Plan yerlərinin sayı	Faktiki qəbul	Qəbul olma faizi	Plan yerlərinin sayı	Faktiki qəbul	Qəbul olma faizi	Plan yerlərinin sayı	Faktiki qəbul	Qəbul olma faizi	Plan yerlərinin sayı	Faktiki qəbul	Qəbul olma faizi
6	ADA Universiteti	433	419	96,8	340	335	98,5	324	279	86,1	440	423	96,1
7	Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası	295	289	97,9	335	332	99,1	360	359	99,7	340	340	100
8	Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyası	225	225	100	200	196	98	370	309	83,5	200	181	90,5
9	Bakı Ali Neft Məktəbi	119	122	102,5	120	120	100	135	135	100	135	136	100
10	Azərbaycan Respublikası Dövlət Gömrük Komitəsinin Akademiyası	40	40	100	44	44	100	44	43	97,3	44	44	100
11	Bakı Xoreoqrafiya Akademiyası	-	-	-	135	11	8,2	159	53	33,3	159	102	64,1
12	M.V.Lomonosov adına Moskva Dövlət Universitetinin Bakı filialı	155	-	-	130	115	88,5	155	137	88,4	155	122	78,7
13	İ.M.Seçenov adına I Moskva Dövlət Tibb Universitetinin Bakı filialı	-	-	-	100	100	100	125	125	100	125	125	100
14	Azərbaycan-Fransız Universiteti (UFAZ)	-	-	-	-	-	-	160	142	88,8	160	145	90,6
CƏMİ:		5.482	4.776	87,1	5.415	4.723	88,8	5.877	5.287	90	5.940	5.583	94

Özəl ali təhsil müəssisələrinə 2014/2015 - 2017/2018-ci tədris illəri üzrə tələbə qəbulunun nəticələri

Cədvəl 13

№	Ali təhsil müəssisələri	2014/2015			2015/2016			2016/2017			2017/2018		
		Plan yerlərinin sayı	Faktiki qəbul	Qəbul olma faizi	Plan yerlərinin sayı	Faktiki qəbul	Qəbul olma faizi	Plan yerlərinin sayı	Faktiki qəbul	Qəbul olma faizi	Plan yerlərinin sayı	Faktiki qəbul	Qəbul olma faizi
1	Xəzər Universiteti	540	394	73	660	327	49,6	785	347	44,2	760	468	61,5
2	Bakı Biznes Universiteti	500	442	88,4	575	329	57,2	600	343	57,7	560	245	43,7

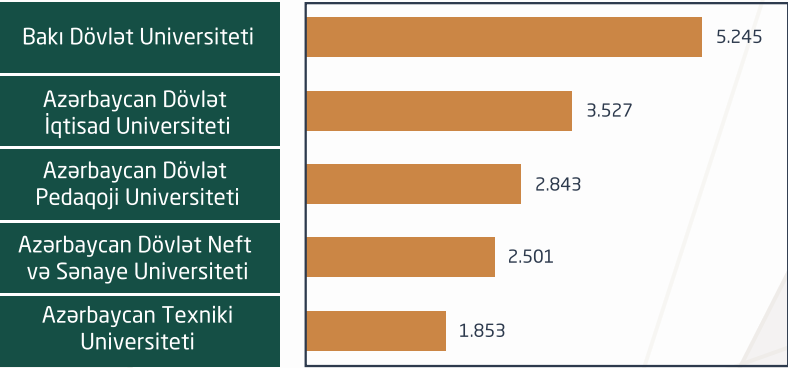

Cədvəl 13

№	Ali təhsil müəssisələri	2014/2015			2015/2016			2016/2017			2017/2018		
		Plan yerlərinin sayı	Faktiki qəbul	Qəbul olma faizi	Plan yerlərinin sayı	Faktiki qəbul	Qəbul olma faizi	Plan yerlərinin sayı	Faktiki qəbul	Qəbul olma faizi	Plan yerlərinin sayı	Faktiki qəbul	Qəbul olma faizi
3	Bakı Avrasiya Universiteti	415	370	89,2	420	270	64,3	510	220	43,1	480	473	98,5
4	Bakı Qızlar Universiteti	275	233	84,7	290	227	78,3	350	218	62,3	390	369	94,6
5	Azərbaycan Kooperasiya Universiteti	1.245	943	75,7	1.245	262	21	1.145	372	32,5	1.115	681	61
6	Azərbaycan Universiteti	440	329	74,8	435	184	42,3	465	187	40,2	525	230	43,8
7	Azərbaycan Əmək və Sosial Münasibətlər Akademiyası	180	158	87,8	200	170	85	230	212	92,2	230	97	42,1
8	Naxçıvan Universiteti	280	253	90,4	345	156	45,2	345	208	60,3	345	240	69,5
9	Odlar Yurdu Universiteti	520	193	37,1	560	161	28,8	600	60	10	780	319	40,9
10	Təfəkkür Universiteti	240	179	74,6	310	156	50,3	380	168	44,21	-	-	-
11	Qərbi Kaspi Universiteti	415	242	58,3	400	84	21	455	97	21,3	910	625	68,6
12	Bakı İslam Universiteti	125	50	40	120	78	65	125	88	70,4	150	118	78,6
13	Bakı Asiya Universiteti	190	113	59,5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
CƏMİ:		5.365	3.899	72,7	5.560	2.404	43,2	5.990	2.520	42	6.245	3.865	61,9

Cədvəldə son 4 ilin ali təhsil müəssisələrinə tələbə qəbulunun nəticələri göstərilmişdir. 2017/2018-ci tədris ili üçün qəbul imtahanının nəticələrini nəzərdən keçirsek, aşağıda göstərilən beş ali təhsil müəssisəsinin ən çox sayda tələbə qəbul etdiyini görə bilərik. Bu siyahını müvafiq ardıcılıqla Bakı Dövlət Universiteti (5.245), Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti (3.527), Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti (2.843), Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti (2.501) və Azərbaycan Texniki Universiteti (1.853) təşkil edir.

2017/2018-ci tədris ilində ən çox tələbə qəbul etmiş 5 ali təhsil müəssisəsi

Qəbul olanların sayı

Tələbə qəbulu üçün ayrılmış plan yerlərinin qəbul faizi isə müxtəlif ali təhsil müəssisələrinə görə fərqlilik göstərir. Azərbaycan Turizm və Menecment Universiteti, Milli Aviasiya Akademiyası, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası, Bakı Ali Neft Məktəbi, İ.M.Seçenov adına Birinci Moskva Dövlət Tibb Universitetinin Bakı filialı və Azərbaycan Respublikası Dövlət Gömrük Komitəsinin Akademiyasına ayrılmış plan yerlərinə qəbul 100% təşkil etmişdir. Lakin bəzi ali təhsil müəssisələrində qəbul üçün ayrılmış yerlərə müraciət etmiş tələbə sayı kifayət qədər olmamışdır. Diaqram 89-da 2017/2018-ci tədris ilində plan yerlərinə qəbul faizi ən aşağı olan 5 ali təhsil müəssisəsi göstərilmişdir. Əsasən özəl ali təhsil müəssisələrində qəbul sayının ayrılmış plan yerlərinin 50%-dən də aşağı olduğunu müşahidə edə bilərik.

2017/2018-ci tədris ilində plan yerlərinə qəbul faizi ən aşağı olan 5 ali təhsil müəssisəsi

■ Diaqram 89

Ali təhsil müəssisələrinin bakalavriat səviyyəsi üzrə 2017/2018-ci tədris ili üçün təhsil alan (kurslar üzrə) və 2017-ci ildə diplom almış tələbələrin sayı haqqında məlumat

Cədvəl 14

Əyani təhsil forması üzrə ali təhsil müəssisələri											
Ali təhsil müəssisələri	Kurslar üzrə təhsil alanlar						Bütün kurslarda təhsil alanlar	Onlardan qadınlar	01.10.2016-cı ildən 01.10.2017-ci ilədək faktiki buraxılış		01.10.2017-ci ildən 01.10.2018-ci ilədək gözlənilən buraxılış
	I	II	III	IV	V	VI			Yekun dövlət attestasiyasına buraxılanlar	Onlardan bakalavr diplomu alanlar	
Təhsil Nazirliyinin tabeliyində olan ali təhsil müəssisələri	25.874	25.071	23.494	23.193	2.727	490	100.849	52.865	20.838	20.200	23.415
Digər dövlət qurumlarının tabeliyində olan ali təhsil müəssisələri	5.155	4.942	4.364	4.381	1.721	779	21.342	8.351	4.163	4.043	4.036
Özəl ali təhsil müəssisələri	3.616	2.342	2.274	3.451	470	158	12.311	5.597	3.284	3.149	4.036
Rusiya Federasiyasının ali təhsil müəssisələrinin Bakı filialları	256	243	205	93	0	0	797	583	85	84	93
Əyani təhsil forması üzrə ali təhsil müəssisələri (CƏM)	34.901	32.598	30.337	31.118	4.918	1.427	135.299	67.396	28.370	27.476	31.580

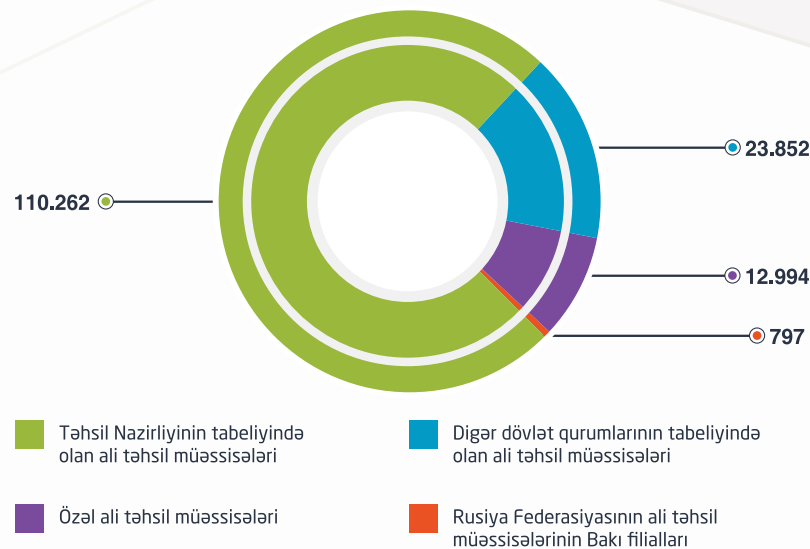

Cədvəl 14

Qiyabi təhsil forması üzrə ali təhsil müəssisələri											
Ali təhsil müəssisələri	Kurslar üzrə təhsil alanlar						Bütün kurslarda təhsil alanlar	Onlardan qadınlar	01.10.2016-cı ildən 01.10.2017-ci ilədək faktiki buraxılış		01.10.2017-ci ildən 01.10.2018-ci ilədək gözlənilən buraxılış
	I	II	III	IV	V	VI			Yekun dövlət attestasiyasına buraxılanlar	Onlardan bakalavr diplomu alanlar	
Təhsil Nazirliyinin tabeliyində olan ali təhsil müəssisələri	1.314	1.574	1.664	2.297	2.235	329	9.413	5.058	2.336	2.194	2.517
Digər dövlət qurumlarının tabeliyində olan ali təhsil müəssisələri	387	407	501	583	595	37	2.510	772	509	461	420
Özəl ali təhsil müəssisələri	98	56	53	108	338	30	683	301	249	229	263
Qiyabi təhsil forması üzrə ali təhsil müəssisələri (CƏM)	1.799	2.037	2.218	2.988	3.168	396	12.606	6.131	3.094	2.884	3.200
Hər iki təhsil forması üzrə ali təhsil müəssisələri											
Təhsil Nazirliyinin tabeliyində olan ali təhsil müəssisələri	27.188	26.645	25.158	25.490	4.962	819	110.262	57.923	23.174	22.394	12.337
Digər dövlət qurumlarının tabeliyində olan ali təhsil müəssisələri	5.542	5.349	4.865	4.964	2.316	816	23.852	9.123	4.672	4.504	1.722
Özəl ali təhsil müəssisələri	3.714	2.398	2.327	3.559	808	188	12.994	5.898	3.533	3.378	1.451
Rusiya Federasiyasının ali təhsil müəssisələrinin Bakı filialları	256	243	205	93	0	0	797	583	85	84	65
Ali təhsil müəssisələri (CƏM)	36.700	34.635	32.555	34.106	8.086	1.823	147.905	73.527	31.464	30.360	34.780

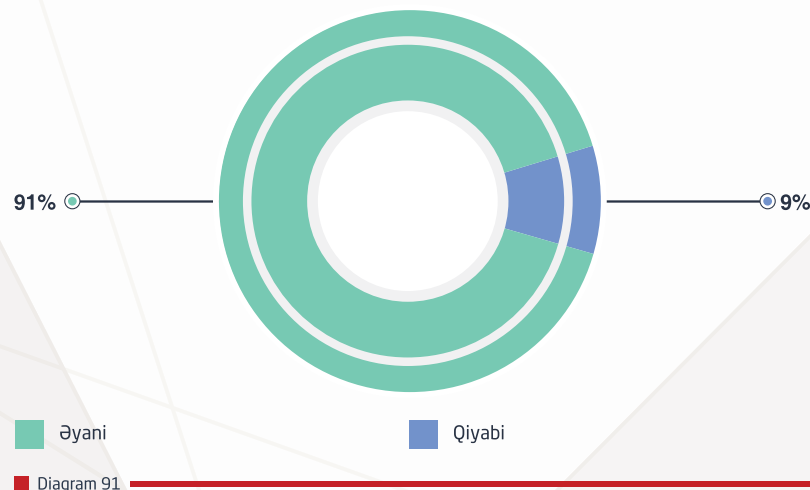
Ali təhsil müəssisələrinin bakalavriat səviyyəsində ümumilikdə 147.905 tələbə təhsil alır ki, onlardan 110.262 nəfər Təhsil Nazirliyinin tabeliyində, 23.852 nəfər digər dövlət qurumlarının tabeliyində olan ali təhsil müəssisələrində, 12.994 nəfər isə özəl ali təhsil müəssisələrində təhsil alırlar. Bundan başqa, Rusiya Federasiyasının ali təhsil müəssisələrinin Bakı filiallarında hal-hazırda 797 nəfər təhsilini davam etdirir (Diaqram 90).

Bakalavriat səviyyəsi üzrə təhsil alan tələbələr oxuduqları ali təhsil müəssisəsinə görə bölgüsü

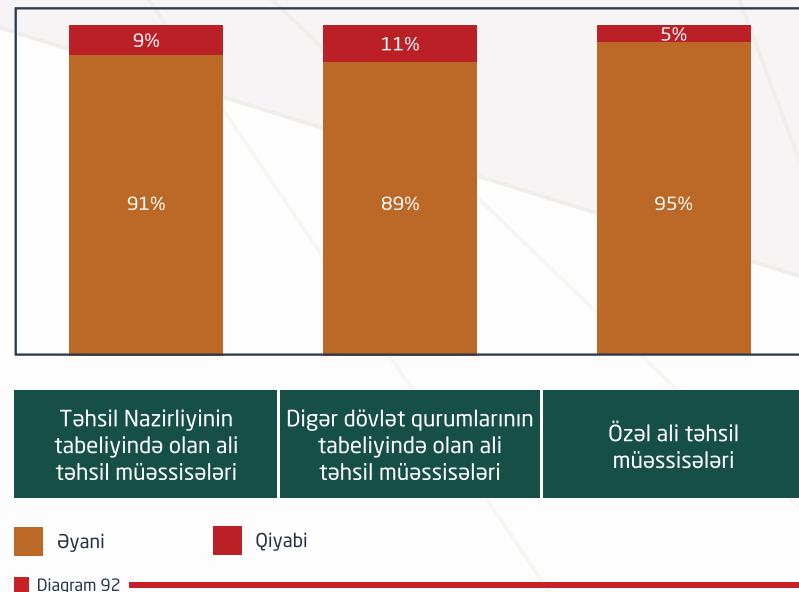

2017/2018-ci tədris ilində bütün ali təhsil müəssisələrinin bakalavriat səviyyəsində oxuyan tələbələrin 135.299 nəfəri (91%) əyani, 12.606 nəfəri (9%) qiyabi təhsil alma forması üzrədir (Diaqram 91). Bakalavriat səviyyəsində əyani təhsil forması üzrə Təhsil Nazirliyinə tabe olan ali təhsil müəssisələrində 100.849 nəfər, digər dövlət qurumlarına tabe olan ali təhsil müəssisələrində 21.342 nəfər, özəl ali təhsil müəssisələrində 12.311 nəfər, Rusiya Federasiyasının ali təhsil müəssisələrinin Bakı filiallarında isə 797 nəfər təhsil alır. Qiyabi təhsil forması üzrə Təhsil Nazirliyinə tabe olan ali təhsil müəssisələrində 9.413 nəfər, digər dövlət qurumlarına tabe olan ali təhsil müəssisələrində 2.510 nəfər, özəl ali təhsil müəssisələrində 683 nəfər oxuyur. Rusiya Federasiyasının ali təhsil müəssisələrinin Bakı filiallarında isə qiyabi təhsil alan tələbə yoxdur (Diaqram 92).

2017/2018-ci tədris ilində bütün ali təhsil müəssisələrinin bakalavriat səviyyəsi üzrə təhsil alanların təhsil alma forması (%-lə)

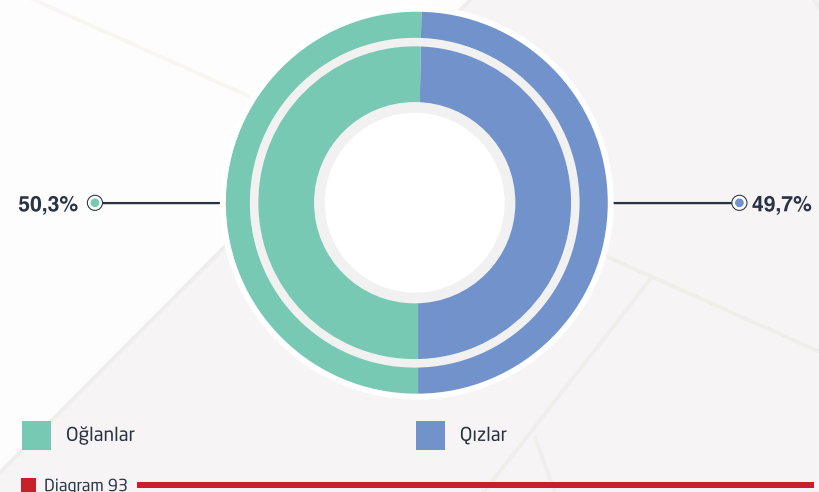

2017/2018-ci tədris ilində ali təhsil müəssisələrinin bakalavriat səviyyəsi üzrə təhsil alanların təhsil alma forması (%-lə)

Ali təhsil müəssisələrinin bakalavriat səviyyəsi üzrə təhsil alan tələbələrin gender bölgüsünə nəzər salsaq, demək olar ki, bərabərliyi müşahidə edirik. Belə ki, ali təhsil müəssisələrinin bakalavriat səviyyəsində təhsil alan 147.905 tələbədən 73.527 nəfəri (49,7%) qız, 74.378 nəfəri (50,3%) isə oğlandır (Diaqram 93).

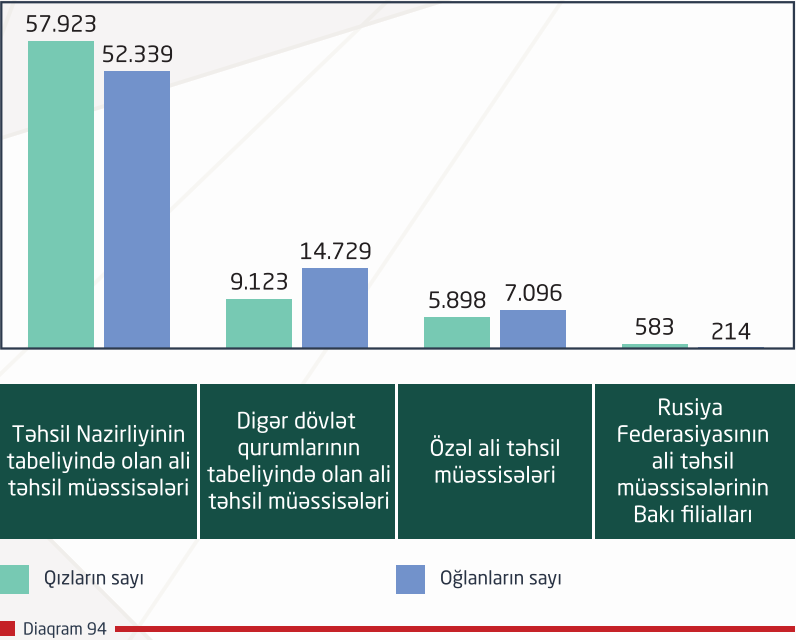
Ali təhsil müəssisələrinin bakalavriat səviyyəsi üzrə təhsil alan tələbələrin gender bölgüsü

Təhsil Nazirliyinin tabeliyində olan ali təhsil müəssisələri və Rusiya Federasiyasının ali təhsil müəssisələrinin Bakı filiallarında təhsil alan qızların sayı oğlanlara nisbətən çoxluq təşkil edir. Halbuki, digər dövlət qurumlarının tabeliyində olan ali təhsil müəssisələrində və özəl ali təhsil müəssisələrində bu halın əksini

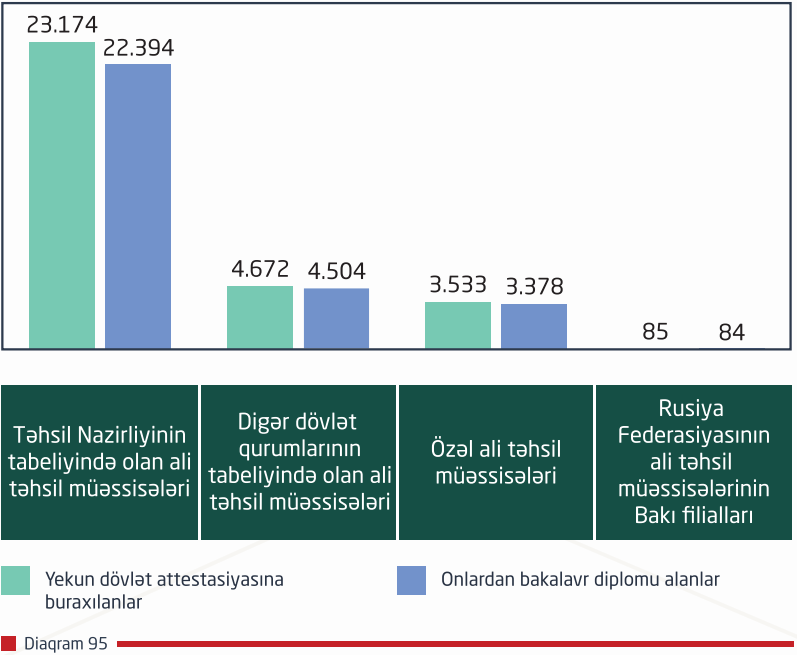
müşahidə etmək mümkündür. Belə ki, digər dövlət qurumlarının tabeliyində olan ali təhsil müəssisələrində oxuyan oğlanların sayı 5.606 nəfər, özəl ali təhsil müəssisələrində oxuyan oğlanların sayı isə 1.198 nəfər çoxdur.

Ali təhsil müəssisələrinin bakalavriat səviyyəsi üzrə təhsil alan tələbələrin gender bölgüsü

Diaqram 95-də 2017-ci ildə ali təhsil müəssisələrinin bakalavriat səviyyəsində diplom alan tələbələrin sayı haqqında məlumat verilmişdir. Təhsil Nazirliyinin tabeliyində olan ali təhsil müəssisələrindən 22.394, digər dövlət qurumlarının tabeliyində olan ali təhsil müəssisələrindən 4.504, özəl ali təhsil müəssisələrindən 3.378, Rusiya Federasiyasının ali təhsil müəssisələrinin Bakı filiallarından isə 84 nəfər məzun olmuşdur.

2017-ci ildə ali təhsil müəssisələrinin bakalavriat səviyyəsində diplom alan tələbələrin sayı haqqında məlumat

Ali təhsil müəssisələrinin magistratura səviyyəsi üzrə 2017/2018-ci tədris ili üçün təhsil alan (kurslar üzrə) və 2017-ci ildə diplom almış tələbələrin sayı haqqında məlumat

Cədvəl 15

Ali təhsil müəssisələri	Kurslarda oxuyurlar			Bütün kurslarda təhsil alanlar	Onlardan qadınlar	Faktiki buraxılış, cəmi	Onlardan qadınlar	01.10.2017-ci ildən 01.10.2018-ci ilədək gözlənilən buraxılış
	I	II	III					
Əyani təhsil forması								
Təhsil Nazirliyinin tabeliyində olan ali təhsil müəssisələri	5.127	4.792	239	10.158	5.562	3.695	2.277	4.973
Digər dövlət qurumlarının tabeliyində olan ali təhsil müəssisələri	651	612	44	1.307	605	461	228	639
Özəl ali təhsil müəssisələri	375	185	103	663	365	196	134	288
M.V.Lomonosov adına Moskva Dövlət Universitetinin Bakı filialı	43	38		81	58	35	25	38
Əyani təhsil forması üzrə ali təhsil müəssisələri (CƏM)	6.196	5.627	386	12.209	6.590	4.387	2.664	5.938
Qiyabi təhsil forması								
Təhsil Nazirliyinin tabeliyində olan ali təhsil müəssisələri	1	0	48	49	12	303	30	35
Digər dövlət qurumlarının tabeliyində olan ali təhsil müəssisələri	0	0	6	6	1	19	3	6
Özəl ali təhsil müəssisələri	0	0	0	0	0	5	0	0
Qiyabi təhsil forması üzrə ali təhsil müəssisələri (CƏM)	1	0	54	55	13	327	33	41
Hər iki təhsil forması üzrə ali təhsil müəssisələri								
Təhsil Nazirliyinin tabeliyində olan ali təhsil müəssisələri	5.128	4.792	287	10.207	5.574	3.998	2.307	5.008
Digər dövlət qurumlarının tabeliyində olan ali təhsil müəssisələri	651	612	50	1.313	606	480	231	645
Özəl ali təhsil müəssisələri	375	185	103	663	365	201	134	288
M.V.Lomonosov adına Moskva Dövlət Universitetinin Bakı filialı	43	38		81	58	35	25	38
Bütün ali təhsil müəssisələri (CƏM)	6.197	5.627	440	12.264	6.603	4.714	2.697	5.979

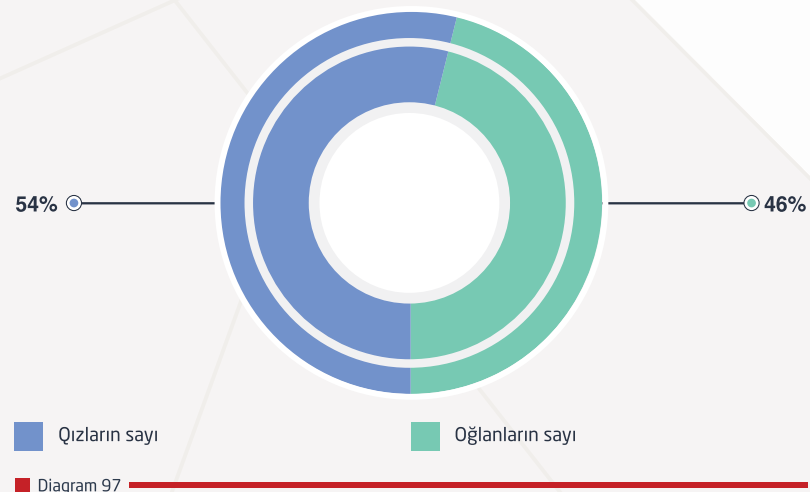
2017/2018-ci tədris ilində bütün ali təhsil müəssisələrinin magistratura səviyyəsində oxuyan 12.264 tələbədən 10.207 nəfəri, yəni 83,2%-i Təhsil Nazirliyinin tabeliyində olan ali təhsil müəssisələrində təhsil alır (Diaqram 96). Digər dövlət qurumlarının tabeliyində olan ali təhsil müəssisələrində təhsil alan tələbə sayı 1.313, özəl ali təhsil müəssisələrində təhsil alan tələbə sayı isə 663-dür. M.V.Lomonosov adına Moskva Dövlət Universitetinin Bakı filialında magistratura təhsil səviyyəsi üzrə 81 tələbə oxuyur.

Magistratura səviyyəsi üzrə təhsil alan tələbələrin oxuduqları ali təhsil müəssisəsinə görə bölgüsü

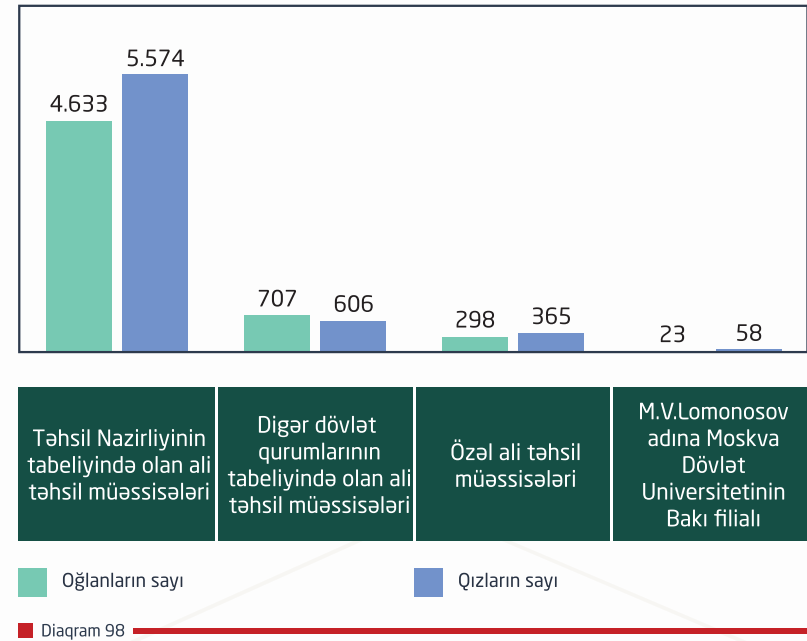
Magistratura səviyyəsi üzrə təhsil alan tələbələrin gender bölgüsünü nəzərdən keçirdikdə, cari tədris ilində magistratura təhsil səviyyəsinin bütün kurslarında oxuyan 12.264 tələbədən 6.603 (54%) nəfərini qızların, 5.661 (46%) nəfərini isə oğlanların təşkil etdiyini görmək mümkündür (Diaqram 97).

Ali təhsil müəssisələrinin magistratura səviyyəsi üzrə 2017/2018-ci tədris ilində bütün kurslarda təhsil alan tələbələrin gender bölgüsü

Yalnız digər dövlət qurumlarının tabeliyində olan ali təhsil müəssisələrində oğlanların sayının (707 nəfər) qızlardan (606 nəfər) çox olduğunu görmək mümkündür. Təhsil Nazirliyinin tabeliyində olan ali təhsil müəssisələrində qızların sayı oğlanlardan 941 nəfər, özəl ali təhsil müəssisələrində 67 nəfər, M.V.Lomonosov adına Moskva Dövlət Universitetinin Bakı filialında isə 35 nəfər çoxdur (Diaqram 98).

Ali təhsil müəssisələrinin magistratura səviyyəsi üzrə təhsil alan tələbələrin gender bölgüsü

ABREVIATURALAR

AR

Azərbaycan Respublikası

TN

Təhsil Nazirliyi

DİM

Dövlət İmtahan Mərkəzi

TİPİİ

Təhsil İşçilərinin Peşəkar İnkişafı İnstitutu

ARTİ (və ya Tİ)

Azərbaycan Respublikasının Təhsil İnstitutu (və ya Təhsil İnstitutu)

YUNİSEF (UNICEF)

Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Uşaq Fondu (The United Nations Children's Fund)

BMTİP (UNDP)

BMT-nin İnkişaf Proqramı (The United Nations Development Programme)

Aİ (EU)

Avropa İttifaqı (European Union)

GİZ

Almaniya Beynəlxalq Əməkdaşlıq Cəmiyyəti (The Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit)

İƏİT (OECD)

İqtisadi Əməkdaşlıq və İnkişaf Təşkilatı (The Organisation for Economic Co-operation and Development)

PIRLS

Oxu bacarığının inkişafı üzrə beynəlxalq tədqiqat (Progress in International Reading Literacy Study)

PISA

Beynəlxalq Şagird Qiymətləndirilməsi Proqramı (Programme for International Student Assessment)

TIMSS

Riyaziyyat və Təbiət Elmləri üzrə Beynəlxalq Qiymətləndirmə Proqramı (Trends in International Mathematics and Science Study)

TAİEX

Texniki Yardım və İnformasiya Mübadiləsi Aləti (Technical Assistance and Information Exchange Instrument)

TRİMS

Tədris Resurslarının İdarə Olunmasının Məlumat Sistemi

SABAH qrupları

Savadlı, Bacarıqlı, Hazırlıqlı Tələbələrə İbarət Qruplar Şəbəkəsi

DQŞ

Dərslikləri Qiymətləndirmə Şurası

ATM

Ali Təhsil Müəssisələri

ST sinifləri

Sağlam Təhsil sinifləri

PTT layihələri

Peşə Təhsili və Təlimi layihələri

ABAD mərkəzləri

Ailə Biznesinə Asan Dəstək mərkəzləri

FRİTL

Fizika, Riyaziyyat və İnformatika Təmayüllü Lisey

KBTL

Kimya-Biologiya Təmayüllü Lisey

İKT

İnformasiya Kommunikasiya Texnologiyası

UTİS

Ümumi Təhsil Müəssisələrinin İnformasiya Sistemi

AMEA

Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası

KRIVET

Peşə Təhsili və Təlimi üzrə Koreya Tədqiqat İnstitutu
(Korea Research Institute for Vocational Education
and Training)

FINEEC

Finlandiyanın Təhsilin Qiymətləndirilməsi Mərkəzi
(Finnish Education Evaluation Centre)

EKKA

Estoniyanın Ali və Peşə Təhsilinin Keyfiyyəti Agentliyi
(Estonian Quality Agency for Higher and Vocational
Education)

MYİ

Müvəqqəti Yaşama İcazəsi

TƏHSİL SAHƏSİNDƏ ƏSAS ANLAYIŞLAR VƏ ONLARIN MƏNALARI

Abituriyent

ali təhsil və ya orta peşə-ixtisas təhsili müəssisəsinə qəbul olunmaq üçün müvafiq sənədləri təqdim etmiş şəxs

Akkreditasiya

təhsil müəssisəsinin fəaliyyətinin dövlət təhsil standartlarına uyğunluğunun və onun statusunun müəyyənləşdirilib təsdiq edilməsi proseduru

Attestasiya

hər bir təhsil pilləsində və səviyyəsində təhsilənlərin təhsildə nailiyyətlərinin və təhsilverənlərin fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi proseduru

Bakalavr

bakalavriatı bitirmiş şəxslərə verilən ali peşə-ixtisas dərəcəsi

Bakalavriat

müvafiq ixtisaslar üzrə geniş profilli mütəxəssis hazırlığını həyata keçirən ali təhsilin birinci səviyyəsi

Distant (məsafədən) təhsil

tədris prosesinin elektron, telekommunikasiya, proqram-texniki vasitələr əsasında təşkil olunduğu təhsilə alma forması

Dissertasiya

müvafiq elmi dərəcə almaq üçün təqdim edilən elmi tədqiqat işi

Dissertant

dissertasiya işini yerinə yetirən şəxs

Doktorant

doktoranturada təhsil alan şəxs

Doktorantura

ali təhsilin ən yüksək səviyyəsi, doktorluq elmi dərəcəsinin alınmasını həyata keçirən yüksək səviyyəli elmi-pedaqoji kadr hazırlığı forması

Dosent

ali təhsil müəssisəsində müəllimlərə verilən elmi ad və seçkili vəzifə

Elmlər doktoru

elm sahələri üzrə doktoranturada verilən ən yüksək elmi dərəcə

Evde təhsil

müvafiq təhsil proqramlarına uyğun olaraq ümumi təhsilin evdə təşkili forması

Əlavə təhsil

vətəndaşların hərtərəfli təhsil tələbatını ödəmək məqsədi ilə əlavə təhsil proqramları əsasında verilən təhsil

Fəlsəfə doktoru

elm sahələri üzrə doktoranturada verilən yüksək elmi dərəcə

Fərdi təhsil

müxtəlif səbəblərdən uzun müddət təhsildən kənarda qalmış şəxslər, habelə müəyyən bir sahə üzrə xüsusi istedadı ilə fərqlənən şagirdlər üçün tətbiq edilən təhsil forması

Fəxri professor (doktor)

elmi-pedaqoji təcrübəsi və fəaliyyəti ilə fərqlənən professorlara və dosentlərə, eləcə də dünya elminin və təhsilinin inkişafında xüsusi xidmətləri olan xarici ölkə alimlərinə və ictimai xadimlərə ali təhsil müəssisəsi tərəfindən verilən akademik ad (dərəcə)

Formal təhsil

dövlət təhsil sənədinin verilməsi ilə başa çatan təhsil forması

Gimnaziya

əsasən humanitar sahədə istedad və qabiliyyəti ilə fərqlənən şagirdlər üçün təmayüllər üzrə təhsil xidmətləri göstərən ümumtəhsil müəssisəsi

İnklüziv təhsil

ümumi təhsilin hamı üçün əlçatan olmasını nəzərdə tutan və bütün uşaqların müxtəlif ehtiyaclarına uyğunlaşdırılmasına əsaslanan inkişaf prosesi

İnformal təhsil

özünütəhsil yolu ilə biliklərə yiyələnmənin forması

Kollec

orta ixtisas proqramları əsasında təhsil xidmətləri göstərən və subbakalavr peşə-ixtisas dərəcəsi vermək hüququ olan təhsil müəssisəsi

Konservatoriya

musiqi sahəsi üzrə yüksək ixtisaslı mütəxəssislər hazırlayan ali təhsil müəssisəsi

Qeyri-formal təhsil

müxtəlif kurslarda, dərnlərdə və fərdi məşğələlərdə əldə edilən və dövlət təhsil sənədinin verilməsi ilə müşayiət olunmayan təhsil forması

Lisenzia

təhsil fəaliyyətinə dövlət tərəfindən verilən xüsusi razılıq

Lisey

ümumi və tam orta təhsil səviyyələrində istedadlı şagirdlər üçün müvafiq təmayüllər üzrə təhsil xidmətləri göstərən ümumtəhsil müəssisəsi

Magistratura

ali təhsilin ikinci səviyyəsi

Magistr

magistraturanı bitirmiş şəxslərə verilən ali elmi-ixtisas dərəcəsi

Nostrifikasiya

təhsil haqqında sənədin ekvivalentliyinin müəyyən edilməsi proseduru

Professor

yüksək elm və təhsil göstəricilərinə (xüsusi qabiliyyət tələb edən sahələr istisna olmaqla) nail olan təcrübəli elmlər doktorlarına verilən elmi ad, ali təhsil müəssisəsində seçkilə vəzifə

Peşə təhsili

əmək bazarının tələbatına uyğun olaraq, ümumi orta təhsil və tam orta təhsil bazasında müxtəlif peşələr üzrə ixtisaslı işçi kadr hazırlığı aparılan təhsil pilləsi

Peşə liseyi

peşə təhsili ilə birlikdə tam orta təhsil verən təhsil müəssisəsi

Peşə məktəbi

peşə təhsili verən təhsil müəssisəsi

Peşə təhsil mərkəzi

müəyyən peşə istiqamətləri üzrə ixtisaslaşmış ümumi orta təhsil və tam orta təhsil bazasında peşə təhsilinin bütün səviyyələrində fəaliyyət göstərən təhsil müəssisəsi

Peşə təhsili müəssisəsi

əmək bazarının tələblərinə uyğunlaşdırmaq məqsədi ilə əlçatan, sərəstələrin inkişafı və karye-rayönlü davamlı və sistemli peşə təhsilini və təlimi həyata keçirən təhsil müəssisəsi

Rezidentura

tibb ixtisasları üzrə baza ali təhsili əsasında həkim-mütəxəssis hazırlığı forması

Sərbəst (eksternat) təhsil

müxtəlif səbəblərdən ümumi təhsildən kənarda qalan şəxslərə təhsil almaq və ya təhsilə alana ümumi təhsilin hər hansı pilləsini vaxtından əvvəl bitirmək hüququ verən təhsilə alma forması

Subbakalavr

orta ixtisas təhsili pilləsində məzunlara verilən peşə-ixtisas dərəcəsi

Təhsil krediti

fənnin məzmununa və həcminə uyğun olaraq onun mənimsənilməsinə ayrılan vaxtın ölçü vahidi

Tədris planı

müvafiq təhsil pilləsində tədris olunan fənlərə və dərslənkənar məşğələlərə ayrılan saatların miqdarını müəyyən edən əsas tənzimləyici sənəd

Təhsil proqramı (kurikulum)

təhsilin hər bir pilləsi üzrə təlim nəticələri və məzmun standartlarını, tədris fənlərini, həftəlik dərslər və dərslənkənar məşğələ saatlarının miqdarını, pedaqoji prosesin təşkili, təlim nəticələrinin qiymətləndirilməsi və monitorinqinin aparılması sistemini özündə əks etdirən dövlət sənədi

Təhsil məhsulu

təhsil sahəsində innovasiyalar, orijinal təhsil və fənn proqramları, təlim metodları sistemi, təhsil modulları, təhsil layihələri

Təhsil müəssisəsi

müvafiq təhsil proqramları əsasında təhsil prosesi-ni həyata keçirən və məzunlara müvafiq təhsil haqqında dövlət sənədi verən qurum

Poliqrafiya mərkəzi

Azərbaycan Respublikası, AZ1008, Bakı şəh.,
Qarabağ küç. 22 / Tel.: (+994 12) 437 1230
E-poçt: office@azexpo.az
www.azexpo.az

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI TƏHSİL NAZİRLİYİ

AZ1008, Bakı, Azərbaycan, Xətai prospekti 49
T.: +99412 599 11 55, E.: office@edu.gov.az
www.edu.gov.az

 / [tehsil.gov.az](https://www.facebook.com/tehsil.gov.az)

 / [tehsilgovaz](https://twitter.com/tehsilgovaz)

 / [tehsilgovaz](https://www.youtube.com/tehsilgovaz)

 / [edugovaz](https://www.instagram.com/edugovaz)